

COMISIA ECONOMICĂ A NAȚIUNILOR UNITE PENTRU EUROPA

**CONFERINȚA STATISTICIENILOR EUROPENI
RECOMANDĂRI PENTRU RECENSĂMINTELE POPULAȚIEI ȘI
LOCUIȚELOR DIN 2010**

Elaborate în cooperare cu
Oficiul Statistic al Comunităților Europene (EUROSTAT)

NAȚIUNILE UNITE
NEW YORK ȘI GENEVA, 2006

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	1
INTRODUCERE.....	3

PARTEA UNU METODOLOGIA ȘI TEHNOLOGIA RECENSĂMÂNTULUI

Capitol	
I.	METODOLOGIE 5
II.	NOUA TEHNOLOGIE A RECENSĂMÂNTULUI 25

PARTEA A DOUA SUBIECTE PRIVIND POPULAȚIA

III.	POPULAȚIA DE ÎNREGISTRAT 35
IV.	CARACTERISTICI GEOGRAFICE 40
V.	CARACTERISTICI DEMOGRAFICE 45
VI.	CARACTERISTICI ECONOMICE 49
VII.	CARACTERISTICI EDUCAȚIONALE 73
VIII.	MIGRAȚIA INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ 78
IX.	CARACTERISTICI ETNO-CULTURALE.....88
X.	PERSOANE CU HANDICAP.....92
XI.	CARACTERISTICILE GOSPODĂRIEI ȘI ALE FAMILIEI.....99
XII.	AGRICULTURA.....118

PARTEA A TREIA SUBIECTE PRIVIND LOCUINȚELE

XIII.	SPAȚII DE LOCUIT, LOCUINȚE ȘI MODALITĂȚI DE LOCUIRE.....120

PARTEA A PATRA ANEXE

Anexa

I.	Lista subiectelor obligatorii și opționale propuse pentru runda 2010 de recensăminte ale populației și locuințelor din țările participante la CSE.....145
II	Abordări alternative ale realizării recensământului.....149
III	Principiile fundamentale ale statisticilor oficiale în contextul recensămintelor populației și locuințelor.....163
IV	Cadrul de asigurarea calității și implementarea lui 176
V	Metode de evaluare a recensământului 186
VI	Domeniul și concepția programului de consultare.....188
VII	Implementarea unei campanii publicitare și de informare.....191
VIII	Principalele concepte, termeni și definiții ale Clasificării internaționale a funcționării, invalidității și sănătății (ICF).....197

PREFAȚĂ

Scopul statelor membre participante la Conferința Statisticienilor Europeni (CSE)

1. Principalele obiective ale *Recomandărilor CSE pentru runda din anul 2010 a Recensămintelor Populației și Locuințelor* sunt: (i) să îndrume și să asiste țările la planificarea și realizarea recensământului populației și locuințelor; (ii) să faciliteze și să îmbunătățească comparabilitatea datelor la nivel regional prin selectarea unui set obligatoriu de subiecte pentru recensământ¹ și armonizarea definițiilor și clasificărilor.

2. Recomandările stabilite în acest document se bazează pe activitatea realizată între 2004 și 2006 în cadrul programului de lucru al Conferinței Statisticienilor Europeni (a se vedea alineatul 3) și au fost adoptate de Conferința Statisticienilor Europeni la cea de-a cincizeci și patra sesiune plenară din iunie 2006. Recomandările CSE vor fi, de asemenea, folosite drept cadru general pentru programul de recensământ al Uniunii Europene pentru recensămintele populației și locuințelor din anul 2011².

Elaborarea Recomandărilor CSE

3. Recomandările CSE au fost elaborate de Divizia Statistică a UNECE în strânsă colaborare cu Eurostat. Metoda utilizată pentru elaborarea recomandărilor CSE 2010 s-a bazat pe o abordare participativă unde tuturor țărilor membre li s-a dat ocazia să se implice în elaborarea materialului sau comentarea propunerilor. De asemenea s-a consultat în mod regulat Comitetul UNECE pentru Așezările Umane în ceea ce privește partea recomandărilor privind locuința. UNECE și Eurostat au gestionat împreună procesul. Pentru a coordona un astfel de angajament divers, în mai 2003 s-a înființat un grup de conducere alcătuit dintr-un număr de țări membre precum și din UNECE și Eurostat. În plus, s-au stabilit 11 grupuri de acțiune pentru a realiza capitole pentru fiecare zonă acoperită de publicație. Aceste grupuri de acțiune aveau un lider desemnat (a se vedea alineatul 4) și erau compuse din membri experți din întreaga regiune și de la organizațiile internaționale relevante. Pentru a garanta că fiecare țară avea ocazia să participe la discuțiile privind conținutul, au avut loc diverse întâlniri³ la care au fost invitate toate țările CEE. A participat majoritatea țărilor și unele au oferit prezentări scrise. Organizatorii au apreciat în special UNFPA și Eurostat care au finanțat participarea membrilor din unele țări.

Recunoașteri

4. CES vrea să recunoască contribuția a circa 100 de experți în recensământ de la Institutelor Naționale de Statistică, Divizia de Statistică a Națiunilor Unite și alte organizații internaționale care au participat la elaborarea recomandărilor. În mod special, CSE vrea să mulțumească dnei Rosemary Bender (Canada), Președinte a Grupului de Conducere privind recensămintele populației și locuințelor, precum și liderilor Grupurilor de acțiune:

* Jay Keller (Statele Unite), Grupul de acțiune privind Metodologia recensământului

---

¹ Termenul „subiect” se referă la subiectul despre care se caută informații pentru fiecare unitate înregistrată în cadrul recensământului (persoană, gospodărie, locuință sau clădire).

² Din momentul în care documentația oficială privind Recensământul Populației și Locuințelor din 2011 în Uniunea Europeană devine disponibil, se poate accesa prin website-ul Eurostat la: <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat/>

³ A se vedea: <http://www.unece.org/stats/archive/04.03a.e.htm>

- * Paul Williams (Australia), Grupul de acțiune privind Tehnologia recensământului
- * Aidan Punch (Irlanda) Grupul de acțiune privind caracteristicile geografice
- * Gabor Rosza (Ungaria), Grupul de acțiune privind caracteristicile demografice
- * Werner Haug (Elveția) și Katerina Kostadinova-Daskalovska (Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei), Grupul de acțiune privind Migrarea și Caracteristicile etno-culturale
- * Robert Pember (OIM), Grupul de acțiune privind caracteristicile economice
- * Richard Morrison (Regatul Unit), Grupul de acțiune privind caracteristicile de educație
- * Jennfier Madans (Grupul de Statistică de Dizabilitate de la Washington), Grupul de acțiune privind dizabilitatea
- * Nico Keilman (Norvegia), Grupul de acțiune privind familiile și gospodăriile
- * David Marshall (FAO), Grupul de acțiune privind agricultura
- * Ian Máté (Regatul Unit), Grupul de acțiune privind locuința

5. De asemenea, CSE vrea să recunoască contribuțiile următoarelor persoane: Angela Me și Paolo Valente de la Divizia Statistică UNECE; Michail Skaliotis, David Thorogood și Gregor Kyi de la Eurostat și Pierre Turcotte (Canada), Ian White (Regatul Unit) și Peter Gardner care au editat textul recomandărilor.

INTRODUCERE

Conținutul publicației

6. Prima parte a publicației (Partea unu) prezintă două capitole privind metodologia și tehnologia recensământului. Obiectivul nu este de a recomanda o metodă sau o tehnologie specifică, ci de a prezenta diferite abordări cu avantajele și dezavantajele lor și de a îndruma țările să facă cea mai bună alegere care să se potrivească situațiilor lor naționale. Aceste capitole sunt completate de material suplimentar prezentat în diferite anexe.

7. Partea a doua și a treia a publicației prezintă subiectele privind populația (Partea a doua) și, respectiv subiectele privind locuințele (Partea a treia). Recomandările urmăresc să descrie diferite subiecte de recensământ care sunt relevante pentru regiune, prezentând nu doar definiții și standarde, ci și analizând relevanța lor și avantajele comparative în legătură cu alte subiecte de recensământ și alte activități de culegere de date în afara recensământului. Subiectele sunt prezentate utilizând o structură după temă (caracteristici demografice, de migrare, etno-culturale, etc.) pentru a facilita o privire mai largă în descrierea conținutului unui recensământ.

8. Subiectele sunt împărțite în „core” (obligatorii) și „non-core” (opționale). Se recomandă ca țările să culegă informații cu privire la „subiectele obligatorii”. Subiectele „non-core” sunt opționale și recomandările sunt incluse în aceste subiecte pentru orientarea acelor țări care decid să le includă în recensământ.

9. Documentul nu include tabelările recensământului sau recomandările privind rezultatele recensământului. Un program de tabelare a recensământului este în curs de elaborare de către Uniunea Europeană și, la nivel global, de Divizia de Statistică a Națiunilor Unite (DSNU).

Relația cu Programul Mondial ONU 2010

10. Procesul care a dus la *Recomandările CSE* a fost realizat în paralel cu procesul care a dus la revizia *Principiilor și Recomandărilor pentru Recensămintele Populației și Locuințelor* al Națiunilor Unite care cuprinde toate regiunile lumii și sunt adoptate de Comisia de Statistică a Națiunilor Unite la începutul fiecărei decade de recensământ drept standard și orientare internaționale majore (Principiile și Recomandările revizuite pentru runda din anul 2010 de recensăminte estimate a fi adoptate în 2007); aceste recomandări sunt adesea denumite „*Recomandări mondiale privind recensământul*”. Această simultaneitate a permis interacțiunea strânsă și directă și schimbul de experiențe și opinii în proces. Astfel, țările sunt încurajate să utilizeze cele două seturi de recomandări privind recensământul într-un mod complementar. Recomandările CSE reflectă realitatea și specificitatea țărilor CSE și pot canaliza activitatea realizată la nivel mondial pe nevoile mai specifice ale regiunii unde țările sunt mai puțin diverse. În general cele două seturi de recomandări sunt consistente, dar dacă recomandările mondiale sunt mai extinse ca scop, *Recomandările CSE* sunt mai specifice în utilizarea unor definiții și clasificări⁴.

11. La data elaborării acestei publicații, Divizia de Statistică a Națiunilor Unite (DSNU) era în procesul de producere a programului mondial de tabelare a recensământului. În cadrul acestui program de

---

⁴ A se vedea: <http://unstats.un.org/unsd/globalcensusforum/>

tabelare se vor identifica subiectele obligatorii. S-au făcut eforturi pentru a reconcilia lista subiectelor obligatorii prezentate în această publicație cu cele prezentate în recomandările globale. Cu toate acestea, probabil vor rămâne diferențe minore din cauza diferitelor nevoi ale regiunii CSE.

PARTEA UNU: METODOLOGIA ȘI TEHNOLOGIA RECENSĂMÂNTULUI

Capitolul I. METODOLOGIE

Introducere

12. Capitolul I oferă o prezentare mai largă a metodologiei sugerate pentru runda din anul 2010 de recensăminte ale populației și locuințelor din regiunea CEE. Prezintă scopurile și obiectivele unui recensământ precum și chestiunile metodologice asociate cu diferitele etape ale recensământului. Informații mai detaliate se pot găsi în Principiile și Recomandările ONU pentru recensămintele Populației și Locuințelor (revizie 2)⁵. Un alt capitol, Noua Tehnologie a Recensământului, este elaborat pentru a prezenta unele tehnologii care nu s-au folosit în mod tradițional în cadrul recensămintelor populației, dar care sunt acum serios analizate de unele țări membre. Capitolele din Partea unu sunt o descriere a modului în care țările realizează recensăminte. Deși aceste capitole nu sunt elaborate pentru a face recomandări, oferă totuși o oarecare îndrumare.

Scopurile și obiectivele unui recensământ

Rolul în sistemul statistic național

13. Obiectivele unui recensământ sunt specifice fiecărei țări și diferă în conformitate cu situațiile locale. Rolul său unic depinde de cererea de statistică existentă într-o țară și de conținutul și structura sistemului statistic existent.

14. Recensământul populației și locuințelor reprezintă unul din pilonii pentru culegerea de date privind numărul și caracteristicile populației unei țări. Recensământul populației și locuințelor este parte a unui sistem statistic național integrat care poate include alte recensăminte (de exemplu agricultură), anchete, registre și dosare administrative. La intervale regulate acesta furnizează valoarea de referință pentru numărarea populației la nivele naționale și locale. Pentru zone sub-geografice sau sub-populații mici poate reprezenta singura sursă de informații privind anumite caracteristici sociale, demografice și economice. Pentru multe țări recensământul oferă, de asemenea, o sursă unică pentru un cadru solid de elaborare a cadrelor de eșantionare.

15. În iulie 2005 Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite (ECOSOC) a adoptat o rezoluție⁶ îndemnând „statele membre să realizeze un recensământ al populației și locuințelor și să disemineze rezultatele recensământului ca o sursă esențială de informații pentru planificarea și dezvoltarea pe zone mici, naționale, regionale și internaționale și să furnizeze rezultatele recensământului factorilor naționali interesați, Națiunilor Unite și altor organizații interguvernamentale adecvate pentru a ajuta la studiile privind populația, mediul și chestiunile și programele de dezvoltare socio-economică”.

16. Unele țări se bazează pe registre pentru a realiza statisticile populației și locuințelor. În aceste țări există ocazia de a oferi o privire integrată asupra țării unde caracteristicile sociale, demografice și economice sunt legate unele de altele.

---

⁵ A se vedea <http://unstats.un.org/unsd/demographic/sources/census/default.aspx>.

⁶ Rezoluția ECOSOC 2005/13. A se vedea <http://www.un.org/docs/ecosoc>

Funcțiile non-statistice ale unui recensământ (implicații și riscuri)

17. Unul din Principiile Fundamentale ale Statisticii Oficiale afirmă că „datele individuale culese de agențiile statistice ... trebuie utilizate exclusiv în scopuri statistice”⁷. Deși utilizarea datelor recensământului în scopuri administrative ar încălca acest Principiu Fundamental, unele țări utilizează infrastructura operațiunilor recensământului nu doar pentru a culege informații statistice pentru recensământ, ci și pentru a culege informații despre indivizi sau gospodării pentru crearea sau actualizarea registrelor de populație. Țările care utilizează operațiunile de recensământ în acest mod ar trebui:

- a) să explice clar respondenților scopul dual al operațiunilor recensământului, precum și faptul că informațiile culese în cadrul recensământului vor rămâne confidențiale și se vor utiliza doar în scopuri statistice;
- b) să utilizeze două formulare separate în două scopuri;
- c) să se asigure că există un cadru legislativ separat pentru fiecare operațiune; și
- d) să atribuie unei agenții diferite (care nu este un Oficiu Național de Statistică) responsabilitatea pentru actualizarea informațiilor solicitate în scopuri administrative.

Definiții, caracteristici esențiale și etapele unui recensământ

Cadru general

18. În mod tradițional, definiția unui recensământ s-a bazat pe caracteristicile principale de înregistrare, respectiv înregistrarea individuală, simultaneitatea, universalitatea și periodicitatea definită. În ultimii ani au apărut diferite metode în regiunea CEE unde recensământul a presupus un concept mai larg. În unele țări metodele tradiționale bazate pe înregistrarea în teren a tuturor indivizilor au trecut la utilizarea datelor incluse în registrele administrative. Mai recent prioritatea înregistrării universale a indivizilor și a caracteristicilor acestora a trecut la nevoia de date mai frecvente și relevante pentru populația totală și cele mai mici zone locale. În acest moment, o definiție comună a recensământului populației și locuințelor pentru regiunea CEE se bazează mai degrabă pe rezultatul obținut decât pe metodologia utilizată.

Definiție

19. Recensământul populației este definit ca operațiunea care produce la intervale regulate numărarea oficială (sau valoarea de referință) a populației pe teritoriul unei țări și în cele mai mici sub-teritorii geografice ale sale, împreună cu informații privind un număr selectat de caracteristici demografice și sociale ale populației totale. Această operațiune include procesul de culegere (prin înregistrare sau informații pe bază de registre) și agregarea informațiilor individuale și evaluarea, diseminarea și analiza datelor demografice, economice și sociale. Pentru a planifica și implementa politicile de dezvoltare economică și socială, activitatea administrativă sau cercetarea științifică, este necesar să existe date sigure și detaliate privind dimensiunea, distribuția și alcătuirea populației. Recensământul populației este o sursă primară pentru aceste statistici de bază ale valorii de referință, acoperind nu doar populația stabilă ci și persoanele fără adăpost și grupurile de nomazi. Datele din recensăminte populației pot fi uneori prezentate și analizate din punctul de vedere al statisticii pentru o gamă largă de unități geografice care variază de la țara ca întreg la localități individuale

---

⁷ A se vedea Anexa III

mici sau orașe.

20. Recensământul locuințelor se definește ca operațiunea care produce la intervale regulate numărarea oficială (sau valoarea de referință) a tuturor locuințelor și ocupanților acestora pe teritoriul unei țări și în cele mai mici sub-teritorii geografice ale sale, împreună cu informații privind un număr selectat de caracteristici ale locuinței. Această operațiune include procesul de culegere (prin înregistrare sau informații pe bază de registre) și agregarea informațiilor privind locuința și evaluarea, diseminarea și analiza datelor privind spațiile de locuit și ocupanții acestora. Recensământul trebuie să ofere informații despre caracteristicile structurale și facilitățile care au legătură cu păstrarea intimității și sănătății, precum și cu dezvoltarea unor condiții normale de locuit.

21. Recensământul populației și locuințelor este procesul care produce în același timp informații privind populația și informații privind stocul de locuințe, astfel cum este descris mai sus. Această operațiune are avantajul obținerii de informații despre două universuri (populație și locuințe) utilizând același proces de înregistrare. În legătură cu recensământul populației, recensământul populației și locuințelor poate să ofere informații despre condițiile de viață ale populației. Rezultatele unui proces de recensământ referitor la populația totală și la stocul de locuințe sunt indispensabile pentru furnizarea de statistici privind populația, familia, situația gospodăriilor și locuințelor pe o bază uniformă pentru zone mici și sub-grupe de populație. Caracteristicile populației includ caracteristici geografice, demografice, sociale, economice și caracteristici privind gospodăria și familia. Pentru multe țări, rezultatele obținute printr-un proces de recensământ sunt vitale pentru furnizarea acestor informații deoarece recensământul este singura sursă disponibilă și nu există alte alternative viabile.

Caracteristici esențiale ale Recensământului Populației și Locuințelor

22. Caracteristicile esențiale care fac distincție între recensământul populației și locuințelor și alte culegeri de date în regiunea CEE sunt următoarele:

a) Înregistrare individuală

Informațiile privind fiecare persoană înregistrată se obțin astfel încât caracteristicile acestora să fie înregistrate separat. Acest lucru se aplică și recensământului locuințelor și permite clasificarea încrucișată a diferitelor caracteristici și obținerea de date după mai multe caracteristici.

b) Simultaneitate

Informațiile obținute despre indivizi și locuințe în cadrul unui recensământ trebuie să se refere la o perioadă de referință unică și bine definită. În mod ideal, datele despre toți indivizii și toate spațiile de locuit ar trebui culese simultan. Cu toate acestea, dacă datele nu sunt culese simultan, trebuie făcută ajustare astfel încât datele finale să aibă aceeași perioadă de referință.

c) Universalitate

Recensământul populației și locuințelor ar trebui să ofere date privind numărul total al persoanelor, gospodăriilor și locuințelor în cadrul teritoriului unei țări clar definit. Numărarea (sau analiza comparativă) populației ar trebui să includă fiecare persoană domiciliată pe teritoriul definit al unei țări. Datele furnizate de recensământul de numărare a unităților de bază trebuie validate printr-o verificare independentă a acoperirii.

d) Date pe zone mici

Recensământul ar trebui să ofere date privind numărul și caracteristicile populației și locuințelor referitoare la cele mai mici zone geografice ale țării, precum și la grupuri mici de populație, comparabile cu protejarea confidențialității individuale.

e) Periodicitate definită

Recensământul ar trebui realizat la intervale regulate astfel încât informațiile comparabile să fie disponibile într-o succesiune fixă. Se recomandă ca datele recensământului să fie produse cel puțin odată la zece ani.

Obiective și criterii strategice pentru selectarea subiectelor recensământului

23. Date fiind costurile necesare și implicarea uriașă a populației, conținutul și metodele utilizate în cadrul unui recensământ ar trebui analizate cu atenție pentru a garanta că toate aspectele operațiunilor de culegere și diseminare a rezultatelor îndeplinesc cele mai înalte standarde de relevanță, calitate, confidențialitate, intimitate și etică. Conținutul unui recensământ ar trebui hotărât după analizarea: (i) cererii de date la nivel național și local, (ii) disponibilității datelor din alte surse statistice și (iii) restricțiilor unui recensământ pentru culegerea de date unde se poate pune doar un număr limitat de întrebări privind subiecte simple, iar subiectele sensibile sau mai complexe care necesită module extinse și instruire specializată a intervievatorilor pot fi acoperite doar într-o măsură limitată.

24. Fiecare subiect de recensământ trebuie să îndeplinească o serie de criterii cheie privind cerințele utilizatorilor:

- a) subiectul se referă la o necesitate a utilizatorului clar definită;
- b) nu există alte mijloace decât recensământul pentru a culege date privind subiectul;
- c) datele privind subiectul sunt necesare pentru grupe mici de populație și/sau la nivele geografice detaliate;
- d) subiectul este de importanță națională majoră și relevant la nivel local;
- e) datele privind subiectul se preconizează că se vor folosi în analize multivariate cu alte subiecte de recensământ; și
- f) conținutul nu diferă drastic de recensămintele anterioare și acolo unde este cazul, un subiect nou sau modificat poate fi comparat încă cu recensămintele anterioare.

25. Cerința utilizatorului pentru date ar trebui echilibrată cu un număr de alți factori la evaluarea subiectului care poate fi cules din recensământ. Un subiect NU trebuie inclus în recensământ dacă:

- a) este sensibil sau deranjant, sau necesită explicații și instrucțiuni de durată mare pentru a garanta un răspuns exact;
- b) impune o sarcină excesivă asupra respondenților, sau caută informații necunoscute sau pe care oamenii nu și le pot aminti cu exactitate;
- c) pune întrebări asupra opiniilor sau atitudinilor; sau
- d) este probabil să prezinte probleme majore de codificare sau procesare extensivă sau să crească semnificativ costul general al recensământului.

26. În plus față de acești factori, recensământul ar trebui considerat drept un exercițiu realizat doar în scopuri statistice și, prin urmare, nu ar trebui utilizat pentru a culege date care vor promova în mod voi grupuri politice sau secte, sau vor sponsoriza cauze particulare.

27. Pentru optimizarea spațiului limitat disponibil în chestionar, designul și dimensiunea unei întrebări vor fi, de asemenea, un factor important în procesul de decizie asupra culegerii anumitor date.

28. Includerea subiectelor noi ar trebui întotdeauna testată pentru a asigura culegerea cu succes și producerea de rezultate sigure. În general, recensământul populației și locuințelor ar trebui văzut ca parte a unui program integrat de culegere și compilare de date cu scopul de a oferi o sursă cuprinzătoare de informații statistice pentru planificarea dezvoltării economice și sociale, în scopuri administrative, pentru evaluarea condițiilor din așezările umane, pentru cercetare și pentru utilizare comercială sau de altă natură. Valoarea fiecărui recensământ al populației și locuințelor este crescută dacă rezultatele pot fi folosite împreună cu rezultatele altor investigații.

29. În Anexa I se găsește o listă a subiectelor propuse. Lista este împărțită în subiecte obligatorii și subiecte opționale și reflectă recomandările conținute în capitolele III-XIII. Subiectele obligatorii sunt cele care prezintă interes și au valoare pentru membrii CSE și se recomandă ca aceste țări să acopere aceste subiecte în cadrul runde din 2010 a recensământului populației și locuințelor. Subiectele opționale sunt acele subiecte pe care țările le-ar putea selecta pe baza priorităților naționale. Criteriile pentru alegerea acestor subiecte sunt prezentate la alineatul 24. Unele subiecte sunt menționate drept subiecte derivate. Subiectele derivate sunt acelea pentru care informațiile se obțin din alte subiecte și, prin urmare, nu trebuie culese separat. Subiectele derivate sunt prezentate în general după subiectele din care derivă și sunt identificate după scrisul italic.

Etapele recensământului

30. Recensămintele cu înregistrare în teren nu urmează un model uniform în țările membre CSE, dar au anumite elemente majore comune. În general, operațiunile recensământului pot fi împărțite în șapte etape care nu sunt complet separate din punct de vedere cronologic sau care nu se exclud reciproc: implicarea factorilor interesați, activitatea pregătitoare (inclusiv testare și externalizare), înregistrarea, prelucrarea datelor, diseminarea rezultatelor, evaluarea acoperirii și analiza rezultatelor. Este important să se aplice strategii adecvate de asigurare a calității (a se vedea alineatele 69-77) în toate aceste etape pentru a garanta că se iau în considerare toate aspectele privind calitatea datelor (relevanță, exactitate, caracter oportun, accesibilitate, interpretabilitate, coerență) și că fiecare alegere făcută în toate etapele recensământului se potrivește cel mai bine scopului.

Legătura între recensăminte și anchetele pe eșantioane

31. În timp ce recensămintele populației au o vechime de cel puțin 6000 de ani, astfel cum sugerează tăblițele descoperite în Babilonul antic, istoria recensământului modern poate fi urmărită până la mijlocul secolului 17. În schimb eșantionarea este o tehnică mult mai recentă care datează de acum trei sferturi de secol.

32. Recensămintele au apărut ca o simplă înregistrare a persoanelor. De-a lungul anilor ele au crescut ca dimensiune și obiectiv deoarece au apărut cereri pentru informații privind alte zone ale vieții economice și sociale în plus față de caracteristicile demografice de bază. În consecință, odată cu apariția noilor chestiuni, există presiuni pentru a pune mai multe întrebări. Punerea de prea multe întrebări suplimentare poate duce la formulare de recensământ foarte mari. Acest lucru poate produce îngrijorare pentru calitatea tuturor informațiilor culese. Într-adevăr, „avantajele investigației simultane a mai multor subiecte pot fi echilibrate într-o oarecare măsură prin sarcina suplimentară asupra respondentului și a anchetatorului rezultate din cantitatea crescută de informații care trebuie

culeasă odată”⁸.

Utilizarea formularelor lungi și scurte

33. Pentru a reduce sarcina respondentului atunci când se culeg informații privind multe subiecte de recensământ, „culegerea de date ar putea implica atât un formular scurt (cu întrebări selectate), cât și un formular lung (cu mai multe întrebări pentru subiecte specifice). Formularul lung se completează pentru un eșantion de locuințe, gospodării sau persoane”.

34. Utilizarea formularelor lungi și scurte a făcut posibilă culegerea mai multor informații în același timp cu menținerea la nivel relativ simplu a planificării, instruirii și a operațiunilor de teren, i verificarea costurilor. Cu toate acestea, în vederea creșterii cererii de informații, această strategie poate duce la noi compromisuri deoarece numărul de întrebări conținute de formularul lung nu poate crește din motive deja explicate. Dacă „simultaneitatea” devine un principiu suprapus, țările pot să ia în considerare culegerea de date care implică atât un formular scurt cât și două sau mai multe formulare lungi (cu mai multe întrebări pentru unul sau mai multe subiecte specifice). Totuși, mai multe formulare introduc complicații din punctul de vedere al păstrării lor și al stabilirii rezultatelor pentru populația totală. De asemenea, introduce restricții pentru analize multivariate.

Recensământul ca valoare de referință și cadru

35. Valoarea unui recensământ al populației sau al unui recensământ al locuințelor crește dacă rezultatele se pot utiliza în legătură cu rezultatele altor culegeri de date. Acestea ar putea lua forma de utilizare a datelor recensământului ca bază sau valoare de referință pentru statistică în același domeniu, sau pentru a furniza informațiile necesare pentru realizarea altor investigații statistice. De exemplu, poate oferi un cadru statistic pentru alte anchete eșantion sau pentru un recensământ agricol. Recensământul populației este important și pentru realizarea estimărilor populației necesare la calcularea ratelor privind evoluția acesteia din datele de înregistrare civilă. În plus, aceste recensăminte sunt o sursă majoră de date utilizate în compilările oficiale ale indicatorilor sociali, în special privind subiectele care de obicei se schimbă încet în timp.

36. Scopurile unui program coordonat continuu de culegere și compilare de date pot fi atinse cel mai bine dacă se ia în considerare relația dintre recensământul populației, recensământul locuințelor și alte investigații statistice atunci când planificarea recensământului este în desfășurare și dacă se dau dispoziții pentru facilitarea utilizării comune a recensământului și rezultatelor sale în legătură cu aceste investigații.

37. O componentă esențială a realizării unui eșantion este existența unui cadru de eșantionare complet, exact și actualizat. Un cadru de eșantionare este definit în mod esențial ca fiind alcătuit din materialele din care se selectează un eșantion. Poate fi o listă de structuri, adrese, gospodării sau persoane. Recensământul poate fi utilizat pentru a construi oricare tip de cadru sau ambele. Într-adevăr, majoritatea țărilor utilizează recensământul lor în acest scop. Cadrul recensământului este aproape întotdeauna punctul de plecare pentru realizarea unei anchete eșantion privind locuințele.

38. Este important să se recunoască că orice recensământ – chiar și unul care are o vechime de doar

---

⁸ Principii și Recomandări pentru Recensămintele Populației și Locuințelor, Națiunile Unite, New York, 2006.

un an sau doi – se va învechi și poate să nu fie potrivit drept cadru. În aceste cazuri, este esențial să se actualizeze cadrul recensământului prin activitatea de teren actuală sau din evidențe administrative înainte de a fi utilizat drept cadru pentru o anchetă eșantion a locuințelor.

39. Numărarea populației și a locuințelor pentru zonele de înregistrare, luată din recensământ, este o componentă utilă pentru a stabili dimensiunea pentru selectarea unităților de eșantionare din prima sau a doua etapă, sau pentru a ajuta în diferite scheme de stratificare. Atunci când recensământul culege informații socio-economice, acestea pot fi utilizate pentru a suplimenta aceste scheme de stratificare.

Anchete cuprinse între două recensăminte

40. Indiferent dacă s-au cules simultan informații despre un număr mare de subiecte, rapiditatea schimbărilor curente în ceea ce privește dimensiunea și alte caracteristici ale populației și cererea de date suplimentare detaliate privind caracteristicile sociale, economice și ale locuințelor care nu sunt adecvate pentru culegerea în cadrul unui recensământ pe scară completă, a menținut nevoia de programe continue pentru anchete eșantion privind locuințele cuprinse între două recensăminte.

41. Recensământul populației și al locuințelor poate oferi cadrul pentru elaborarea eșantionului științific privind aceste anchete; în același timp, oferă date reper pentru evaluarea caracterului rezonabil al rezultatelor generale ale anchetelor precum și o bază pentru măsurarea modificărilor din caracteristicile investigate în ambele cercetări.

Relația dintre recensământul populației și locuințelor și recensământul agricol

42. În timp ce între recensământul populației și cel al locuințelor există o strânsă inter-relație, relația acestora cu recensământul agricol este mai puțin bine definită. Cu toate acestea, ca rezultat al integrării crescute în cadrul programelor de culegere de date, relația dintre recensământul populației și al locuințelor și recensământul agricol este acum mult mai apropiată decât în trecut, iar țările caută noi metode de a consolida această relație.

43. O problemă în relaționarea celor două recensăminte este că acestea utilizează unități diferite de înregistrare. Unitatea de înregistrare în recensământul agricol este societatea agricolă, care reprezintă unitatea tehnno-economică a producției agricole, în timp ce unitatea de înregistrare în recensământul populației este gospodăria și individul din cadrul gospodăriei. Cu toate acestea, în multe țări în curs de dezvoltare majoritatea activităților agricole de producție sunt în sectorul gospodăriei iar gospodăriile și societățile agricole sunt foarte strâns legate, adesea în relație de unu-la-unu. Stabilirea legăturilor între cele două recensăminte este în special relevantă pentru aceste țări.

44. Recensământul agricol culege diferite date despre gospodărie/individ pentru membrii gospodăriei proprietarului agricol. Programul mondial pentru Recensământul Agriculturii din anul 2010⁹ recomandă culegerea datelor privind dimensiunea gospodăriei și date limitate privind caracteristicile demografice și activitatea economică a membrilor gospodăriei proprietarului, precum și unele informații limitate privind persoanele care lucrează ca angajați în cadrul societății. Utilizatorii pot afla din recensământul agricol unele date privind activitatea agricolă mai

---

⁹ Seria FAO de Dezvoltare Statistică nr. 11 (Roma, 2005)

cuprinzătoare decât din recensământul populației deoarece acestea din urmă în mod normal investighează doar principala activitate economică a fiecărei persoane în timpul unei perioade scurte de timp și poate să nu identifice persoane implicate în activitatea agricolă pe o perioadă sezonieră sau cu timp parțial. Pe de altă parte, recensământul populației oferă date privind ocuparea forței de muncă în agricultură și populația agricolă care nu sunt disponibile din recensământul agricol deoarece acoperă doar gospodăriile asociate proprietarilor agricoli. Pentru a avea o imagine completă, utilizatorii datelor agricole vor avea nevoie atât de date din recensământul agricol cât și de date din recensământul populației.

45. La planificarea recensământului populației și locuințelor, ar trebui explorată fiecare oportunitate de dezvoltare a relației dintre acest recensământ și recensământul agricol. Aceasta poate lua mai multe forme. Definițiile utilizate în recensămintele populației și locuințelor ar trebui să fie compatibile cu cele utilizate în recensământul agricol astfel încât să se poată face comparații semnificative între cele două seturi de date. Recensământul populației și locuințelor poate fi util și la elaborarea recensământului agricol, adică la demarcarea zonelor de înregistrare, pregătirea cadrului pentru recensământul agricol sau, dacă este cazul, a modelului de eșantion.

46. La planificarea Programului Național de Recensământ, trebuie să se ia în considerare posibilitatea de culegere a informațiilor agricole suplimentare ca parte a recensământului populației și locuințelor care ar facilita pregătirea cadrului societăților agricole din sectorul gospodăriilor pentru următorul recensământ agricol. Acest lucru s-ar putea face ca parte a activității cartografice de pre-recensământ și/sau a exercițiului de înregistrare sau prin adăugarea unei întrebări suplimentare în chestionarul recensământului. În ultimul caz, s-ar putea include un punct suplimentar la nivelul gospodăriei privind implicarea oricărui membru din gospodărie în activitățile de producție agricolă pe cont propriu. Alternativ, s-a putea aduna date suplimentare la nivelul persoanei individuale pentru a identifica persoanele implicate în activități agricole pe o perioadă mai lungă, de exemplu un an. Aceste puncte noi sunt incluse în recomandările prezente ca subiecte opționale (Capitolul XII). Atunci când țările aleg să adopte această abordare de utilizare a recensământului populației și locuințelor pentru a stabili un cadru pentru recensământul agricol, recensământul agricol ar trebui sincronizat cu recensământul populației și locuințelor și realizat cât mai curând posibil acesta, cât cadrul este încă actualizat.

47. De asemenea ar trebui explorată oportunitatea de a face legătura între date recensământul populației și datele recensământului agricol. Acest lucru ar putea adăuga valoare analitică considerabilă seturilor de date de la ambele recensăminte și economisi costurile culegerii de date. Multe din datele demografice și din cele privind statutul activității culese în cadrul recensământului populației sunt de asemenea culese în recensământul agricol. Dacă datele din cele două recensăminte ar putea fi relaționate, nu ar mai fi necesar să se culeagă din nou aceste date în cadrul recensământului agricol.

48. Unele țări realizează culegerea de date pentru recensământul populației și recensământul agricol ca o operațiune comună pe teren. În mod normal, fiecare recensământ își păstrează identitatea sa separată și utilizează propriul chestionar, dar operațiunile pe teren sunt sincronizate astfel încât cele două culegeri de date să se facă în același timp de aceiași anchetatori. Ocazional, cele două recensăminte sunt unite într-unul singur. Acest lucru poate avea o serie de avantaje, dar efectul său asupra operațiunilor de teren și a calității datelor trebuie să fie luat în considerare cu atenție.

Abordările metodologiei în regiunea CEE

49. Există patru abordări primare pentru realizarea unui recensământ, bazate pe metoda de culegere a datelor:

- a) metoda tradițională a înregistrării universale pe baza operațiunilor de teren de la un moment dat, fie prin culegerea completă a tuturor caracteristicilor sau prin culegerea completă a caracteristicilor de bază și culegerea caracteristicilor selectate pe bază de eșantion (formular lung/formular scurt);
- b) înregistrarea tradițională cu actualizări anuale ale caracteristicilor pe bază de eșantion;
- c) metoda de utilizare a registrelor și a altor surse administrative; și
- d) o combinație a registrelor și a altor surse administrative și anchete (înregistrări complete sau anchete eșantion).

50. Acestea și alte abordări, precum combinarea metodelor pe bază de registru cu metodele tradiționale, și un recensământ „rotațional” sunt descrise în Anexa II. Pentru fiecare abordare se face referire la condiții necesare, avantaje și dezavantaje, implicații pentru etapele realizării recensământului și implicațiile pentru conținut.

51. Registrele și alte surse administrative sunt o alternativă la recensământul tradițional atâta timp cât ele conțin subiectele relevante, utilizează definiții și clasificări similare și acoperă întreaga populație. Anchetele eșantion folosite singure nu pot oferi date echivalente dar pot fi folosite în combinație cu un recensământ sau pentru a suplimenta informațiile recensământului privind subiecte specifice.

52. Există alte abordări alternative la recensămintele tradiționale și bazate pe registre ale populației și locuințelor care poate nu îndeplinesc toate caracteristicile esențiale ale recensământului dar au ca scop oferirea unui set cuprinzător de informații statistice similare cu cele oferite de abordările tradiționale și pe bază de registru.

53. Indiferent care metodă este folosită pentru culegerea datelor/furnizarea datelor, trebuie să ia în considerare o gamă largă de chestiuni precum:

- a) nevoile utilizatorilor;
- b) calitatea datelor;
- c) finalitatea numărării;
- d) protecția și securitatea datelor;
- e) comparabilitatea rezultatelor între țări și peste timp;
- f) sarcina respondenților;
- g) caracterul oportun al rezultatelor;
- h) implicații financiare și politice; și
- i) înțelegerea și acceptarea publică.

54. Rezultatele Chestionarului privind Recensămintele Populației și Locuințelor, trimise țărilor membre CEE în primăvara anului 2004, arată o trecere de la abordarea tradițională a recensământului, care a fost adoptată de majoritatea clară a țărilor în runda din 2000 (și este explicată în întregime în Principiile și Recomandările pentru Recensămintele Populației și Locuințelor ale Națiunilor Unite), la utilizarea crescândă a registrelor administrative, fie în mod exclusiv, fie completate cu informații din chestionare sau anchete. Deși majoritatea țărilor încă intenționează să facă acest lucru, zece țări raportează că ele planifică un recensământ tradițional al

populației în runda din anul 2010.

55. Din cele care abandonează abordarea tradițională, majoritatea plănuiesc să utilizeze registrele administrative existente completate cu informații pe bază de anchetă sau chestionar.

56. Chiar și din acele țări care plănuiesc să continue cu o abordare fundamental tradițională, unele au raportat că vor introduce schimbări metodologice semnificative care vor utiliza surse suplimentare de date administrative în vederea elaborării de informații pentru a susține înregistrarea convențională.

57. Majoritatea țărilor vor continua să culeagă informații privind atât fiecare persoană individuală cât și locuința prin intermediul aceleiași operațiuni.

58. Se estimează că în 2010 se va adopta, într-o măsură mai mare sau mai mică, utilizarea anchetatorului și a formularului auto-completat, cum a fost cazul în runda din anul 2000. Se va pune încă un mai mare accent pe culegerea cu ajutorul anchetatorului comparativ cu utilizarea e-mailului primit. Cu toate acestea, o serie de țări au arătat că ele iau în considerare utilizarea internetului ca unul dintr-o serie de metode posibile de culegere a datelor în runda următoare (a se vedea alineatele 119-125 din Capitolul II). Utilizarea internetului sau a altor tehnologii apărute de culegere a datelor precum dispozitivele portabile (a se vedea alineatele 130-134 din Capitolul II) poate oferi soluții eficiente din punctul de vedere al costului pentru unele țări.

Confidențialitate și securitate

Principiile confidențialității

59. Recensământul culege informații privind fiecare persoană și gospodărie din țară. La utilizarea lor nu este interesat de fapte privind indivizii ca atare. Scopul său este de a oferi statistici despre comunitate și grupuri din cadrul comunității ca întreg. Prin urmare, publicul are un drept să aștepte și trebuie asigurat că informațiile personale oferite în secret vor fi respectate. Numele, adresele și PIN-urile ar trebuie separate de alte date cât mai curând posibil în procesul de recensământ și nu ar trebui divulgate astfel încât rezultatul datelor să nu conțină identificatori personali. Cerința de confidențialitate cuprinde întreaga operațiune de recensământ, care variază de la securitatea chestionarelor completate ale recensământului atât pe teren cât și în timpul procesării până la protecția informațiilor conținute de rezultate și puse la dispoziție.

60. Ar trebui date asigurări publicului că toate informațiile date vor fi tratate în secret de către autoritățile recensământului și de orice persoană care este angajată de sau face un serviciu pentru autoritatea de recensământ în scopul realizării recensământului. Multe țări vor avea legislație națională care să protejeze aceste informații sub forma legislației specifice recensământului sau a unei legislații mai generale privind protecția datelor și libertatea informațiilor.

61. Următoarele principii suplimentare ar trebui să reglementeze tratamentul informațiilor furnizate în cadrul recensământului:

- a) Doar persoanele aflate sub conducerea autorităților recensământului sau agenții care acționează în numele acestora ar trebui să aibă acces la informațiile personale ale recensământului.
- b) Chestionarele completate ar trebui culese și returnate astfel încât să nu dezvăluie informații altor

membrii ai publicului. În plus, membrii gospodăriilor individuale ar trebui, dacă doresc, să poată da informații personale pe un chestionar separat astfel încât să nu le dezvăluie altor persoane din gospodăria sau unitatea lor sau anchetatorului.

c) Toți membrii organizației de recensământ și agenții exteriori care furnizează servicii autorității recensământului în legătură cu recensământul ar trebui să primească instrucțiuni stricte și să fie obligați să semneze obligații legale privind confidențialitatea. Ei ar trebui să fie supuși urmăririi în justiție pentru orice încălcare a legii.

d) Securitatea fizică a documentelor recensământului care conțin informații personale deținute de autoritățile de recensământ, de personalul din teren sau de agenții autorizați ar trebui strict aplicată și, dacă este necesar, independent analizată.

e) Sistemul de calculator care manevrează datele recensământului ar trebui să aibă garanții stricte pentru a preveni accesul neautorizat la informații.

f) La publicarea statisticilor din recensământ ar trebui făcuți toți pașii posibili pentru a preveni dezvăluirea nechibzuită de informații cu privire la indivizi și gospodării identificabile. Precauții speciale se pot aplica rezultatelor statistice pentru zone mici. Măsurile de asigurare a controlului dezvăluirii de informații ar putea include unele sau toate procedurile următoare:

i) Limitarea numărului de categorii ale rezultatului în care se poate clasifica o variabilă, precum grupe de vârstă agregate mai degrabă decât ani singuri de vârstă;

ii) acolo unde numărul persoanelor sau al gospodăriilor dintr-o zonă este sub pragul minim, mușamalizarea rezultatului statistic – cu excepția, poate a capetelor de bază – sau amalgamarea acestuia cu cel pentru o zonă învecinată destul de mare;

iii) în cazul micro-datelor sau al eșantioanelor de uz public, scoaterea tuturor informațiilor din bazele de date referitoare la nume, adresă și orice caracteristici unice care ar putea permite identificarea respondenților individuali. De asemenea, metodele de dezvăluire a statisticilor ar putea fi aplicate pentru a asigura garantarea confidențialității.

Accesul public la înregistrările confidențiale ale recensământului

62. Multe Oficii Naționale de Statistică primesc uneori solicitări de la genealogiști, istorici sociali și membri individuali ai publicului să permită accesul public la sau să reducă perioada de confidențializare pentru înregistrările recensământului în scopul cercetării istoriilor de familie.

63. Perioada de închidere a înregistrărilor recensământului din multe țări este prescrisă în mod specific de statut dar poate varia de la țară la țară. Alte țări se pot baza pe dispoziții mai generale în cadrul protecției datelor și/sau libertății legislației privind informațiile pentru a păstra închise înregistrările confidențiale până când se reduce riscul dezvăluirii informațiilor cu privire la indivizii în viață. Totuși, unele țări pot alege să distrugă formularele de recensământ odată ce procesarea datelor s-a încheiat.

64. În timp ce guvernele naționale pot recunoaște atât valoarea sociologică cât și cea comercială a înregistrărilor recensămintelor istorice, trebuie să recunoască și că abilitatea Oficiilor Naționale de Statistică de a culege informații de la publicul general poate fi serios compromisă dacă nu s-au respectat asigurările date privind confidențialitatea informațiilor culese. Încrederea publicului în securitatea și confidențialitatea informațiilor oferite în cadrul recensământului ar trebui, prin urmare, privită ca fiind supremă.

Metadate

65. Un sistem de metadate oferă informații suplimentare privind caracteristicile datelor anchetate și publicate. Fiecare Oficiu Național de Statistică utilizează propriul său sistem de metadate bazat pe standarde internaționale dar care corespund în același timp specificului efortului național. Deoarece un recensământ al populației și rezultatele sale este legat de alte zone ale activităților statistice, se recomandă ca sistemul de metadate al unui recensământ al populației din fiecare țară să utilizeze aceleași elemente ca întregul sistem de metadate al respectivului ONS. Cu toate acestea, este de asemenea necesar ca sistemul de metadate al unui recensământ al populației să conțină unele elemente care se utilizează doar pentru acel recensământ. Sistemul de metadate al unui recensământ al populației ar trebui, de asemenea, să asigure comparabilitatea datelor pe plan internațional.

66. Recensământul populației din 2010 trebuie să asigure comparabilitatea cu datele din recensămintele anterioare ale populației și în același timp să includă elemente noi relevante pentru orice dezvoltare care are loc în timpul perioadei de la recensământul anterior. Astfel, sistemul de metadate al recensământului populației ar trebui să urmeze sistemul de metadate din recensământul anterior al populației (a se vedea: *Recomandări pentru Recensămintele Populației și Locuințelor din anul 2000 în regiunea CEE*) cu o actualizare în conformitate cu nevoile rezultate din dezvoltarea de la recensământul anterior al populației. Sistemele de metadate ale Oficiilor Naționale de Statistică individuale ar trebui să reflecte măsura în care acestea utilizează sursele administrative de date și sistemele acestora de metadate.

67. Un sistem de metadate ar trebui să conțină definiții ale termenilor, clasificărilor și nomenclatoarelor. Pentru indicatorii pentru care s-au creat clasificări internaționale standard ar trebui utilizate clasificările internaționale. Pentru indicatorii care nu au putut fi clasificați după standarde internaționale, ar putea fi necesar să se creeze nomenclatoare noi.

Integritate

68. În contextul recensământului populației, integritatea este aderarea strictă a tuturor instituțiilor și persoanelor implicate la toate *Principiile Fundamentale ale Statisticii Oficiale* de-a lungul diferitelor etape ale operațiunilor recensământului. Sarcina Oficiului Național de Statistică (ONS) este de a stabili standardele de integritate și de a se asigura că aceste standarde sunt respectate de personalul său obișnuit, personalul temporar recrutat special pentru recensământ și personalul altor organizații (publice sau private) cărora le pot fi atribuite sau sub-contractate unele părți ale operațiunilor. *Principiile Fundamentale ale Statisticii Oficiale* sunt discutate în Anexa III.

Asigurarea calității

Planuri pentru un program de asigurare și îmbunătățire a calității

69. Produsul unui recensământ al populației și locuințelor îl reprezintă informațiile și prin urmare încrederea în calitatea acelor informații este critică. De aceea managementul calității trebuie să joace un rol central în cadrul managementului general al recensământului unei țări. Astfel un program de asigurare a calității trebuie să fie un element din programul general al recensământului și ar trebui să se refere la toate activitățile din timpul planificării, perioadei de elaborare, operațiunilor precum culegerea și procesarea datelor până la evaluarea și diseminarea rezultatelor. Un obiectiv major al

oricărui program de asigurare a calității este de a încorpora calitatea de la început prin aplicarea eficace a cunoștințelor și experienței de către angajați la multe nivele. De asemenea include componente reactive pentru a detecta erori astfel încât să poată fi realizate acțiuni de remediere în timpul operațiunilor recensământului. Mai mult, un program de asigurare a calității ar trebui văzut și ca un program de îmbunătățire a calității. Fără un astfel de program, datele recensământului, atunci când sunt în sfârșit obținute, pot conține erori care ar putea diminua serios utilitatea rezultatelor. Dacă datele sunt de calitate slabă, atunci deciziile bazate pe aceste date pot duce la greșeli costisitoare. Chiar credibilitatea întregului recensământ poate fi pusă sub semnul întrebării.

70. Sistemul de asigurare și îmbunătățire a calității ar trebui elaborat ca parte a programului general de recensământ și integrat cu alte planuri și proceduri de recensământ. Sistemul ar trebui stabilit în toate etapele operațiunilor recensământului, inclusiv planificarea, pre-înregistrarea, înregistrarea, fluxul documentelor, codificarea, culegerea datelor, editarea, tabelarea și diseminarea datelor. Stabilirea unui sistem de asigurare și îmbunătățire a calității în etapa de planificare este crucială pentru succesul operațiunilor generale ale recensământului.

Necesitatea unui program de asigurare și îmbunătățire a calității

71. Din cauza dimensiunii și complexității operațiunilor recensământului, este probabil să apară erori de un fel sau altul în orice etapă a recensământului. Aceste erori, fie că apar în cadrul planificării, dezvoltării sau operațiunilor, pot duce cu ușurință la erori grave de acoperire sau conținut, la depășirea costurilor sau la întârzieri majore în finalizarea recensământului. Dacă nu sunt anticipate și controlate în timpul elaborării și implementării, acestea pot introduce eroare non-eșantionare în punctul de determinare a inutilității rezultatelor. Pentru a minimiza și controla erorile în diferite etape ale recensământului, este bine să se aloce o parte a bugetului general al recensământului programelor de asigurare și îmbunătățire a calității.

72. Fiecare organizare a unui recensământ național ar trebui să stabilească un sistem de asigurare și îmbunătățire a calității ca o parte integrală a programului său de recensământ. Obiectivul primar al unui astfel de program ar trebui să fie asigurarea faptului că în toate etapele activității de recensământ calitatea este luată în considerare în mod adecvat. Dimensiunile calității, subliniate la alineatul 76 de mai jos, sunt suprapuse și inter-legate și fiecare trebuie să fie în mod adecvat gestionată dacă informațiile sunt potrivite pentru utilizare. Fiecare etapă din realizarea unui recensământ poate necesita punerea accentului pe diferite elemente de calitate.

73. Atingerea unui nivel acceptabil de calitate este rezultatul abordării, gestionării și echilibrării diferitelor dimensiuni ale calității acordând atenție obiectivelor programului, utilizărilor majore ale informațiilor, costurilor și altor factori care pot afecta calitatea informației. Acțiunile întreprinse pentru a aborda o dimensiune a calității pot afecta alte dimensiuni. Deciziile și acțiunile care au ca scop obținerea unui echilibru al dimensiunilor calității se bazează pe cunoștințe, experiență, analize, feedback, consultare și evaluare.

74. Evaluările și măsurările calității din recensămintele anterioare pot fi valoroase pentru a indica prioritățile și a se axa pe elaborarea planurilor și procedurilor. Poate este bine să se stabilească nivelul de calitate care a fost atins în cadrul recensămintelor anterioare și să se utilizeze acele informații pentru a stabili standardele următorului recensământ.

75. Sistemul de control și îmbunătățire a calității ar trebui văzut ca o componentă importantă a programului general de recensământ. Astfel, trebuie integrat complet cu alte planuri și proceduri de recensământ. Nu există un singur sistem standard de îmbunătățire și control al calității care să poată fi aplicat tuturor recensămintelor sau chiar tuturor etapelor din cadrul unui recensământ. Realizatorii și administratorii unui recensământ trebuie să știe că, indiferent de cât efort se face, acoperirea și acuratețea completă a datelor recensământului sunt obiective de neatins. Cu toate acestea, eforturile de a detecta întâi și apoi de a controla erorile ar trebui făcute la un nivel suficient pentru a produce date de o calitate rezonabilă în cadrul limitărilor de buget și timp alocat.

Definirea calității informațiilor

76. Este acceptat în mod general că există șase dimensiuni de calitate:

a) *Relevanța* informațiilor statistice reflectă gradul în care îndeplinește nevoile utilizatorilor. Provocarea pentru un program de recensământ este de a echilibra cerințele diferite ale utilizatorilor astfel încât să satisfacă cele mai importante nevoi în cadrul constrângerilor legate de resurse. Această dimensiune a calității este în special importantă pentru elaborarea conținutului recensământului și pentru diseminare.

b) *Acuratețea* informațiilor statistice reprezintă gradul în care informațiile descriu în mod corect fenomenele pentru care au fost proiectate să le măsoare. Este de obicei caracterizată din punctul de vedere al erorii în estimările statistice și este în mod tradițional împărțită în distorsiune (bias) și diversitate. În contextul unui recensământ, variația se aplică în situațiile când se utilizează un chestionar mai lung, mai detaliat pentru un eșantion de persoane sau gospodării, sau unde se procesează un singur eșantion de înregistrări. De asemenea, acuratețea poate fi descrisă din punctul de vedere al surselor principale de eroare (de exemplu acoperire, eșantionare, non-răspuns, răspuns, culegere date, codificare)

c) *Caracterul oportun* se referă la întârzierea între momentul de referință (de obicei data recensământului) căruia îi corespund informațiile și data la care informațiile devin disponibile. Adesea pentru un recensământ există mai multe date de comunicare care trebuie luate în considerare într-un calendar de diseminare. În mod tipic, există o compensare din punctul de vedere al *acurateței*. *Caracterul oportun* poate, de asemenea, afecta *relevanța*.

d) *Accesibilitatea* informațiilor statistice se referă la ușurința cu care acestea pot fi obținute. Aceasta include ușurința cu care existența informațiilor poate fi stabilită, precum și caracterul potrivit al formei sau mijlocului prin care informațiile pot fi accesate. Chiar dacă recensămintele sunt realizate în primul rând pentru a îndeplini nevoile guvernului central, datele obținute sunt de mare valoare pentru mulți utilizatori secundari inclusiv administrații locale, organizații private și publicul larg. Pentru a crește avantajul informațiilor obținute, ar trebui să fie accesibile tuturor acestor potențiali utilizatori. În consecință, recensămintele oferă adesea un amestec de produse libere, costul produselor standard și un serviciu plătit utilizator pentru produsele date în funcțiune ad hoc. Strategia adoptată și costul serviciilor afectează, de asemenea, *accesibilitatea*.

e) *Interpretabilitatea* informațiilor statistice reflectă disponibilitatea informațiilor suplimentare și a metadatelor necesare pentru a le interpreta și utiliza. Aceste informații acoperă de obicei conceptele fundamentale, definițiile, variabilele și clasificările utilizate, metodologia de culegere și procesare a datelor și indicațiile privind acuratețea informațiilor.

f) *Coerența* reflectă gradul în care informațiile recensământului pot fi puse cu succes împreună cu alte informații statistice într-un cadru analitic larg și peste timp. Utilizarea conceptelor, definițiilor și clasificărilor standard – convenite la nivel internațional – promovează coerența. Gradul calității

privind coerența poate fi evaluat printr-un program de certificare și validare a informațiilor recensământului comparativ cu informațiile corespunzătoare din anchete și surse administrative.

77. Cadrul de asigurare a calității și implementarea sunt descrise complet în Anexa IV.

Asigurarea calității într-un mediu de externalizare

78. Unele țări ar putea dori să externalizeze anumite părți ale operațiilor de recensământ. Motivațiile și considerentele pentru externalizare sunt discutate mai mult în Capitolul II. În contextul asigurării calității, externalizarea componentelor operațiunilor recensământului încă necesită ca agenția de recensământ să-și asume întreaga responsabilitate pentru calitatea datelor recensământului și să o gestioneze. Acest aspect nu ar trebui încredințat. Sistemele automate de culegere, reparare și codificare a datelor în același timp sporesc calitatea datelor și introduc o serie diferită de riscuri comparativ cu abordările tradiționale de procesare a recensământului. Dacă nu sunt monitorizate și gestionate adecvat, problemele privind calitatea datelor pot rămâne nedetectate până târziu în timpul procesului atunci când restricțiile de cost și timp limitează opțiunile pentru orice activitate de corectare. Acest lucru are implicații pentru modul în care este realizată externalizarea (a se vedea Capitolul II).

79. Atunci când stabilește aranjamentele de externalizare, agenția de recensământ trebuie să se asigure că va avea în continuare capacitatea de a înțelege și manipula acele elemente care contribuie la calitatea datelor finale. Acest lucru necesită ca personalul agenției de recensământ să înțeleagă cum funcționează aceste sisteme, adică motoarele de recunoaștere și algoritmi de codificare, și să aibă abilitatea de a schimba toleranțele și parametrii acestor sisteme la un cost scăzut și într-un mod potrivit în timpul procesării. Varierea acestor parametri va permite agenției de recensământ să stabilească și să gestioneze echilibrul adecvat între calitatea, costul și caracterul oportun al datelor în timp ce procesarea avansează.

80. Unele metode de măsurare a calității datelor din procesele de culegere de date, precum ratele de substituie sau măsurarea erorilor cheie de intrare, sunt inadecvate deoarece aceste forme de monitorizează pur și simplu măsoară incidența generală a erorilor, nu și semnificația erorilor. Într-adevăr această abordare ar putea duce la cheltuieli suplimentare considerabile pentru corectarea erorilor triviale care nu duc la un câștig apreciabil din punct de vedere al calității. Din acest motiv, calitatea datelor ar trebui măsurată mai degrabă la nivel de răspuns la subiect decât la nivel individual/numeral. Acest lucru ar trebui făcut în două feluri: prin procesarea independentă a unui eșantion de înregistrări utilizând procese manuale și comparând rezultatele pentru fiecare înregistrare cu cele obținute prin sisteme automate; și în agregat prin compararea datelor generale pentru o zonă cu rezultatele estimate bazate pe alte informații pentru acea zonă (de exemplu din recensământul anterior sau din altă sursă de date).

81. Acest proces ar trebui efectuat în mod continuu în timpul prelucrării axându-se pe detectarea din timp a problemelor de calitate și a înțelegerii sistemelor sau proceselor care au contribuit la acestea. Cantitatea de erori acceptabilă, gradul de intervenție și schimbările sau procesele efectuate depind de evaluarea, de către agenția de recensământ, a potrivirii generale a scopului rezultatului și impactul costului general și al caracterului oportun. Aceasta variază de la subiect la subiect. De exemplu, se așteaptă o mai mare concentrare asupra calității variabilelor demografice cheie comparativ cu alte repere privind datele culese din formularul de recensământ.

82. Unele abordări ale externalizării pun accentul pe aranjamentele „la cheie” – în care contractanții furnizează sisteme în conformitate cu un set de specificații prestabilite de client cu speranța că acesta se axează doar pe rezultate și nu pe activitățile interne ale sistemului. Acest lucru presupune că agenția de recensământ înțelege complet și poate anticipa în totalitate toate chestiunile privind calitatea datelor care pot apărea în timpul recensământului și le-a inclus în specificații. Nu se așteaptă ca clientul să înțeleagă cum funcționează aceste sisteme sau cum pot contribui acestea la rezultatele finale. Orice schimbări aduse sistemului necesită procese grele pentru a stabili responsabilitățile contractuale și costurile financiare. Acest tip de abordare trece efectiv calitatea datelor recensământului asupra contractantului, în timp ce riscurile asociate cu intervenția rămân în sarcina agenției de recensământ. Îndepărtează orice flexibilitate și limitează în mare măsură capacitatea agenției de recensământ de a reacționa la problemele de calitate care apar în timpul procesării. Această abordare „la cheie” nu este recomandată.

Evaluarea conținutului și acoperirii recensământului

Scopul evaluării recensământului

83. Este recunoscut în mod general că un recensământ al populației nu este perfect și pot apărea, și chiar apar, erori în toate etapele operațiunilor recensământului. Majoritatea erorilor din rezultatele recensămintelor sunt clasificate în două categorii majore – erori de acoperire și erori de conținut. Erorile de acoperire sunt erori care apar din cauza omiterilor sau duplicărilor de persoane sau unități de locuit în înregistrarea recensământului. Erorile de conținut sunt erori care apar în raportarea sau înregistrarea incorectă a caracteristicilor persoanelor, gospodăriilor și unităților de locuit înregistrate în cadrul recensământului. Un al treilea tip de erori este cel al erorilor operaționale. Acestea pot apărea în timpul culegerii de date sau al prelucrării acestora.

84. Multe țări recunosc necesitatea de a evalua calitatea generală a rezultatelor recensământului lor și folosesc diferite metode pentru evaluarea acoperirii recensământului precum și anumite tipuri de erori de conținut. Cu toate acestea, un program cuprinzător de evaluare ar trebui să includă evaluări ale succesului operațiunilor recensământului, în fiecare din etapele sale. Prin urmare, țările ar trebui să garanteze că efortul general de evaluare a recensământului se adresează proceselor de recensământ (denumite în continuare evaluări operaționale), precum și rezultatelor (denumite evaluări). Împreună, evaluările și evaluările operaționale ne spun „cât de bine am făcut”. O a treia componentă a programului cuprinzător de cercetare include experimente. Experimentele ne spun „cum putem face mai bine”.

a) Evaluările finale documentează volumele, ratele și costurile finale pentru operațiunile sau procesele individuale, utilizând date din dosarele și activitățile de producție, din dosarele și activitățile de asigurare a calității și informațiile culese din raportările și lecțiile învățate. Evaluările operaționale pot include unele discuții privind datele dar nu implică explicații ale erorilor. Volumele, ratele și costurile finale se pot defalca după nivelul demografic, geografic și după datele la nivel de locuință și/sau persoană în etapele intermediare ale operațiunilor sau proceselor. De asemenea, evaluările operaționale pot documenta erori operaționale deși ele nu includ în mod necesar o explicație a modului în care aceste erori afectează datele;

b) Evaluările analizează, interpretează și sintetizează eficacitatea componentelor recensământului și

impactul acestora asupra calității și acoperirii datelor utilizând date culese din operațiunile, procesele și sistemele de recensământ precum și din culegerile de date auxiliare; și

c) Experimentele sunt studii cantitative și calitative care trebuie să aibă loc în timpul unui recensământ pentru a avea rezultate semnificative pe baza cărora se pot planifica viitoarele recensăminte. Recensământul oferă cele mai bune condiții pentru a studia valoarea metodologiilor și tehnologiilor noi sau diferite și implică în mod tipic anchete naționale cu panee multiple.

85. În plus față de realizarea evaluărilor operaționale, a evaluărilor și a experimentelor în timpul recensământului, testele pre-recensământ oferă un mijloc util pentru planificarea și realizarea recensământului actual. Testele recensământului se pot realiza ca un eșantion național (util pentru testarea conținutului, a răspunsului prin poșta electronică și/sau internet, și a altor caracteristici privind chestionarul ale recensământului) sau ca un test pe teren (utili pentru testarea procedurilor operaționale). Altă testare pre-recensământ ar putea implica testarea chestionarului, cercetarea și testarea proceselor automate pentru dezvoltarea listei de adrese,

86. Înainte de realizarea recensământului actual, o repetiție generală oferă o oportunitate de a testa gama completă de operațiuni, proceduri și întrebări, astfel cum repetiția generală a unei piese oferă ocazia de a „repara lucrurile” înainte de evenimentul real.

87. Eforturile de evaluare axate pe rezultatele recensământului ar trebui depuse în general pentru a servi unul sau mai multe din următoarele obiective principale:

- a) să furnizeze utilizatorilor unele măsuri privind calitatea datelor recensământului pentru a-i ajuta să interpreteze rezultatele;
- b) să identifice, în măsura în care este practic, tipurile și sursele de erori pentru a asista la planificarea viitoarelor recensăminte; și
- c) să servească ca bază pentru realizarea celei mai bune estimări a agregatelor recensământului, precum populația totală, sau de a furniza rezultatele recensământului ajustate pentru a lua în considerare erorile identificate.

88. Evaluările caracterului complet și acurateții datelor ar trebui emise cu rezultatele inițiale ale recensământului în măsura în care este posibil. Rezultatele suplimentare pot fi emise după publicarea rezultatelor inițiale. Există o serie de metode pentru realizarea evaluărilor recensământului, și, în practică, multe țări folosesc o combinație a acestor metode pentru a servi pe deplin aceste obiective. Aceste metode sunt descrise în Anexa V.

Consultare

89. La realizarea unui astfel de exercițiu vast și complex precum un recensământ al populației și locuințelor, recenzorii trebuie asigurați prin consultare și angajament public că pot fi îndeplinite obiectivele strategice generale. Țările pot lua în considerare modul în care consultația poate garanta că:

- a) conținutul întrebării este potrivit pentru a îndeplini cerințe utilizatorilor privind informațiile demonstrate;
- b) pot fi produse întrebări realizabile și mijloace de culegere a datelor care sunt suficient de exacte pentru a îndeplini cerințele utilizatorilor;
- c) produsele și serviciile rezultate îndeplinesc nevoile utilizatorilor în cadrul standardelor de calitate

și a programului convenit; și

d) toate aspectele operațiunilor de culegere a datelor recensământului și diseminarea rezultatelor sunt acceptabile pentru public.

90. Astfel un program cuprinzător de comunicări pentru recensământ ar trebui să acopere trei categorii de public distincte:

a) utilizatorii datelor recensământului (atât utilizatorul experimentat și specialist, cât și cel general);

b) persoanele și instituțiile care participă la înregistrarea recensământului; și

c) publicul larg.

91. Deși participarea este de obicei o obligație statutară, recensământul este o activitate națională al cărei succes depinde aproape în întregime de cooperarea și asistența publicului general și al multor organizații guvernamentale și locale. Prin urmare este esențial să se elaboreze o strategie de comunicare coordonată cu alte pregătiri substanțiale pentru recensământ. O bună comunicare este valoroasă nu doar pentru furnizarea către autoritățile recensământului de informații prime și continue cu privire la cerințele utilizatorilor, dar și pentru evaluarea reacției publice la planurile și activitățile de recensământ în diferite părți ale țării. Detalii privind scopul și elaborarea programelor de consultare sunt oferite în Anexa VI.

Diseminare

92. Un recensământ nu este complet până când informațiile culese nu sunt puse la dispoziția utilizatorilor într-o formă și după un calendar potrivite cu nevoile acestora. Astfel, la diseminarea rezultatelor recensământului trebuie acordată multă atenție măsurii în care se răspunde nevoilor utilizatorilor și standardelor ridicate de calitate la realizarea statisticii. Rezultatele recensământului ar trebui diseminate simultan către toți utilizatorii și trebuie acordată multă atenție pentru a evita dezvăluirea nechibzuită de informații despre indivizi identificabili. Pentru a proteja confidențialitatea, trebuie aplicate diferite măsuri statistice (a se vedea alineatele 59-61 de mai sus).

93. Există câteva metode de a pune la dispoziție utilizatorilor rezultatele unui recensământ:

a) sub formă de rapoarte tipărite conținând tabelări standard și pre-convenite, de obicei la nivel de zonă națională, regională și locală, care pot fi obținute de la agenții guvernamentale sau direct de la vânzătorii de cărți;

b) sub formă de rapoarte nepublicate (adesea denumite rezumate) care conțin tabele standard dar produse pentru sub-grupe geografice sau de populație mai mici neincluse altfel în rapoartele publicate – acestea pot fi adesea solicitate de utilizatori care ar putea contribui cu un procent din costurile marginale de producție;

c) sub formă de rezultat autorizat produs dintr-o bază de date, conținând tabelări încrucișate personalizate de variabile care nu sunt disponibile altfel din rapoartele sau rezumatele standard; și

d) sub formă de micro-date, de obicei disponibile doar în format limitat și furnizat în condiții strict controlate.

94. Din cauza costurilor de producție mereu crescânde, publicațiile tipărite devin varianta cea mai puțin preferată pentru diseminarea principalelor rezultate ale recensământului, deși acum hârtia reprezintă un mijloc care nu se deteriorează rapid și nu este nevoie ca utilizatorul să aibă hardware, software sau aptitudini tehnice speciale. Totuși, dezvăluirea simultană a rezultatelor poate fi posibilă doar prin distribuirea cu ajutorul mediilor electronice de capacitate ridicată. Cu toate acestea, atunci

când datele sunt furnizate în format electronic, trebuie acordată atenție specială furnizării către utilizatori de mijloace ușoare de recuperare a datelor. Opțiunile pentru obținerea rezultatelor și a metadatelor relevante ar trebui să fie accesibile în formate standard precum și în baza de date comună și în format tabelar pentru recuperare și manipulare ușoară.

95. Odată cu importanța crescută a utilizării internetului, facilitățile on-line pentru comandarea, specificarea și primirea tabelărilor recensământului și eșantioanelor de uz public ar trebui dezvoltate oricând este posibil asigurând măsuri adecvate pentru a proteja confidențialitatea statistică a datelor și securitatea transmisiei.

96. Ar trebui pusă la dispoziție o gamă de produse pentru a îndeplini cerințele schimbătoare ale utilizatorilor. Probabil este nevoie de:

- a) rezumate de la autoritățile naționale, regionale și locale;
- b) rapoarte privind descoperirile cheie referitoare la subiecte speciale, rezultate detaliate suplimentare și analize fie în format standard pentru zone la nivel geografic mai local sau ca statistici mai detaliate privind subiecte speciale;
- c) profiluri ale populației locale, minoritare și mici;
- d) analize spațiale și grafice; și
- e) metadate suplimentare referitoare la definiții, clasificări, evaluări privind acoperirea și calitatea

97. Principalele rezultate naționale și locale ar trebui făcute publice, după un calendar pre-anunțat, cât mai repede posibil și într-o perioadă scurtă de timp după ce procesarea s-a terminat și s-a stabilit populația totală a țării.

98. Ar trebui stabilite taxe, unde sunt necesare, pentru ca toate tipurile de utilizatori să-și poată permite să aibă acces la rezultate și ar putea exista necesitatea unui serviciu de imprimare la cerere pentru a furniza materialul în suplimente electronice utilizatorilor care preferă copiile pe hârtie.

99. Ar trebui dezvoltate produse, care ar permite furnizarea de informații statistice și geografice împreună cu Sistemele de Informații Geografice (SIG) pentru a răspunde interesului larg și într-un mod cât mai flexibil, proporțional cu măsura în care este garantată confidențialitatea. Prin asocierea capacităților de grafică și cartografie, bazele de date își vor spori utilitatea. În mod ideal utilizatorii ar trebui să poată genera singuri grafice și/sau hărți și apoi să le tipărească sau să le scoată la plotter sau să pună imaginile la dispoziție pentru alte utilizări. Câteva agenții de recensământ au realizat acest tip de produs, uneori în cooperare cu o companie comercială.

Campanie de publicitate și informare

100. În ultimii ani, din cauza complicațiilor de culegere a informațiilor de la populație, chestiunea informării în mod eficient a populației cu privire la recensământul viitor și explicarea scopurilor și sarcinilor acestuia a devenit o bază pentru calitatea recensământului și culegerea de informații sigure.

101. Principala sarcină o reprezintă explicarea importanței viitorului recensământ al populației și locuințelor pentru descrierea societății, a perspectivelor de dezvoltare a țării și pentru actualizarea informațiilor sociale, demografice regionale și naționale. Recensământul are o largă semnificație culturală și istorică, nu doar pentru țară, ci și pe scară globală. Campania ar trebui să evidențieze

faptul că recensământul este o parte integrală a programului oficial de statistică al țării.

102. Principalul scop practic este formarea unei atitudini pozitive a societății față de recensământ, îndemnând locuitorii țării să participe și să dea informații exacte despre ei înșiși.

103. Trebuie comunicate mesaje importante cu privire la data și modul în care va avea loc recensământul, precum și despre modul în care publicul poate afla mai multe informații despre recensământ. Înțelegerea publică a acestor aspecte ale recensământului va contribui la realizarea ușoară a operațiunilor recensământului. Implementarea unei campanii de publicitate și informare – înainte, în timpul și după culegerea datelor – este descrisă în detaliu în Anexa VII.

Capitolul II. NOUA TEHNOLOGIE A RECENSĂMÂNTULUI

Introducere

104. Tehnologia a fost utilizată pentru a asista toate etapele recensămintelor populației pentru mulți ani. Acest capitol se axează pe noile tehnologii care pot fi utilizate pentru activitățile directe de culegere, procesare și diseminare ale recensământului. Aceste tehnologii nu au fost utilizate prea mult în activitatea trecută de recensământ și sunt prezentate aici pentru a oferi țărilor o analiză a opțiunilor posibile. Nu există nici un dubiu că tehnologiile apărute sau care urmează a fi descoperite, vor avea un impact asupra abordării viitoare a recensământului.

105. Tehnologiile bine dezvoltate precum sistemele de intrare cheie nu sunt acoperite deoarece aceste sisteme sunt deja bine înțelese și documentate. Țările interesate de tehnologiile tradiționale ar trebui să facă referire la *Principiile și Recomandările pentru Recensămintele Populației și Locuințelor*, Națiunile Unite, New York 1998 și *Manual privind managementul recensământului pentru recensămintele privind populația și locuințele*, Națiunile Unite, New York 2001. Aceste abordări și tehnologii bine stabilite pot fi în continuare cea mai viabilă opțiune pentru multe țări. Adoptarea noilor tehnologii și abordări ar trebui luată în considerare doar acolo unde există o bună înțelegere atât în ceea ce privește riscurile cât și beneficiile.

106. Posibilitatea adoptării oricărei tehnologii care nu este testată în cadrul unui recensământ ar trebui evaluată cu atenție înainte, luând în considerare contextul național și în special factori precum dimensiunea țării, costurile relative ale acestor tehnologii comparativ cu soluțiile tradiționale, activitatea necesară pentru a elabora și testa tehnologiile și implicațiile posibile ale adoptării tehnologiilor asupra organizării generale a operațiunilor recensământului. Ar trebui luate în considerare cu atenție efectele posibile asupra calității rezultatelor recensământului precum și impactul asupra populației generale.

107. De asemenea, acest capitol nu se axează pe sistemele subordonate necesare pentru a realiza un recensământ. Operațiunile recensământului implică o gamă de procese administrative care sunt comune altor proiecte pe scară largă. De exemplu, planificarea unei operațiuni complexe precum recensământul poate fi asistată de utilizarea unui software adecvat de planificare proiect. Multe țări pot necesita sisteme și procese pentru a recruta și plăti un număr mare de anchetatori de recensământ angajați temporar. Oficiul Național de Statistică ar trebui să ia în considerare modul în care tehnologia poate ajuta la îmbunătățirea eficienței și eficacității acestor operațiuni. Acest lucru poate contribui atât la împărțirea costului recensământului precum și la îmbunătățirea calității generale a recensământului permițând ca resursele să fie axate mai degrabă pe principalele sarcini de enumerare, procesare și diseminare decât pe procesele administrative precum plata personalului.

Motoare pentru inovație tehnologică

108. Tehnologia are potențialul de a reduce costul în mare măsură și de a îmbunătăți calitatea recensămintelor. Cu toate acestea, pe termen scurt, introducerea noii tehnologii poate crește efectiv costurile. Agențiile de recensământ trebuie să ia în considerare modul în care noile oportunități oferite de inovația tehnologică pot contribui la îmbunătățirea relevanței, calității și caracterului oportun al recensământului. De exemplu, prin reducerile costului de procesare, ar putea fi posibil să se extindă conținutul recensământului sau să crească rata de eșantionare pentru întrebările

eșantionate pentru a îmbunătăți calitatea datelor pentru grupurile mici de populație și zonele geografice mici. Cu toate acestea, orice extindere a conținutului trebuie echilibrată față de impactul asupra respondenților.

109. Cererea de politici și planificări bazate pe dovezi generează o cerere de date de recensământ de la o gamă mai largă de utilizatori față de utilizatorii guvernamentali tradiționali. Prin urmare sistemele de output trebuie să poată coopera cu o gamă diversă de utilizatori care pot avea cunoștințe limitate despre datele recensământului și care poate nu mai sunt mulțumiți de outputul tabular limitat care era disponibil în mod tradițional.

110. În unele țări există o cerință legislativă ca guvernele să permită cetățenilor să realizeze în mod electronic afaceri cu guvernul. Chiar și fără aceste prevederi, utilizarea crescândă a internetului în comunitate generează previziuni că acesta este modul de a face afaceri. Trebuie observat că în cadrul recensământului este probabil ca utilizarea internetului, cel puțin în etapele inițiale să crească costul general al recensământului.

Stabilirea sistemelor adecvate

111. Agențiile de recensământ trebuie să realizeze o evaluare pentru a stabili care sisteme și procese sunt adecvate pentru propria lor situație. Chestiunile care trebuie luate în considerare sunt:

- a) costurile relative de personal și ale proceselor bazate pe redactare comparativ cu costurile sistemelor de calculator și al infrastructurii asociate;
- b) capacitatea și infrastructura tehnologică din cadrul agenției de recensământ și al țării ca întreg; și
- c) capacitatea agenției de recensământ de a gestiona procesele de dezvoltare a sistemelor complexe și sofisticate.

Externalizare

112. Complexitatea majorității software-ului și a infrastructurii noi necesare pentru multe din tehnologiile noi depășesc capacitățile tehnice actuale ale majorității agențiilor de recensământ. Componentele semnificative ale oricărei soluții probabil trebuie externalizate. Prin adoptarea unei tehnologii noi, externalizarea trebuie luată în considerare doar dacă agenția de recensământ are capacități suficiente pentru a gestiona procesul.

113. Decizia de externalizare depinde de cerințele agenției de recensământ (inclusiv cele de confidențialitate și securitate), de disponibilitatea capacităților interne și de abilitatea agenției de recensământ de a gestiona proiecte complexe de dezvoltare a sistemului. poate exista o gradare de la externalizarea totală a sistemului de procesare a recensământului sau a componentelor discrete ale sistemului, până la sisteme care implică o combinație de componente externalizate, furnizorii externi de servicii acționând drept contractanți pe proiecte specifice și dezvoltări interne.

114. Externalizarea totală poate fi mai simplu de gestionat față de o abordare complexă. Cu toate acestea, este necesară o înțelegere clară a cerințelor înainte de începerea proiectului astfel încât acestea să fie specificate contractatului fără ambiguități. Acestea includ înțelegerea obiectivelor proiectului, rezultatele care trebuie obținute și standardele pe care trebuie să le îndeplinească aceste rezultate (calitate, oportunitate, cost). Specificațiile trebuie să permită posibilitatea schimbării cerințelor pe durata proiectului. Trebuie stabilit cum vor fi convenite și aprobate aceste schimbări de

către agenție și furnizor.

115. Planificarea, inclusiv reperele importante pentru livrabilele cheie legate de calendarele de plăți, trebuie convenită cu contractantul. Trebuie realizată o monitorizare regulată pe bază curentă la nivel operațional. De asemenea, ar trebui stabilite procesele pentru a permite personalului cu experiență să monitorizeze progresul și să facă față problemelor majore care nu pot fi soluționate la nivel operațional.

116. O abordare mixtă a dezvoltării sistemelor este una în care sistemul general poate fi constituit din sisteme externalizate, sisteme dezvoltate de contractanți externi care lucrează cu personalul agenției de recensământ, precum și sisteme dezvoltate intern. Această abordare poate avea multe avantaje precum o mai mare flexibilitate de adaptare a sistemelor deoarece se învață mai multe prin dezvoltarea sistemelor și prin programul de testare și operațiunile efective de procesare a recensămintelor. Acest lucru poate duce la calitate îmbunătățită a datelor și la economii ale costurilor de procesare deoarece sistemele sunt optimizate. Cu toate acestea, managementul devine mult mai complex. Agenția de recensământ trebuie să fie pricepută în ceea ce privește managementul proiectelor complexe, să aibă o înțelegere clară a proceselor de afaceri și să gestioneze cu atenție integrarea atât a proceselor tehnologice cât și a celor de redactare. Este esențială activitatea în echipă, unde contractanții externi lucrează foarte strâns cu personalul agenției de recensământ dacă această metodă de dezvoltare de sisteme va avea succes.

117. Discuții detaliate despre externalizarea, evaluarea și achiziția de software și hardware se pot găsi în *Manualul privind managementul recensământului pentru recensămintele populației și locuințelor*, Națiunile Unite, New York 2001.

Culegerea de date pentru recensământ

118. Se iau în considerare următoarele trei tehnologii de culegere de date: returnarea prin internet a formularelor de recensământ, interviuare telefonică și aparate manuale. Noua tehnologie permite efectuarea simultană a operațiunilor de culegere și procesare pentru unele etape. De asemenea, sunt discutate posibilitățile pe care le oferă noile tehnologii pentru o mai bună gestionare a operațiunilor de culegere.

Returnarea prin internet a formularelor

119. Utilizarea internetului ca metodă de culegere de date înseamnă că metodologia recensământului pentru culegerea de date trebuie mai degrabă să fie auto-înregistrarea decât interviul. Opțiunea internetului poate fi incorporată într-una din metodele tradiționale de livrare și strângere a formularelor de recensământ (de exemplu înmânare/ridicare personală, e-mail trimis, e-mail primit). Factorul cheie îl reprezintă gestionarea operațiunilor de control al culegerii de date – adică asigurarea faptului că fiecare gospodărie și individ este numărat o dată și numai o dată. Acest lucru necesită capacitatea de a oferi fiecărei gospodării sau fiecărui individ un cod unic legat de o locație geografică. O complicație în plus pentru acele țări în care formularele se strâng de anchetatori în cadrul recensământului (și nu sunt returnate prin poșta electronică) este de a avea răspuns potrivit și la timp pentru anchetatori astfel ca aceștia să actualizeze propriile informații pentru a nu vizita gospodăriile care deja au returnat formularele.

120. Nivelul posibil de adoptare a opțiunii internetului ar trebui luat în considerare prin evaluarea procentului de populație care are acces la internet de acasă, procentul care utilizează servicii de frecvență mare și utilizarea generală a internetului în alte scopuri de afaceri (de exemplu servicii bancare on-line, completare a formularelor de impozit, cumpărături). Este probabil ca utilizarea internetului să crească costul recensământului, cel puțin la început. Deoarece nu se știe dinainte cine va folosi internetul, trebuie să se trimită un formular de hârtie fiecărei gospodării inclusiv acelor care vor utiliza ulterior internetul. De asemenea, trebuie elaborate sisteme și procese care permit returnarea prin internet a formularelor de recensământ. Acestea vor crește costurile. Pe de altă parte există posibile economii la costurile de culegere a datelor. Cu toate acestea, scanarea și recunoașterea la nivel inteligent a caracterelor (Intelligent Character Recognition) sunt ele însele eficiente din punct de vedere al costului. Prin urmare este probabil ca economiile la costurile de culegere a datelor să fie considerabil mai mici decât costurile de elaborare și implementare a sistemului de internet.

121. Securitatea este un considerent important. Cifrarea standard industrială (SSL128) oferă o cifrare cu dublu sens (adică cifrează datele care ies și intră în calculatorul utilizatorului) și a fost acceptată de aproape toate țările ca fiind adecvată pentru protejarea informațiilor recensământului. Securitatea ar trebui să fie un considerent cheie în proiectarea infrastructurii. Ar trebui stabilită o infrastructură separată din punct de vedere fizic pentru a culege informațiile recensământului. Formularele individuale completate ale recensământului ar trebui mutate în spatele firewalls-urilor și apoi infrastructura complet separată de infrastructura de culegere de date.

122. Un formular on-line care poate fi descărcat necesită mult mai puțină infrastructură decât formularele care se completează on-line. Totuși, formularele descărcabile necesită un nivel mai mare de cunoștințe privind calculatorul decât cele on-line. Ele nu funcționează neapărat în mii de configurații diferite de calculator și se așteaptă ca agenția de recensământ să poată face față fiecărei probleme individuale. Din punctul de vedere al respondenților, este mult mai probabil ca ei să prefere să completeze formularul on-line. Din acest motiv se așteaptă ca majoritatea țărilor să adopte completarea on-line a formularelor de recensământ.

123. Un formular electronic oferă posibilitatea editării interactive pentru a îmbunătăți calitatea răspunsului, ceea ce nu este posibil pentru formularul de hârtie. Persoanele care utilizează formulare electronice se așteaptă într-o anumită măsură să fie oferită o oarecare orientare – cel puțin că vor fi ghidați prin formular și nu li se vor pune întrebări irelevante pentru situația lor. Trebuie luat în considerare cu atenție cât de mult sunt încorporate în formular altă editare sau codificare on-line. Unele studii limitate indică faptul că formularele returnate prin internet au o calitate mai ridicată decât formularele pe hârtie. În acest domeniu este necesară mai multă activitate pentru a stabili dacă aceasta este o funcție a tipului de persoane care utilizează internetul sau o tehnologie în sine.

124. Oferirea opțiunii internetului poate contribui la îmbunătățirea calității recensământului făcând mai ușoară posibilitatea de răspuns pentru unele grupuri dificil de înregistrat. Majoritatea țărilor raportează dificultățile la înregistrarea tinerilor și a persoanelor care locuiesc în spații securizate unde accesul este restricționat. Pentru unele persoane cu dizabilități este mai ușor să completeze un formular pe internet decât un formular pe hârtie. Este mult mai probabil ca aceste grupuri să folosească internetul și, dacă este disponibilă, această opțiune ar trebui promovată ca un mijloc de a încuraja participarea la recensământ.

125. Furnizarea unei infrastructuri suficiente reprezintă una din principalele provocări pentru oferirea opțiunii de internet. Recensământul are loc pe o perioadă de timp relativ scurtă și afectează întreaga populație a unei țări și este puțin probabil ca agenția de recensământ să aibă infrastructura adecvată pentru a face față cererilor ridicate ale unui recensământ. Prin urmare se poate ca cel puțin această componentă a soluției de internet să fie externalizată. Poate fi necesară modificarea procedurilor de culegere de date pentru a limita cererea. De exemplu, a cere oamenilor din afara unor populații/zone țintă prestabilite să contacteze agenția de recensământ înainte de a utiliza formularul de pe internet poate fi un mijloc de a restricționa utilizarea acestuia. Agențiile de recensământ trebuie să evalueze modul în care doresc să promoveze utilizarea internetului. Promovarea opțiunii internetului ar trebui stabilită de capacitatea serviciului de a manevra sarcina preconizată și ar trebui coordonată cu procedurile de culegere de date. Strategia de relații publice va trebui să includă asigurări cu privire la securitatea informațiilor oferite prin internet. Presupunând că opțiunea internetului se adresează întregii populații, strategia de relații publice ar trebui să includă stimările publice de gestionare cu privire la abilitatea de a accesa site-ul în timpul perioadelor de cereri ridicate. Ar trebui pregătite și utilizate pe site-ul de internet al recensământului și prin serviciul de investigare prin telefon, prin radio sau tipărite, dacă este necesar, mesaje simple care sfătuiesc persoanele să utilizeze opțiunea internetului în perioadele "din afara orelor de vârf".

Interviewarea automată prin telefon

126. Interviewarea automată prin telefon poate fi o soluție eficientă din punct de vedere al costului în unele situații – în special pentru țările care au un chestionar de recensământ „format scurt” care necesită doar culegerea de informații de bază despre familie și demografice.

127. În ceea ce privește soluția internetului, fiecare gospodărie va avea nevoie de un cod unic pentru a permite controlul adecvat al culegerii de date.

128. Software-ul de recunoaștere a vocii poate fi utilizat pentru a conduce respondentul prin formularul de recensământ fie prin recunoașterea vocii, fie prin taste speciale ale telefonului utilizate ca mecanism de răspuns. Trebuie confirmat că variabilele importante ale recensământului precum data nașterii sau vârsta au fost culese corect.

129. Atitudinea pozitivă a utilizatorului față de aceste sisteme scade considerabil pe măsură ce crește numărul și complexitatea întrebărilor sau crește numărul de persoane din gospodărie.

Dispozitive portabile

130. Sofisticarea crescută și reducerea costurilor pentru dispozitivele portabile înseamnă că acestea pot reprezenta o soluție eficientă din punct de vedere al costului pentru unele aspecte ale culegerii de date în cadrul recensământului. Aplicațiile posibile pentru aceste dispozitive includ înlocuirea mapelor de hârtie ale anchetatorilor, registrele de adrese și listele ca mijloace de culegere a datelor pe teren. Ele se aplică într-o gamă largă de metodologii de culegere de date de la înmânarea/ridicarea personală până la culegerea de formulare de recensământ.

131. Dispozitivele portabile au avantajul că pot furniza informații de management bidirecționale în timp real. Managerii de recensământ pot fi informați cu privire la progresul operațiunilor de culegere de date pe măsură ce anchetatorii furnizează și culeg formulare completate de recensământ. În

același mod, managerii de recensământ pot furniza anchetatorului, prin intermediul dispozitivului portabil, actualizări ale formularelor primite și pentru care gospodăria ancheta trebuie dusă până la capăt. Managerii de recensământ pot identifica, în timp real, zonele unde înregistrarea a rămas în urmă sau nu îndeplinește standardele de calitate și pot face intervențiile corespunzătoare.

132. Trebuie luate în considerare mai multe chestiuni tehnice atunci când se utilizează aceste dispozitive. Capacitatea de stocare este legată de costul dispozitivelor, dar nu reprezintă ca atare o limitare asupra utilizării acestora. Multe din aceste dispozitive pot reține până la 20 de gigabytes de date. Cu toate acestea durata de viață a bateriei rămâne o problemă semnificativă. Dată fiind utilizarea intensivă la care ar fi supuse aceste dispozitive în timpul înregistrării din cadrul recensământului, bateria poate dura mai puțin de o zi și trebuie să fie înlocuită. Încărcarea datelor nu ar trebui să fie o problemă, în special dacă acest lucru s-a făcut peste noapte.

133. De asemenea există o serie de chestiuni de securitate cu privire la dispozitivele portabile. Este mult mai probabil ca acestea să fie furate sau pierdute comparativ cu formularele de hârtie. Încărcarea regulată a datelor din dispozitivele portabile ar trebui să reducă necesitatea de a reînregistra zonele dacă dispozitivele se pierd. De asemenea trebuie luate măsuri pentru a proteja confidențialitatea oricăror date fie din dispozitive în cazul pierderii acestora fie în timpul transmiterii datelor. Datele din dispozitivele portabile ar trebui cifrate și ar trebui să fie accesibile doar prin protecție cu parolă. De asemenea, transmiterea datelor trebuie să fie securizată prin cifrarea și utilizarea canalelor sigure. Există mai multe pachete de software comercial care se pot utiliza în acest scop. Aceste măsuri de securitate vor crește costul. Software-ul de securitate trebuie încărcat la dispozitivul portabil și trebuie să fie compatibil cu celelalte aplicații de pe dispozitivul portabil. Software-ul de securitate și parolele adaugă un nivel suplimentar de dificultate în utilizare, de exemplu procesele adiționale care trebuie implicate atunci când un anchetator uită parola. Se estimează că aceste costuri pot fi de până la patru ori mai mari pentru un dispozitiv similar utilizat într-un mediu de birou controlat.

134. Instruirea și suportul tehnic pentru personalul de înregistrare este o chestiune importantă. Nu se poate presupune că persoanele care vor fi recrutate pentru sarcinile de anchetator sunt competente din punct de vedere tehnic. Acești factori devin din ce în ce mai dificil de gestionat deoarece dimensiunea forței de muncă pentru înregistrare și distanțele fizice cresc. În țările mai mari, anchetatorii se bazează pe instruire și suport tehnic oferit de la distanță prin internet sau telefon.

Gestionarea operațiunilor din teren

135. La un nivel de bază, operațiunile de culegere multi-modale necesită ca informațiile să fie oferite anchetatorilor recensământului la timp astfel încât aceștia să nu viziteze gospodăriile care au prezentat deja un formular de recensământ. Aceasta este atât o chestiune de eficiență cât și una de relații publice. De asemenea, noile tehnologii oferă oportunități de îmbunătățire a managementului operațiunilor de teren și astfel a calității recensământului însuși.

136. Deși problema cheie este fluxul informațiilor la timp către anchetator, aceleași sisteme stabilite pentru a asigura acest lucru pot oferi un flux de informații în sens dublu și în timp real între directorii recensământului și personalul de înregistrare. Monitorizarea la timp a activității anchetatorului va permite intervenții la timp acolo unde sunt probleme în culegerea de date pentru recensământ.

137. Este improbabil ca agenția de recensământ să aibă cunoștințele sau capacitatea de a elabora și conduce aceste sisteme interne și va trebui să se bazeze pe organizațiile externe pentru părți cheie ale soluției. Se poate utiliza și realiza un sistem integrat de comunicare pe teren pe baza infrastructurii existente deja în majoritatea țărilor dezvoltate. Următorul paragraf conține o scurtă descriere a unei soluții posibile care utilizează o combinație între sistemele și procesele elaborate de agenția de recensământ, call centre-urile și tehnologia telefoanelor mobile. Se presupune că agenția de recensământ are un registru central al tuturor anchetatorilor, zonele acestora de înregistrare și numerele de telefon mobil ale acestora.

a) Agenția de recensământ trebuie să stabilească un registru central electronic al formularelor primite prin poșta electronică sau prin internet. Acest registru va conține numărul unic de identificare („numărul de referință al recensământului”). Acest număr de referință al recensământului va permite identificarea anchetatorului responsabil pentru acea zonă de înregistrare și la urmă o adresă fizică (pentru culegerile de date din ușă în ușă adresa actuală poate fi cunoscută doar de anchetator în această etapă).

b) Majoritatea agențiilor de recensământ stabilesc o formă de serviciu de investigare prin telefon pentru a manevra întrebările publicului în timpul perioadei de culegere a datelor pentru recensământ. Call centre-urile utilizează tehnologii care pot fi adaptate rapid pentru a îndeplini cerințele recensământului. Sistemele de call centre înregistrează „numărul de referință al recensământului” apelanților sau deduc numărul de referință al recensământului din adresa furnizată de apelant. de asemenea call centre-ul înregistrează ce acțiune este solicitată anchetatorului (de exemplu formularul de recensământ trebuie cules, se solicită asistență pentru completarea formularului, nu s-a primit un formular, etc.)

c) informațiile de la registrul electronic și de la call centre sunt trimise anchetatorului sub formă de mesaj SMS (sau text). Acest mesaj trebuie doar să conțină numărul de referință al recensământului și un cod pentru a indica acțiunea care trebuie realizată de anchetator.

d) Soluția este eficientă din punct de vedere al costului deoarece se bazează pe infrastructura comercială disponibilă (call center) într-o industrie foarte competitivă (și majoritatea acestui cost nu este o cerință nouă pentru recensăminte) și pe faptul că majoritatea anchetatorilor probabil folosesc propriile telefoane mobile. Costul trimiterii de SMS-uri este mic. Agenția de recensământ trebuie să elaboreze registrul electronic și să gestioneze integrarea diverselor sisteme.

e) trebuie făcute aranjamente alternative pentru numărul mic de anchetatori care nu au telefoane mobile. Deși o alternativă este mesageria vocală pe o linie fixă de telefon, oamenilor li se pare mai greu să primească și să înregistreze informații numerice oferite de mesageria vocală decât cele primite prin SMS-uri scrise.

Procesare

138. Ultimul deceniu a cunoscut îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește recunoașterea caracterelor la nivel inteligent (intelligent character recognition), repararea datelor, tehnologiile de imagine și codificare automată care au redus costul procesării recensământului și au îmbunătățit calitatea datelor. Este probabil ca aceste tendințe să continue.

Metode de culegere a datelor

139. În mod tradițional s-au utilizat câteva tehnologii de culegere a datelor, precum intrarea cheie și recunoașterea optică a semnelor (OMR).

140. Intrarea cheie necesită software simplu și hardware de calcul de nivel inferior. Cu toate acestea, necesită mult mai mult personal decât alte metode automate de intrare de date și probabil va lua mai mult timp pentru a completa. Eficiența acestei metode din punctul de vedere al costului depinde de relativitățile dintre costurile de personal și costurile de dezvoltare a hardware-ului/sistemului necesare pentru alte metode.

141. OMR poate fi o opțiune eficientă din punct de vedere al costului atunci când formularul de recensământ conține doar răspunsuri de bifat. Sunt necesare mijloace suplimentare de culegere de date / codificare asistată de calculator pentru a manevra răspunsurile solicitate. Cu toate acestea, OMR a fost în mare măsură înlocuit de tehnologiile ICR (recunoașterea caracterelor la nivel inteligent).

142. Pentru majoritatea țărilor, cea mai eficientă operațiune din punct de vedere a costului este probabil combinația dintre imaginea digitală, ICR, reparare și codificare automată. Acest proces este descris pe scurt mai jos.

a) Formularele de recensământ sunt procesate cu scannere pentru a produce o imagine. Software-ul de recunoaștere este utilizat pentru a identifica răspunsurile bifate și a traduce răspunsurile scrise de mână în valori textuale. Nivelele de încredere sunt stabilite pentru a determina care răspunsuri au o calitate acceptabilă și care răspunsuri necesită reparare sau validare ulterioară.

b) Repararea automată are ca scop reducerea necesității intervenției operatorului și implică de obicei utilizarea tabelelor de căutare în dicționar și editarea contextuală. Dicționarele sunt realizate conform întrebării recensământului în curs de prelucrare. Astfel dicționarul pentru întrebarea privind țara nașterii ar conține doar nume de țări.

c) Repararea de către operator se poate realiza doar pentru imaginile care nu sunt recunoscute. acest lucru este eficient din punct de vedere al costului doar pentru acele întrebări unde există o mare probabilitate ca datele reparate să fie codificate automat.

d) Codificarea automată utilizează algoritmi computerizați pentru a potrivi răspunsurile culese acele răspunsuri care nu pot fi potrivite sunt trecute apoi unui proces de codificare asistată de calculator. Răspunsurile care nu sunt codificate ar trebui analizate ca răspunsuri comune pentru a conține costurile și a îmbunătăți calitatea. Aceste răspunsuri pot fi adăugate la indexurile de codificare și reprezentate prin codificare automată sau se poate folosi o altă formă de codificare masivă.

143. Combinația de ICR / codificare automată / tehnologie de punere în imagini descrisă mai sus probabil se va dovedi soluția cea mai eficientă din punct de vedere al costului pentru majoritatea țărilor. Personalul poate fi redus prin codificarea automată și utilizarea acestor sisteme. Utilizarea imaginilor reduce mult nevoia de a muta formularele de hârtie și s-a demonstrat că referirea la imaginile pentru codificarea în continuare a răspunsurilor care nu pot fi culese automat este mult mai eficientă decât referirea la formularele de hârtie.

144. Această metodologie oferă oportunitatea de a îmbunătăți calitatea datelor. Se poate garanta tratamentul consecvent al răspunsurilor identice. Cu toate acestea, calitatea culegerii și codificării automate trebuie cu atenție monitorizată în timpul procesării pentru a garanta că sistemul funcționează astfel cum este specificat. Ratele de substituire a caracterelor ar trebui strâns monitorizate și pentru întrebările critice sau părți din întrebări (precum anul nașterii comparativ cu data nașterii) pot fi necesare reguli de siguranță mai stricte care necesită un nivel mai ridicat de inspecție și asigurare a calității decât alte domenii sau valori. Valorile numerice în special ar putea necesita o cercetare suplimentară deoarece ar putea să nu existe informații contextuale care să fie

utilizate pentru a verifica automat valabilitatea acestora.

145. Ar trebui să existe o asigurare permanentă a calității rezultatelor finale ale sistemului – precum recodificarea manuală din imagini a unui eșantion de răspunsuri și compararea lor cu răspunsurile culese și codificate automat. Acest lucru ar trebui să permită o echilibrare adecvată a ecuației calitate/cost inclusiv reducerea cantității de reparații manuale și prin urmare neirosirea resurselor pentru îmbunătățiri marginale ale calității.

146. Din acest motiv, este important ca, chiar și atunci când aceste sisteme sunt externalizate, directorii de recensământ să aibă o bună înțelegere a ecuației calitate/cost implicate în nivele de siguranță implementate în software-ul ICR/de reparații date, a impactului asupra ratei de substituire și a calității esențiale a datelor recensământului. Contractele ar trebui să permită ajustări ale acestor parametri pentru a îndeplini cerințele de calitate și operaționale ale agenției de recensământ. Această chestiune este descrisă mai în detaliu la alineatele 112-117.

147. Agențiile de recensământ trebuie să ia în considerare modul în care datele vor fi păstrate în timpul procesării. În mod tradițional, procesarea recensământului s-a realizat utilizând un fișier plat care se actualizează progresiv cu cea mai timpurie versiune a fișierului păstrat pentru procesele de susținere și recuperare.

148. Aceste sisteme necesită în mod tipic o dezvoltare și testare de sisteme mult mai extensive decât sistemul tradițional de procesare a recensământului. Există o serie de factori care trebuie luați în considerare în proiectarea sistemelor și integrați în dezvoltarea sistemelor, precum organizarea activității a celorlalte procese de redactare.

149. Capacitatea adecvată a rețelei este esențială din cauza numărului mare și a dimensiunii fișierelor asociate cu imagini - întrucât tehnici precum înmânarea personală a formularului, în care singurele informații necesare sunt imaginile, pot reduce substanțial dimensiunea fișierelor.

Rezultat

150. În mod tradițional, rezultatul recensământului a fost conceput din punctul de vedere al producerii de tabelări – de obicei pentru clienții sofisticati familiarizați cu datele recensământului, cu modul în care sunt structurate și prezentate datele precum și metadatele. Utilizatorii mai puțin sofisticati se bazează în mod tradițional pe produsele statice precum publicațiile care în general conțineau o gamă limitată de date.

151. Diseminarea prin internet permite: elaborarea produselor adecvate pentru a îndeplini nevoile diferitelor tipuri de utilizatori ai datelor recensământului de la utilizatorii începători la utilizatorii sofisticati; diseminarea, eficientă din punct de vedere al costului a unei game mult mai variate de date ale recensământului; și posibilitatea de utilizare îmbunătățită a datelor recensământului.

152. Se urmărește ca funcționalitatea și conținutul datelor să satisfacă diferitele nivele de utilizatori. Această funcționalitate ar trebui să fie unitară de la un nivel simplu la un nivel sofisticat, iar clienții să fie conduși de natura întrebării sau analizei pe care vor s-o experimenteze prin produsele diferite.

153. Principalul scop al recensământului într-un sistem statistic dezvoltat este de a suplimenta

informațiile furnizate prin alte metode de culegere de date precum anchetele axate pe statistica privind domenii mici - adică informații pentru zone geografice mici și pentru grupuri mici de populație (atât sociale cât și economice). Diseminarea prin internet poate susține ambele tipuri de utilizare a datelor. Pentru zonele geografice mici se poate utiliza tehnologia GIS atât ca mijloc de definire a zonelor de interes în căutarea datelor cât și de cartografiere a rezultatelor căutării. Există o gamă de pachete care se pot utiliza pentru a fi dirijate către populațiile de interes din tabelele matrice pre-definite.

154. Sistemul de diseminare prin internet ar trebui să ofere clienților libertatea de a specifica forma rezultatului – dacă este tipărit sau un fișier de date care poate fi exportat într-o gamă de analize statistice disponibile, pachete de tabelări sau cartografii.

155. Unele țări pot lua în considerare să ofere acces clienților pentru a trimite tabelări direct off-line sau on-line pentru a fi utilizate comparativ cu fișierul de înregistrare al unității de recensământ.

156. Protecția confidențialității datelor recensământului reprezintă un considerent prioritar în aceste sisteme. Ca și implementarea procedurilor de dezvăluire statistice (a se vedea alineatul 61), poate exista cerința de a limita dimensiunea tabelărilor care pot fi prezentate prin această metodă.

PARTEA A DOUA: SUBIECTE PRIVIND POPULAȚIA

Capitolul III. POPULAȚIA DE ÎNREGISTRAT

Introducere

157. Recomandările și convențiile stabilite în acest capitol au fost elaborate în vederea garantării faptului că fiecare persoană trebuie să aibă un singur domiciliu. Acest lucru este important în context internațional pentru a evita ca persoanele să fie numărate în cadrul populațiilor rezidente în mod obișnuit în mai multe țări sau să nu fie numărate deloc. Același principiu se aplică și în context național. Deși la recensămintele anterioare, recomandările poate au permis un grad de latitudine în interpretarea unor convenții privind domiciliul, recomandările curente par să fie mai stricte.

Domiciliu (subiect obligatoriu)

158. Domiciliul este locul geografic unde persoana înregistrată locuiește de obicei. Acesta poate fi:

- a) locul unde el/ea este efectiv la data recensământului; sau
- b) domiciliul său legal; sau
- c) domiciliul său pentru votare sau în alte scopuri administrative.

159. Doar acele persoane:

- a) care au locuit la domiciliul o perioadă continuă de cel puțin douăsprezece luni înainte de data recensământului; sau
  - b) care au sosit la locul de domiciliu în timpul celor douăsprezece luni anterioare Datei recensământului cu intenția de a sta cel puțin un an
- ar trebui considerate rezidenți obișnuiți ai subdiviziunii geografice sau administrative relevante. Copiii născuți în timpul celor douăsprezece luni anterioare Datei recensământului ar trebui incluși în populația rezidentă în mod obișnuit din subdiviziunea geografică sau administrativă unde locuiesc. Ar trebui incluse persoanele care au lipsit temporar pentru o scurtă perioadă de la domiciliul stabil în cele douăsprezece luni anterioare din motive precum călătorie de afaceri sau de plăcere.

160. Țara de domiciliu a unei persoane este țara în care se află domiciliul stabil. Acesta va fi simplu pentru marea majoritate a populației. Cu toate acestea, pentru persoanele care călătoresc frecvent între țări acest concept poate fi dificil de înțeles. Definiția și recomandările pentru migranții internaționali sunt discutate în capitolul VIII.

161. Pentru migranții internaționali pe termen scurt¹⁰ țara de plecare continuă să fie țara de domiciliu a migrantului internațional în timpul șederii sale în străinătate. Pentru migranții pe termen lung¹¹ țara de destinație devine țara lor de domiciliu.

---

¹⁰ Migranții pe termen scurt sunt aceia care se mută într-o țară, alta decât țara lor de domiciliu, pentru o perioadă de cel puțin trei luni dar mai mică de un an. Fac excepție cazurile unde mutarea se face în scop de recreere, vacanță, vizite la prieteni sau rude, afaceri, tratament medical sau pelerinaj religios. A se vedea Recomandările privind Statistica Emigrării Internaționale, Națiunile Unite, New York, 1998.

¹¹ Migranții pe termen lung ar trebui să includă fie acei migranți internaționali care au locuit în țara de destinație pe o perioadă continuă de cel puțin douăsprezece luni înainte de Data recensământului, sau acei emigranți internaționali care au sosit în țara de destinație în timpul celor douăsprezece luni înainte de Data recensământului cu intenția de a sta acolo cel puțin un an

162. Regula generală care guvernează domiciliul este aceea că domiciliul unei persoane este acela unde ea își petrece cea mai mare parte a nopților. Pentru majoritatea persoanelor aplicarea acestei reguli nu produce nici o dificultate majoră. Totuși, pot apărea probleme în câteva cazuri speciale. Tratatamentul convențional recomandat în aceste cazuri este următorul:

a) Persoanele care lucrează departe de casă în timpul săptămânii și care se întorc acasă la sfârșitul săptămânii ar trebui să considere casa lor drept domiciliu indiferent dacă locul lor de muncă este în altă parte, în țară sau în străinătate

b) Elevii din ciclul primar și mediu care sunt departe de casă în timpul școlii ar trebui să considere casa lor drept domiciliu indiferent dacă studiază în altă parte, în țară sau în străinătate;

c) Studenții care sunt departe de casă în timp ce studiază la colegiu sau universitate ar trebui să considere adresa lor din timpul semestrului drept domiciliu indiferent dacă acesta este o instituție (precum o școală internat) sau o reședință privată și indiferent dacă ei studiază în altă parte, în țară sau în străinătate¹². Ca măsură excepțională, atunci când locul de studiu este în țară, domiciliul stabil poate fi casa părintească.

d) Instituția ar trebui considerată drept domiciliu al tuturor locatarilor care au petrecut la data recensământului sau este probabil să petreacă douăsprezece luni sau mai mult în respectiva instituție. Exemplele de locatari ai instituțiilor includ pacienți din spitale sau ospicii, persoane în vârstă din aziluri sau case de convalescență, prizonieri și cei din centrele de detenție pentru minori;

e) Atunci când o persoană locuiește în mod regulat în mai mult de o reședință în timpul anului, cea în care își petrece majoritatea anului ar trebui considerată drept domiciliu indiferent dacă acesta este localizat în altă parte în țară sau în străinătate;

f) Regula generală în ceea ce privește locul unde se petrece marea parte a nopților se aplică persoanelor din serviciul militar obligatoriu precum și membrilor forțelor armate care trăiesc în cazărmi sau tabere militare;

g) Locul de înregistrare trebuie considerat drept domiciliul stabil al persoanelor fără adăpost, al nomazilor, vagabonzilor și persoanelor care nu au conceptul de domiciliu;

h) Un copil care alternează între două gospodării (de exemplu după ce părinții săi au divorțat) ar trebui să considere drept domiciliu gospodăria unde își petrece majoritatea timpului. Dacă se petrece o perioadă de timp egală cu ambii părinți, domiciliul ar trebui să fie locul unde copilul se află la data din noaptea recensământului.

163. Ar trebui formulate reguli obiective pentru tratarea fiecăruia din aceste cazuri. Aceste reguli ar trebui stabilite clar în instrucțiunile de recensământ și descrise în diferitele rapoarte de recensământ.

164. Subiectul privind domiciliul este inclus pentru a obține informațiile necesare stabilirii populației totale a unei țări, rezidente în mod obișnuit, și pentru a clasifica populația pe diviziuni teritoriale și pe statutul gospodăriei.

165. Acolo unde se poate, ar trebui culese informații separate pentru fiecare gospodărie, pentru fiecare persoană din gospodărie și pentru fiecare gospodărie instituțională referitoare la:

a) persoane rezidente în mod obișnuit și prezente la data recensământului

b) persoane rezidente în mod obișnuit dar absente temporar la data recensământului; și

c) persoane prezente temporar la data recensământului care de obicei au domiciliul în altă parte

---

¹² Observați că pentru Conturile Naționale, studenții care locuiesc departe de casă în timp ce studiază la colegiu sau universitate sunt incluși la adresa de acasă, nu la adresa din timpul semestrului.

(inclusiv adresa domiciliului lor stabil).

166. Informațiile privind domiciliul ar trebui culese cu destule detalii ca să permită realizarea tabelărilor pentru cele mai mici subdiviziuni geografice sau administrative necesare pentru a îndeplini nevoia de informații a utilizatorilor privind acest subiect.

Persoane absente temporar

167. Pe baza definiției domiciliului stabil, persoanele rezidente în mod obișnuit la locul înregistrării, dar absente sau preconizate a fi absente la data recensământului pentru mai puțin de un an trebuie considerate drept *persoane absente temporar* și astfel să fie incluse în populația totală.

168. În mod contrar, persoanele care locuiesc sau se preconizează că locuiesc în afara locului de înregistrare un an sau mai mult nu vor fi considerate drept absente temporar și prin urmare trebuie excluse din populația totală. Acest lucru se face indiferent de durata vizitelor pe care aceste persoane le pot face din când în când familiilor lor¹³.

169. Grupa de *persoane absente care locuiesc în străinătate* (rude ale membrilor unei gospodării care locuiesc sau se preconizează că locuiesc în altă țară un an sau mai mult) poate fi în special importantă în țările care au un grad de emigrare ridicat. Dacă datele privind persoanele absente care locuiesc în străinătate trebuie culese prin recensământ, informațiile lor (în ceea ce privește numărarea și caracteristicile) ar trebuie deosebite de informațiile culese pentru populația totală rezidentă.

Persoane prezente temporar

170. Persoanele înregistrate dar care nu îndeplinesc criteriile pentru domiciliul obișnuit la locul de înregistrare, adică nu locuiesc sau nu se preconizează că vor locui în locul de înregistrare mai mult de 12 luni, sunt considerate persoane prezente temporar și prin urmare nu trebuie numărate în cadrul populației totale rezidente în mod obișnuit. Se poate ca recensământul să nu fie cel mai bun mijloc de a identifica migranții pe termen scurt. Cu toate acestea, în situațiile în care țările utilizează recensământul pentru a număra migranții pe termen scurt, acestea trebuie să stabilească țara lor de domiciliu, motivul emigrării și durata șederii.

Populația totală (subiect obligatoriu derivat)

171. O numărare a populației totale rezidente în mod obișnuit pentru fiecare diviziune teritorială ar fi în mod normal compilată prin adăugarea persoanelor care sunt rezidente în mod obișnuit și prezent și a persoanelor care sunt rezidente în mod obișnuit dar absente temporar. Totuși nu este întotdeauna posibil să se culegă informații despre persoanele absente de la domiciliul lor stabil, în special dacă persoanele din întreaga gospodărie sunt temporar absente la data recensământului. Prin urmare trebuie elaborată o prevedere pentru a culege informații despre aceste persoane la locul unde ele se află în momentul recensământului și dacă este necesar să se „transfere” la locul lor sau în diviziunea teritorială a domiciliului obișnuit.

---

¹³ Aceste persoane diferă de cele specificate la alineatul 162a).

172. Alcătuirea cifrei compilată pentru populația totală rezidentă în mod obișnuit (și alte sume ale populației bazate pe alte concepte) ar trebui descrise detaliat în raportul recensământului. De regulă, populația totală rezidentă în mod obișnuit ar trebui să includă toate persoanele care își au domiciliul stabil în diviziunea teritorială relevantă (a se vedea alineatele 158-160) indiferent de statutul lor legal.

173. Populația totală rezidentă în mod obișnuit ar trebui să includă de obicei următoarele grupe de persoane:

- a) nomazi;
- b) vagabonzi;
- c) persoane care locuiesc în zone izolate;
- d) personal militar, naval și diplomatic cu familiile lor, aflat în afara țării;
- e) marinari comerciali și pescari rezidenți în țară dar aflați pe mare la data recensământului (inclusiv aceia care nu au alt domiciliu decât camerele de pe navă);
- f) rezidenți civili care lucrează temporar în altă țară dacă nu au locuit în străinătate mai mult de un an;
- g) rezidenți civili care traversează frontiera zilnic pentru a lucra într-o altă țară;
- h) rezidenți civili [alții decât cei din categoriile (d) – (g)] absenți temporar din țară dacă nu sunt imigranți pe termen lung în țara de destinație.

174. Persoanele care pot fi migranți ilegali, clandestini sau fără acte ar trebui incluse la populația rezidentă și ar trebui să urmeze aceleași reguli privind domiciliul stabil ca și celelalte persoane. Nu se intenționează să se separe aceste persoane, ci mai degrabă să se asigure că ele nu sunt excluse de la înregistrare. În acest context este important ca populația rezidentă în mod obișnuit să nu fie confundată cu populația legală (distinctă de cea ilegală). Pentru majoritatea utilizatorilor de date ale recensământului, în special cei responsabili cu planificarea și furnizarea de servicii de asistență medicală, educație și alte servicii publice, este important să se cunoască dimensiunea populației totale, care ar putea utiliza aceste servicii indiferent de statutul lor de imigrare. Este recunoscut faptul că aceasta este o chestiune sensibilă și că poate fi dificil sau imposibil să se garanteze că persoanele cu statut ilegal sunt acoperite de înregistrarea recensământului. Totuși, la elaborarea generală a recensământului trebuie făcute eforturi pentru a încerca să se asigure că toate persoanele sunt acoperite indiferent de legalitatea statutului lor de imigrare.

175. Doritorii de azil și persoanele care au aplicat pentru sau cărora li s-a acordat statutul de refugiat sau tipuri similare de protecție internațională ar trebui incluse în populația rezidentă dacă durata de ședere în țară este sau se preconizează a fi de cel puțin douăsprezece luni ca și pentru restul populației. Acest lucru se aplică de asemenea și atunci când persoanelor li se acordă protecție temporară în cazurile de strămutare în masă dar unde nu s-a acordat încă un statut formal de protecție din cauza considerațiilor practice. Ca și la alineatul anterior, nu se intenționează să se separe aceste persoane, ci mai degrabă să se asigure că nu sunt excluse de la înregistrare.

176. Următoarele categorii de persoane prezente temporar nu ar trebui în mod normal să fie considerate parte a populației totale rezidente în mod obișnuit. Cu toate acestea, țările pot culege date despre ele pentru a realiza numărări alternative ale populației pentru care vor trebui furnizate servicii:

- a) personal militar, naval și diplomatic străin cu familiile lor, aflat temporar în țară;
- b) civili străini care lucrează temporar în țară;

- c) civili străini care traversează zilnic granița pentru a lucra în țară;
- d) civili străini alții decât cei de la grupele (b) și (c) aflați temporar în țară, de exemplu turiști.

177. Dacă este posibil, trebuie arătate datele grupelor de la alineatele 173 și 176.

178. Fiecare țară trebuie să compileze o cifră pentru populația totală rezidentă în mod obișnuit, iar pe această bază ar trebuie furnizate tabelări detaliate. În acele țări unde cifra populației totale a fost corectată pentru sub- sau supra- înregistrare (de obicei măsurată prin utilizarea unei anchete post-înregistrare sau prin comparare cu alte surse), trebuie arătate și descrise atât cifra înregistrată cât și cifra populației estimată și corectată. Totuși, tabelările detaliate se vor baza în mod normal pe populația care a fost efectiv înregistrată.

179. Unele țări pot compila cifre în scopuri naționale privind una sau mai multe baze suplimentare de populație precum populația totală prezentă în zonă, populația rezidentă în mod legal, populația din timpul zilei sau populația care lucrează în zonă. Populația prezentă în zonă (uneori denumită populația de facto) se poate clasifica după subdiviziunea geografică sau administrativă relevantă în care a fost înregistrată în timpul operațiunii de recensământ.

Capitolul IV. CARACTERISTICI GEOGRAFICE

Introducere

180. Una din caracteristicile distincte ale Recensămintelor Populației și Locuințelor este măsura în care se poate realiza o clasificare cuprinzătoare a caracteristicilor geografice. Odată stabilită baza populației, este posibilă examinarea modului în care această populație este localizată din punct de vedere geografic. Acest aspect este luat în considerare în acest capitol.

Localitate (subiect obligatoriu derivat)

181. În sensul recensământului, o localitate se definește ca un grup de populație distinct, adică suprafața definită de populația care locuiește în clădiri învecinate sau apropiate.

182. Aceste clădiri:

- a) pot forma o zonă construită continuă cu o formă de stradă care poate fi recunoscută clar; sau
- b) deși nu sunt parte a acestei zone construite, cuprinde un grup de clădiri cărora le este acordat un nume recunoscut pe plan local; sau
- c) deși nu se încadrează în nici una din cele două cerințe de mai sus, constituie un grup de clădiri din care nici una nu este separată de vecina sa cea mai apropiată cu mai mult de 200 metri.

183. La aplicarea acestei definiții anumite categorii de utilizare a terenului nu ar trebui privite ca încălcând continuitatea zonei construite (și în consecință nu ar trebui numărate la aplicarea criteriului de 200 metri de mai sus). Aceste categorii sunt: clădiri și facilități industriale și comerciale, parcuri publice, terenuri de joacă și grădini, terenuri de fotbal și alte facilități pentru sport, râuri cu poduri, linii de cale ferată, canale, loturi de parcare și altă infrastructură de transport, curți ale bisericilor și cimitire, etc.

184. Această definiție intenționează să ofere țărilor o orientare generală la identificarea localităților și la stabilirea granițelor acestora, și poate necesita adaptări în conformitate cu condițiile și practicile naționale. Populația care nu locuiește în grupuri astfel cum sunt definite mai sus poate fi descrisă ca locuind în clădiri izolate. În raportul recensământului și/sau metadate ar trebui dată în detaliu o definiție a unei localități adoptată pentru recensământ.

185. Localitățile astfel cum sunt definite mai sus nu trebuie confundate cu cele mai mici diviziuni teritoriale ale unei țări. În unele cazuri, cele două pot să coincidă. Totuși, în alte cazuri, chiar și cea mai mică diviziune teritorială poate să conțină două sau mai multe localități. Pe de altă parte, unele orașe mari pot conține două sau mai multe diviziuni teritoriale, care ar trebui mai degrabă considerate doar segmente ale unei singure localități decât localități separate.

186. Se recomandă ca țările să-și elaboreze propriile statistici de recensământ pentru localități în conformitate cu nevoile și posibilitățile naționale. La realizarea acestui lucru ele trebuie să încerce să abordeze cât mai aproape posibil conceptul grupului de populație definit mai sus. Țările care tablează statistica doar pentru diviziunile teritoriale ar trebui, cel puțin, să încerce să compileze datele privind populația totală a fiecărei părți din diviziunea teritorială care conține un grup de populație sau o parte dintr-un grup de populație de cel puțin 2000 locuitori și astfel să ofere o bază pentru realizarea unei distincții mai clare între zonele și populațiile urbane și rurale (a se vedea

alineatul 190 de mai jos).

187. Se recomandă ca populația să fie clasificată după dimensiunea localității în conformitate cu următoarele clase de dimensiune:

- (1.0) 1.000.000 locuitori sau mai mulți
- (2.0) 500.000 – 999.999 "
- (3.0) 200.000 – 499.999 "
- (4.0) 100.000 – 199.999 "
- (5.0) 50.000 – 99.999 "
- (6.0) 20.000 – 49.999 "
- (7.0) 10.000 – 19.999 "
- (8.0) 5.000 – 9.999 "
- (9.0) 2.000 – 4.999 "
- (10.0) 1.000 – 1.999 "
- (11.0) 500 – 999 "
- (12.0) 200 – 499 "
- (13.0) Populație care trăiește în localități cu mai puțin de 200 de locuitori sau în clădiri izolate
  - (13.1) Populație care locuiește în localități cu 50 – 199 de locuitori
  - (13.2) Populație care locuiește în localități cu mai puțin de 50 de locuitori sau în clădiri izolate

188. De asemenea, clasificarea s-ar putea aplica și altor domenii relevante precum populația activă din punct de vedere economic, gospodării, familii și locuințe

Zonele urbane și rurale (subiect opțional derivat)

189. În scopuri naționale, precum și pentru comparabilitate internațională cea mai adecvată unitate de clasificare pentru zonele urbane și rurale distincte este localitatea astfel cum este definită la alineatele 181 - 182. Cu toate acestea, se lasă la latitudinea țărilor să decidă dacă se utilizează localitatea sau cea mai mică diviziune teritorială drept unitate de clasificare.

190. Se recomandă ca, în scopul comparațiilor internaționale, țările să definească zonele urbane drept localități cu o populație de 2.000 locuitori sau mai mulți, iar zonele rurale drept localități cu o populație sub 2.000 locuitori și zone slab populate. Unele țări pot lua în considerare definirea zonelor urbane în alt fel (de exemplu din punctul de vedere al granițelor administrative, al zonelor construite, al zonei pentru care se oferă servicii precum magazine, facilități educaționale, facilități recreative, angajări etc., sau din punctul de vedere al zonelor funcționale). Indiferent de abordarea aleasă, ea ar trebui descrisă clar în raportul relevant de recensământ și/sau metadate.

191. Țările care utilizează cea mai mică diviziune teritorială drept unitate sunt încurajate să încerce să obțină rezultate care să corespundă cât mai aproape posibil celor obținute de țările care utilizează localitatea drept unitate. Abordarea care trebuie adoptată pentru a atinge acest scop depinde în special de natura celor mai mici diviziuni teritoriale din țările implicate. În unele țări cele mai mici diviziuni teritoriale sunt relativ mici ca suprafață și medii ca număr de locuitori și în general nu conțin mai mult de un grup de populație (sau parte a unui grup de populație mai mare). În cazul în care nu este posibil pentru unele din aceste țări să utilizeze localitatea drept unitate, ele sunt

încurajate să utilizeze conceptul de aglomerație multi-comunală (adică să trateze ca unități simple grupuri de două sau mai multe diviziuni teritoriale mici apropiate care formează parte a aceluiași grup de populație). De asemenea, se sugerează ca diviziunile teritoriale mici de la periferia unei astfel de aglomerații să fie incluse în aglomerație dacă marea parte a populației rezidente a acestora locuiește în zonele ce aparțin zonei construite continue a aglomerației, iar diviziunile teritoriale mici care conțin una sau mai multe localități izolate să fie clasificate în conformitate cu numărul de locuitori al celui mai mare grup de populație din cadrul unității.

192. Totuși, situația este diferită în cazul țărilor în care cele mai mici diviziuni teritoriale sunt relativ mari ca suprafață și medii ca număr de locuitori și adesea conțin două sau mai multe grupuri de populație de dimensiuni variate. În cazul în care nu este posibil pentru unele din aceste țări să utilizeze localitatea drept unitate, ele ar trebui să încerce să utilizeze în acest scop unități mai mici decât diviziunile teritoriale mici, de exemplu raioane, sectoare de înregistrare, cvartale, etc. Țările ar trebui să încerce să utilizeze aceste unități mai mici drept blocuri de clădiri și să le comaseze astfel încât să corespundă cât mai aproape posibil cu granițele localităților în același fel descris mai sus în cazul aglomerațiilor multi-comunale. Dacă pentru unele nu este posibilă țării adoptarea acestei abordări, ele ar trebui să încerce să elaboreze noi abordări ale clasificării diviziunilor teritoriale mici care să producă rezultate cât mai comparabile posibil cu cele obținute utilizându-se localitatea drept unitate.

193. Se recomandă ca localitățile sau unitățile similare să fie grupate în următoarele cinci categorii:

- (1.0) mai puțin de 2.000 locuitori
- (2.0) 2.000 – 9.999 locuitori
- (3.0) 10.000 – 99.999 locuitori
- (4.0) 100.000 – 999.999 locuitori
- (5.0) 1.000.000 locuitori sau mai mult

194. De asemenea, țările sunt încurajate să elaboreze tipologii ale localităților sau suprafețelor similare bazate pe criterii suplimentare care ar putea fi utilizate pentru a distinge diferite tipuri de zone din cadrul categoriilor speciale ale clasificării sugerate. De exemplu, unele țări pot subîmpărți categoria (1.0) [și în unele cazuri și categoria (2.0)] pentru a separa localitățile agricole de alte tipuri de localități mici. Unele țări pot subîmpărți una sau mai multe categorii intermediare pentru a separa orașele târguri, centrele industriale, centrele de servicii, etc. Unele țări pot subîmpărți marile aglomerații urbane din categoriile (4.0) și (5.0) pentru a distinge diferite tipuri de zone centrale și suburbane. Extinderile clasificării în aceste moduri și în altele ar spori utilitatea sa analitică.

Naveta

195. Următoarele subiecte examinează chestiunile asociate cu naveta de acasă la locul de muncă, la școală, colegiu sau universitate. Fluxurile exacte de navetiști sunt importante pentru un șir întreg de motive inclusiv planificarea transportului, dezvoltarea locuinței și dezvoltarea economică.

Amplasarea locului de muncă (subiect obligatoriu)

196. Amplasarea locului de muncă reprezintă locația exactă unde o persoană „angajată curent” își desfășoară activitatea și unde o persoană „angajată în mod obișnuit” își desfășoară activitatea în mod

curent sau și-a desfășurat activitatea¹⁴. Localizarea ar trebui codificată până la cea mai mică diviziune teritorială posibilă¹⁵.

197. Principalul motiv pentru care se culeg informațiile privind locul de muncă este de la lega de domiciliul stabil pentru a arunca lumină asupra fluxurilor de navetiști în plus față de cea oferită de mijlocul de transport la serviciu, distanța parcursă și timpul necesar. Locul de muncă ar trebui codificat până la cea mai mică diviziune teritorială posibilă pentru a stabili fluxurile exacte de navetiști de la domiciliul stabil la locul de muncă. Persoanele care nu au un loc fix de muncă dar care se raportează la o adresă fixă la începutul perioadei lor de activitate (de exemplu șoferi de autobuz, piloți aerieni și stewardese, lucrători la tarabele de stradă sau din piață care nu se mută la sfârșitul zilei de muncă) ar trebui să ofere informații privind această adresă. Acest poate include și indivizi care călătoresc spre serviciu, regulat, traversând granița unei țări învecinate. Pentru a inventa o procedură adecvată de codificare pentru locurile de muncă din străinătate către care respondenții călătoresc regulat, se recomandă utilizarea fișierelor de referință geografice din țările învecinate.

Amplasarea școlii, a colegiului sau universității (subiect opțional)

198. Prin includerea acestui subiect în recensământul lor, țările pot extinde scopul datelor la modelele de navetă pentru a acoperi elevii și studenții în plus față de acoperirea persoanelor angajate oferită de locul de muncă. Pentru a menține comparabilitatea cu variabila locul de muncă, amplasarea școlii, a colegiului sau universității ar trebui codificată până la cea mai mică diviziune teritorială posibilă.

Mijlocul de transport spre serviciu (subiect opțional)

199. Mijlocul de transport spre serviciu se referă la călătoria zilnică făcută. Pentru persoanele care fac mai multe călătorii sau utilizează mai multe mijloace de transport, ar trebui indicat mijlocul de transport pentru cea mai lungă distanță din timpul călătoriei zilnice.

200. Se sugerează următoarea clasificare:

(1.0) Cale ferată

(1.1) Rețea de cale ferată națională / internațională

(1.2) Metrou

(1.3) Tramvai / căi ferate ușoare (metrou ușor)

(2.0) Autobuz, microbuz sau autocar¹⁶

(3.0) Mașină sau furgonetă

(3.1) Șofer

(3.2) Pasager

(4.0) Altele

(4.1) Motocicletă

(4.2) Bicicletă

---

¹⁴ Acest subiect este legat de toate categoriile distinse la alineatul 300 privind tipul locului de muncă.

¹⁵ Este recunoscut faptul că atunci când amplasarea locului de muncă este în afara țării, s-ar putea să nu fie posibilă codificarea sa până la cea mai mică diviziune teritorială posibilă a țării respective.

¹⁶ La nivel de două cifre țările pot face distincție între persoanele care conduc singure și cele care merg în mașini sau furgonete care conțin 2, 3, 4, 5, 6 etc. persoane. O astfel de clasificare ar permite monitorizarea gradului de folosire în comun a unei mașini.

- (4.3) Pe jos
- (4.4) Barcă sau feribot
- (4.5) Altele

Mijlocul de transport la școală, colegiu sau universitate (subiect opțional)

201. În ceea ce privește subiectul mijlocului de transport la serviciu, mijlocul de transport la școală, colegiu sau universitate se leagă de călătoria zilnică făcută. Pentru persoanele care fac mai multe călătorii sau utilizează mai multe mijloace de transport, ar trebui indicat mijlocul de transport pentru cea mai lungă distanță din timpul călătoriei. De asemenea, în acest caz se aplică clasificarea stabilită la alineatul 200 de mai sus.

Distanța parcursă până la serviciu și timpul necesar (subiect opțional)

202. Țările pot culege informații privind distanța parcursă zilnic până la serviciu și timpul necesar în vederea monitorizării măsurii în care persoanele locuiesc la distanțe mai mari față de locurile lor de muncă și a impactului pe care îl are congestionarea traficului asupra timpului necesar pentru a ajunge la serviciu. Atunci când se culeg aceste informații, trebuie acordată atenție adresei de la care începe călătoria.

Distanța parcursă până la școală, colegiu sau universitate și timpul necesar (subiect opțional)

203. Prin punerea acestor întrebări țările vor fi în situația de a monitoriza măsura în care studenții pot face zilnic călătorii mai lungi la școală, colegiu sau universitate cu creșteri consecvente ale timpului necesar pentru a face aceste călătorii. Atunci când se culeg aceste informații, trebuie acordată atenție adresei de la care începe călătoria.

Capitolul V. CARACTERISTICE DEMOGRAFICE

Introducere

204. Caracteristicile demografice de sex, vârstă și stare civilă sunt variabile obligatorii, utilizate adesea pentru a clasifica sau a fundamenta alte informații din recensământ pentru a ajuta la înțelegerea diferitelor subiecte. În cazul sexului și al vârstei, se consideră important ca aceste informații să fie disponibile pentru fiecare persoană pentru care s-au cules informații pentru recensământ. Prin urmare se recomandă ca acolo unde aceste informații sunt incomplete, să fie derivate în scopul recensământului.

Sex (subiect obligatoriu)

205. Sexul fiecărei persoane ar trebui înregistrat în recensământ. Sexul, împreună cu vârsta, reprezintă subiectul recensământului care este cel mai frecvent clasificat cu alte caracteristici ale populației. Prin urmare, este fundamental ca informațiile despre sex să fie cât mai complete și exacte. Dacă lipsesc informații despre sex, ar trebui făcută o imputare pe baza altor intrări privind persoanele sau gospodăriile.

206. Multe țări din regiune au identificat nevoia pentru dezvoltarea ulterioară a analizei genului. De aceea este important ca țările să garanteze că definițiile și clasificările variate pentru datele privind cunoștințele educaționale, statutul activității economice, ocupația, poziția în familie și gospodărie, etc. sunt utilizate în mod adecvat în recensământ. Ar trebui furnizate aceleași date pentru toate subiectele potrivite atât pentru bărbați cât și pentru femei.

Vârsta (subiect obligatoriu)

207. Pentru a obține informații despre vârstă, se recomandă să se culeagă informații privind data nașterii. Culegerea de informații privind data nașterii permite catalogarea datelor în două feluri: după anul nașterii și după anii de vârstă încheiați. Dat fiind faptul că vârsta este una din cele mai importante variabile adunate în cadrul unui recensământ, utilizată în multe catalogări și analize, este esențial ca informațiile despre vârstă să fie cât mai complete și exacte. Trebuie acordată atenție deosebită vârstelor mai înaintate. În cazul în care lipsesc informații privind vârsta, ar trebui făcută o imputare pe baza altor intrări privind persoanele sau gospodăriile.

208. Multe țări din regiune au identificat copiii, tineretul și persoanele mai în vârstă drept grupuri de populație speciale pentru care se solicită diferite tipuri de date în recensământ. Tipurile de date privind copii și tineretul care pot prezenta interes includ subiecte precum tipul familiei (familie cu doi părinți sau familie cu un părinte), venitul familiei, activitatea economică a părinților și realizările școlare și/sau realizările educaționale ale părinților. Pentru persoanele mai în vârstă, datele privind starea civilă, statutul activității economice, poziția în familie sau gospodărie și tipul de spațiu de locuit sunt ilustrări ale unora din subiectele clasificate încrucișat după vârstă și sex, care pot prezenta interes pentru țări. Se recomandă ca țările să garanteze că definițiile și clasificările planificate a fi utilizate în recensământ pentru aceste și alte subiecte de interes sunt adecvate pentru diseminarea datelor privind copiii, tineretul și persoanele mai în vârstă care vor fi solicitate. Trebuie acordată atenție exactității informațiilor, în special pentru persoanele în vârstă.

Starea civilă legală (subiect obligatoriu)

209. Starea civilă este definită ca starea conjugală (legală) a fiecărui individ în legătură cu legile (sau obiceiurile) de căsătorie ale țării (adică starea de jure).

210. Informațiile privind starea civilă legală a fiecărei persoane trebuie culese cel puțin pentru persoanele de peste 15 ani. Cu toate acestea, deoarece vârsta minimă legală (sau vârsta obișnuită) pentru căsătorie variază între țări și deoarece populația poate include și persoane tinere care au fost căsătorite în alte țări cu vârste minime mai scăzute, se recomandă culegerea de date pentru toate persoanele .

211. Se recomandă următoarea clasificare a populației după starea civilă:

- (1.0) necăsătorit
- (2.0) căsătorit
- (3.0) văduv și ne-recăsătorit
- (4.0) divorțat și ne-recăsătorit

212. Trebuie observat că în ceea ce privește această clasificare recomandată a stării civile legale, toate persoanele care trăiesc în uniuni consensuale ar trebui clasificate ca necăsătorite, căsătorite, văduve sau divorțate în conformitate cu starea lor de jure (legală).

213. În țările cu prevederi legale pentru parteneriat înregistrat/legal (pentru cupluri de sex opus și/sau cupluri de același sex) sau acolo unde cuplurile de același sex se pot căsători, categoriile suplimentare pot fi incluse în categoria „căsătorit” sau clasificarea de mai sus poate fi extinsă pentru a le include în mod explicit [de exemplu: (5.0) Persoană care trăiește în cadrul unui parteneriat înregistrat/legal; (6.0) Persoană care trăiește în cadrul unui parteneriat înregistrat de același sex]. Cu toate acestea, se sugerează să se realizeze un program de testare înainte de introducerea ultimei categorii care ar putea reprezenta o chestiune sensibilă.

214. O categorie separată pentru „separat legal” ar putea fi luată în considerare în țările unde legislația include dispoziții pentru acest statut, diferite de „căsătorit” sau „divorțat”.

215. În țările unde grupa de persoane a căror unică sau ultimă căsătorie a fost anulată, este mare ca dimensiune, se poate lua în considerare o categorie separată pentru această grupă. Atunci când nu se ia în considerare o categorie separată pentru această grupă, indivizii ar trebui clasificați în conformitate cu starea civilă avută înainte de căsătoria anulată.

Starea civilă de facto (subiect opțional)

216. Țările care au avut creșteri ale numărului de persoane care trăiesc într-o uniune consensuală pot culege informații nu numai în ceea ce privește starea de jure ci și starea de facto. În unele țări este deja posibilă identificarea parteneriatelor înregistrate deoarece această categorie poate avea statut echivalent cu căsătoria legală.

217. Starea civilă de facto este definită ca starea civilă a fiecărui individ din punctul de vedere al modalităților sale de locuire în cadrul gospodăriei înregistrate. Se sugerează ca informațiile privind

acest subiect să fie culese pentru persoane din aceleași categorii de vârstă ca acelea pentru care s-au adunat informații despre starea legală.

218. Clasificarea sugerată este:

(1.0) Persoană care trăiește într-o uniune consensuală.

(2.0) Persoană care nu trăiește într-o uniune consensuală

219. Se consideră că două persoane sunt parteneri într-o uniune consensuală atunci când au domiciliul stabil în aceeași gospodărie, nu sunt căsătoriți unul cu altul și au o relație de tip căsătorie.

220. Țările care vor să culegă date privind parteneriatele între persoane de același sex ar trebui să ia în considerare o distincție opțională în cadrul categoriei (1.0) între (1.1) „Persoană care trăiește în cadrul unui parteneriat între persoane de sex diferit” și (1.2) „Persoană care trăiește în cadrul unui parteneriat între persoane de același sex”.

221. Trebuie remarcat că informații privind starea civilă de facto pot deriva din informațiile culese privind subiectele referitoare la caracteristicile gospodărești și de familie ale persoanelor, caracteristicile nucleelor familiale și caracteristicile gospodăriilor private, pe baza relației cu persoana de referință în cauză sau matricea completă a relației gospodărești din țările unde se folosește matricea. Acolo unde nu se folosește această matrice, trebuie pusă o întrebare separată.

Numărul total de copii născuți vii (subiect opțional)

222. În cadrul recensământului se pot culege informații privind numărul total de copii născuți vii de către țările care plănuiesc să le utilizeze pentru a calcula estimările de fertilitate pe baza tehnicilor indirecte. Dacă acest subiect este inclus în recensământ, se sugerează să se culegă informații privind numărul total de copii născuți vii pentru toate femeile.

223. Datele adunate privind numărul de copii născuți vii ar trebui, în principiu, să includă toți copiii născuți vii în timpul duratei de viață a femeii respective până la data recensământului (excluzând fetele morți). Numărul înregistrat trebuie să includă toți copii născuți vii indiferent dacă sunt născuți din căsătoriile prezente sau anterioare, din uniuni consensuale sau alte uniuni sau de o mamă singură, și indiferent dacă acești copii trăiesc sau nu la data recensământului, sau indiferent de locul unde ar putea trăi. Este recunoscut faptul că s-ar putea să nu fie posibil să se specifice în instrucțiunile de înregistrare că ar trebui incluși toți copiii, inclusiv cei care nu au fost născuți dintr-o căsătorie sau uniune consensuală.

Data(datele) căsătoriei(căsătoriilor) legale ale femeilor care au contractat o căsătorie: (i) prima căsătorie și (ii) căsătoria actuală (subiect opțional)

224. Informațiile privind datele/durata căsătoriei sunt valoroase pentru rata fertilității și extind cunoștințele care pot fi derivate de la datele privind numărul copiilor născuți vii. În cazul femeilor care au fost măritate de mai multe ori, se pot obține informații privind atât data primei căsătorii cât și data căsătoriei actuale.

Data(datele) începutului uniunii(uniunilor) consensuale a(ale) femeilor care au fost vreodată implicate într-o uniune consensuală: (i) prima uniune consensuală și (ii) uniunea consensuală actuală (subiect opțional)

225. Informațiile privind datele/durata uniunii consensuale, precum și informațiile privind datele/durata căsătoriei, sunt valoroase pentru rata fertilității și extind cunoștințele care pot fi derivate de la datele privind numărul copiilor născuți vii. În cazul femeilor care au fost implicate într-o uniune consensuală de mai multe ori, se sugerează să se obțină informații privind atât data primei uniuni consensuale cât și data actualei uniuni consensuale. Informațiile privind datele/durata uniunii (uniunilor) consensuale pot fi combinate cu informațiile privind data(datele) căsătoriei (căsătoriilor) legale.

Capitolul VI. CARACTERISTICI ECONOMICE

Introducere

226. Statistica privind caracteristicile economice ale persoanelor este necesară din diferite motive pentru recensămintele populației. Informațiile privind numărul și caracteristicile persoanelor angajate, șomere și inactive din punct de vedere economic sunt necesare în detaliu în aceeași perioadă de timp de referință în care sunt măsurate alte repere demografice și sociale astfel încât să fie disponibilă o imagine cuprinzătoare a situației socio-economice. Aceste statistici se pot obține din alte surse precum o anchetă privind forța de muncă bazată pe gospodărie sau înregistrări administrative, dar aceste alte surse au anumite limitări. Datele obținute din anchetele privind forța de muncă sunt supuse erorilor de eșantionare și, prin urmare, rar oferă estimări de încredere pentru zone mici sau pentru grupe detaliate de industrii și ocupații. Înregistrările administrative ar putea să nu aibă aceeași calitate de codificare a ocupației și industriei sau același caracter cuprinzător în ceea ce privește acoperirea populației. Alte caracteristici ale persoanelor, gospodăriilor și locuințelor incluse în gama subiectelor recensământului (precum educație, nivelul de venit, tipul de locuință, etc.) sunt strâns legate de activitatea economică a membrilor gospodăriei. Prin urmare, este bine să se culeagă informații privind caracteristicile economice ale membrilor gospodăriei în cadrul recensământului astfel încât să se poată examina relațiile încrucișate între aceste elemente de date.

227. Recensământul populației oferă informații reper de care pot fi legate statistici din alte surse. Recensămintele populației oferă și cadre eșantion pentru majoritatea anchetelor bazate pe gospodărie. Prin urmare este utilă includerea cât mai multor elemente de date în informațiile reper sau cadrele eșantion. Ar putea exista probleme în ceea ce privește reconcilierea informațiilor din diferite surse din cauza diferențelor de scop și acoperire, concepte și definiții, clasificări, unități statistice, perioade de referință, precizie, erori de măsurare, etc. La prezentarea rezultatelor recensământului, se sugerează ca aceste diferențe să fie subliniate și explicate în notele de subsol la tabele și metadata precum și în orice analize textuale.

Activitatea economică a persoanelor

228. Populația „activă din punct de vedere economic” include toate persoanele care reprezintă forța de muncă, în calitate de angajate sau șomere, pentru producția de bunuri și servicii¹⁷.

229. Activitățile economice, adică producție, în acest context, includ: (i) producția tuturor bunurilor sau serviciilor individuale sau colective care sunt furnizate sau sunt destinate a fi furnizate unităților, altele decât producătorii acestor bunuri sau servicii, inclusiv producția de bunuri sau servicii terminate în procesul de producere a acestor bunuri sau servicii (intrări intermediare); (ii) producția tuturor bunurilor oprite de producătorii lor pentru a le folosi ei înșiși (consum final sau formare de capital fix brut); și (iii) producția de servicii domestice și personale prin angajarea de personal domestic plătit.

230. În principiu, producția de bunuri revine în sarcina domeniului de producție al Sistemului de Conturi Naționale (SCN), indiferent dacă bunurile sunt destinate a fi livrate către alte unități sau

---

¹⁷ Sistemul Conturilor Naționale 1993, ST/ESA/STAT/SER:F/2/Rev.4, Națiunile Unite, Vânzări nr. E.94.XVII.4 Bruxelles/Luxemburg, New York, Paris, Washington D.C. 1993

pentru propria utilizare de către producători. Practic, producția unor bunuri pentru propria utilizare în cadrul gospodăriilor ar trebui înregistrată doar în cazul în care cantitatea de bunuri produse de gospodărie pentru a fi utilizate chiar de către acestea se estimează a fi importantă cantitativ în relație cu livrarea totală a acelor bunuri într-o țară. Exemplele de tipuri comune de producție de gospodărie includ producția de bunuri agricole și depozitarea lor ulterioară, producția de lactate precum unt sau brânză, țesutul pânzei, croitorie, construcția de locuințe și renovări majore (de exemplu: re-tencuirea pereților, repararea acoperișurilor) sau extinderea locuințelor. Se exclude pregătirea felurilor de mâncare pentru consumul imediat. Pentru mai multe detalii, a se vedea Sistemul Conturilor Naționale, 1993¹⁸. În conformitate cu cea de-a 13-a Conferință a Statisticienilor în domeniul muncii, persoanele implicate în producția de bunuri pentru utilizare proprie în cadrul aceleiași gospodării ar trebuie considerate drept active din punct de vedere economic doar dacă această producție include o contribuție importantă la consumul total al gospodăriei.

231. Serviciile casnice și personale furnizate de membrii neplătiți ai gospodăriei pentru consumul final în cadrul aceleiași gospodării se exclud din domeniul de producție și, astfel, nu sunt considerate activități economice în cadrul recensământului. [Exemplele sunt: (a) curățarea, decorarea și întreținerea locuinței ocupate de membrii gospodăriei, inclusiv mici reparații realizate de obicei atât de chiriași cât și de proprietari; (b) utilizarea, curățarea, întreținerea și repararea bunurilor durabile și a altor bunuri din gospodărie, inclusiv a vehiculelor utilizate în scopuri gospodărești; (c) pregătirea și servirea meselor; (d) îngrijirea, pregătirea și instruirea copiilor; (e) îngrijirea persoanelor bolnave, infirme sau bătrâne; și (f) transportul membrilor gospodăriei și a bunurilor acestora]. Persoanele implicate în astfel de activități pot fi incluse printre furnizorii de servicii neplătite (a se vedea alineatul 262 de mai jos).

232. Ar trebui culese informații privind statutul activității pentru fiecare persoană de sau peste o anumită vârstă în conformitate cu condițiile din fiecare țară. Vârsta minimă de terminare a școlii nu ar trebui luată automat drept limită mai mică de vârstă pentru culegerea de informații privind statutul activității. Țările unde mulți copii participă la agricultură sau la alte tipuri de activitate economică (de exemplu minerit, țesături, comerțul mărunț) vor trebui să selecteze o vârstă minimă mai mică decât cele unde angajarea copiilor nu este ceva obișnuit. Tabelările caracteristicilor economice ar trebui să distingă între cel puțin persoanele sub 15 ani și cele de 15 ani sau peste. Țările unde vârsta minimă de terminare a școlii este mai mare de 15 ani și unde există un număr semnificativ de copii activi din punct de vedere economic sub această vârstă ar trebui să încerce să culegă date privind caracteristicile economice ale acestor copii în vederea realizării unei comparabilități internaționale cel puțin pentru persoanele de 15 ani sau mai mult. Nu este recomandată utilizarea unei limite de vârstă maximă pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic, deoarece multe persoane continuă să fie implicate în activități economice după vârsta normală de ieșire la pensie și deoarece numărul acestora este probabil să crească ca rezultat al factorilor asociați cu „îmbătrânirea” populației. Cu toate acestea, s-ar putea ca țările să dorească să echilibreze costul culegerii și procesării informațiilor cu privire la activitatea economică a persoanelor în vârstă (cele de 75 de ani sau peste) și sarcina de răspuns suplimentară care le este impusă comparativ cu semnificația și viabilitatea informațiilor oferite.

233. Se pot distinge două concepte de populație „activă din punct de vedere economic”: (a) populația

---

¹⁸ Sistemul Conturilor Naționale 1993, ST/ESA/STAT/SER/F/2/Rev.4, Națiunile Unite, Vanzări nr. E.94.XVII.4 Bruxelles/Luxemburg, New York, Paris, Washington D.C. 1993

„activă în mod curent” (sau, echivalent, „forța de muncă”), măsurată în raport cu o perioadă scurtă de timp, de exemplu o săptămână sau o zi; și (b) populația „activă în mod obișnuit” măsurată în raport cu o perioadă de timp lungă, de exemplu un an.

234. Compilarea unui set complet de date privind atât populația activă în mod curent cât și populația activă în mod obișnuit are avantaje pentru o serie de utilizări importante, dar acest lucru poate fi dificil într-un recensământ din cauza cheltuielilor, limitărilor spațiului chestionarului și a sarcinii de codificare, procesare și raportare. Se recomandă ca țările să culeagă informații mai întâi pe baza activității curente și, dacă este posibil, să completeze aceste informații cu date bazate pe activitatea obișnuită. Țările care utilizează conceptul de „activitate obișnuită” ar trebui, de asemenea, să încerce să obțină date privind „forța de muncă” în timpul unei perioade de referință de o săptămână.

235. Populația „inactivă din punct de vedere economic” include toate persoanele, indiferent de vârstă, inclusiv cele sub vârsta specificată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic, care nu erau „active din punct de vedere economic” astfel cum au fost definite la alineatele 228-231 de mai sus.

236. Unele persoane „inactive din punct de vedere economic” pot fi clasificabile în mai multe categorii de populație inactivă din punct de vedere economic. În aceste situații se recomandă să se acorde prioritate categoriile prezentate la alineatul 250 de mai jos.

Statutul activității curente (subiect obligatoriu)

237. „Statutul activității curente” reprezintă legătura actuală dintre o persoană și activitatea economică, bazată pe o scurtă perioadă de timp de o săptămână sau o zi. Utilizarea conceptului de „activitate curentă” este considerată mai adecvată pentru țările unde activitatea economică a persoanelor nu este influențată mult de factorii sezonieri sau de alți factori care produc variații în timpul anului și se recomandă ca țările din regiunea CEE să culeagă în cadrul recensământului informații privind statutul activității pe baza acestui concept (adică conceptul „forței de muncă”). Ar fi preferabil să se utilizeze mai degrabă o perioadă de timp de referință de o săptămână decât una de o zi, care ar putea fi o săptămână calendaristică fixă specificată (opțiunea preferată) sau ultima săptămână calendaristică completă sau ultimele șapte zile anterioare înregistrării.

„Populația activă în mod curent” (adică forța de muncă)

238. „Populația activă în mod curent” („forța de muncă”) cuprinde toate persoanele care îndeplinesc cerințele pentru includerea în angajați sau șomeri astfel cum sunt definite la alineatele 239-249 de mai jos. Chiar și în timpul unei perioade de referință scurtă de o săptămână, persoanele pot avea mai multe situații economice. Totuși este inerent pentru cadrul de măsurare a populației active în mod curent (cadrul forței de muncă) ca un singur statut al activității să fie atribuit fiecărei persoane și ca, atunci când se face acest lucru, să se acorde prioritate statutului economic al „angajaților” comparativ cu „șomerii” și statutului „șomerilor” comparativ cu „persoanele inactive din punct de vedere economic”. Sunt date mai multe detalii referitoare la standardele internaționale în *Rezoluția privind statistica populației active din punct de vedere economic, a ocupării forței de muncă, a șomajului și subocupării*, adoptată de a 13-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul

muncii (1982)¹⁹.

Persoane angajate

239. Persoanele „angajate” includ toate persoanele peste vârsta minimă specificată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic care, în timpul perioadei scurte de referință de o săptămână, preferabil:

- a) au lucrat puțin contra plată sau profit, cash sau în natură, sau
- b) au fost absente temporar de la serviciul unde deja au lucrat și de care au păstrat o legătură formală sau de la o activitate independentă precum o fermă, afacere sau o întreprindere de servicii.

240. „Lucru” reprezintă implicarea în activități economice astfel cum sunt definite la alineatele 228-229 de mai sus. Documentația și tabelările recensământului ar trebui să indice clar limita timpului de lucru aleasă drept punct final pentru a considera persoanele ca fiind „la lucru”. În conformitate cu recomandările internaționale prezente, noțiunea de „cantitate mică de lucru” ar trebui interpretată drept activitate pentru cel puțin o oră în timpul perioadei de referință. Criteriul de o oră decurge din regulile de prioritate ale cadrului forței de muncă și garantează că șomajul este definit drept o situație de lipsă totală de activitate (zero ore de muncă). Mai mult, este o condiție pentru consecvența statisticii privind ocuparea forței de muncă cu datele conturilor naționale privind producția. Țările preocupate de utilizarea criteriului de o oră ar trebui să clasifice persoanele angajate după „timpul lucrat”, urmând recomandările de la alineatele 241-244 de mai jos.

241. Angajații care nu sunt temporar la muncă ar trebui considerați ca angajați plătiți dacă au fost angajați cu contract oficial de muncă. Aceste absențe temporare ar putea fi cauzate de:

- a) boală sau rănire;
- b) vacanță sau concediu;
- c) grevă sau închiderea fabricii;
- d) concediu de studii sau instruire;
- e) concediu de maternitate sau concediu pentru creșterea copilului;
- f) reducerea activității economice,
- g) dezorganizarea sau suspendarea temporară a activității din cauza unor motive precum vreme rea, defecțiune mecanică sau electrică și criza de materiale brute sau combustibili; sau
- h) altă absență temporară cu sau fără permisiune.

242. Angajarea cu contract oficial de muncă ar trebui stabilită pe baza unuia sau a mai multor din următoarele criterii: o primire continuă a salariului; o asigurare de întoarcere la muncă după încheierea întâmplării neprevăzute sau un acord privind data întoarcerii; sau perioada scursă de absență de la serviciu care poate fi acea perioadă pentru care lucrătorii pot primi ajutoare de șomaj fără obligația de a accepta alte servicii²⁰.

---

¹⁹ Disponibilă la OIM: Recomandări internaționale actuale privind statistica muncii, ediția din anul 2000 (Geneva, 2000) și la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/ecacpop.pdf>.

²⁰ Pentru îndrumare cu privire la absența pe termen lung, a se vedea „Orientări privind tratamentul persoanelor cu privire la absențele prelungite de la muncă, în statistica ocupării forței de muncă și a șomajului”, avizate de Cea de-a 16-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul muncii (octombrie 1998) disponibile la BMI: *Recomandări internaționale actuale privind statistica muncii*, ediția din anul 2000 (Geneva 2000). De asemenea, disponibile la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/guidelines/exleave.pdf>

243. De asemenea, persoanele care desfășoară activități independente (exceptând lucrătorii familiari neremunerați) ar trebui considerate „angajate” și „la o întreprindere, dar nu sunt la muncă” dacă absența lor de la lucru este temporară și întreprinderea lor continuă să existe între timp.

244. *Orientările privind tratamentul persoanelor cu privire la absențele prelungite de la muncă, în statistica ocupării forței de muncă și a șomajului*”, avizate de Cea de-a 16-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul muncii (octombrie 1998)²¹ oferă standarde privind clasificarea statutului economic al următoarelor grupe de persoane pe baza absenței prelungite de la lucru:

a) „Femeile în concediu de maternitate, care au o asigurare de întoarcere la muncă după terminarea concediului, ar trebui clasificate ca angajate dacă, în timpul perioadei de referință, primesc tot sau o parte a salariului de la angajator sau o plată echivalentă din alte surse primită în baza faptului de a fi angajat. De asemenea femeile în concediu de maternitate, care au o asigurare de întoarcere la lucru după terminarea concediului, ar trebui considerate ca fiind angajate în timpul perioadei obligatorii de concediu stipulată de legislația națională pentru a garanta că mamele au o perioadă de odihnă suficientă înainte și după nașterea copilului, sau pentru o perioadă care trebuie specificată conform circumstanțelor naționale. În țările unde ele nu sunt clasificate ca fiind angajate în conformitate cu aceste criterii, femeile în concediu de maternitate ar trebui clasificate ca șomere sau inactive din punct de vedere economic, în funcție de disponibilitatea lor actuală pentru muncă și activitatea de căutare a unui loc de muncă”;

b) Angajații în concediu fără plată inițiat de angajator: (inclusiv concediu plătit de fondurile guvernamentale sau de asigurări sociale) ar trebui clasificați ca angajați dacă au o dată convenită de întoarcere la muncă și dacă perioada scursă din concediul lor se încadrează într-o limită de timp care trebuie specificată în conformitate cu situațiile naționale. Toți ceilalți angajați aflați în concediu fără plată inițiat de angajator ar trebui clasificați drept șomeri sau inactivi din punct de vedere economic, în funcție de preconizarea lor de întoarcere la lucru în viitorul apropiat, disponibilitatea actuală pentru muncă, activitatea recentă de căutare a unui loc de muncă și motivul pentru necăutarea unui loc de muncă. Noțiunea de estimare a întoarcerii la lucru „în viitorul apropiat” ar trebui specificată în lumina circumstanțelor naționale și a situației economice a fiecărei țări.

c) Angajații aflați în alte tipuri de concediu prelungit precum concediul de creștere a copilului sau concediul de studii sau de instruire, care au o asigurare de întoarcere la muncă la același angajator după terminarea concediului, ar trebui clasificați ca angajați dacă angajatorul continuă să plătească tot sau o parte din salariul persoanei aflată în concediu sau dacă perioada concediului nu depășește o limită de timp care trebuie specificată în conformitate cu circumstanțele naționale. Persoanele care nu îndeplinesc aceste criterii ar trebui clasificate drept șomere sau inactive din punct de vedere economic, în funcție de disponibilitatea lor actuală pentru muncă și de activitatea recentă de căutare a unui loc de muncă;

d) Angajații sezonieri neimplicați în nici un fel de activitate în afara sezonului ar trebui clasificați drept angajați dacă au o asigurare de întoarcere la lucru la același angajator la începutul sezonului următor și dacă angajatorul continuă să le plătească tot sau o parte semnificativă din salariu în afara sezonului. Angajații sezonieri care nu sunt la muncă în timpul sezonului mort și care nu îndeplinesc aceste criterii ar trebui clasificați drept șomeri sau inactivi din punct de vedere economic, în funcție de disponibilitatea actuală pentru muncă, activitatea recentă de căutare a unui loc de muncă și motivul pentru necăutarea unui loc de muncă;

---

²¹ De asemenea disponibile la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/guidelines/exleave.pdf>. Pentru mai multe detalii a se vedea raportul general la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/16thicls/report4.pdf>

e) Angajații sezonieri, angajații pe cont propriu, membrii cooperativelor de producție și lucrătorii familiari neremunerați, neimplicați în nici un tip de activitate în afara sezonului când întreprinderea încetează să existe, nu ar trebui considerați angajați. Se presupune că întreprinderile care funcționează temporar (precum magazinele de înghețată, tarabele de fructe, restaurantele pe plajă) încetează să existe în afara sezonului dacă proprietarii lor nu continuă să realizeze nici o activitate în cadrul acestora. (Astfel, există o consecvență între acest punct și alineatul 243 privind persoanele care desfășoară activități independente „angajate la o întreprindere dar absente de la lucru”. Dacă întreprinderea continuă să existe în afara sezonului (de exemplu o fermă), o persoană care desfășoară activități independente (exceptând lucrătorii familiari neremunerați) care nu este la muncă poate fi clasificată drept angajat cu condiția ca perioada de absență de la muncă să fie suficient de scurtă pentru ca absența să fie considerată temporară.

245. Se recomandă următorul tratament pentru grupele specifice de persoane angajate:

a) Lucrătorii familiari neremunerați ar trebui considerați a fi la muncă pe aceeași bază ca celelalte persoane „care desfășoară activități independente”, adică indiferent de numărul de ore lucrate în timpul perioadei de referință. Țările care, din motive speciale, preferă să stabilească un criteriu de timp minim pentru includerea lucrătorilor familiari neremunerați printre „angajați” ar trebui să identifice și să clasifice separat pe aceia care au lucrat mai puțin de timpul prescris, să poată oferi date comparabile la nivel internațional. Deoarece lucrătorii familiari neremunerați nu au o întreprindere proprie, nu pot fi „angajați la o întreprindere dar absenți de la lucru”. În consecință, lucrătorii familiari neremunerați care nu erau la muncă în timpul perioadei de referință nu ar trebui considerați drept angajați;

b) Persoanele implicate în activități economice sub forma producției de bunuri pentru utilizarea proprie în cadrul aceleiași gospodării ar trebui considerați drept „persoane care desfășoară activități independente” (și clasificați drept „lucrători pe cont propriu”) dacă această producție cuprinde o contribuție importantă la consumul total al gospodăriei (a se vedea alineatul 230 de mai sus);

c) Ucenicii și stagiarii care au primit plată numerar sau în natură ar trebui considerați drept angajați cu plată și clasificați ca „fiind la lucru” sau „nefiind la lucru” pe aceeași bază ca și alți angajați;

d) Participanții la planurile de instruire a personalului sunt considerați „angajați” dacă instruirea are loc în cadrul unei întreprinderi și în legătură cu producția acesteia sau dacă participanții dețin un contract oficial de muncă la o întreprindere în care au fost angajați anterior, chiar dacă instruirea are loc în afara întreprinderii sau fără legătură cu producția acesteia. Alți participanți la planurile de instruire a personalului trebuie clasificați drept șomeri sau inactivi din punct de vedere economic, în funcție de disponibilitatea lor actuală pentru muncă și activitatea recentă de căutare a unui loc de muncă. În special, dacă job training scheme implică un angajament definit de angajare la sfârșitul perioadei de instruire, participanții disponibili în acest moment pentru muncă ar trebui considerați șomeri chiar dacă nu caută un loc de muncă în mod activ [a se vedea alineatul 248 a) de mai jos].

e) În conformitate cu regulile de prioritate ale cadrului forței de muncă, studenții, persoanele casnice, pensionarii, persoanele șomere înregistrate și altele implicate în special în activități ne-economice în timpul perioadei de referință, care în același timp au fost „angajați cu salariu” sau „au desfășurat activități independente” astfel cum sunt definiți mai sus, ar trebui considerați angajați pe aceeași bază ca alte categorii de persoane angajate;

f) Toți membrii forțelor armate ar trebui incluși printre persoanele angajate și clasificați drept „angajați”. „Forțele armate” ar trebui să includă atât membrii permanenți (militarii de carieră) cât și cei temporari astfel cum se specifică în cea mai recentă revizie a Clasificării Standard Internaționale

a Ocupațiilor (ISCO)²².

g) Lucrătorii „plătiți prin compensație” (adică persoanele care lucrează pentru prieteni, vecini, etc. ca parte a unui schimb reciproc de activitate fără bani) ar trebui considerați angajați deoarece remunerația pe care o primesc în natură în schimbul activității lor economice reprezintă furnizarea serviciilor de muncă de către altcineva (muncă în barter).

h) Persoanele care furnizează servicii comunitare (construcția de acoperișuri pentru stații de autobuz, administrația localității, etc.) pentru plată în numerar sau în natură ar trebui considerați angajați.

i) Voluntarii (fără plată în numerar sau în natură) care produc bunuri pentru orice întreprindere/instituție/gospodărie sau care furnizează servicii pentru o întreprindere de piață ar trebui să fie considerați drept angajați (a se vedea alineatul 239-240). Cu toate acestea, voluntarii (fără plată cash sau în natură) care furnizează servicii pentru altă gospodărie sau pentru organizațiile non-profit nu se consideră angajați (a se vedea și alineatul 262).

j) În mod similar, persoanele care furnizează servicii de muncă neplătite pentru producerea de bunuri pentru altă întreprindere/instituție/gospodărie sau pentru furnizarea de servicii pentru o întreprindere de piață ar trebui să fie considerate drept angajate (a se vedea alineatul 239-240). Cu toate acestea, aceste persoane care oferă servicii de muncă neplătite pentru furnizarea de servicii pentru altă gospodărie sau pentru organizațiile non-profit nu sunt considerate a fi angajate (a se vedea și alineatul 262).

246. Ar trebui oferite informații în rapoartele și/sau metadatele recensământului care să descrie modul în care au fost tratate aceste grupe și alte grupe specifice. De asemenea, ar trebui să se ia în considerare dorința de a identifica unele grupe (de exemplu studenții care lucrează) separat în tabelări.

Persoane șomere

247. „Șomerii” includ toate persoanele peste vârsta minimă specificată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic care în timpul perioadei de referință au fost:

a) „fără lucru”, adică nu au fost angajați cu salariu sau ca lucrători care desfășoară activități independente astfel cum sunt definiți la alineatele 239-246;

b) „disponibili în prezent pentru muncă”, adică au fost disponibili pentru a fi angajați cu salariu sau pentru a desfășura activități independente în timpul perioadei de referință²³; și

c) „în căutarea unui loc de muncă”, adică au luat unele măsuri într-o perioadă recentă specificată pentru a căuta să se angajeze cu salariu sau să desfășoare activități independente. [Măsurile specifice includ: înregistrare la serviciul brațelor de muncă public sau privat (în scopul obținerii ofertelor de locuri de muncă); cereri la angajatori; verificarea șantierelor, a fermelor, la poarta fabricilor, în piață

---

²² Membrii forțelor armate reprezintă acel personal care servește în acest moment în forțele armate, inclusiv servicii auxiliare, indiferent dacă pe bază de voluntariat sau obligatoriu, și care nu sunt liberi să accepte angajare civilă. Sunt incluși membrii de carieră ai armatei, forțelor navale, forțelor aeriene și ai altor servicii militare, precum și recruții înrolați pentru instruire militară sau alte servicii pe o perioadă specifică, în funcție de cerințele naționale. Sunt excluse persoanele civile angajate în unități guvernamentale pe probleme de apărare, poliția (alta decât poliția militară), inspectorii vamali și membrii serviciilor civile de frontieră sau altor servicii civile armate, persoanele care au fost retrase temporar din viața civilă pentru o scurtă perioadă de instruire sau re-instruire militară, în conformitate cu cerințele naționale, precum și militarii în rezervă.” A se vedea Clasificarea Standard Internațională a Ocupațiilor (ISCO-88), Biroul Internațional al Muncii, Geneva, 1990, p. 265.

²³ În țările UE, disponibilitatea curentă pentru muncă se interpretează drept disponibilitate în timpul săptămânii de referință și în următoarele două săptămâni.

sau în alte locuri de adunare; publicarea sau răspunsul la anunțuri din ziare; căutarea ajutorului de la prieteni sau rude; căutarea de teren, construcții, mașini sau echipamente pentru înființarea propriilor întreprinderi; planificarea resurselor financiare și aplicarea pentru permise sau licențe, etc.]

248. Tratamentul grupelor specifice: Unele grupe de persoane necesită tratament atent pentru a fi incluse printre „șomeri”. Se recomandă următorul tratament:

- a) Persoanele fără activitate și disponibile în mod curent pentru muncă care au făcut aranjamente pentru a obține un serviciu plătit sau a se angaja într-o activitate independentă la o dată ulterioară perioadei de referință ar trebui considerați drept „șomeri”, indiferent dacă în ultimul timp au continuat să-și caute de lucru;
- b) Persoane absente temporar de la serviciile lor fără să aibă un contract oficial de muncă, care erau disponibile în mod curent pentru muncă și care caută un loc de muncă ar trebui privite drept „șomere” în conformitate cu definiția standard a „șomajului”. Cu toate acestea, în funcție de circumstanțele și politicile naționale, țările pot relaxa criteriul căutării unui loc de muncă în cazul persoanelor concediate temporar. În aceste cazuri, persoanele concediate temporar care nu căutau un loc de muncă dar erau clasificate drept „șomere” ar trebui identificate ca o sub-categorie separată de persoane șomere;
- c) În conformitate cu regulile de prioritate ale cadrului forței de muncă, persoanele implicate în special în activități ne-economice în timpul perioadei de referință (de exemplu studenți, persoanele casnice, pensionari), care îndeplinesc criteriile de șomaj stabilite la alineatul 247 de mai sus ar trebui privite drept „șomere” pe aceeași bază ca alte categorii de persoane „șomere” și identificate în mod separat, unde este posibil.

249. În rapoartele și/sau metadatele relevante ale recensământului ar trebui furnizate informații care să descrie modul în care au fost tratate persoanele din aceste și din alte grupe specifice.

250. „Populația inactivă în prezent” sau, echivalentul „persoanele neincluse în forța de muncă” include toate persoanele care nu au fost nici „angajate” nici „șomere” în timpul perioadei scurte de referință utilizată pentru a măsura „activitatea curentă”, inclusiv persoanele sub vârsta minimă specificată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic. Se recomandă ca această populație să se clasifice în următoarele patru grupe²⁴:

- a) „Studenți”: persoane „inactive în prezent din punct de vedere economic”, care în timpul celei mai mari părți a perioadei de referință au frecventat o instituție de educație, publică sau privată, pentru instruire sistematică la orice nivel de educație. (A se vedea și subiectul opțional „Frecventarea școlii”, alineatele 348-352.);
- b) „Persoane care primesc pensie sau venit de capital”: persoane „inactive în prezent din punct de vedere economic”, care primesc venit din proprietăți sau investiții, dobânzi, chirii, drepturi de autor sau pensii din activități anterioare;
- c) „Persoane casnice”: persoane „inactive în prezent din punct de vedere economic, care în timpul celei mai mari părți din perioada de referință au fost implicați în sarcini gospodărești neplătite din propria lor casă, de exemplu, gospodine/gospodari și alte rude responsabile pentru îngrijirea casei, a copiilor și persoanelor în vârstă. (Cu toate acestea, serviciile casnice și personale furnizate de

---

²⁴ Terminologia pentru grupele inactive în prezent din punct de vedere economic diferă în standardele internaționale de terminologia pentru grupele inactive în prezent din punct de vedere economic (a se vedea mai încolo). Terminologia preferată pentru grupele inactive în prezent din punct de vedere economic este: (i) care frecventează o instituție de educație, (ii) implicat în sarcini gospodărești, (iii) la pensie sau în vârstă și (iv) altele.

angajații casnici care lucrează în baza unui salariu sunt considerate activități economice în conformitate cu alineatul 229 de mai sus);

d) „Altele”: persoane „inactive în prezent din punct de vedere economic” care primesc ajutor de la stat sau sprijin privat și toate celelalte persoane care nu se încadrează în una din categoriile de mai sus (de exemplu copii care nu merg la școală).

Statutul activității obișnuite (subiect opțional)

251. „Statutul activității obișnuite” reprezintă legătura obișnuită dintre o persoană și activitatea economică bazată pe o perioadă de referință lungă precum un an.

252. În țările unde activitatea economică a persoanelor variază mult în timpul anului și unde oamenii probabil sunt implicați în mai multe tipuri de activități economice în timpul anului sau sunt șomeri temporar, conceptul de „activitate curentă” poate să nu fie considerat potrivit pentru utilizarea în recensămintele populației. În aceste țări, poate fi mai utilă pentru recensămintele populației măsurarea activității economice a persoanelor cu referire la o perioadă mai lungă, pe baza conceptului de „activitate obișnuită” mai degrabă decât doar pe baza conceptului de „activitate curentă”. În cazul în care se alege conceptul de „activitate obișnuită”, ar trebui utilizată ca perioadă de referință o perioadă specificată de douăsprezece luni. Această perioadă de referință va oferi informații privind anul ca întreg și astfel oferă oportunitatea de culegere a informațiilor necesare nu doar în ceea ce privește activitatea principală, ci și activitățile secundare, dacă există. De asemenea este posibil să se obțină informații utile privind intensitatea activității în cursul anului și să le coreleze cu venitul gospodăriei pentru acea perioadă (dacă se culeg informații privind acesta). Principalul obstacol în abordarea „activității obișnuite” este faptul că este susceptibilă de a avea erori. Un alt obstacol este problema de a stabili principala *ocupație* și *industrie* în timpul unei perioade lungi, de exemplu un an, dacă nu se introduce o întrebare adecvată sau o serie de întrebări pentru a identifica un serviciu principal, care poate fi definit din punctul de vedere al timpului lucrat și venitului obținut.

Populația activă în mod obișnuit

253. „Populația activă în mod obișnuit” cuprinde toate persoanele peste vârsta minimă specificată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic al căror statut de activitate principală, stabilit din punctul de vedere al numărului de săptămâni sau zile dintr-o perioadă lungă specificată (precum cele 12 luni anterioare), era „angajat” și/sau „șomer” astfel cum este definit la alineatele 239-248 de mai sus privind activitatea curentă în timpul unei perioade de referință scurtă.

254. La aplicarea definițiilor de mai sus ale ocupării forței de muncă și șomajului cu privire la activitatea obișnuită în timpul unei perioade de timp lungi, este necesar să se stabilească „statutul activității principale” al fiecărei persoane peste vârsta minimă specificată. În acest sens, statutul activității principale al unei persoane este înțeles ca măsurarea sumară a tipurilor de statut variabile ale unei persoane în timpul celor 52 de săptămâni sau 365 de zile ale perioadei de referință de 12 luni. Statutul activității principale ar putea fi diferit (astfel cum se subliniază la alineatul 260), depinde dacă se bazează pe săptămâni sau zile ca unitate de măsurare.

255. În țările unde ocuparea forței de muncă este în mare măsură de natură regulată sau continuă și astfel o săptămână de angajare înseamnă în general o săptămână de angajare cu normă întreagă sau,

în orice caz, angajare pentru cea mai mare parte a timpului de lucru, se sugerează ca statutul activității principale să se bazeze pe zilele de angajare sau șomaj și acest lucru ar putea fi mai potrivit pentru țările unde ocuparea forței de muncă este în mare parte de natură neregulată și unde o săptămână de angajare nu înseamnă în general o săptămână de angajare cu normă întreagă sau chiar angajare pentru o mare parte din timpul de lucru.

256. Se pot urma două proceduri pentru a stabili statutul activității principale al fiecărei persoane. O procedură este de a fi interpretat drept acel statut, activ sau inactiv în mod obișnuit, care prevalează în majoritatea celor 52 de săptămâni (sau în majoritatea celor 365 de zile) din anul de referință. O altă procedură este de a stabili un număr specific de săptămâni (sau zile) drept prag și a clasifica pe oricine care are cel puțin acel număr de săptămâni (sau zile) de angajare și/sau șomaj ca aparținând „populației active în mod obișnuit”.

257. Atunci când conceptul „populației active în mod obișnuit” este considerat util și fezabil, „populația activă în mod obișnuit” se poate subîmpărți în „angajați” și „șomeri” în conformitate cu situația care prevalează în majoritatea timpului, adică persoanele „active în mod obișnuit” ar trebui clasificate drept „angajați” dacă numărul de săptămâni (sau zile) de angajare este mai mare sau egal cu numărul de săptămâni (sau zile) de șomaj, și „șomeri” dacă numărul de săptămâni (sau zile) de angajare este mai mic decât numărul de săptămâni (sau zile) de șomaj. Deoarece se face subîmpărțirea de „angajat” și „șomer” printre „persoanele active în mod obișnuit”, clasificarea rezultată după statutul activității obișnuite poate diferi de o clasificare direct după statutul activității principale în timpul anului de referință (adică atunci când se face direct distincția între „angajat”, „șomer” și „inactiv din punct de vedere economic”). Prin urmare se recomandă ca realizarea chestionarului recensământului să se facă astfel încât să fie posibilă distincția între persoane „active în mod obișnuit” și „inactive în mod obișnuit” și între persoanele „angajate în mod obișnuit” și „șomere în mod obișnuit”.

Populația inactivă în mod obișnuit

258. „Populația inactivă în mod obișnuit” cuprinde toate persoanele al căror statut de activitate principală în timpul perioadei de referință lungi utilizată pentru a măsura activitatea obișnuită nu a fost nici de angajat nici de șomer, inclusiv persoanele sub vârsta minimă specificată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic. Se recomandă ca această populație să fie clasificată în următoarele patru grupe:

- a) „Studenti”: persoane „inactive în mod obișnuit din punct de vedere economic”, care în timpul celei mai mari părți a perioadei de referință au frecventat o instituție de educație, publică sau privată, pentru instruire sistematică la orice nivel de educație;
- b) „Persoane care primesc pensie sau venit de capital”: persoane „inactive în mod obișnuit din punct de vedere economic”, care primesc venit din proprietăți sau investiții, dobânzi, chirii, drepturi de autor sau pensii din activități anterioare;
- c) „Persoane casnice”: persoane „inactive în mod obișnuit din punct de vedere economic, care în timpul celei mai mari părți din perioada de referință au fost implicați în sarcini gospodărești neplătite din propria lor casă, de exemplu, gospodine/gospodari și alte rude responsabile pentru îngrijirea casei, a copiilor și persoanelor în vârstă. (Cu toate acestea, serviciile casnice și personale furnizate de angajații casnici care lucrează în baza unui salariu sunt considerate activități economice în conformitate cu alineatul 229 de mai sus);
- d) „Altele”: persoane „inactive în mod obișnuit din punct de vedere economic” care primesc ajutor

de la stat sau sprijin privat și toate celelalte persoane care nu se încadrează în una din categoriile de mai sus (de exemplu copii care nu merg la școală).

259. Atunci când sunt considerate utile, pot fi introduse sub-categorii separate pentru a identifica (i) persoane implicate în servicii comunitare și voluntare neplătite (a se vedea alineatul 262) și (ii) alte persoane implicate în activități care sunt în afara graniței activităților economice.

Diferența între statutul activității principale și obișnuite

260. Din alineatele 253-257 de mai sus rezultă că activitatea obișnuită din timpul unei lungi perioade de referință nu reprezintă același concept precum activitatea principală în timpul perioadei, evaluată în mod direct. O persoană care petrece 20 de săptămâni fără activitate, 18 săptămâni în șomaj și 14 săptămâni angajată în timpul ultimului an s-ar clasifica drept activă după statutul activității obișnuite, pentru care perioada de angajare și perioada de șomaj sunt adunate. Astfel persoana ar fi clasificată ca fiind în mod obișnuit șomeră deoarece numărul de săptămâni în șomaj depășește numărul de săptămâni ca angajat. După statutul activității principale evaluat în mod direct, aceeași persoană ar fi clasificată drept inactivă deoarece inactivitatea a reprezentat cea mai mare perioadă în timpul ultimului an.

Clasificare recomandată după statutul activității (curentă sau obișnuită)

261. Se recomandă ca la prezentarea populației totale în conformitate cu statutul activității (curentă sau obișnuită) să se utilizeze următoarele categorii:

(1.0) Activi din punct de vedere economic

(1.1) angajați

(1.2) șomeri, din care

(1.2.1) șomeri, nu au lucrat niciodată²⁵

(2.0) Inactivi din punct de vedere economic

(2.1) Studenți

(2.2) Persoane care primesc pensie sau venit de capital

(2.3) Persoane casnice

(2.4) Alții

Prestatori de servicii neplătite, voluntari (subiect opțional)

262. Țările pot identifica separat persoanele care prestează servicii sociale și personale, neplătite, pentru propria lor gospodărie, alte gospodării sau organizațiilor voluntare și non-profit, fie pe o perioadă de referință scurtă fie pe o perioadă mai lungă. Aceste persoane pot fi împărțite conform tipurilor de servicii prestate sau conform tipului de primitori.

263. Serviciile neplătite reprezintă o zonă semnificativă a activității umane. Informațiile privind serviciile neplătite ajută la înțelegerea modului în care persoanele și familiile își echilibrează activitatea plătită cu alte aspecte importante din viață, precum angajamentele familiale și comunitare. Informațiile sunt importante pentru măsurarea caracteristicilor grupelor cu nevoi speciale precum

---

²⁵ Tabelările șomerilor după ocupație, industrie, etc. de la serviciul anterior ar trebui să excludă sau să identifice separat pe aceia care sunt „șomeri, nu au lucrat niciodată”.

persoanele în vârstă, copiii și persoanele cu dizabilități. Zonele acoperite pot include activități casnice neplătite, îngrijire neplătită, îngrijire fără plată a copiilor și activitate voluntară fără plată. Anchetele privind utilizarea timpului sunt surse cheie de date privind utilizarea timpului de către oameni, inclusiv activitățile precum munca neplătită. Cu toate acestea, fiind bazate pe un eșantion, informațiile nu sunt disponibile în mod obișnuit la nivel de zonă mică.

264. Trebuie observat că prevederea privind serviciile neplătite făcute altor gospodării și organizațiilor voluntare și non-profit sunt în afara graniței de producție definită de conturile naționale și astfel nu este considerată activitate economică, fără a aduce atingere regulii generale de la alineatele 228-229. Aceste persoane ar trebui clasificate drept șomere sau inactive din punct de vedere economic (a se vedea „Statutul activității curente” de mai sus), în funcție de disponibilitatea lor prezentă pentru muncă și activitatea recentă de căutare a unui loc de muncă. Dacă sunt clasificate ca inactive, atunci pot fi introduse subcategorii separate de persoane inactive pentru a le identifica dacă se consideră util.

Selectarea „locului de muncă” care trebuie clasificat după variabile descriptive

265. Variabilele descriptive „ocupație”, „industrie”, „statut profesional” și „sector” ar trebui aplicate activității actuale sau obișnuite, în funcție de alegerea conceptului principal pentru măsurarea activității economice în recensământ. Indivizii se pot clasifica în conformitate cu aceste variabile doar prin legătura lor cu un loc de muncă. Acest lucru înseamnă că aceștia trebuie să fi fost identificați ca fiind „angajați” sau „șomeri” cu ajutorul întrebărilor privind „activitatea economică”. Indiferent dacă este „activ din punct de vedere economic” conform conceptului de „activitate curentă” („forța de muncă”) sau conform conceptului de „activitate obișnuită”, o persoană poate să fi avut mai multe locuri de muncă în timpul unei perioade de referință. Prin urmare, pentru persoanele „angajate” se recomandă să se stabilească întâi principalul loc de muncă deținut în timpul perioadei de referință, iar apoi al doilea loc de muncă sau (dacă sunt mai mult de două locuri de muncă) al doilea loc de muncă cel mai important. Se recomandă ca fiecare țară același criteriu la ordonarea tuturor locurilor de muncă deținute în perioadele de referință. Criteriul ar putea fi stabilit pe baza orelor lucrate de obicei (opțiunea preferată) sau pe baza celui mai ridicat venit cash sau în natură. Astfel, utilizând primul criteriu, locul de muncă „principal” ar fi locul de muncă dintre toate locurile de muncă deținute în timpul perioadei de referință unde persoana a lucrat de obicei în majoritatea timpului, iar al doilea (cel mai important) loc de muncă ar fi acela dintre locurile de muncă avute în aceeași perioadă unde persoana a lucrat de obicei în majoritatea timpului. La ordonarea locurilor de muncă avute în timpul perioadei de referință, este important să se ia în considerare și locurile de muncă de unde persoana lipsește temporar în timpul perioadei de referință.

266. O persoană „șomeră” ar trebui clasificată după „ocupație”, „industrie”, „statut profesional” și „sector” pe baza ultimului loc de muncă pe care l-a avut. Culegerea de date privind caracteristicile ultimului loc de muncă (dacă a existat unul) ale persoanei șomere este în special importantă pentru utilizatori pentru a avea informații privind caracteristicile persoanelor șomere în vederea identificării zonelor specifice ale economiei sau calitățile și ocupațiile speciale ale persoanelor șomere. Culegerea acestor date este, de asemenea, relevantă pentru țările care aplică Convenția OIM nr. 160 care solicită elaborarea de statistici privind structura și repartizarea populației active din punct de vedere economic (adică, angajații și șomerii) reprezentative pentru țară ca întreg.

267. Cu toate acestea, aceste date au o relevanță limitată în ceea ce privește persoanele șomere care

schimbă locul de muncă frecvent sau pentru șomerii care au lucrat ultima dată cu mult timp în urmă. Pentru prima grupă ar fi mai bine să se pună întrebări despre caracteristicile tipului de serviciu unde persoana a lucrat cel mai frecvent, iar pentru a doua grupă ar fi mai bine să se stabilească o limită de timp pentru experiența de lucru trecută (de exemplu în timpul ultimilor 10 ani) și să se caute informații doar privind caracteristicile ultimului loc de muncă dacă a fost deținut în cadrul limitei de timp.

268. Este important să se elaboreze chestionarul recensământului sau informațiile recensământului luate din registre astfel încât să se asigure că variabilele „ocupație”, „industrie”, „statut profesional” și „sector” să fie măsurate pentru același loc de muncă. Acest lucru ar trebui să fie o preocupare centrală și pentru țările care se bazează pe utilizarea înregistrărilor administrative pentru culegerea valorilor corecte ale acestor variabile.

269. Unele țări pot descrie mai detaliat tipul activității secundare realizată de respondenții angajați în mai multe locuri de muncă în timpul perioadei de referință. În special dacă aceste țări ar vrea să poată descrie gradul și structura de ocupare a forței de muncă în sectorul informal. În acest caz chestionarul ar trebui să permită identificarea unei al doilea și, poate chiar al treilea, loc de muncă pentru care să poată fi culese și codificate informații privind „ocupație”, „industrie”, „statut profesional”, „sector” și, dacă se dorește, „timp lucrat” și „loc de muncă”, recunoscând sursele care ar fi necesare pentru această culegere și procesare suplimentare.

Ocupația (subiect obligatoriu)

270. „Ocupația” se referă la tipul de activitate realizată în cadrul unui loc de muncă. „Tipul de activitate” este descris ca principalele sarcini și atribuții ale activității.

271. În scopul comparațiilor internaționale, se recomandă ca țările să elaboreze tabelări în conformitate cu ultima revizie a Clasificării Internaționale Standard a Ocupațiilor (ISCO). La data la care s-a aprobat prezentul set de recomandări, o actualizare a ISCO era în curs de elaborare pentru a fi luată în considerare de către Cea de-a 18-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul muncii (ICLS) în 2008. Astfel, ultima revizie disponibilă în acest moment (2005) era cea elaborată de a 14-a ICLS în 1987 și adoptată de Organismul Guvernativ al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) în 1988²⁶. Țările care aparțin Spațiului Economic European ar trebui să facă referire la ISCO-88 (COM)²⁷.

272. Țările ar trebui să codifice datele culese privind ocupația la cel mai mic nivel posibil suportat de răspunsuri. Pentru a crește calitatea datelor, ar fi util să se solicite atât titlul profesional cât și o scurtă descriere a sarcinilor și îndatoririlor realizate la locul de muncă de fiecare persoană activă din punct de vedere economic.

273. Țările care codifică „ocupația” în conformitate cu o clasificare națională standard pot să stabilească o corespondență cu ISIC fie prin codificare dublă sau prin „cartografiere” de la grupele detaliate ale clasificării naționale la ISIC.

---

²⁶ Biroul Internațional al Muncii: Clasificarea Standard Internațională a Ocupațiilor (ISCO-88), BIM, Geneva, 1990.

²⁷ ISCO-88, Definiții și Structură, Eurostat, februarie 1993, dă o listă de grupe de ocupații identificate pentru statistica ocupațiilor din UE. Textul descriptiv se limitează la diferențele între ISCO-88 (COM) și ISCO-88.

Industrie (ramură a activității economice) (subiect obligatoriu)

274. „Industria” (ramură a activității economice) se referă la tipul de producție sau activitate la instituției sau unității similare în care era localizat serviciul persoanei active din punct de vedere economic (angajată sau șomeră)²⁸. Pentru aceia care lucrează în locuri de muncă fixe (a se vedea alineatul 301) se recomandă să se culeagă numele și adresa întreprinderii sau instituției pentru a permite o verificare privind raportarea (și a ajuta la codificare) variabilei „industrie”, recunoscând că acest lucru poate fi sensibil în unele țări.

275. În scopul comparațiilor internaționale, se recomandă ca țările să compileze caracteristicile industriale ale persoanelor active din punct de vedere economic în conformitate cu ultima revizie a *Clasificării industriale standard internaționale a tuturor activităților economice* (ISIC) disponibilă la data recensământului. La data la care s-a aprobat prezentul set de recomandări, a treia ediție a ISIC, adoptată de *Comisia de Statistică a Națiunilor Unite* la cea de-a douăzeci și cincea sesiune din 1989, era ultima revizie disponibilă²⁹ deși era în curs de revizuire. Țările care aparțin Spațiului Economic European ar trebui să facă referire la NACE Rev.1³⁰.

276. Țările ar trebui să codifice informațiile culese privind industria la cel mai mic nivel posibil suportat de răspunsuri.

277. Țările care codifică „industria” în conformitate cu o clasificare națională standard ar trebui să stabilească o corespondență cu ISIC fie prin codificare dublă sau prin „cartografiere” de la grupele detaliate ale clasificării naționale la ISIC.

278. Pentru cei care lucrează în locuri fixe (a se vedea alineatul 301), se recomandă să se culeagă numele și adresa întreprinderii sau instituției pentru a permite o verificare privind raportarea (și a ajuta la codificare) variabilei „industrie”. Cu toate acestea, acest lucru este posibil doar într-o țară unde există un registru statistic care leagă unitățile de comerciale de codurile industriei. Mai mult, este recunoscut faptul că, în unele țări, culegerea numelui și adresei companiei poate fi un lucru sensibil.

Statutul profesional (subiect obligatoriu)

279. „Statutul profesional” se referă la tipul de contract de muncă implicit sau explicit cu alte persoane sau organizații, pe care persoana îl are la locul său de muncă. Criteriile de bază utilizate pentru a defini grupele de clasificare sunt tipul riscului economic, un element de care depinde forța atașamentului între persoană și serviciu, și tipul de autoritate asupra instituțiilor și altor lucrători, pe care îl are sau îl va avea persoana la serviciu. Trebuie acordată atenție pentru a garanta că o persoană

---

²⁸ Pentru acele persoane recrutate și angajate de o întreprindere dar care lucrează efectiv la locul de muncă al unei alte întreprinderi (numiți „lucrători de agenție” sau „lucrători secundari” în unele țări), există nevoia utilizatorului de a aduna informații privind industria angajatorului precum și industria locului de muncă. Cu toate acestea culegerea ambelor informații ar fi mai adecvată în cadrul unei anchete privind forța de muncă decât într-un recensământ al populației. Industria locului de muncă actual oferă raportări mai de încredere ale variabilei „industrie” în cadrul unui recensământ al populației.

²⁹ Clasificarea industrială standard internațională a tuturor activităților economice, Documente Statistice, Seria M, Nr. 4, Rev. 3, Națiunile Unite, New York, 1990.

³⁰ NACE Rev.1, Clasificarea Statistică a Activităților Economice din Comunitatea Europeană, Eurostat, Louxemburg 1996.

„activă din punct de vedere economic” este clasificată după „statutul profesional” pe baza aceluiași serviciu utilizat pentru clasificarea persoanei după „ocupație”, „industrie” și „sector”.

280. Se recomandă ca populația activă din punct de vedere economic să fie clasificată după statutul profesional după cum urmează³¹:

- (1.0) „angajați”, printre care se pot distinge „angajați cu contracte stabile” (inclusiv „angajați obișnuiți”)
- (2.0) „angajatori”
- (3.0) „lucrători pe cont propriu”
- (4.0) „lucrători familiali neremunerați”
- (5.0) „membrii cooperativelor de producție”
- (6.0) „persoane neclasificabile după statut”

281. De asemenea se recomandă ca „Directorii proprietari ai întreprinderilor încorporate” ar trebui identificați în mod separat astfel încât să poată fi clasificați ca un grup separat sau în cadrul „angajaților”, în funcție de scopurile descriptive și analitice ale statisticii.

282. În standardele internaționale OIM, termenul „lucrător care desfășoară activități independente” se referă la toate categoriile (2.0) – (5.0) de la alineatul 280. O activitate independentă este un serviciu unde remunerația depinde direct de profiturile (sau de potențialul pentru profit) obținute din bunurile și serviciile produse (unde consumul propriu este considerat parte a profiturilor). Eurostat utilizează termenul „lucrător care desfășoară activități independente” pentru a se referi doar la lucrătorii pe cont propriu [categoria (3.0) de la alineatul 280]. Clasificarea Eurostat nu face distincție între membri cooperativelor de producție, ci îi include în categoria „lucrători care desfășoară activități independente”. În prezentarea acestor Recomandări, s-a urmărit terminologia OIM.

283. Un „angajat” este o persoană care lucrează în cadrul unui „serviciu plătit”, adică un serviciu unde contractul de angajare explicit sau implicit dă deținătorului o remunerație de bază independentă de profitul unității pentru care acesta lucrează (această unitate poate fi o corporație, o instituție non-profit, unitate guvernamentală sau o gospodărie). Persoanele care au servicii plătite sunt remunerate prin plăți și salarii, dar pot fi plătite prin comision din vânzări, salarizări în acord cu bucata, bonusuri sau plăți în natură precum mâncare, locuință sau instruire. Unele sau toate instrumentele, echipamentul de bază, sistemele informatice și/sau spațiul utilizat de deținătorul funcției poate fi deținut de alții, iar acesta poate lucra sub supravegherea directă sau conform orientărilor stricte stabilite de proprietar(i) sau de persoane angajate de proprietari. „Angajații cu contracte stabile” sunt acei „angajați” care au avut și continuă să aibă un contract de angajare sau o urmare a acestor contracte cu același angajator pe o bază continuă. „Regular angajații” sunt acei „angajați cu contracte stabile” pentru care organizația angajatoare este responsabilă pentru plata impozitelor relevante și a contribuțiilor la asigurările sociale și/sau unde relația contractuală este supusă legislației naționale a muncii. „Directorii-proprietari de întreprinderi încorporate” sunt lucrătorii care dețin un post într-o întreprindere încorporată în care ei: (i) singuri sau împreună cu alți membri ai familiilor lor sau cu unul sau câțiva parteneri dețin proprietatea asupra întreprinderii; și (b) au autoritatea să acționeze în numele său cu privire la contractele cu alte organizații și să angajeze sau

---

³¹ Pentru mai multe detalii a se vedea „Rezoluția privind Clasificarea Internațională a Statutului Profesional (ICSE) a celei de-a 15-a Conferințe Internaționale a Statisticienilor în domeniul muncii. Disponibilă la OIM: *Recomandări internaționale actuale privind statistica muncii*, ediția din anul 2000 (Geneva, 2000) și la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/icse.pdf>

să demită „angajați”, supunându-se doar legislației naționale care reglementează aceste probleme și regulilor stabilite de comitetul de directori ai întreprinderii.

284. Un „angajator” este o persoană care, lucrând pe cont propriu sau cu un număr mic de parteneri, deține un „serviciu unde desfășoară o activitate independentă” și, în această calitate, pe o bază continuă (inclusiv perioada de referință) a angajat una sau mai multe persoane ca să lucreze pentru ea în calitate de „angajați”. Proprietarul ia deciziile operaționale care afectează întreprinderea, sau delegă aceste decizii și păstrează responsabilitatea pentru bunăstarea întreprinderii. În acest context, „întreprindere” include operațiuni pentru o persoană. Unele țări pot dori să distingă „angajatori” în conformitate cu numărul de persoane pe care aceștia îl angajează (a se vedea alineatele 314-315 privind subiectul opțional „număr de persoane care lucrează în unitatea locală a întreprinderii”).

285. Un „lucrător pe cont propriu” este o persoană care, lucrând pe contul său sau cu unul sau mai mulți parteneri, deține un „serviciu unde desfășoară o activitate independentă” și nu a angajat, pe bază continuă, nici un „angajat”. (Observați că un lucrător pe cont propriu, care în timpul perioadei de referință a angajat unul sau mai mulți „angajați” pe termen scurt și nu pe bază continuă, nu ar trebui clasificat drept „angajator”). Membrii familiilor a căror unică activitate este cultivarea parcelelor deținute în particular sau îngrijirea animalelor deținute în particular pentru consumul propriu al gospodăriilor acestora, ar trebui incluși mai degrabă în această categorie decât ca „lucrători familiari neremunerați”. Se recomandă ca țările în care numărul de persoane angajate exclusiv în producția pe cont propriu de bunuri pentru consumul propriu al gospodăriilor acestora este semnificativ să identifice persoane separat printre lucrătorii pe cont propriu.

286. Un „lucrător familial neremunerat” este o persoană care deține un „serviciu unde desfășoară o activitate independentă” într-o întreprindere orientată spre piață condusă de o persoană înrudită care locuiește în aceeași gospodărie, și care nu poate fi privită ca un partener (adică un angajator sau lucrător pe cont propriu) deoarece gradul de angajament față de funcționarea întreprinderii, din punctul de vedere al timpului sau al altor factori care trebuie stabiliți de circumstanțele naționale, nu este la un nivel comparabil cu acela al șefului întreprinderii. Această cerință poate fi relaxată acolo unde este obișnuit pentru tineri în special să lucreze fără plată pentru o persoană înrudită care nu locuiește în aceeași gospodărie.

287. Un „membru al unei cooperative de producție” este o persoană care deține un „serviciu unde desfășoară o activitate independentă” într-o întreprindere organizată ca o cooperativă, în care fiecare membru ia parte pe picior egal cu alți membri la stabilirea organizării producției, vânzărilor și/sau altor activități, a investițiilor și distribuirii profiturilor între membri. Observați că „angajații” cooperativelor de producție nu trebuie clasificați în această grupă, ci ar trebui clasificați drept „angajați”. Membrii cooperativelor informale (a se vedea alineatul 296) ar trebui clasificați drept „lucrători pe cont propriu” sau „angajatori”, depinde dacă angajează sau nu angajați pe bază continuă.

288. „Persoanele neclasificabile după statut” includ acele persoane „active din punct de vedere economic” pentru care sunt disponibile insuficiente informații și/sau care nu pot fi incluse în nici una din categoriile precedente (de exemplu lucrătorii neplătiți care ajută un membru al familiei să finalizeze un „serviciu plătit”).

289. În majoritatea chestionarelor de recensământ informațiile privind „statutul profesional” se vor

culege prin alternative pre-codificate unde se pot folosi doar câteva cuvinte pentru a intui semnificația intenționată a fiecărei categorii. Acest lucru poate însemna că, clasificarea unora din situațiile de la granița dintre două sau mai multe categorii se va face mai degrabă în conformitate cu înțelegerea subiectivă a respondentului decât în conformitate cu distincțiile intenționate. Acest lucru ar trebui reținut la prezentarea statisticilor rezultate. Țările care se bazează pe utilizarea directă a înregistrărilor administrative pentru clasificarea persoanelor conform „statutului profesional” pot descoperi că grupa de „lucrători familiari neremunerați” nu poate fi identificată separat. Aceia care ar fi fost clasificați în această grupă atunci când se utilizează un chestionar pot fi excluși din „populația activă din punct de vedere economic” sau pot fi clasificați în una din celelalte grupe.

Tipul de sector (unitate instituțională) (subiect opțional)

290. „Tipul de sector (unitate instituțională)” se referă la organizarea juridică și funcțiile principale, atitudinea și obiectivele întreprinderii de care este asociat serviciul.

291. Urmând definițiile oferite de Sistemul Conturilor Naționale (SCN), ar trebui făcută distincție între următoarele sectoare instituționale:

- a) „Sectorul corporațiilor” care constă din corporații non-financiare și financiare (adică întreprinderi încorporate, companii publice și private, societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată, cooperative înregistrate, parteneriate cu răspundere limitată, etc.) și cvasi-corporații;
- b) „Sectorul guvernamental general” care cuprinde unități guvernamentale centrale, de stat și locale împreună cu fondurile de asigurări sociale impuse sau controlate de aceste unități;
- c) „Instituțiile non-profit care servesc sectorul gospodăriilor” (de exemplu, biserici, societăți profesionale, cluburi de sport și culturale, instituții caritabile, agenții de ajutor) care oferă gospodăriilor bunuri și servicii gratis sau la prețuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic;
- d) „Sectorul gospodăriilor” (inclusiv întreprinderi neincorporate deținute de gospodării).

292. Țările care culeg informații privind acest subiect pot consulta Raportul Tehnic privind Culegerea Caracteristicilor Economice în cadrul Recensămintelor Populației, al Națiunilor Unite, unde pot găsi mai multe detalii.

293. Acolo unde activitățile sectorului informal joacă un rol important în crearea de locuri de muncă și producerea de venit, unele țări din regiunea CEE pot lua în considerare culegerea de informații privind numărul și caracteristicile persoanelor angajate în sectorul informal³². Din cauza complicației de a culege informații privind angajarea în sectorul informal, anchetele ar fi mijlocul ideal de utilizat pentru culegerea acestor date. Cu toate acestea, dacă țările intenționează să încerce să culegă informații privind acest sector prin intermediul recensământului populației, ele sunt încurajate să consulte Raportul Tehnic privind Culegerea Caracteristicilor Economice în cadrul Recensămintelor Populației, al Națiunilor Unite, unde se dau sfaturi suplimentare utile.

Angajare informală (subiect opțional)

---

³² Pentru mai multe detalii a se vedea „Rezoluția privind Clasificarea Internațională a Statutului Profesional (ICSE)” a celei de-a 15-a Conferințe Internaționale a Statisticienilor în domeniul muncii. Disponibilă la OIM: *Recomandări internaționale actuale privind statistica muncii*, ediția din anul 2000 (Geneva, 2000) și la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/icse.pdf>

294. A 17-a Conferință Internațională de Statistica Muncii (noiembrie 2003) a instituit *Orientările privind o definiție statistică a angajării informale*.³³ În temeiul acestor orientări, „angajarea informală” cuprinde toate locurile de muncă astfel cum sunt definite mai jos, indiferent dacă sunt în întreprinderi din sectorul formal, întreprinderi din sectorul informal sau gospodării, în timpul unei perioade de referință dată.

295. Angajarea informală include următoarele tipuri de servicii/locuri de muncă:

- a) Lucrători pe cont propriu angajați în cadrul propriilor întreprinderi din sectorul informal;
- b) Angajatori angajați în propriile lor întreprinderi din sectorul informal;
- c) Lucrători familiari neremunerați, indiferent dacă aceștia lucrează în întreprinderi din sectorul formal sau informal;
- d) Membrii ai cooperativelor de producție informale;
- e) Angajați care dețin servicii informale³⁴ (adică servicii unde relația lor de angajare nu este, în lege sau în practică, supusă legislației naționale a muncii, impozitării venitului, protecției sociale sau dreptului la anumite beneficii de angajare precum preaviz de concediere, compensație pentru concediere, concediu anual sau medical cu plată, etc.) în întreprinderile din sectorul formal, în întreprinderile din sectorul informal sau ca lucrători casnici plătiți angajați în gospodării; și
- f) Lucrători pe cont propriu angajați în producția de bunuri exclusiv pentru utilizarea acestora în propria gospodărie dacă sunt considerați angajați astfel cum se definește la alineatele 239-246.

296. Cooperativele de producători sunt considerate a fi informale dacă nu sunt înființate în mod formal ca persoane juridice și îndeplinesc celelalte criterii ale întreprinderilor din sectorul informal specificate în *Rezoluția privind statistica ocupării forței de muncă în sectorul informal* adoptată de a 15-a CISM.

297. Angajarea informală în afara sectorului informal cuprinde următoarele tipuri de servicii:

- a) Angajați care dețin un serviciu informal (astfel cum este definit mai sus) în cadrul întreprinderilor din sectorul formal sau ca lucrători casnici plătiți angajați în gospodării;
- b) lucrători familiari neremunerați care muncesc în întreprinderi din sectorul formal; și
- c) lucrători pe cont propriu angajați în producția de bunuri exclusiv pentru utilizarea acestora în propria gospodărie, dacă sunt considerați angajați.

298. Țările care exclud activitățile agricole din obiectul statisticii sectorului informal ar trebui să elaboreze definiții potrivite ale activităților informale din agricultură, în special în ceea ce privește activitățile deținute de lucrători pe cont propriu, angajatori și membri ai cooperativelor de producători.

Locul de muncă

299. Locul de muncă reprezintă locația unde o persoană „angajată curent” își desfășoară activitatea și unde o persoană „angajată în mod obișnuit” își desfășoară în mod curent sau a desfășurat ultima dată activitatea. Este util să se facă distincție între tipul locului de muncă și amplasarea geografică a locului de muncă. Informațiile despre tipul locului de muncă, făcând distincție între cei care lucrează acasă și cei care lucrează într-un loc fix în afara casei sau fără loc fix de muncă, sunt utile pentru

³³ A se vedea <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/guidelines/defempl.pdf>

³⁴ Criteriile operaționale pentru definirea serviciilor informale ale angajaților trebuie stabilite în conformitate cu circumstanțele naționale și disponibilitatea datelor.

analiza caracteristicilor ocupării forței de muncă, inclusiv ocuparea forței de muncă în sectorul informal. Informațiile privind amplasarea geografică a locului de muncă sunt utilizate în special pentru a studia chestiunile privind naveta (a se vedea subiectul „Amplasarea locului de muncă” de la alineatele 196-197).

Tipul locului de muncă (subiect opțional)

300. „Tipul locului de muncă” se referă la natura locului de muncă și face distincție între casă și alte locuri de muncă fixe sau nu.

301. Se recomandă clasificarea tipului locului de muncă în conformitate cu următoarele categorii sau o variantă a acestora necesită de situațiile naționale:

(1.0) Cu un loc de muncă fix în afara casei: În această grupă se clasifică persoanele care nu au un loc de muncă fix dar care se raportează la o adresă fixă la începutul perioadei de muncă (de exemplu șoferi de autobuz, piloți și stewardese), precum și lucrători la tarabele din stradă sau din piață care nu se mută la sfârșitul zilei de muncă. Această grupă poate include indivizi care călătoresc la muncă, regulat, trecând granița unei țări învecinate.

Se recomandă ca selectarea acestui răspuns („loc fix în afara casei”) trebuie să ducă la cererea numelui și a adresei locului de muncă pentru a permite verificarea raportării (și asistarea la codificare) variabilei „industrie” (odată cu recunoașterea faptului că poate fi sensibil pentru unele țări).

(2.0) Lucrul acasă: Această categorie include fermierii care muncesc și trăiesc la fermele lor, lucrătorii la domiciliu, lucrătorii care desfășoară o activitate independentă deținând magazine la ei acasă, etc. Persoanele care muncesc și locuiesc în tabere de muncă intră tot în această categorie dacă nu sunt identificate ca o categorie separată.

(3.0) Fără loc de muncă fix: Această categorie include persoane a căror activitate implică călătoria în diferite zone și care nu se raportează zilnic la o adresă fixă, de exemplu comis voiajori și șoferi de camioane de cursă lungă. De asemenea include vânzători ambulanți, lucrători la tarabele din stradă sau din piață care se mută la sfârșitul zilei de muncă, lucrători în construcții care muncesc pe diferite șantiere în timpul perioadei de referință și operatori manipulatori de cărucioare, etc.

302. Pentru acele persoane care au un loc de muncă fix în afara casei (alineatul 301) se pot aduna și utiliza informații privind amplasarea geografică a locului de muncă, de exemplu pentru studierea chestiunilor privind naveta (a se vedea subiectul „Amplasarea locului de muncă” de la alineatele 196-197). De asemenea informațiile privind locul de muncă permit realizarea de profiluri din punctul de vedere al forței de muncă angajate și/sau populației din timpul zilei (contrare profilurilor demografice după domiciliul stabil). Se recomandă coordonarea cu numele (și adresa dacă este dată) întreprinderii sau instituției cules pentru variabila „industrie”.

Timp lucrat în mod obișnuit (subiect opțional)

303. „Timpul lucrat în mod obișnuit” trebuie să reflecte timpul lucrat într-o săptămână sau zi tipică și trebuie măsurat în ore pentru o perioadă de referință scurtă. Este timpul total petrecut de obicei pentru producerea de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință adoptat pentru „activitatea economică” în recensământ, în cadrul orelor de lucru normale sau ca ore suplimentare obișnuite. „Timpul lucrat în mod obișnuit” trebuie să includă activitățile care, deși nu duc în mod direct la producția de bunuri sau servicii, sunt definite încă drept parte a sarcinilor și îndatoririlor de serviciu,

precum timpul petrecut pentru pregătirea, repararea și întreținerea locului de muncă sau a instrumentelor de lucru. În practică include de asemenea timpul inactiv petrecut pe perioada efectuării acestor activități, precum timpul petrecut în așteptare sau timpul de inactivitate și alte pauze scurte. Pauzele de masă mai lungi, timpul petrecut pe drumul de acasă la serviciu și invers, precum și timpul nelucrat în mod obișnuit din cauza unei îmbolnăviri regulate, reduceri regulate ale orelor din motive economice sau tehnice (adică șomaj parțial), etc. ar trebui excluse.

304. Se recomandă ca pentru persoanele care au avut mai mult de un serviciu în timpul perioadei de referință chestionarul să asigure înregistrarea „timpului total lucrat în mod obișnuit” (luând în considerare suma orelor lucrate în servicii diferite). În plus, se sugerează ca chestionarul să strângă „timpul lucrat în mod obișnuit” la serviciul principal.

305. Includerea „timpului lucrat în mod obișnuit” ca subiect este în special utilă pentru țările preocupate de utilitatea pentru utilizatori, a criteriului de o oră la definirea „ocupării forței de muncă” atunci când se măsoară „activitatea curentă”. Se pot aplica limite alternative de timp mai mari pentru definirea „ocupării forței de muncă” la tabelarea rezultatelor recensământului pentru acești utilizatori dacă „timpul lucrat în mod obișnuit” a fost măsurat.

306. Pentru a reduce erorile de răspuns, întrebările și instrucțiunile utilizate la măsurarea timpului lucrat de obicei trebuie să garanteze că răspunsurile exclud toate absențele obișnuite, plătite sau neplătite, și că sunt incluse toate orele suplimentare obișnuite, plătite sau neplătite.

Subocupare relativ la timpul lucrat (subiect opțional)

307. Subocupare relativ la timpul lucrat există atunci când orele de muncă ale unei persoane angajate sunt insuficiente în relație cu o situație alternativă de angajare în care persoana dorește și este disponibilă să se angajeze³⁵.

308. Subocuparea relativ la timpul lucrat ar fi măsurată mai adecvat printr-o anchetă privind forța de muncă. Cu toate acestea, pentru acele țări fără un program de anchetă privind forța de muncă, poate fi utilă includerea subocupării relativ la timpul lucrat ca subiect al recensământului populației.

309. Pentru a măsura subocuparea relativ la timpul lucrat este necesar să se adune date privind timpul efectiv lucrat la toate serviciile contrar timpului lucrat *în mod obișnuit* (descrie la alineatul 303 de mai sus) în toate serviciile. *Orele lucrate efectiv* includ toate orele lucrate efectiv în perioada de referință indiferent dacă aceste ore au fost remunerate la nivel normal, la nivel de ore suplimentare sau lucrate fără remunerație (ore suplimentare neplătite). Include pauzele de ceai/cafea, timpul de pregătire, timpul pentru reparații și întreținere, timpul petrecut la locul de muncă în stare de așteptare sau de inactivitate din motive precum lipsa de activitate, defectarea unui aparat, sau accidente, sau timpul petrecut la locul de muncă în timpul căruia nu se realizează nici o activitate dar care este plătit în temeiul unui contract de muncă garantat. Orele lucrate efectiv ar trebui să excludă orele plătite dar nelucrate (precum concediul anual cu plată, sărbătorile publice plătite, concediul de

---

³⁵ Rezoluția privind măsurarea subocupării și a situațiilor de angajare inadecvate, adoptată de cea de-a 16-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul Muncii (1998). Disponibilă la OIM: *Recomandări internaționale actuale privind statistica muncii*, ediția din anul 2000 (Geneva, 2000) și la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/underemp.pdf>

boală cu plată), pauzele de masă și timpul petrecut pe drumul de acasă la serviciu și invers³⁶. Definiția orelor de muncă poate fi revizuită de rezoluția privind timpul de lucru care este planificată pentru a fi prezentată în vederea luării în considerare la cea de-a 18-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul muncii din 2008.

310. Persoanele subocupate relativ la timp cuprind toate persoanele angajate, astfel cum au fost definite alineatele 239-246 de mai sus, care îndeplinesc următoarele trei criterii în timpul perioadei de referință utilizată pentru a defini ocuparea forței de muncă:

- a) „*Doritoare să lucreze ore suplimentare*”, adică vor un alt serviciu (sau servicii) în plus față de serviciul (sau serviciile) lor actual(e) pentru a crește orele totale de muncă; pentru a înlocui oricare din serviciile lor actuale cu alt serviciu (sau servicii) cu ore de muncă crescute; pentru a crește orele de lucru de la oricare din serviciile prezente; sau o combinație a celor de mai sus. Pentru a arăta modul în care „dorința de a lucra ore suplimentare” este exprimată din punctul de vedere al acțiunii, care este semnificativă în circumstanțele naționale, persoanele care au căutat în mod activ să lucreze ore suplimentare trebuie definite în conformitate cu criteriile utilizate în definiția căutării locului de muncă utilizată pentru măsurarea populației active din punct de vedere economic, luând de asemenea în considerare activitățile necesare pentru a crește orele de muncă de la serviciul actual;
- b) „*Disponibile să lucreze ore suplimentare*”, adică este gata, într-o perioadă ulterioară specificată, să lucreze ore suplimentare, date fiind oportunitățile pentru muncă suplimentară. Perioada ulterioară care trebuie specificată la stabilirea disponibilității lucrătorilor de a efectua ore suplimentare trebuie aleasă din prisma situațiilor naționale și include perioada în general necesară pentru lucrători să plece de la un serviciu pentru a începe altul;
- c) „*Au lucrat sub pragul referitor la timpul de lucru*”, adică persoane ale căror „ore efectiv lucrate” la toate locurile de muncă pe timpul perioadei de referință, astfel cum este definită la alineatul 309 de mai sus, au fost sub un anumit prag, pentru a fi alese conform circumstanțelor naționale. De exemplu, acest prag poate fi stabilit de granița între angajarea cu normă întreagă și angajarea cu normă parțială, valori mediane, medii sau norme pentru orele de lucru astfel cum sunt specificate în legislația relevantă, în contractele colective, contractele privind timpul de lucru sau practica muncii din țări.

311. Dintre persoanele subocupate relativ la timp, țările pot identifica separat următoarele două grupe:

- a) persoane care de obicei lucrează cu normă parțială de timp și vor să lucreze ore suplimentare; și
- b) persoane care în timpul perioadei de referință au lucrat mai puțin decât orele lor normale de muncă și au vrut să lucreze ore suplimentare.

Durata șomajului (subiect opțional)

312. „Durata șomajului” se referă la durata de timp în care o persoană „șomeră”, astfel cum a fost definită la alineatul 247-248 de mai sus, s-a aflat în această situație, de la ultima dată când a fost „angajat” sau „inactiv din punct de vedere economic”.

313. Pentru a estima „durata șomajului” trebuie întrebat când a început căutarea unui loc de muncă

---

³⁶ Rezoluția privind măsurarea statistica orelor de muncă, adoptată de cea de-a 10-a Conferință Internațională a Statisticienilor în domeniul Muncii (1962). Disponibilă la OIM: *Recomandări internaționale actuale privind statistica muncii*, ediția din anul 2000 (Geneva, 2000) și la <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/hours.pdf>

sau de cât timp are loc căutarea – cu perioade alternative precodificate de durată. Trebuie observat că, în cazul în care se utilizează măsurarea activității curente, recensământul poate oferi informații doar referitoare la durata perioadelor incomplete de șomaj, adică perioada de șomaj scursă până la data recensământului. Țările trebuie să decidă pe baza priorităților și condițiilor naționale dacă durata șomajului ar fi măsurată în număr de zile, săptămâni sau alte unități de timp, dar pentru a facilita comparațiile internaționale este indicat ca măsura selectată să poată duce la obținerea unor numere pentru durata de „șase luni sau mai mult” și pentru „un an sau mai mult”.

Numărul de persoane care lucrează în unitatea locală a întreprinderii (subiect opțional)

314. „Numărul de persoane care lucrează în unitatea locală a întreprinderii” este numărul de persoane angajate de obicei în întreprindere, la locul de muncă sau într-o unitate similară unde se desfășoară serviciul persoanelor angajate. Această informație este necesară pentru a codifica corect anumite categorii în ISCO-88 (COM), versiunea Comunității Europene pentru ISCO-88.

315. Clasificarea sugerată este:

- (1.0) 1-4 persoane
- (2.0) 5-9 persoane
- (3.0) 10-19 persoane
- (4.0) 20-49 persoane
- (5.0) 50 persoane sau mai mult

Unele țări pot necesita o sub-clasificare mai detaliată a grupei (4.0).

Principala sursă de întreținere (subiect opțional)

316. „Principala sursă de întreținere” este principala sursă de venit din care se finanțează consumul fiecărei persoane în timpul unei perioade de referință specificată. Se recomandă să se acorde prioritate unei perioade lungi de referință, precum ultimele douăsprezece luni, anul calendaristic sau financiar anterior, pentru a ține cont de sursele care pot furniza un venit la intervale periodice sau sezoniere (precum venitul din activități sezoniere, plata beneficiilor trimestriale din planurile de pensii, plata anuală a bursei școlare sau a dividendelor, venitul din activități secundare intermitente, etc.). Ar trebui luat în considerare venitul în natură precum și cel în numerar.

317. Informațiile privind „principala sursă de întreținere” ar trebui obținute pentru toate persoanele, indiferent dacă sunt active sau nu din punct de vedere economic, și nu trebuie neapărat să coincidă cu situația activității principale sau cu principala activitate economică a persoanei. „Principala sursă de întreținere” este un concept util pentru a suplimenta măsurarea populației active din punct de vedere economic și a situației ocupării forței de muncă. Cu toate acestea, nu este adecvat pentru măsurarea situației activității economice și nu trebuie utilizat la clasificarea populației în conformitate cu statutul activității. „Principala sursă de întreținere” poate fi foarte utilă pentru clasificarea încrucișată a diferitelor stări de activitate. De exemplu, categoria persoanelor „active din punct de vedere economic” a căror „principală sursă de venit” nu este „activitatea economică” este relevantă atunci când conceptul forței de muncă se utilizează pentru strângerea de date privind tipul de activitate deoarece persoanele clasificate drept „angajați” pot include unele care lucrează doar pe o perioadă scurtă din an și care depind de alte surse de venit (precum indemnizațiile de șomaj) sau de alte persoane pentru a-și câștiga existența. De asemenea, această categorie poate fi importantă chiar și

atunci când limita de timp este utilizată drept criteriu pentru includerea lucrătorilor cu normă de timp parțială în cadrul populației active din punct de vedere economic sau dacă limita de timp utilizată este relativ mică.

318. Acolo unde țările decid să includă acest subiect, se recomandă ca informațiile să fie obținute prin întrebări directe, dacă se poate prin intermediul unei liste de surse posibile. Lista de posibile surse de întreținere ar trebui suficient detaliată astfel încât să se evite omiterea anumitor posibilități (de exemplu plata ajutoarelor sociale, pensii, chirii).

319. Se sugerează să se facă distincție între următoarele surse principale de întreținere:

(1.0) Ocuparea forței de muncă:

(1.1) Angajare cu salariu

(1.2) Auto-angajare

(2.0) Proprietate sau alte investiții

(3.0) Pensii de toate tipurile:

(3.1) Plătite de stat și de alte organisme publice

(3.2) Plătite de întreprinderi, instituții, organizații cooperatiste și altele

(4.0) Alte transferuri:

(4.1) Indemnizații de boală și alocațiile de maternitate

(4.2) Ajutor de șomaj și asistență

(4.3) Burse școlare

(4.4) Alte beneficii și asistență decât pensiile, ajutoarele de șomaj, bursele școlare și indemnizațiile de boală și alocațiile de maternitate oferite de stat, alte organisme publice, organizații cooperatiste, întreprinderi sau instituții.

(5.0) Împrumuturi sau reducerea economiilor, realizarea de capital

(6.0) Persoană dependentă (susținută în special de altă persoană sau alte persoane)

(7.0) Alte surse

320. Categoria (5.0) („Împrumuturi sau reducerea economiilor, realizarea de capital”) acoperă cazul în care principala sursă de întreținere a unei persoane o reprezintă profitul din vânzarea de active sau tragerea din economii sau din împrumuturi.

321. Categoria (6.0) include acele persoane care depind de sprijinul unei sau unor alte persoane ca principala lor sursă de întreținere. O astfel de persoană dependentă poate avea ceva venit de la locul de muncă sau din alte surse dar insuficient pentru toate aceste surse să constituie principala sa sursă de întreținere.

322. Populația independentă include toate persoanele care sunt clasificate în categoriile (1.0) – (5.0). Susținător este o persoană din oricare din aceste categorii pe care se sprijină una sau mai multe persoane ca principala lor sursă de întreținere.

Venit (subiect opțional)

323. „Venitul” se definește ca: (a) venitul primit de fiecare membru al gospodăriei și de la fiecare sursă de existență [în conformitate cu clasificarea propusă la alineatul 319 de mai sus, exclusiv grupa (5.0) care nu este clasificată drept venit] în timpul celor douăsprezece luni anterioare sau în timpul anului trecut și (b) venitul total anual al gospodăriei în numerar sau în natură obținut din toate

sursele.

324. Țările pot strânge informații privind veniturile primite de persoanele individuale și/sau gospodării. Dacă acest topic este inclus în recensământ, se recomandă ca datele să fie obținute de la persoanele peste o vârstă specificată, indiferent dacă sunt active sau nu din punct de vedere economic.

325. În funcție de circumstanțele naționale, informațiile necesare pot fi strânse fie printr-un chestionar de recensământ sau prin utilizarea directă a evidențelor administrative. Problemele de strângere a datelor privind venitul prin intermediul unui chestionar sunt parțial legate de sensibilitatea acestor întrebări în multe societăți și parțial de dificultatea pe care o au multe persoane în ceea ce privește găsirea sau amintirea cu exactitate a informațiilor solicitate.

326. Țările care includ venitul în recensământ pot lua în considerare și raportul Grupului Canberra "Grup de Experți privind Statistica venitului gospodăriei (Grupul Canberra), Raport final și recomandări" Ottawa, 2001 (ISBN 0-9688524-0-8), a se vedea <http://www.lisproject.org/links/canberra/finalreport.pdf>

Grupuri socio-economice (subiect opțional derivat)

327. Scopul unui set de „grupuri socio-economice” este de a identifica diferite grupuri de persoane unde membrii unui grup particular sunt, pe de o parte, destul de omogeni și, pe de altă parte, distinși clar de membrii altor grupuri în ceea ce privește situațiile și comportamentul lor social, economic, demografic și/sau cultural. Un set de „grupuri socio-economice” poate proveni de la categoriile detaliate ale clasificărilor următoare: ramura industriei (ramura activității economice); starea de ocupare a forței de muncă, ocupația și principală sursă de întreținere.

328. Deoarece nu există o clasificare standard internațională a populației pe grupe socio-economice, țările pot elabora propria lor clasificare.

329. Persoanele șomere care au lucrat anterior ar trebui incluse în categoria referitoare la activitatea lor anterioară.

Capitolul VII . CARACTERISTICI EDUCAȚIONALE

Introducere

330. Termenul educație se referă la toate comunicațiile deliberate, sistematice și organizate, având drept scop învățarea. Deși cea mai mare parte a acestui proces se desfășoară în școli sau universități (sau în instituții de învățământ echivalente acestora), este posibil ca educația să fie furnizată și în afara acestor instituții. În scopul comparațiilor internaționale, se recomandă ca țările să realizeze compilații ale datelor lor în conformitate cu cea mai recentă ediție revizuită disponibilă a Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED)³⁷.

Cunoștințele educaționale (subiect obligatoriu)

331. Cunoștințele educaționale se referă la cel mai înalt nivel finalizat cu succes în sistemul educațional al țării în care s-a efectuat procesul de învățământ. Trebuie luate în calcul toate formele de învățământ care sunt relevante pentru finalizarea unui nivel, chiar dacă unele dintre ele s-au realizat în afara școlilor și a universităților.

332. Se recomandă ca datele privind cunoștințele educaționale să fie culese pentru persoanele în vârstă de cel puțin zece ani. Cu toate acestea, pentru a se permite comparațiile internaționale, se recomandă ca orice tabelare referitoare la cunoștințele educaționale care nu sunt clasificate suplimentar pe grupe de vârstă detaliate să facă cel puțin distincția între persoanele a căror vârstă este de sub 15 ani și persoanele a căror vârstă este de cel puțin 15 ani.

333. Datele ar trebui culese pe baza celui mai ridicat nivel finalizat cu succes.

334. De asemenea, țările ar trebui să ia în considerare și alte informații, care cuprind date referitoare la nivelurile de educație ce nu au fost finalizate cu succes. Aceasta se poate realiza punându-se întrebarea dacă un nivel educațional mai ridicat decât cel finalizat a fost început și întrerupt sau dacă studiile continuă la un nivel mai ridicat. O soluție alternativă adecvată în acest context ar fi o întrebare referitoare la clasele sau numărul de ani de studiu finalizați.

335. În toate cazurile datele ar trebui codificate în conformitate cu nivelurile ISCED. Ar trebui să se facă distincția între următoarele niveluri de învățământ:

- a) Nivelul 1 ISCED. Primar (prima etapă a educației de bază).
- b) Nivelul 2 ISCED. Secundar inferior (cea de-a doua etapă a educației de bază).
- c) Nivelul 3 ISCED. Secundar (superior).
- d) Nivelul 4 ISCED. Învățământ post secundar neterțiar
- e) Nivelul 5 ISCED. Prima etapă a învățământului terțiar.
- f) Nivelul 6 ISCED. Cea de-a doua etapă a învățământului terțiar

336. Ar trebui identificate, de asemenea, persoanele care nu au beneficiat de nicio formă de școlarizare oficială. Pot fi culese și informațiile privind Nivelul 0 ISCED, învățământul pre-primar.³⁸

337. Este necesar să se acorde o atenție specială stabilirii echivalenței adecvate nivel/clasă pentru

³⁷ Education at a Glance, 2004, OECD

³⁸ A se vedea www.unesco.org/education/information/nfsunesco/doc/isced-1997.htm.

persoanele care au beneficiat de o formă de învățământ într-un sistem diferit sau străin și situațiilor în care sistemul de învățământ s-ar fi putu modifica de mai multe ori. Țările pot adresa întrebări țării străine în care s-a realizat forma de învățământ respectivă.

338. Abaterile necesare de la definițiile și clasificările recomandate care rezultă din anumite caracteristici ale sistemului de învățământ național ar trebui explicate în raportul recensământului și/sau în metadate relevante. În cazul în care, în scopuri naționale, este necesar să se publice în întregime rezultatele în privința denumirilor utilizate pentru școlile dintr-o țară, se recomandă să se facă efortul de a se corela categoriile existente pentru utilizatorii naționali cu cele care vor face posibilă utilizarea datelor pentru comparații internaționale. Țările care codifică „cunoștințele educaționale” într-o clasificare standard națională pot stabili corespondența cu cea mai recentă versiune a ISCED fie prin dubla codificare, fie prin "selectarea" din grupurile detaliate ale clasificării naționale a celor corespunzătoare clasificării ISCED.

339. Este important să se recunoască faptul că, în anumite împrejurări, un nivel de învățământ ar putea fi finalizat chiar fără obținerea unei calificări relevante. Se recomandă ca datele privind cunoștințele educaționale și datele privind calificările să fie culese separat sau astfel încât să fie posibil să facă această distincție. În cazul în care datele nu sunt culese separat sau nu se poate face această distincție, acest fapt trebuie menționat în mod clar în orice publicație a recensământului.

Calificările educaționale (subiect opțional)

340. Calificările educaționale sunt diplomele, certificatele etc. care au fost conferite unei persoane de autoritățile educaționale, în special comisiile de examinare sau organismele profesionale din țara persoanei respective sau din altă țară la finalizarea cu succes a unui curs de studii cu perioadă de timp integrală, parțială sau de studii private.

341. Se sugerează că informațiile referitoare la calificările educaționale ar trebui culese cel puțin pentru toate persoanele care au absolvit cu succes o formă de învățământ de nivel post-secundar. Aceste informații ar trebui să includă denumirea diplomei sau certificatului de cel mai înalt nivel care a fost obținut(ă), menționându-se domeniul studiilor, în cazul în care din titlu nu rezultă acesta în mod clar.

Domeniul studiilor (subiect opțional)

342. Domeniul studiilor, astfel cum este definit în ISCED, este obiectul de studiu predat în cadrul unui program educațional.

343. Informațiile privind distribuția persoanelor cu studii pe domenii de studii este importantă pentru examinarea concordanței dintre cererea și oferta de forță de lucru calificată, cu specializare specifică pe piața muncii. Ele sunt la fel de importante pentru planificarea și adaptarea capacităților de producție de niveluri, tipuri și ramuri diferite ale instituțiilor de învățământ și ale programelor de formare. Pe lângă cunoștințele educaționale, domeniul studiilor unei persoane reprezintă cea de-a doua dimensiune importantă a calificării acesteia. Titlurile, diplomele și cursurile de formare urmate ulterior precum și experiența câștigată în timpul activității constituie componente suplimentare ale unei calificări.

344. Informațiile privind domeniul studiilor ar trebui culese în primul rând pentru persoanele adulte care au urmat cel puțin o formă de învățământ secundar. Aceasta ar însemna că întrebarea ar trebui adresată în primul rând persoanelor în vârstă de cel puțin 15 ani care au absolvit învățământul secundar sau alte programe organizate de învățământ și formare la niveluri educaționale echivalente.

345. Ar putea apărea o problemă în identificarea domeniului exact al (domeniilor exacte ale) studiilor persoanelor cu specializări interdisciplinare sau multidisciplinare. În aceste cazuri, țările ar trebui să urmeze identificarea domeniului de studii major sau principal. Cu toate acestea, țările ar putea dori să identifice specializarea în moduri diferite, în funcție de utilizarea planificată a acestor informații și capacități de procesare a datelor.

346. Metoda cea mai des utilizată este aceea de a pune întrebări unei persoane în timpul înregistrării din cadrul recensământului, pentru a identifica numai un singur domeniu principal al studiilor, iar aceasta ar putea avea drept rezultat pierderea informațiilor referitoare la celelalte domenii de studiu. A doua soluție este aceea de a accepta răspunsuri multiple la întrebare, în acest caz fiind necesare instrumente adecvate de procesare a datelor pentru manipularea și sistematizarea într-un tabel a răspunsurilor multiple. Dacă este necesar, procedurile de culegere și prelucrare a datelor ar putea fi adaptate pentru a permite distincția între domeniile de studiu principale și secundare. O altă soluție posibilă ar fi stabilirea unei categorii separate pentru fiecare domeniu multidisciplinar din cadrul clasificării.

347. Țările pot urma nomenclatorul național stabilit sau, pentru a facilita comparațiile internaționale, pot adopta clasificările și codificarea domeniilor de studiu din cea mai recentă versiune a ISCED. Țările care codifică "domeniul studiilor" în conformitate cu o clasificare națională standard pot stabili corespondența cu cea mai recentă versiune a ISCED fie prin dubla codificare, fie prin "selectarea" din grupurile detaliate ale clasificarea națională a celor corespunzătoare ISCED. Exemple detaliate și îndrumări privind clasificarea programelor educaționale în cadrul ISCED sunt disponibile în "Fields of Education and Training Manual"³⁹ din Eurostat.

Urmarea cursurilor școlare (subiect opțional)

348. Urmarea cursurilor școlare este definită ca urmarea cu regularitate a oricărui program educațional acreditat sau a cursurilor oricărei instituții de învățământ acreditate, publice sau private, pentru învățarea în mod organizat la orice nivel educațional. Instruirea pentru însușirea unei anumite deprinderi, care nu este considerată ca parte a structurii de învățământ a țării (de exemplu cursurile de formare la locul de muncă din fabrici), nu este considerată "urmare a unor cursuri școlare" în sensul recensământului. Datele privind urmarea cursurilor școlare ar trebui să se refere la momentul efectuării recensământului. În cazul în care recensământul se realizează în timpul vacanței școlare, se va lua în considerare urmarea cursurilor școlare în timpul perioadei imediat anterioare vacanței.

349. Conceptul de urmare a cursurilor școlare este diferit de, dar complementar celui al înscrierii, care cuprins de obicei în statisticile școlare. Urmarea cursurilor înseamnă prezența zi de zi a participanților la o instituție de învățământ. Înscrierea se referă la înregistrarea oficială a participantului la începerea cursului, de exemplu înregistrarea unui elev la începutul anului școlar. O persoană poate fi înscrisă, dar nu participă, de exemplu din cauza unei boli. O persoană care

---

³⁹ A se vedea http://forum.europa.eu.int/Public/irc/dsis/edcs/library?l=/public/measuring_lifelong/classifications/isced97_fields

participă la un program de formare poate să nu fie înscrisă în mod oficial la o școală sau la o instituție de învățământ.

350. Definirea urmăririi cursurilor școlare ca prezența zilnică la o instituție de învățământ este cea mai relevantă în cazul învățământului primar și secundar. Pot exista alte situații în care o persoană este înscrisă și participă în mod activ la un curs educațional pentru a primi o calificare (diplomă), dar nu participă cu regularitate la cursurile vreunei instituții. Câteva exemple în acest sens sunt participarea prin Internet la un curs de studii, cursurile prin corespondență și anumite tipuri de învățământ terțiar, care necesită doar participarea cu frecvență redusă.

351. În funcția de prioritățile naționale, datele culese pot fi limitate la urmarea cursurilor de învățământ primar și secundar. În sens mai larg, culegerea datelor se poate referi la toate modalitățile de participare la toate nivelurile de învățământ și informațiile privind participare activă la un curs de studii în vederea obținerii unei diplome. În fiecare caz ar trebui să se poată face distincția între fiecare tip de participare, iar acest fapt ar trebui să fie menționat în mod clar în raportul de recensământ și/sau în metadate.

352. Informațiile privind urmarea cursurilor școlare se referă în special la populația de vârstă școlară oficială, care variază în general între 5 și 29 de ani, dar variază de la țară la țară în funcție de structura învățământului național. În cazurile în care culegerea datelor urmează să fie extinsă pentru a cuprinde urmarea cursurilor de învățământ pre-primar și/sau alte programe sistematice de învățământ și formare organizate pentru adulți în întreprinderi de producție și de servicii, organizații la nivelul comunității și alte instituții needucaționale, intervalul de vârstă poate fi ajustat după necesități. Trebuie subliniat faptul că grupul "persoane care în prezent nu sunt active" și sunt clasificate ca "studenți" (a se vedea alineatul 258) va include numai un subset din toate persoanele care urmează cursuri școlare, deoarece unii dintre cei care participă la cursuri școlare vor fi clasificați fie ca "angajați", fie ca "șomeri" (a se vedea alineatele 239-248).

Alfabetizarea (subiect opțional)

353. Alfabetizarea este definită drept capacitatea de a citi și de a scrie. În cazul în care acest subiect este introdus în recensământ, informațiile culese ar trebui să aibă rolul de a face distincția între persoanele alfabetizate de persoanele analfabete. O persoană care poate, cu înțelegere, atât să citească și să scrie o declarație scurtă și simplă privind viața sa de zi cu zi este o persoană alfabetizată. O persoană care nu poate, cu înțelegere, nici să citească și nici să scrie o astfel de declarație privind viața sa de zi cu zi poate fi considerată analfabetă. În consecință, o persoană care poate să scrie și să citească numai cifre și propriul său nume ar trebui considerată analfabetă, ca și o persoană care poate să citească dar nu poate să scrie și una care poate să citească și să scrie numai o frază rituală care a fost memorată. Alfabetizarea este o calificare aplicată și, în mod ideal, trebuie măsurată în legătură cu o anumită sarcină, cum ar fi citirea unui ziar sau scrierea unei scrisori. S-ar putea ca pentru aceasta să fie necesar un intervievator specializat, astfel încât s-ar putea ca această problemă să nu fie adecvată pentru un recensământ cu autoevaluare. Citirea și scrierea pot fi măsurate separat, pentru a permite punerea unor întrebări mai simple și pentru mărirea puterii analitice.

354. Culegerea și tabelarea datelor statistice privind alfabetizarea în timpul recensământului populației nu ar trebui să se bazeze pe interferențe asumate între alfabetizare, urmarea cursurilor școlare și cunoștințele educaționale. Există situații în care o persoană poate părăsi școala doar cu

aptitudini de alfabetizare parțiale și poate pierde aceste aptitudini dacă nu i se cere să citească și să scrie cu regularitate.

355. Limba sau limbile în care poate citi sau scrie o persoană nu este un factor în determinarea alfabetizării și nu trebuie luată în considerare în chestionar. Cu toate acestea, în țările multilingve informațiile privind capacitatea de a citi și scrie într-o anumită limbă pot fi esențiale pentru determinarea politicii educaționale și, de aceea, ar fi un subiect suplimentar util al anchetei.

356. Țările pot avea în vedere introducerea unor întrebări care să aibă drept scop evaluarea alfabetizării, pe baza recomandărilor făcute de experții regionali și de UNESCO. De asemenea, o întrebare simplă privind cunoașterea cititului și a scrisului ar putea fi adecvată.

357. Se sugerează ca datele privind alfabetizarea să fie culese pentru toate persoanele în vârstă de cel puțin zece ani. Cu toate acestea, pentru a permite comparații internaționale în privința datelor referitoare la alfabetizare, orice tabelare care nu are o clasificare detaliată pe grupe de vârstă ar trebui cel puțin să facă distincția între persoanele cu vârsta mai mică de 15 ani și cele în vârstă de cel puțin 15 ani.

Specializarea în calculatoare (subiect opțional)

358. Specializarea în calculatoare este definită drept capacitatea de a utiliza aplicațiile de bază ale calculatoarelor pentru a îndeplini sarcini de fiecare zi. În cazul în care acest subiect este inclus, se recomandă culegerea informațiilor referitoare la capacitatea de a utiliza aplicații de prelucrare a cuvintelor, programe de calcul tabelar, poștă electronică și navigare pe Internet.

Capitolul VIII . MIGRAȚIA INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

Introducere

359. În cadrul recensământului pot fi identificate două aspecte relevante pentru migrație:

- (a) Măsurarea numărului de migranți internaționali și a altor grupuri relevante pentru migrația internațională, cu informații privind distribuția în timp și modelele geografice ale migrațiilor internaționale; și
- (b) Măsurarea numărului de migranți interni, cu informații privind distribuția în timp și modelele geografice ale migrațiilor interne.

Grupuri ale populației relevante pentru migrația internațională

360. În cadrul recensământului populației sunt identificate de obicei două grupuri ale populației, relevante pentru migrația internațională: persoanele născute într-o altă țară și străinii.

361. Persoanele născute în străinătate. Acesta este grupul de persoane care s-au născut într-o altă țară. Acest grup de persoane corespunde numărului de migranți internaționali care au migrat cel puțin o dată în viața lor și, în momentul recensământului, își au reședința în afara țării în care s-au născut. Persoanele născute în țara respectivă sunt denumite nativi.

362. Străinii: acesta este grupul de persoane care nu au cetățenia țării respective. Străinii pot fi nativi sau născuți în străinătate. Persoanele care au cetățenia țării respective sunt denumite resortisanți.

Diagrama 1: *Nativi, persoane născute în străinătate și străini*

Nativi

Străini

Persoane născute în străinătate

363. Grupele de populația care sunt identificate pe baza locului de naștere și a cetățeniei sunt reprezentate în Diagrama 1. Deși sunt foarte importante, informațiile privind aceste grupuri nu sunt suficiente, în multe țări, pentru a monitoriza și a analiza impactul migrației internaționale. De aceea se recomandă ca recensământul să încerce să identifice încă două grupuri ale populației:

364. Descendenții persoanelor născute în străinătate: Acesta este grupul de persoane născute în țara respectivă, ai căror părinți s-au născut într-o altă țară. Pot fi distinse, teoretic, câteva generații de descendenți, respectiv: persoane ai căror părinți, bunici etc. s-au născut în străinătate. Cu toate acestea, în recensămintele populației se pune accentul în special pe acele persoane ai căror părinți s-au născut în străinătate (acest grup este deseori definit ca "a doua generație").

365. Migranți internaționali care au migrat cel puțin o dată: Recomandările privind Statistica

Migrației Internaționale⁴⁰ definesc un migrant internațional ca “orice persoană care își schimbă țara de domiciliu”. În conformitate cu această definiție, grupul de migranți internaționali care au migrat vreodată dintr-o țară este acel grup de persoane care și-au schimbat vreodată țara de domiciliu. Acest grup include toate persoanele născute în străinătate plus nativii care și-au avut vreodată reședința în străinătate⁴¹.

Diagrama 2: *Nativi, persoane născute străinătate, străini, descendenți ai persoanelor născute în străinătate și migranți internaționali*

Persoane cu părinți nativi

Persoane cu părinți născuți în străinătate

Descendenți ai persoanelor născute în străinătate

Nativi

Persoane născute în străinătate

Străini

Migranți internaționali care au migrat cel puțin o dată

366. Grupurile definite mai sus nu se exclud unul pe celălalt și se pot suprapune destul de mult, după cum se poate vedea în Diagrama 2. Cu toate acestea, fiecare grup este relevant pentru aspecte diferite ale procesului de migrare și de integrare și reprezintă o posibilă țintă pentru diferite programe și politici. Dimensiunea fiecărui grup depinde în mod clar de țară, de legislația sa și de istoricul migrației sale.

367. Pot fi realizate clasificări analitice utilizându-se împreună locul nașterii, cetățenia și locul de naștere al părinților. Clasificările realizate utilizându-se locul nașterii/cetățenia și, respectiv, locul nașterii/locul nașterii părinților/cetățenia sunt deosebit de importante, deoarece ele permit identificarea diferitelor grupuri de populație relevante pentru migrația internațională. În alineatele 398-405 se prezintă o descriere completă a acestor clasificări .

368. Persoanele care au un părinte născut în țara respectivă și celălalt părinte născut într-o altă țară reprezintă un caz special. În unele țări, acest grup reprezintă o proporție semnificativă din populație. Se sugerează că persoanele care fac parte din acest grup să fie numărate separat (a se vedea alineatul 401).

---

⁴⁰ Recomandări privind Statistica Migrației Internaționale – Revizie 1, Națiunile Unite, 1998, ST/ESA/STAT/SER.M/58/Rev.1, alineatul 32.

⁴¹ Se presupune că toate persoanele născute într-o altă țară sunt migranți internaționali și că toți și-au avut reședința sau era de așteptat să-și aibă reședința timp de cel puțin un an în țara în care s-au născut

369. În toate subiectele legate de frontierele internaționale (țara de naștere a persoanei respective, țara de naștere a părinților, țara de cetățenie, țara de reședință actuală/anterioară) ar trebui să se menționeze frontierele existente în momentul recensământului. Aceasta poate avea implicații importante în țări care s-au format prin divizarea unei foste țări, deoarece multe persoane care s-au mutat în interiorul frontierelor fostei țări pot fi luate acum în calcul ca migranți internaționali, dacă se ia în considerare țara în care s-au născut sau țara în care și-au avut anterior reședința. De aceea este important să se acorde atenția cuvenită interpretării datelor din aceste țări, în special în legătură cu țara în care în care s-au născut sau țara în care și-au avut anterior reședința.

370. Ori de câte ori este posibil, ar trebui furnizate tabelări complementare privind grupele de populație relevante pentru migrația internațională, făcându-se distincția între persoanele care au migrat înainte de dezmembrarea fostei țări și persoanele care au migrat după această dezmembrare. Persoanele care s-au născut pe un anumit teritoriu, dar a căror țară de naștere s-a schimbat din cauza modificării frontierelor nu ar trebui luate în calcul ca persoane născute într-o altă țară.

Migranți interni

371. Migranții interni sunt definiți în general ca persoane care în mod obișnuit își au reședința într-o anumită zonă geografică iar anterior și-au avut reședința într-o altă zonă geografică din țara respectivă. În termeni operaționali, zona geografică este definită ca cea mai mică diviziune administrativă.

Migranții interni sunt, deci, definiți ca persoanele care își au în mod obișnuit reședința într-o diviziune administrativă în momentul recensământului, iar anterior și-au avut reședința într-o altă diviziune administrativă din țara respectivă, diviziunea administrativă fiind definită ca cel mai mic nivel administrativ. Pentru a se furniza informații relevante privind migranții interni, o clasificare detaliată ar trebui să facă distincția între mutarea locală, intra-regională sau inter-regională. Mutările din cadrul celei mai mici diviziuni civile ar trebui considerate mobilitate de reședință, nu migrare internă.

372. Persoanele care sunt imigranți internaționali – care, indiferent de țara în care s-au născut sau de cetățenie, și-au avut într-o anumită perioadă a vieții lor reședința obișnuită într-o altă țară – pot fi considerate și ele migranți interni în cazul în care, pe lângă mutarea internațională, s-au mutat și pe plan intern și și-au avut reședința într-o altă zonă din țară înainte de recensământ.

Țara/locul nașterii (subiect obligatoriu)

373. Locul nașterii poate fi cules fie în conformitate cu unitatea geografică în care a avut loc nașterea, fie în conformitate cu locul de domiciliu al mamei în momentul nașterii. Țările ar trebui să culeagă informațiile pe baza criteriului care se potrivește cel mai bine cu necesitățile lor în privința producerii datelor.

Unele țări pot culege informații pe baza ambelor criterii. Pentru persoanele născute în țara respectivă, ar trebui culese informații privind cea mai mică diviziune administrativă. Pentru persoanele născute în afara țării, este suficient să se culeagă informații referitoare la țara de naștere. Țara de naștere este utilizată pentru a se face distincția între rezidenții nativi și cei născuți într-o altă țară.

374. În vederea posibilității realizării unor comparații internaționale precum și pentru utilizarea internă, informațiile privind țara de naștere ar trebui culese pe baza frontierelor existente în

momentul recensământului. Se recomandă ca informațiile referitoare la acest subiect să fie culese și codificate cât mai detaliat posibil. Pentru persoanele născute într-o altă țară, țara de naștere ar trebui codificată pe baza codurilor alfabetică cu trei cifre, prezentate în clasificarea emisă de Divizia Statistică a Națiunilor Unite⁴².

Țara de cetățenie (subiect obligatoriu)

375. Cetățenia este definită ca legătura legală particulară dintre o persoană și statul său, dobândită prin naștere sau naturalizare, prin declarație, opțiune, căsătorie sau printr-un alt mijloc, în funcție de legislația națională. Cetățenia este utilizată pentru a identifica persoanele rezidente străine, adică persoanele rezidente care nu dețin cetățenia țării în care se realizează recensământul.

376. Informațiile referitoare la țara de cetățenie ar trebui culese pentru toate persoanele și ar trebui codificate cât mai detaliat posibil, pe baza codurilor alfabetică cu trei cifre, prezentate în clasificarea emisă de Divizia Statistică a Națiunilor Unite (Standard Country or Area Codes for Statistical Use, ST/ESA/STAT/SER.M/49/Rev.4/). Această clasificare a țărilor și a zonelor este un instrument util pentru realizarea unei clasificări a cetățeniei, dar ar trebui să se acorde atenție modului în care se iau în considerare teritoriile dependente care sunt incluse în clasificarea de mai sus dar ar putea să nu aibă propria lor cetățenie.

377. Ar trebui să se prevadă obținerea de date separate pentru apatrizi, adică persoanele care nu o cetățenie recunoscută a unui stat.

378. Ar trebui culese informații referitoare la toate cetățeniile deținute de respondenți, pentru a se identifica acea parte din populație care are cetățenie dublă sau multiplă.

Dacă respondentul și-a avut vreodată reședința în străinătate și anul sosirii în țară (subiect obligatoriu)

379. Acest subiect se concentrează asupra tuturor persoanelor care și-au avut vreodată reședința în afara țării în care își au în prezent reședința obișnuită, indiferent de țara de naștere sau de cetățenie și indiferent de alte schimbări ale reședinței obișnuite care s-ar fi putut produce în interiorul țării. În vederea culegerii informațiilor referitoare la acest subiect, persoanele ar trebui întrebată dacă și-au avut vreodată reședința obișnuită în străinătate. Informațiile referitoare la acest subiect permit identificarea grupului de migranți internaționali care au migrat cel puțin o dată (a se vedea alineatul 365). Pentru cei care și-au avut vreodată reședința în străinătate, ar trebui înregistrat și anul sosirii în țara actuală de reședință.

380. Anul sosirii ar trebui să fie anul calendaristic în care persoana care și-a stabilit cel mai recent reședința obișnuită în țară. Scopul acestui subiect este acela de a se măsura durata reședinței migranților internaționali în țara gazdă. Este de preferat să se măsoare durata utilizându-se momentul sosirii decât numărul de ani trecuți de la sosirea în țară, deoarece momentul sosirii poate oferi informații mai precise⁴³. Pentru a putea dispune de informații mai detaliate privind momentul sosirii, pot fi culese informații și despre luna sosirii.

---

⁴² Codurile Standard de țară sau de zonă pentru utilizare statistică, ST/ESA/STAT/SER.M/49/Rev.4/ (<http://unstats.un.org/unsd/methods/m49/m49.htm>)

⁴³ Pentru cei sosiți în anii recenți, ar trebui înregistrat anul calendaristic individual, în timp ce pentru cei sosiți în perioade anterioare ar putea fi folosite intervale de timp mai extinse

381. Se recomandă să se înregistreze mai degrabă anul ultimei sosiri în țară decât anul primei sosiri, deoarece el poate oferi informații fără echivoc. În cazul în care se utilizează anul ultimei sosiri, durata derivată a reședinței se referă la o ședere neîntreruptă în țară, în timp ce, în cazul utilizării anului primei sosiri, nu sunt disponibile informații referitoare la perioadele de reședință în străinătate. De asemenea, anul ultimei sosiri poate furniza informații utile privind fluxurile de imigrare recente. Îndrumările oferite persoanelor care efectuează recensământul și respondenților ar trebui să sublinieze faptul că acest aspect se referă numai la cea mai recentă imigrație în țară, deoarece se pot produce dificultăți de înțelegere în cazul în care o persoană și-a stabilit reședința în țară de mai multe ori.

Țara domiciliului anterior în străinătate (subiect opțional)

382. Pentru persoanele care și-au avut vreodată reședința în străinătate, poate fi înregistrată și țara de reședință anterioară. Pentru a se putea realiza comparații internaționale precum și pentru utilizarea internă, informațiile privind țara de reședință anterioară ar trebui culese pe baza frontierelor internaționale existente în momentul recensământului. Se recomandă ca informațiile privind acest subiect să fie culese și codificate cât mai detaliat posibil, pe baza codurilor alfabetică cu trei cifre, prezentate în clasificarea emisă de Divizia Statistică a Națiunilor Unite (Standard Country or Area Codes for Statistical Use, ST/ESA/STAT/SER.M/49/Rev.4/).

Durata totală de reședință în țară (subiect opțional)

383. Acest subiect se concentrează asupra duratei totale de reședință în țară a migranților internaționali permanenți (a se vedea alineatul 365). Durata totală este definită ca numărul total de ani pe parcursul cărora migrantul internațional permanent și-a avut reședința în țară, luându-se în calcul toate perioadele de reședință, inclusiv ultima. Acest subiect poate furniza informații suplimentare referitoare la anul ultimei sosiri (a se vedea alineatele 380-381) numai pentru acele persoane care și-au stabilit reședința în țară de mai multe ori.

Domiciliul anterior și data sosirii la locul de reședință actual (subiect obligatoriu)

384. Acest subiect furnizează informații referitoare la modelele geografice și temporale ale mutărilor legate de migrație spre actualul loc de reședință. Se recomandă ca locul de reședință anterior să fie identificat în privința celei mai mici diviziuni administrative.

385. În termeni operaționali, acest subiect poate fi implementat în două moduri:

- (a) Modalitatea extensivă: punându-se întrebări privind anul și luna sosirii la locul actual de domiciliu plus locul anterior de domiciliu; sau
- (b) Modalitatea redusă: punându-se întrebări privind locul de domiciliu cu un an înainte de recensământ

Anul și luna sosirii la locul de reședință actual

386. În modalitatea extensivă, anul și luna sosirii ar trebui să fie anul calendaristic și luna în care persoana și-a stabilit cel mai recent reședința la locul actual de domiciliu. Pentru a se reduce dificultatea întrebării pentru respondenți, ar putea fi întrebați despre luna sosirii numai cei care au

sosit în anul calendaristic dinaintea recensământului⁴⁴. Locul anterior de domiciliu este definit în privința celei mai mici diviziuni administrative. Prin utilizarea combinată a acestor două întrebări, este posibil să se analizeze modelele și perioadele producerii migrației interne. În cazul în care locul anterior de domiciliu a fost în afara țării, ar trebui înregistrată țara de reședință.

Domiciliul cu un an înainte de recensământ

387. Modalitatea redusă are drept scop principal permiterea studierii modelelor de migrație recentă. În cazul în care domiciliul cu un an înainte de recensământ a fost în interiorul țării, acesta ar trebui identificat ca cea mai mică unitate administrativă. În cazul în care domiciliul cu un an înainte de recensământ a fost în afara țării, ar trebui înregistrată țara de reședință.

388. Modalitatea redusă oferă informații referitoare la persoanele care au sosit la locul de reședință actual pe parcursul ultimului an, iar această informație poate fi comparată cu informațiile corespunzătoare furnizate de modalitatea extensivă. Cu toate acestea, modalitatea extensivă furnizează și informații importante privind migrațiile care au avut loc în anii anteriori. Țările ar trebui să selecteze o modalitate sau alta în funcție de informațiile de care au nevoie.

389. Atât modalitatea extensivă cât și cea redusă furnizează doar informații parțiale privind migrațiile internaționale și, în consecință, se recomandă utilizarea subiectului "Ați avut vreodată reședința în străinătate - menționați anul sosirii în țară" (a se vedea alineatul 379) pentru a se culege informații precise privind momentul producerii imigrărilor internaționale.

Domiciliul cu cinci ani înainte de recensământ (subiect opțional)

390. În cazul în care se pune întrebarea privind locul obișnuit de reședință cu un an înainte de recensământ (adică se selectează modalitatea redusă pentru subiectul "Domiciliul anterior și data sosirii la locul de reședință actual"), s-ar putea pune de asemenea o întrebare privind domiciliul cu cinci ani înainte de recensământ. Această extindere a intervalului de timp permite înregistrarea unui număr mai mare de mutări, efectul negativ fiind acela că există o nesiguranță mai mare privind momentul exact al migrării. În cazul în care locul de domiciliu cu cinci ani înainte de recensământ a fost în interiorul țării, se va menționa cea mai mică diviziune administrativă. În cazul în care locul de domiciliu cu cinci ani înainte de recensământ a fost în afara țării, ar trebui înregistrată țara de reședință.

Motivul migrării (subiect opțional)

391. Unele țări ar putea dori să culeagă informații despre motivele migrării internaționale și/sau interne. Acest subiect ar trebui să abordeze principalul motiv care l-a determinat pe respondent să facă cea mai recentă mutare migratorie. Se recomandă să se înregistreze un singur motiv principal al migrației. Ar fi recomandabil ca acest subiect să fie inclus ca o sub-întrebare ala articolul privind reședința în străinătate (a se vedea alineatul 382) sau ca o sub-întrebare a articolului privind locul anterior de domiciliu (a se vedea alineatul 384).

---

⁴⁴ Pentru cei sosiți în anii recenti, ar trebui înregistrat anul calendaristic individual, în timp ce pentru cei sosiți în perioade anterioare ar putea fi folosite intervale de timp mai extinse

Țara de naștere a părinților (subiect opțional)

392. Țările cu un număr semnificativ de imigranți ar putea dori să culeagă informații privind țara de naștere a părinților. Informațiile privind țara de naștere a părinților (tatăl și mama) ar trebui solicitate tuturor persoanelor rezidente urmându-se același indicații date pentru țara de naștere. Acest subiect permite identificarea grupului de descendenți ai persoanelor născute într-o altă țară. Ar trebui să se acorde o atenție specială culegerii informațiilor referitoare la acest subiect în țările în care frontierele au suferit schimbări majore (a se vedea alineatul 369).

393. Utilizarea țării de naștere a părinților este sugerată pentru a se identifica grupul de descendenți ai imigranților, deoarece se bazează pe informații obiective și demne de încredere. Acest subiect este recomandat pentru a se culege informații valoroase privind procesele de integrare și ceea ce se întâmplă cu imigranții și descendenții lor.

394. În cazul copiilor adoptați, ar trebui să se facă întotdeauna trimitere la părinții legitimi.

Dobândirea cetățeniei (subiect opțional)

395. Țările cu un număr semnificativ de persoane naturalizate ar putea dori să culeagă informații despre modalitatea în care a fost dobândită cetățenia națională, fie prin naștere, fie prin naturalizare sau printr-un alt mijloc, în funcție de legislația națională.

396. De asemenea, unele țări ar putea dori să includă, pentru cetățenii naturalizați, întrebări despre anul dobândirii cetățeniei și tipul de naturalizare (prin căsătorie, prin reședință, prin statutul legal etc.).

397. În țările care s-au format prin dezmembrarea statelor anterioare, se poate adăuga un tip suplimentar de dobândire a cetățeniei, care ar trebui să se refere la persoanele care au primit cetățenia națională atunci când s-a creat noul stat. Acest tip ar trebui să includă persoanele care au fost recunoscute ca cetățeni naționali atunci când au intrat în vigoare reglementările privind cetățenia ale noului stat creat .

Persoane cu predecesori străini/nativi (subiect opțional derivat)

398. Grupul de persoane cu predecesori străini este format din acele persoane ai căror părinți s-au născut în afara țării. Persoanele din acest grup ar putea să fi realizat sau nu, în mod direct, o migrație internațională.

399. Persoanele ai căror părinți s-au născut în țară formează grupul de persoane cu predecesori nativi. Aceste persoane care au un părinte născut în țară și celălalt născut în străinătate formează grupul de persoane cu predecesori micști.

400. Țările care nu cer în cadrul recensământului date despre țara de origine a părinților dar cer date despre dobândirea cetățeniei pot aproxima informațiile referitoare la descendenții străini/nativi folosind următoarele reguli:

- a) Persoanele care au cetățenie națională de la naștere vor fi considerate ca având predecesori resortisanți;

- b) Persoanele care au dobândit cetățenia națională prin naturalizare sau alte mijloace vor fi considerate ca având predecesori străini;
- c) Persoanele fără cetățenie națională (adică toți cetățenii străini) vor fi considerate ca având predecesori străini.

401. Atunci când se utilizează subiectul privind dobândirea cetățeniei pentru a se identifica predecesorii resortisanți/străini, ar trebui luate în considerare următoarele aspecte:

- a) Persoanele cu predecesori străini nu pot fi identificate dacă, în momentul nașterii lor, părinții lor născuți în străinătate dobândiseră deja cetățenia țării;
- b) Persoanele cu predecesori micști nu pot fi identificate.

402. Persoanele cu predecesori resortisanți/străini nu pot fi identificate printr-o întrebare privind dobândirea cetățeniei în țările în care acordarea cetățeniei se bazează pe țara de naștere (principiul *jus soli*).

Grupuri de populație relevante pentru migrația internațională (subiect opțional derivat)

403. Acest subiect furnizează o clasificare a grupurilor de populație care pot fi identificate pe baza următoarelor subiecte:

- a) Utilizarea combinată a locului de naștere și a cetățeniei; și
- b) Utilizarea combinată a locului de naștere, a cetățeniei și a locului de naștere al părinților.

404. Pe baza celor două subiecte obligatorii, locul de naștere și cetățenia, pot fi identificate următoarele grupuri de populație:

(1.0) Străini născuți în străinătate: persoane născute în străinătate, fără cetățenia țării. Acest grup va include imigranții născuți în străinătate care nu au dobândit cetățenia în țara gazdă.

(2.0) Străini născuți nativi: persoane născute în țară, fără a avea cetățenia țării. Acest grup va fi format în mare parte din acei descendenți ai persoanelor născute în străinătate care nu au dobândit cetățenia țării gazdă.

(3.0) Resortisanți născuți în străinătate: persoane născute în străinătate și având cetățenia țării. Acest grup va fi format în mare parte din persoane cu predecesori resortisanți care s-au născut în străinătate și din persoane cu predecesori străini care, în cele din urmă, au dobândit cetățenia țării gazdă.

(4.0) Resortisanți născuți nativi: persoane născute în țară și având cetățenia țării. Acest grup va fi format în mare parte din persoane născute în țara respectivă, având predecesori resortisanți. El va include și acei descendenți ai persoanelor născute în străinătate care au dobândit cetățenia țării.

405. Pe baza celor două subiecte obligatorii, locul de naștere și cetățenia, și a subiectului opțional - locul de naștere al părinților, se pot deriva grupurile de populație identificate în Tabelul 1:

Tabelul 1: Clasificarea populației în funcție de țara de naștere a părinților, țara de naștere și cetățenie

Locul de naștere al părinților	Locul de naștere	Cetățenia	Descrierea grupului de populație
Țara de recensământ	Țara de recensământ	Resortisant	1. <i>Resortisanți nativi cu predecesori resortisanți</i> : persoane care au cetățenia țării și ai căror părinți s-au născut în țară. Acest grup include de obicei marea majoritatea a populației.
		Străin	2. <i>Străini nativi, cu predecesori resortisanți</i> : cetățeni străini care s-au născut în țară și ai căror părinți s-au născut de asemenea în țară. În principiu acesta este un grup mic de populație. El poate include membri ai așa-numitei „a treia generații”, persoane cu dublă cetățenie care raportează numai cetățenia străină sau alte persoane cu cazuri speciale.
	Străinătate	Resortisant	3. <i>Resortisanți născuți în străinătate cu predecesori resortisanți</i> : resortisanți care s-au născut în străinătate dar ai căror părinți s-au născut în țară. Acest grup include de obicei copiii emigranților întorși în țara de origine a părinților lor. Acest grup poate fi considerabil, în special în țările în care în trecut au existat mai fluxuri de emigrație. Copiii adoptați născuți în străinătate vor face și ei parte din acest grup.
		Străin	4. <i>Străini născuți în străinătate cu predecesori resortisanți</i> : cetățeni străini care s-au născut în străinătate dar ai căror părinți s-au născut în țară. Copiii foștilor emigranți pot fi și ei incluși în acest grup, dacă nu au dreptul la cetățenia națională. În principiu, acest grup este foarte mic.
Străinătate	Țara de recensământ	Resortisant	5. <i>Resortisanți născuți nativi cu predecesori străini</i> : persoane născute în țară ai căror părinți s-au născut în străinătate. Acest grup include copiii imigranților internaționali care au obținut cetățenia țării gazdă, fie la naștere, fie prin naturalizare.
		Străin	6. <i>Străini nativi cu predecesori străini</i> : cetățeni străini născuți în țară dar ai căror părinți s-au născut în străinătate. În acest grup sunt incluși copiii imigranților care nu au obținut cetățenia țării gazdă.
	Străinătate	Resortisant	7. <i>Nativi născuți în străinătate cu predecesori străini</i> : nativi născuți în străinătate ai căror părinți s-au născut tot în străinătate. Acest grup include imigranții născuți în străinătate care au fost naturalizați.
		Străin	8. <i>Străini născuți în străinătate cu predecesori străini</i> : străini născuți în străinătate cu predecesori străini. Acest grup include imigranții născuți în străinătate, care trăiesc în țările gazdă și își păstrează cetățenia inițială. În multe țări acesta este cel mai mare grup dintre grupurile cu predecesori străini.

Aceste grupuri formează împreună grupul descendenților persoanelor născute în străinătate. Acest grup este definit și ca nativi cu predecesori străini.

Aceste două grupuri formează împreună grupul persoanelor născute în străinătate cu predecesori străini. Acest grup este deseori denumit „prima generație”.

Populația din categoria refugiaților (subiect opțional derivat)

406. Populația din categoria refugiaților include persoanele care au fost "migranți forțați" și membrii imediați de familie ai migranților forțați. Populația din categoria refugiaților poate fi identificată numai dacă se include subiectul privind motivul migrării.

407. Numărarea refugiaților (persoane cărora li s-a acordat azil în conformitate cu reglementările naționale și/sau convențiile internaționale) care trăiesc într-o țară este deseori dificilă din cauza mobilității persoanelor și a procedurilor administrative, cum ar fi schimbarea statutului oficial al refugiatului. Țările pot folosi diferite definiții ale refugiaților, cu implicații legale și administrative specifice. Modul în care persoanele respective percep situația lor poate diferi de situația lor legală dintr-o țară. La nivel internațional, se sugerează utilizarea definiției obișnuite a populației din categoria refugiaților, un grup de persoane care a făcut (direct sau indirect) o migrație forțată. Acest grup poate fi utilizat pentru analize la nivelul țării și analize pentru anumite perioade de timp.

408. O definiție îngustă a acestui grup de populație include:
- A. Persoanele care au declarat că principalul lor motiv de migrație a fost "migrația forțată".
409. Definiția mai largă a acestui grup de populație include (pe lângă grupul A de mai sus) și:
- B. Persoanele născute în străinătate care declară că principalul lor motiv pentru migrație a fost "familia" și sunt membri ai aceluiași nucleu de familie al unei persoane din grupul A.
  - C. Copii născuți în țară, membri ai aceluiași nucleu de familie cu părinții și având ambii părinți din grupul A sau un părinte în grupul A și celălalt părinte în grupul B.
410. Prin înregistrarea într-un tabel a populației din categoria refugiaților, în conformitate cu alte subiecte relevante, se pot obține și alte detalii relevante, cum ar fi țara de naștere, cetățenia sau data sosirii în țară.

Persoane strămutate în aceeași țară (subiect opțional derivat)

411. În țările în care s-au produs fluxuri masive de migrație internă ca o consecință a unor evenimente dramatice cum ar fi războaiele, tulburările sociale, dezastre naturale sau de mediu, este important să se măsoare dimensiunea grupului de persoane strămutate. În țările în care s-au produs astfel de fenomene, ar putea fi important să se includă o întrebare despre motivul migrației interne. Grupul persoanelor strămutate include persoanele care au declarat că principalul lor motiv de migrație internă a fost "migrația forțată", precum și dependenții lor care trăiesc în aceeași gospodărie în momentul recensământului, inclusiv copiii născuți după migrația forțată. Data sosirii și locul de reședință anterior sunt caracteristici importante ale persoanelor strămutate și pot fi obținute prin tabelare încrucișată cu alte subiecte.

Capitolul IX CARACTERISTICI ETNO-CULTURALE

Introducere

412. Datele referitoare la caracteristicile etno-culturale ale populației au o relevanță din ce în ce mai mare pentru țările din regiunea UNECE în contextul politicilor referitoare la migrație, integrare și minorități.

413. Țările cu o populație diversă din punct de vedere cultural pot dori să culeagă informații privind identitatea (sau compoziția) etnică a populației, limba maternă, cunoștințele și practica lingvistică, precum și comunitățile și congregațiile religioase.

414. De asemenea, ele pot dori să culeagă informații referitoare la caracteristicile etno-culturale ale părinților și bunicilor (strămoșii), pentru a înțelege mai bine originile populației și ale proceselor de integrare.

415. Caracteristicile etno-culturale au în general o dimensiune subiectivă, ele pot fi sensibile din punct de vedere politic iar grupurile de populație sunt deseori mici. De aceea declarația liberă și deschisă a respondentului are o importanță deosebită. Membrii unor anumite grupuri minoritare pot fi deosebit de vulnerabili la discriminare din motive de apartenență la un anumit grup etnic sau la o anumită religie. În consecință, pe parcursul realizării recensământului și în timpul interpretării rezultatelor acestuia trebuie să se acorde o grijă deosebită aspectelor legate de grupurile etnice și de religie, pentru a se demonstra respondenților că se aplică măsuri adecvate de protecție a datelor și de control al informațiilor dezvăluite.

416. Datele bazate pe înregistrări au doar o relevanță limitată pentru subiect și pot, în cel mai bun caz, să acopere anumite aspecte, de exemplu apartenența oficială la o anumită biserică sau comunitate religioasă sau limba oficială de comunicare între guvern și gospodăriile dintr-o țară în care se vorbesc mai multe limbi.

417. Se recomandă ca, la redactarea întrebărilor recensământului, la definirea procedurilor de clasificare și la efectuarea recensământului în rândul populațiilor minoritare să fie consultați reprezentanții grupărilor etnice, lingvistice și religioase, pentru a se asigura transparența, înțelegerea corectă a întrebărilor și participarea integrală a populației.

418. Țările pot dori să pună în aplicare mecanisme de monitorizare speciale în legătură cu culegerea datelor referitoare la caracteristicile etno-culturale, pentru a se garanta declarația liberă a respondenților și protecția datelor.

Etnicitatea (subiect opțional)

419. Etnicitatea se bazează pe o înțelegere împărtășită a istoriei și a originilor teritoriale (regionale, naționale) ale unui grup etnic sau ale unei comunități etnice, precum și pe caracteristici culturale specifice: limba și/sau religia și/sau obiceiuri și moduri de viață specifice.

420. Țările multi-etnice, cu minorități stabilite cu mult timp înainte și/sau populații de imigranți sosiți recent ar putea să culeagă informații despre componența etnică a populației sau despre anumite subgrupuri ale populației. Datele sunt relevante pentru înțelegerea diversității culturale a populației,

poziția grupurilor etnice în societate, precum și pentru definirea și monitorizarea politicilor antidiscriminatorii.

421. Afilierea la numite grupuri etnice este diferită de afilierea la anumite grupuri lingvistice și/sau grupuri religioase, deși suprapunerile sunt frecvente. Culegerea și analizarea datelor privind câteva caracteristici etno-culturale oferă informații deosebit de utile pentru înțelegerea diversității culturale.

422. În unele țări, etnicitatea este legată și de caracteristicile fizice ale populației (în special culoarea, de exemplu albă, neagră). Datele privind caracteristicile fizice sunt utilizate pentru a identifica "minoritățile vizibile".

423. Unele țări ar putea avea în vedere culegerea datelor despre strămoși sau originea etnică a părinților și bunicilor.

424. Datele referitoare la etnicitate nu ar trebui confundate cu datele privind țara de cetățenie sau țara de naștere. Utilizarea termenului de naționalitate în locul etnicității ar trebui evitată.

425. Etnicitatea are în mod necesar o dimensiune subiectivă, iar unele grupuri etnice sunt foarte mici. De aceea informațiile despre etnicitate ar trebui să se bazeze întotdeauna pe propria declarație făcută în mod liber a persoanei, chestionarele ar trebui să includă o întrebare deschisă iar persoanele care realizează interviurile ar trebui să se abțină de la a sugera răspunsuri respondenților.

426. Respondenții ar trebui să fie liberi să indice mai multe afilieri etnice sau o combinație de afilieri etnice dacă ei doresc aceasta.

427. Pentru a se garanta declarația liberă pe propria răspundere privind etnicitatea, respondenților ar trebui să li se permită să indice „nici una” sau „nedeclarată” atunci când sunt întrebați în legătură cu etnicitatea lor. Țările ar trebui să explice în instrucțiunile și în documentația recensământului modul în care se determină etnicitatea copiilor rezultați din cupluri mixte.

428. Țările ar trebui să documenteze criteriile de bază și procedurile de clasificare pentru etnicitate și să-i informeze pe utilizatorii de date în legătură cu conceptele științifice și socio-politice pe care se bazează.

429. Clasificările grupurilor etnice ar trebui să fie cuprinzătoare și să includă cel mai detaliat nivel de grupuri etnice, grupuri auto-percepute, grupuri regionale și locale, precum și grupuri care, de obicei, nu sunt considerate grupuri etnice (de exemplu grupuri religioase, grupuri bazate pe naționalitate în sensul cetățeniei etc.). Clasificările la cel mai înalt nivel depind de condițiile și conceptele naționale și nu se recomandă nicio clasificare comparabilă din punct de vedere internațional.

Limba (subiect opțional)

430. Țările în care există multilingvism și țările cu populații de imigranți semnificative ar putea culege date privind limbile care sunt în prezent scrise sau vorbite. În funcție de informațiile necesare, pot fi culese următoarele date:

- a) “Limba maternă”, definită ca prima limbă vorbită la începutul copilăriei acasă;
- b) Limba principală, definită ca limba pe care persoana respectivă o cunoaște cel mai bine;
- c) Limba vorbită (limbile vorbite) cel mai mult acasă și/sau la serviciu;
- d) Cunoașterea limbii (limbilor), definită drept capacitatea de a vorbi și/sau scrie una sau mai multe limbi desemnate.

431. Datele privind a) și b) sunt relevante pentru înțelegerea procesului de modificare a limbii și pentru a se determina regiunile lingvistice și grupurile de limbi. Întrebările se referă în general la o singură limbă. Ele se referă la mai multe limbi atunci când este vorba de limba maternă și principalele limbi ale grupurilor minoritare.

432. Datele privind c) și d) sunt relevante pentru a înțelege practicile și cunoașterea limbilor, inclusiv a limbilor oficiale și a limbilor învățate la școală. Întrebările se referă la câteva limbi și trebuie să permită răspunsuri multiple.

433. Se recomandă să se pună cel puțin două întrebări privind limba. Una ar trebui să se refere la subiectele a), b) sau c), iar cealaltă ar trebui să se refere la subiectul d).

434. Multe grupuri de limbi sunt mici. De aceea se recomandă ca în întrebările pentru grupurile a) sau b) să se includă cel puțin o rubrică pentru răspunsuri deschise.

435. Țările ar trebui să explice conceptele și definițiile alese și să fundamenteze procedurile de clasificare a limbilor în documentația recensământului și în rapoarte.

436. Clasificările ar trebui să fie cuprinzătoare și să includă la cel mai detaliat nivel grupurile de limbi, limbile separate, dialectele regionale, precum și limbile inventate și cele sub formă de semne.

Religia (subiect opțional)

437. Religia este privită în general ca un set de credințe și practici, care implică de obicei recunoașterea unei divinități, a unei ființe sau puteri superioare sau a unui principiu superior, prin care oamenii își ordonează conduita vieții lor atât din punct de vedere practic cât și în moral.

438. Țările în care există de obicei mai multe congregații sau populații de imigranți semnificative cu religii diferite ar putea culege date privind religia.

439. În funcție de împrejurările specifice și de informațiile necesare, pot fi culese următoarele date privind religia:

- a) Aparența oficială la o biserică sau la o comunitate religioasă;
- b) Identificarea cu o anumită religie, comunitate sau congregație religioasă;
- c) Credința religioasă;
- d) Religia în care a fost crescută o persoană; sau
- e) Participarea la slujbele religioase

440. În toate abordările, respondenții ar trebui să aibă posibilitatea de a declara “niciuna”. Din motive de păstrare a confidențialității, în unele țări întrebările pot fi voluntare.

441. Datele ar trebui să se bazeze întotdeauna pe declarația liberă, pe propria răspundere, a unei persoane, iar chestionarele ar trebui să includă întrebări deschise, pentru a permite grupurilor mici, grupurilor dizidente și congregațiilor locale să se identifice. Țările ar trebui să explice în instrucțiunile și în documentația recensământului modul în care se stabilește religia copiilor cuplurilor mixte.

442. Țările ar trebui să explice în instrucțiunile recensământului și în timpul culegerii datelor conceptele și definițiile alese și să fundamenteze procedurile de clasificare a grupurilor religioase.

443. Clasificările ar trebui să fie cuprinzătoare. Ele ar trebui să includă la cel mai detaliat nivel: grupurile de religii, religiile și subseturile de religii, cum ar fi congregațiile religioase, grupările administrative și organizatorice, grupurile de biserici, bisericile și grupurile dizidente, precum și sistemele de credințe care, în general, nu pot fi considerate religii.

444. Pentru sporirea consecvenței datelor și a posibilității comparării acestora, se recomandă următoarea clasificare a religiilor la cel mai înalt nivel:

(1.0) Creștinismul

(1.1) Catolic

(1.2) Ortodox

(1.3) Protestant (inclusiv anglican, baptist, al frățiilor, calvinist, evanghelic, luteran, metodist, penticostal, pietist, presbiterian, reformat și alte grupări protestante)

(1.4) Martorii lui Iehova

(1.5) Creștinismul Oriental

(1.6) Alte forme de creștinism

(2.0) Islamismul

(2.1) Alawiți (Nusayriți)

(2.2) Ismailiți (recunosc șapte imami)

(2.3) Ithna'ashari (recunosc doisprezece imami)

(2.4) Shiiți

(2.5) Sufi

(2.6) Suniți

(2.7) Zaydi (recunosc cinci imami)

(3.0) Iudaism

(4.0) Budism

(5.0) Hinduism

(6.0) Sikhism

(7.0) Alte grupări religioase

(8.0) Nicio religie

Capitolul X   PERSOANELE CU HANDICAP

Introducere

445. Un recensământ poate furniza informații valoroase despre persoanele cu handicap dintr-o țară. Pentru țările în care nu se realizează cu regularitate studii speciale privind persoanele cu handicap sau module referitoare la aceste persoane în cadrul studiilor aflate în curs de realizare, recensământul poate fi singura sursă de informații privind frecvența și distribuția persoanelor cu handicap în rândul populației la nivel național, regional și local. Țările care au un sistem de înregistrare ce furnizează date referitoare la persoanele cu cele mai severe tipuri de handicap pot utiliza recensământul pentru a completa aceste date cu informații legate de conceptul mai larg al handicapului, pe baza Clasificării Internaționale a Handicapurilor Funcționale și a Sănătății (ICF), după cum se descrie mai jos. Datele recensământului pot fi utilizate pentru programe de planificare și servicii (prevenirea și reabilitarea), monitorizarea tendințelor de handicap din țară, evaluarea programelor și serviciilor naționale privind oferirea unor șanse egale, precum și pentru compararea pe plan internațional a prevalenței anumitor handicapuri în anumite țări.

Situația persoanelor cu handicap (subiect opțional)

446. Situația persoanelor cu handicap este o caracterizare a populației cu handicap în raport cu populația fără handicap. Persoanele cu handicap sunt definite ca acele persoane care prezintă un risc mai mare decât cel prezentat de majoritatea populației în privința restricțiilor de efectuare a unor sarcini specifice sau a participării for la anumite activități. Acest grup include persoane care au limitări ale funcțiilor de bază ale activității, cum ar fi mersul sau auzul, chiar dacă aceste limitări au fost ameliorate prin utilizarea unor dispozitive ajutătoare, a unui mediu de asistență sau unor resurse ample. Aceste persoane ar putea să nu aibă limitări în privința sarcinilor măsurate în mod specific, cum ar fi îmbăierea sau îmbrăcatul, sau a activităților participative, cum ar fi serviciul sau participarea la serviciul religios, deoarece s-au realizat adaptările necesare la nivel personal sau de mediu. Aceste persoane vor fi considerate totuși ca prezentând un risc mai mare, datorită restricțiilor referitoare la anumite activități și/sau participări, decât majoritatea populației, din cauza prezenței limitărilor funcțiilor de bază ale activității și deoarece absența nivelului actual de acomodare ar pune în pericol nivelul lor actual de participare.

447. Se recomandă ca la determinarea handicapului să fie considerate esențiale următoarele 4 domenii:

- i. Mersul;
- ii. Vederea;
- iii. Auzul; și
- iv. Cunoașterea.

O măsură cuprinzătoare ar include toate domeniile (a se vedea alineatul 468).

În cazul în care țările doresc aceasta, grija față de sine și comunicarea pot fi considerate și ele domenii.

Cadrul și terminologia handicapului

448. În 2001 Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a emis Clasificarea Internațională a Funcționalității, Dizabilităților și Sănătății (ICF)⁴⁵, care este succesoarea Clasificării Internaționale a Deficiențelor, Dizabilităților și Handicapurilor emisă în 1980 (ICIDH)⁴⁶. ICF este un sistem de clasificare ce oferă un cadru conceptual cu definiții conceptuale, terminologie și definirea termenilor, precum și cu clasificări ale componentelor contextuale asociate cu dizabilitățile, incluzând atât factori de participare cât și factori de mediu.

449. ICF face distincția între dimensiuni multiple care pot fi utilizate pentru a monitoriza situația persoanelor cu handicap. Sistemul este împărțit în două părți, fiecare cu două componente;

(1.0) Funcționalitățile și dizabilitățile, care include componentele:

(1.1) Funcționalitățile corpului și structurile corpului (deficiențe); și

(1.2) Activități (limitări) și participarea (restricții).

(2.0) Factori contextuali care includ componentele:

(2.1) Factori de mediu

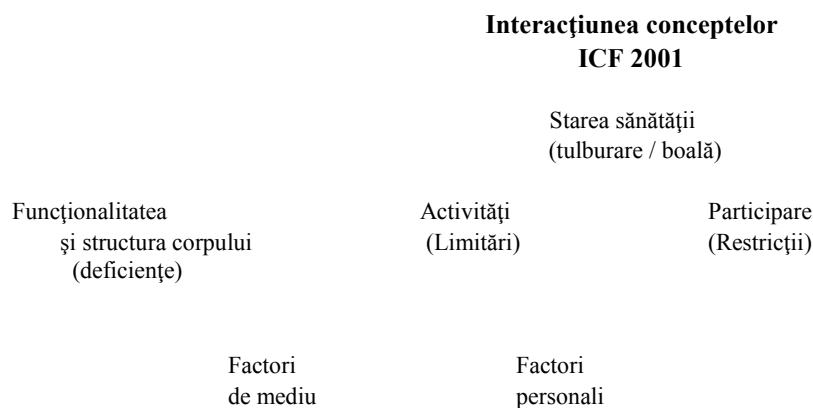
(2.2) Factori personali

450. ICF prevede scheme de clasificare pentru toate aceste elemente, cu excepția factorilor personali.

Interacțiuni între componentele ICF

451. Interacțiunile dintre părți și componente sunt prezentate în diagrama 3.

Diagrama 3. *Interacțiunea conceptelor privind dizabilitățile*

452. Principala structură a clasificării este raportată în Anexa VIII.

⁴⁵ Clasificarea Internațională a Funcționalității, Dizabilităților și Sănătății (ICF), Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 2001.

⁴⁶ Clasificarea Internațională a Funcționalității, Dizabilităților și Handicapurilor (ICF), Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 1980

Utilizarea recensământului pentru măsurarea dizabilităților la nivel global

453. Un recensământ oferă doar spațiu și timp limitate pentru întrebări dedicate unui subiect precum dizabilitățile. Deoarece ICF oferă câteva dimensiuni care pot fi utilizate pentru realizarea unui sistem de măsurare în cadrul recensământului, este bine ca recensământul să se concentreze asupra câtorva dintre aceste dimensiuni, rămânând ca restul dimensiunilor să fie utilizate în studii mai extinse privind gospodăriile populației. Sunt în curs de realizare și testare scurte seturi de întrebări referitoare la dizabilități, care pot fi incluse în recensăminte, precum și seturi extinse care urmează să fie recomandate pentru a fi incluse în studiile privind întreaga populație⁴⁷. Scopul seturilor de întrebări recomandate este acela de a îmbunătăți posibilitatea comparării între țări a datelor privind dizabilitățile.

454. Programul mondial de acțiune privind persoanele cu handicap (WPA)⁴⁸ reprezintă un ghid valoros pentru conceptualizarea utilizării datelor referitoare la dizabilități. Cele trei obiective majore ale Programului mondial de acțiune sunt egalizarea șanselor, reabilitarea și prevenirea.

455. Cele trei clase principale de obiective ale evaluării dizabilităților în cadrul recensământului sunt următoarele:

- a) Furnizarea de servicii, inclusiv realizarea de programe și politici pentru furnizarea de servicii și evaluarea acestor programe și servicii. Furnizarea de servicii la nivelul populației include, dar nu se limitează la, abordarea necesităților privind locuința, transportul, tehnologii de asistență, reabilitarea profesională sau educațională și îngrijirea pe termen lung;
- b) Monitorizarea nivelului de funcționalitate în rândul populației. Aceasta include estimare ratelor și analizarea tendințelor. Nivelul de funcționalitate în rândul populației este considerat un indicator social și de sănătate de prim ordin, care caracterizează situația populației dintr-o societate;
- c) Evaluarea egalității șanselor. Aceasta implică monitorizarea și evaluarea rezultatelor legilor și politicilor anti-discriminare, precum și a programelor de servicii și reabilitare destinate îmbunătățirii și egalizării participării persoanelor cu deficiențe la toate aspectele vieții.

456. Intenția acestor obiective de evaluare este consecventă cu cea a Programul mondial de acțiune privind persoanele cu handicap, care subliniază principalele obiective pentru formularea politicilor și planificarea programelor, pe plan internațional. Scopul comun este promovarea participării persoanelor cu handicap la toate aspectele vieții, prin prevenirea începerii și a consecințelor deficiențelor, promovarea nivelurilor optime de funcționalitate și egalizarea șanselor de participare.

457. Evaluarea egalizării șanselor este obiectivul care poate fi cel mai bine atins printr-un recensământ. Acest obiectiv este evaluat în cadrul subiectului „Situația dizabilității”.

---

⁴⁷ Grupul de la Washington privind Statistica dizabilității (GW), un grup al Națiunilor Unite care se axează pe propunerea de măsuri internaționale elaborează aceste întrebări. A se vedea www.cdc.gov/nchs/citygroup.htm, pentru actualizări ale întrebărilor.

⁴⁸ *Programul Mondial de Acțiune privind Persoanele cu dizabilități*, Națiunile Unite, New York, 1983

458. Definiția menționată la capitolul „Situația dizabilităților” (a se vedea alineatul 446) cere ca dizabilitatea să fie definită în privința limitărilor funcționalităților activității de bază și nu prin performanțe sau prin participarea la activități organizate (cum ar fi prezența la cursurile școlare sau participarea la muncă).

Deși evaluarea egalizării șanselor ar părea să necesite evaluarea activităților și a participării, o astfel de abordare nu ajută la identificarea schimbărilor privind nivelul participării persoanelor cu handicap ca răspuns la schimbarea șanselor. Ea reflectă doar împrejurările în care se găsesc persoanele care, din cauza unui mediu neprielnic sau din cauza lipsei de dispozitive ajutătoare, întâmpină restricții de participare. Abordarea evaluării egalizării șanselor prin recunoașterea legăturii dintre un nivel de bază de activitate și participarea ulterioară poate reduce unele dintre problemele metodologice.

459. Detașarea dimensiunilor conceptuale ale limitărilor activității de bază ce rezultă din deficiențe de activități mai complexe legate de participare asigură oportunitatea de a se stabili mecanismele de intervenție care facilitează sau care se interferează cu îndeplinirea sarcinilor și activitatea organizată. În etapa de analiză, persoanele care sunt identificate cu și fără handicap pe baza capacității lor de a efectua activități de bază pot fi comparate în privința participării lor la activități organizate (cum ar fi școala și munca). Această comparație poate evalua egalizarea șanselor. Separarea dintre activități și performanțe diferențiază abordările pentru a se monitoriza funcționalitatea în rândul populației și pentru a se evalua egalizarea șanselor. Atunci când se evaluează egalizarea șanselor, conexiunea dintre elementele conceptuale se face în timpul analizei, în timp ce pentru monitorizarea funcționalității conexiunea se face în timpul culegerii datelor.

460. În cadrul Modelului ICF și a celor patru dimensiuni majore ale sale (structura și funcționalitatea corpului, activitatea, participarea și mediul), ar trebui utilizat un set de întrebări orientat către activitate, situat la nivelul cel mai simplu și mai de bază, pentru a se înregistra elementele activității de bază necesare pentru o bună evaluare a riscului restricțiilor de participare.

461. Adoptarea unei abordări orientate către activitate este utilizată și în „Modulul european al stării sănătății” realizat de Eurostat. Modulul a fost realizat în cadrul Sistemului Statistic European și, deși a fost destinat unor activități mai extinse de culegere a datelor, cum ar fi studii cuprinzând interviuri referitoare la sănătate, poate fi totuși folosit pentru identificarea întrebărilor destinate evaluării limitărilor activității în cadrul unui recensământ. Acest modul include și „Modulul minim european al sănătății” (MEHM)⁴⁹.

462. Având în vedere sensibilitatea și complexitatea dizabilităților, se recomandă identificarea câtorva domenii de activitate în care persoanele să fie întrebat despre capacitatea lor de a avea performanțele dorite în respectivele domenii, în loc să se întrebe despre situația generală a dizabilităților.

Domenii esențiale:

---

⁴⁹ Următoarea legătură către Modulul european al stării sănătății include Modulul minim european al sănătății (MEHM).

http://forum.europa.eu.int/Public/irc/dsis/health/library?l=/reports/healthsinterviewsurvey/questionnaire_translation&vm=detailed&sb=Title

463. Setul de domenii ar trebui să înregistreze definiția dizabilității care este operaționalizată. Se sugerează că numai acele domenii care au îndeplinit un set de criterii de selecție sunt eligibile pentru a fi incluse într-un scurt set de întrebări recomandate a fi folosite în recensăminte. Printre criteriile pentru includere se numără comparabilitatea între populații sau între culturi, caracterul adecvat pentru autoraportare și spațiul pentru formularul de recensământ. Alte criterii sugerate includ importanța domeniului în privința problemelor de sănătate publică. Pe baza acestor criterii, patru domenii de bază sunt considerate domenii esențiale. Ele includ mersul, vederea, auzul și cunoașterea. În plus, dacă spațiul permite, au fost identificate alte două domenii în vederea includerii: grija față de sine și comunicarea. Domeniile mersului, vederii și auzului sunt incluse și în Modulul european al stării sănătății.

464. Mersul îndeplinește criteriile aplicabilității interculturale și cerințele de spațiu pentru date comparabile, deoarece mersul este un bun indicator al unei funcții fizice esențiale și este o cauză majoră a limitării participării. El reprezintă, de asemenea, un domeniu de bază al funcționalității activității care poate fi autoraportat.

465. Deși vederea reprezintă de asemenea o problemă de sănătate publică, autoraportarea limitării vederii este mai problematică, în special în cazul în care persoanele folosesc ochelari pentru a corecta deficiențele de vedere. Dificultăți similare sunt asociate întrebărilor referitoare la auz. Cel mai direct mod de a aborda problema dispozitivelor ajutoare cum ar fi cele pentru auz și ochelarii, fără a contribui la confuzia răspunsurilor la aceste întrebări este acela de a pune întrebări despre dificultatea de a auzi sau vedea fără vreun dispozitiv sau fără vreo asistență.

466. Cu toate acestea, dispozitivele, cum ar fi ochelarii, asigură o acomodare apropiată completă pentru o mare parte din persoanele cu deficiențe ale funcționalității, iar numărul de persoane cu deficiențe poate fi foarte mare. Se argumentează deseori că, dacă se pun întrebări despre vederea fără utilizarea ochelarilor, numărul persoanelor cu deficiențe crește foarte mult, iar acest grup de persoane devine prea eterogen, adică ar include atât persoane care au un risc foarte mic legat de problemele de participare precum și persoane cu un risc considerabil în acest sens. O alternativă ar fi aceea de a pune întrebări privind dificultățile de vedere chiar utilizând ochelarii, dacă aceștia sunt purtați de obicei, și dificultățile de auz utilizându-se dispozitivele ajutoare, dacă aceste dispozitive sunt folosite.

467. Dintre cele patru domenii esențiale, operaționalizarea cunoașterii este cea mai dificilă. Cunoașterea include multe funcții cum ar fi memorarea, concentrarea, luarea deciziilor înțelegerea limbii vorbite și scrise, găsirea drumului sau orientarea după o hartă, efectuarea calculelor matematice, cititul și gândirea. Luarea unei decizii la nivel intercultural cu privire la o funcție similară care ar reprezenta măcar unul dintre aspectele cunoașterii este dificilă. Cu toate acestea, memorarea și concentrarea sau luarea deciziilor ar fi cele mai accesibile pentru aspectele compatibilității culturale. Cititul și efectuarea calculelor matematice sau alte capacități învățate depind foarte mult de sistemele de învățământ dintr-o cultură.

Domenii suplimentare:

468. Există domenii funcționale fizice suplimentare care ar putea fi incluse într-un set de întrebări din cadrul unui recensământ, în funcție de spațiul disponibil. Alte domenii care ar putea fi

încorporate includ funcționalitatea părții superioare a corpului, a brațelor, mâinilor și degetelor și funcționalitatea psihologică. Deși identificarea problemelor legate de funcționalitatea psihologică este un element foarte important al măsurării dizabilității pentru obiectivul menționat, întrebările care încearcă să reprezinte funcționalitatea mentală / psihologică ar crea dificultăți din cauza nivelurilor de stigmatizare a acestor probleme într-o anumită cultură. Aceasta ar putea pune în pericol întregul set de întrebări.

Întrebările recensământului

469. Se recomandă să se acorde o atenție specială elaborării întrebărilor din cadrul recensământului destinate evaluării dizabilităților. Formularea și construirea întrebărilor afectează în mare măsură precizia identificării persoanelor cu handicap. Pentru fiecare domeniu ar trebui să se pună câte o întrebare separată⁵⁰. Limbajul utilizat ar trebui să fie clar, fără ambiguități și simplu. Ar trebui evitați întotdeauna termenii negativi. Întrebările referitoare la dizabilități ar trebui adresate fiecărui membru al unei gospodării în parte, iar întrebările generale privind prezența în gospodărie a persoanelor cu handicap ar trebui evitate. Dacă este necesar, un respondent împuternicit poate fi utilizat pentru a da răspunsuri în numele membrului de familie care are un handicap. Este important să se adreseze întrebări fiecărui membru al familiei, individual și să nu se pună întrebări generalizante. Realizarea unei scări a categoriilor de răspunsuri poate îmbunătăți de asemenea raportarea dizabilităților.

470. Modulul european privind starea sănătății (a se vedea alineatul 461) include un set de întrebări standard pentru diferite domenii și poate fi utilizat ca sursă pentru elaborarea întrebărilor recensământului în trei dintre cele patru domenii esențiale (vederea, auzul și mersul). Există de asemenea un set de întrebări care pot fi utilizate în cadrul recensămintelor naționale pentru a culege informații privind cele patru domenii esențiale⁵¹. Întrebările au fost elaborate pentru a furniza date comparative la nivelul întregii țări pentru populațiile care trăiesc într-o mare varietate de culturi cu resurse economice variate. Obiectivul este acela de a identifica persoane cu tipuri și niveluri de limitări funcționale similare ale activității, indiferent de naționalitate sau de cultură. Scopul acestor întrebări nu este acela de a identifica fiecare persoană cu handicap din fiecare comunitate. S-ar putea ca întrebările să nu îndeplinească toate cerințele pentru statistica dizabilităților, și nici să nu reproducă situația unei populații evaluate într-o gamă mai largă de domenii care ar fi posibilă în cazul altor forme de culegere a datelor sau în cazul datelor administrative.

471. Este de așteptat ca informațiile care rezultă din evaluarea situația dizabilităților (a se vedea alineatul 446):

- a) Să reprezinte majoritatea, dar nu toate persoanele cu limitări funcționale ale activităților de bază dintr-o anumită țară;
- b) Să reprezinte limitările activităților de bază care sunt cele mai comune și se produc cel mai frecvent în oricare țară; și
- c) Să includă persoane cu probleme similare din mai multe țări.

---

⁵⁰ Atunci când domeniile sunt combinate, cum ar fi punerea unei întrebări despre vedere SAU auz, respondenții sunt deseori confuzi și cred că, pentru a răspunde „Da”, este necesar ca ei să aibă dificultăți în ambele domenii. În plus, dacă există cifre privind numărul de persoane afectate de anumite limitări, aceste informații sunt utile atât pentru planificarea internă cât și pentru comparații la nivel național

⁵¹ Pentru mai multe informații consultați pagina de Internet a Grupului Washington: www.cdc.gov/nchs/citygroup.htm

472. Întrebările identifică populația cu limitări funcționale care are potențialul de a limita participarea independentă în societate. Se intenționează ca aceste date să fie utilizate pentru a se compara nivelurile de participare la muncă, învățământ sau la viața de familie pentru persoanele cu handicap în raport cu persoanele fără handicap, pentru a se vedea dacă s-a realizat includerea socială a persoanelor cu handicap. În plus, datele ar putea fi utilizate pentru a se monitoriza tendințele dominante pentru persoanele cu limitări în anumite domenii de activitate de bază. Aceasta nu ar reprezenta populația totală cu limitări și nici nu ar reprezenta populația cu handicap „real”, deoarece aceasta ar necesita măsurarea limitărilor în toate domeniile.

Utilizarea recensământului pentru selectarea dizabilităților și realizarea în continuare a altor studii

473. Țările care planifică studii specializate referitoare la dizabilități ar putea folosi recensământul pentru a realiza un cadru de eșantionare pentru aceste studii și a include un instrument de selectare pentru identificarea persoanelor care vor fi intervievate ulterior. Definițiile și instrumentele utilizate în aceste scopuri diferă foarte mult de cele utilizate pentru evaluarea egalității șanselor. Principalul scop al unei selecții este acela de fi cât mai incluzivă posibil, pentru a identifica cel mai mare grup de persoane care ar putea fi studiate ulterior. Întrebarea destinată selectării ar trebui elaborată în așa fel încât impresiile false negative⁵² să fie reduse la minimum, în timp ce impresiile false pozitive⁵³ să nu reprezinte un motiv de îngrijorare.

474. În cadrul ICF, selectarea pentru recensământ poate include toate cele trei dimensiuni principale ale structurii și funcțiilor corpului, activitatea și participarea. Aceasta va permite păstrarea unei abordări largi a studiului ce urmează se realizeze, în cadrul căruia se vor putea studia mai bine aspecte diferite ale dizabilităților.

475. Același recomandări menționate la alineatele 469-472 ar trebui luate în considerare și atunci când se elaborează un modul de selectare.

476. Înainte de a se trece la utilizarea recensământului pentru realizarea unui cadru pentru studiul ce se urmează să fie realizat, este important ca implicațiile juridice ale utilizării în acest scop a datelor recensământului să fie temeinic analizate. Respondenții trebuie să fie informați că datele pot fi utilizate pentru studiile ce urmează să fie realizate și s-ar putea să fie necesară consultarea autorităților naționale care răspund de asigurarea dreptului la intimitate al populației, în vederea obținerii aprobării lor.

---

⁵² Persoane care au handicap dar nu sunt identificate în recensământ ca având handicap

⁵³ Persoane care sunt identificate în recensământ ca având handicap, dar în realitate nu au handicap (după cum se evaluează în cel mai cuprinzător instrument utilizat în studiul ce urmează a fi realizat).

Capitolul XI CARACTERISTICILE GOSPODĂRIEI ȘI ALE FAMILIEI

Introducere

477. Compoziția gospodăriilor populației și a familiilor poate fi examinată din câteva puncte de vedere diferite. Atunci când se analizează subiectele legate de gospodării, este important să se ia în considerare diferitele concepte legate de gospodării și de familii. Aceste aspecte sunt explorate în mod detaliat în prezentul capitol. Multe aspecte (de exemplu problemele locative) se concentrează mai degrabă asupra datelor de la nivelul gospodăriilor și al familiilor decât la nivel individual. În multe țări modelul formării gospodăriilor și a familiilor se schimbă și este important să se examineze modificările structurale care se produc.

Definiții

478. Se recomandă țărilor să utilizeze domiciliul ca bază a apartenenței la o gospodărie (a se vedea alineatele 158-166 privind subiectul obligatoriu "domiciliul", unde, printre altele, se analizează unele aspecte precum absența temporară). În cazul în care sunt disponibile numai informații *de jure* (de exemplu din registre) privind locul de reședință legală, adică nu există informații disponibile privind domiciliul, atunci aceste informații pot fi utilizate (singure sau în combinație cu alte informații din alte surse), cu condiția de a se considera că ele reflectă suficient de precis situația reședinței obișnuite.

Conceptul de gospodărie

479. O gospodărie privată este fie:

- a) O gospodărie formată dintr-o singură persoană, adică o persoană care locuiește singură într-o unitate de locuit separată sau care ocupă, în calitate de chiriaș, o cameră separată (sau camere separate) ale unei unități de locuit, dar nu are nimic în comun vreunul dintre ceilalți ocupanți ai unității de locuit, în așa fel încât să formeze o parte dintr-o gospodărie formată din mai multe persoane, astfel cum este definită aceasta mai jos; fie
- b) O gospodărie formată din mai multe persoane, adică un grup de două sau mai multe persoane care locuiesc în comun pentru a ocupa integral sau parțial o unitate de locuit și pentru a-și asigura hrana și eventual alte lucruri esențiale pentru viață. Membrii grupului pot să-și pună laolaltă veniturile în măsură mai mare sau mai mică.

480. Acest concept al unei gospodării private este cunoscut sub denumirea de conceptul gospodăriei. Aceasta nu înseamnă că numărul de gospodării private este egal cu numărul de unități de locuit. În cadrul acestui concept, este util să se facă distincția între "persoane care stau în pensiune" și "chiriași". Persoanele care stau în pensiune iau masa cu restul membrilor gospodăriei și, în general, li se permite să utilizeze anexele gospodăriei. Astfel, ei sunt membri ai gospodăriei, conform definiției de la alineatul 479. Chiriașii au închiriat o parte din unitatea de locuit pentru folosința lor exclusivă. Ei aparțin unei gospodării diferite.

481. S-ar putea ca unele țări să nu poată culege date privind gospodărirea în comun a membrilor unei gospodării, de exemplu în cazul în care recensământul lor se bazează pe registre. Multe dintre aceste țări folosesc un concept diferit privind gospodăria privată, și anume conceptul de locuire în

gospodărie. Acest concept consideră că toate persoanele care trăiesc într-o unitate de locuit sunt membri ai aceleiași gospodării, astfel încât există o singură gospodărie pentru fiecare unitate de locuit ocupată. Numărul unităților de locuit ocupate este, în acest concept, egal cu numărul de gospodării care le ocupă, iar locația unităților de locuit este identică cu locația gospodăriilor.

482. Faptul că o țară utilizează conceptul de „unitate de gospodărie” sau cel de „gospodărie-locuință” al unei gospodării are în general implicații limitate pentru numărul total de gospodării private. Cu toate acestea, diferențele pot fi semnificative pentru anumite tipuri de gospodării, de exemplu cele formate dintr-o singură persoană. De aceea, având în vedere posibilitatea comparării pe plan internațional, se recomandă ca țările care utilizează conceptul de „unitate de gospodărie” să estimeze, dacă este posibil, numărul de gospodării private conform conceptului de „gospodărie-locuință” și să defalce acest număr pe categorii de dimensiuni ale gospodăriei.

483. Țările ar trebui să specifice în rapoartele lor privind recensământul și/sau în metadatele relevante dacă au folosit conceptul de „unitate de gospodărie” sau cel de „gospodărie-locuință” al unei gospodării private.

484. O gospodărie instituțională cuprinde persoane ale căror necesități de adăpostire și subzistență sunt asigurate de o instituție. Se înțelege că o instituție este un organism cu statut juridic înființat în scopul asigurării cazării pe termen lung și furnizării de servicii pentru un grup de persoane. Instituțiile au de obicei anexe utilizate în comun de ocupanți (băi, camere de zi, săli de mese, dormitoare și așa mai departe). Marea majoritate a gospodăriilor instituționale se încadrează în următoarele categorii:

- (1.0) Reședințe pentru studenți;
- (2.0) Spitale, cămine pentru convalescenți, aziluri pentru persoane cu handicap, aziluri psihiatrice, aziluri de bătrâni și sanatorii particulare;
- (3.0) Instituții de asistență socială și de binefacere, inclusiv cele pentru persoanele fără locuință;
- (4.0) Cazărmi militare;
- (5.0) Instituții corecționale și penale;
- (6.0) Instituții religioase; și
- (7.0) Dormitoare comune pentru lucrători.

485. Membrii unei gospodării instituționale își au domiciliul în instituția respectivă. Persoanele care sunt în mod obișnuit membri ai unei gospodării private dar care trăiesc în instituții sunt considerați ca membri ai gospodăriilor instituționale în cazul în care absența lor curentă sau prevăzută dintr-o gospodărie privată depășește un an.

486. Țările vor lua toate măsurile pentru a face distincția între populația instituționalizată și persoanele care fac parte din gospodării private, din cartiere de locuințe. De exemplu, angajații instituției care locuiesc singuri sau împreună cu familia în instituția respectivă ar trebui considerați ca membri ai gospodăriilor private.

487. Înainte de înregistrarea în cadrul recensământului, țările ar trebui să ia în considerare utilizarea unui instrument de validare a spațiului de locuit. Un scurt chestionar poate identifica, printre altele, natura și funcțiile spațiilor de locuit colective, prezența potențială a gospodăriilor private și dacă sunt oferite servicii persoanelor considerate fără adăpost. De asemenea, un avantaj

principal al unui instrument de validare a spațiului de locuit este acela că el permite tratarea gospodăriilor instituționale care au mai multe scopuri. De asemenea, părți din gospodăria instituțională pot fi clasificate în mod diferit.

488. Ar putea exista diferențe între țări în privința modului în care se trasează linia de demarcație între populația care locuiește în gospodării private și populația care trăiește în gospodării instituționale sau în alte tipuri de gospodării. În consecință, definițiile utilizate ar trebui explicate în mod clar în publicațiile recensământului, atrăgându-se atenția asupra oricăror diferențe dintre practica națională și aceste recomandări.

489. Există unele persoane care nu trăiesc în gospodării private sau instituționale.

Persoanele fără adăpost, care nu au un domiciliu stabil

490. Definiția persoanelor fără adăpost poate varia de la o țară la alta deoarece lipsa unui adăpost este în esență o definiție culturală, bazate pe concepte cum ar fi “spațiul locativ adecvat”, “standardul locativ minim al comunității” sau “securitatea posesiunii”, care pot fi percepute în moduri diferite de diferite comunități. Pentru anumite persoane legate de politică, unele persoane care trăiesc în instituții pot fi considerate persoane fără adăpost.

491. Pentru persoanele care nu trăiesc în gospodării private sau instituționale, pot fi luate în considerare următoarele două categorii sau grade de lipsă a unui adăpost:

(1.0) Lipsa unui adăpost la nivel primar (sau lipsa unui acoperiș deasupra capului). Această categorie include persoanele care trăiesc pe străzi, fără un adăpost care să se încadreze în categoria spațiilor de locuit (a se vedea alineatele 592- 594).

(2.0) Lipsa unui adăpost la nivel secundar. Această categorie poate include persoane care nu au un domiciliu, care se mută frecvent între diferite tipuri de cazare (inclusiv locuințe, adăposturi, instituții pentru persoane fără adăpost sau alte spații locative). Această categorie include persoanele care trăiesc în locuințe private dar, în formularul lor de recensământ, menționează „fără adresă obișnuită”.

492. Aceste definiții se sprijină pe culegerea datelor și pe alte strategii care asigură că, de exemplu, anumite locuințe sunt identificate în mod adecvat ca adăposturi și nu ca locuințe private (a se vedea Capitolul XIII privind caracteristicile locuințelor).

Conceptul de familie

493. Un nucleu de familie este definit în sens restrâns ca două sau mai multe persoane care trăiesc în aceeași gospodărie și între care sunt legături de soț – soție, parteneri de coabitare, cuplu marital (înregistrat) de același sex sau părinte - copil. Astfel o familie poate să fie formată din un cuplu fără copii, un cuplu cu unul sau mai mulți copii sau un părinte singur cu unul sau mai mulți copii.

494. Conceptul de familie definit mai sus limitează relația dintre copii și adulți la relațiile directe (de gradul întâi), adică între părinți și copii. În unele țări, numărul de “gospodării în care se sare peste o generație”, adică gospodării constând din bunic(i) și unul sau mai mulți nepoți, dar fără prezența vreunui părinte al nepoților respectivi, este considerabil. De aceea, țările pot include acest tip de gospodării în definiția pe care o dau familiei. Raportul de recensământ respectiv și/sau metadatele ar trebui să menționeze în mod clar dacă acest tip de gospodărie este sau nu inclus în

definiția nucleului familiei.

495. Noțiunea de copil se referă la un fiu sau o fiică natural(ă), vitreg(ă) sau adoptat(ă) (indiferent de vârstă sau de starea civilă) care își are reședința obișnuită în gospodăria a cel puțin unuia dintre părinți și care nu are nici un partener sau un copil propriu (copii proprii) în aceeași gospodărie. Nepoții și nepoatele de bunici care își au reședința obișnuită în gospodăria a cel puțin unuia dintre bunici în timp ce nu este prezent niciunul dintre părinți pot fi incluși și ei. Copiii vitregi nu sunt incluși. Un nepot sau o nepoată de bunic care trăiește cu un soț (soție) sau cu un partener înregistrat, cu un partener consensual sau cu unul sau mai mulți copii nu este considerat copil. Un copil care alternează între două gospodării (de exemplu după ce părinții săi au divorțat) ar trebui să considere că domiciliul său este acea gospodărie în care își petrece cea mai mare parte din timp. În cazul în care copilul petrece o perioadă de timp egală cu fiecare părinte, locul de reședință obișnuit ar trebui să fie locul în care se găsește copilul în momentul recensământului.

496. Termenul cuplu ar trebui să includă cuplurile căsătorite, cuplurile înregistrate și cuplurile care trăiesc într-o uniune consensuală. Se consideră că două persoane sunt parteneri într-o uniune consensuală atunci când ele își au reședința obișnuită în aceeași gospodărie, nu sunt căsătorite una cu cealaltă și au împreună o relație similară unei căsătorii.

497. O gospodărie cu trei generații constă din două sau mai multe nuclee familiale separate sau un nucleu familial și un alt membru al (alți membri ai) familiei, conținând cel puțin trei generații. Cele două generații mai tinere constituie întotdeauna un nucleu familial. De exemplu, o femeie care trăiește într-o gospodărie cu propriul său copil (propriii săi copii) și propriul său părinte (propriii săi părinți) ar trebui considerată ca fiind în același nucleu familial ca și copilul (copiii), chiar dacă ea nu se căsătorește niciodată.

498. O familie reconstituită este o familie ce constă dintr-un cuplu căsătorit sau care coabitează sau dintr-un cuplu marital (înregistrat) de același sex, cu unul sau mai mulți copii, în timp ce cel puțin unul dintre copii nu este copilul lor comun, adică este copilul unui singur membru al cuplului. În cazul în care celălalt partener adoptă ulterior copilul unuia dintre parteneri, familia rezultată nu mai este o familie reconstituită.

499. Câteva nuclee familiale trăiesc în gospodării instituționale, de exemplu cupluri în vârstă care trăiesc în azilurile de bătrâni. Totuși, numărul lor este foarte mic în majoritatea țărilor din regiunea CEE iar identificarea lor este deseori dificilă. Domeniul de aplicare a datelor de bază care trebuie compilate cu privire la nucleul familial este în consecință limitat la nucleele familiale care trăiesc în gospodării private. În cazul în care se includ și nucleele familiale ce trăiesc în gospodării instituționale, în măsura posibilităților ele ar trebui să fie prezentate separat.

500. Nucleele familiale sunt identificate de obicei în etapa de prelucrare a datelor pe baza stării civile, sexului, vârstei și a relației cu membrul de referință al gospodăriei. Cu toate acestea, în cazul gospodăriilor cu mai multe familii, aceste date adesea sunt suficiente pentru a reprezenta o bază demnă de încredere privind alocarea persoanelor pe nuclee familiale. Se lasă la aprecierea țărilor să decidă dacă ar trebui să se facă distincția între nucleele familiale din aceste gospodării, solicitându-se respondenților să facă o listă a membrilor fiecărui nucleu de familie în ordine consecutivă sau într-un alt mod.

501. Unele țări ar putea dori să derive și informații privind „familiile extinse”. Se sugerează ca o familie extinsă să fie definită în sensul recensământului ca un grup de două sau mai multe persoane care trăiesc împreună în aceeași gospodărie și care nu constituie un nucleu familial dar sunt legate între ele (într-o anumită măsură) prin legături de sânge, căsătorie sau adopție. Datele referitoare la familiile extinse pot avea anumite avantaje pentru studierea relațiilor economice ale familiilor sau rudelor ca unități de cheltuire, dar ele au anumite avantaje și pentru studierea și clasificarea familiilor din punct de vedere demografic. Țările care derivă informații privind acest tip de unitate familială sunt încurajate să utilizeze clasificările sugerate, propuse pentru subiectele opționale „statutul familiei extinse” (a se vedea alineatele 530-532) și „tipul de familie extinsă” (a se vedea alineatele 543-544).

Parteneriate de același sex (subiect opțional derivat)

502. Unele țări pot dori să culegă și să disemineze date privind parteneriatele de același sex. În unele țări, cuplurile de același sex își pot înregistra parteneriatul. În alte țări, două persoane de același sex se pot căsători legal. Pot rezulta necesități privind datele din creșterea recunoașterii legale a unor astfel de uniuni sau din importanța care se acordă partenerilor de același sex care coabitează dar nu sunt căsătoriți/înregistrați. În astfel de cazuri, informațiile referitoare la parteneriatele de același sex pot fi derivate prin adăugarea unor categorii specifice pentru partenerii de același sex (distincte de categoriile privind partenerii de sex opus) la întrebarea privind relația cu persoana de referință (a se vedea alineatul 506) sau matricea relațiilor din gospodărie (a se vedea alineatul 507).

503. Pentru culegerea informațiilor referitoare la partenerii căsătoriți și necăsătoriți ar putea fi utilizate următoarele categorii de răspunsuri:

- (1.0) Soț și soție
- (2.0) Partener de același sex, înregistrat (marital)
- (3.0) Partener de coabitare de sex opus
- (4.0) Partener de coabitare de același sex

504. Atunci când se culeg date privind parteneriatele de același sex, partenerii de același sex ar trebui incluși în categoriile de familii din tabelări ale recensământului. Ei ar trebui să formeze cupluri și familii (cu sau fără copii), dar ar trebui să se facă distincția între acestea și cuplurile și familiile de sex opus. Aceeași distincție ar trebui aplicată și atunci când se prezintă date privind situația familială a persoanelor.

Caracteristicile persoanelor legate de gospodărie și de familie

Relațiile dintre membrii unei gospodării (subiect obligatoriu)

505. Ar trebui culese informații de la toate persoanele care trăiesc în gospodării private în legătură cu relația lor cu ceilalți membri ai gospodăriei. Datele referitoare la acest subiect sunt necesare pentru a fi utilizate la (i) identificarea nucleelor familiale și a gospodăriilor private de diferite tipuri; (ii) derivarea statutului familial și al statutului în cadrul gospodăriei al membrilor respectivei gospodării.

506. În recensămintele anterioare, metoda recomandată pentru identificarea structurilor dintr-o gospodărie a fost selectarea acelei persoane de referință din gospodărie la care se raportează toți ceilalți membri ai gospodăriei sau desemnarea relațiilor lor. În cazul în care persoana de referință dintr-o gospodărie este aleasă cu grijă, această metodă oferă rezultate precise pentru majoritatea tipurilor de gospodării și de familii. Cu toate acestea, în anumite cazuri, de exemplu în gospodăriile cu mai multe familii, această metodă nu va da întotdeauna informațiile necesare. De aceea s-a realizat o metodă mai elaborată, și anume metoda matricei relațiilor dintr-o gospodărie. Această metodă permite culegerea datelor privind toate relațiile dintre toți membrii gospodăriei.

507. Unele țări au o bună experiență privind utilizarea metodei matricei relațiilor dintr-o gospodărie în recensămintele lor. Alte țări au remarcat existența unor anumite probleme legate de această abordare, datorită caracterului ei complicat. De aceea se recomandă ca țările să ia în considerare matricea relațiilor numai ca una dintre metodele posibile pentru identificarea structurii relațiilor dintr-o gospodărie. Pentru verificarea fezabilității metodei se recomandă verificări ale metodei relațiilor înainte de recensământ. Atunci când este posibilă, metoda matricei relațiilor este abordarea recomandată. Altfel, țărilor li se recomandă să utilizeze persoana de referință dintr-o gospodărie. Trebuie subliniat faptul că dacă este necesar, matricea relațiilor dintr-o gospodărie poate fi limitată la anumiți membri ai gospodăriei, de exemplu numai la membrii adulți sau numai la copii.

508. La alineatele 515 și, respectiv, 509 se prezintă clasificarea tipurilor de relații față de unul (în cazul utilizării metodei persoanei de referință) sau mai mulți (în cazul utilizării matricei relațiilor dintr-o gospodărie) alți membri.

509. În cazul în care se utilizează metoda matricei relațiilor dintr-o gospodărie, se recomandă următoarea clasificare a persoanelor care trăiesc într-o gospodărie privată, în relație cu alți membri ai gospodăriei. Clasificarea este recomandată la nivel de o cifră și opțional la nivel de două cifre.

- (1.0) Soțul sau soția altei persoane
- (2.0) Partenerul altei persoane în uniunea consensuală (partener de coabitare)
  - (2.1) Partenerul de coabitare de sex opus al altei persoane
  - (2.2) Partenerul de coabitare de același sex al altei persoane
- (3.0) Copilul altei persoane
- (4.0) Tatăl sau mama altei persoane
- (5.0) Altă rudă a altei persoane
- (6.0) O persoană care nu este rudă a altei persoane
  - (6.1) Copil vitreg
  - (6.2) Persoană care stă în pensie
  - (6.3) Servitor
  - (6.4) Alții

510. Opțiunea distincției între categoriile (2.1) “ Partenerul de coabitare de sex opus al altei persoane” și (2.2) “ Partenerul de coabitare de același sex al altei persoane” ar trebui luată în considerare de țările care ar dori să culegă date privind parteneriatul de același sex. Adăugarea unei categorii specifice pentru partenerii de sex opus permite culegerea datelor referitoare la parteneriatul de același sex fără a fi necesar să se bazeze pe întrebarea legată de sex pentru a face distincția între parteneriatul de sex opus și cel de același sex. În funcție de datele care sunt necesare și de legislația națională, informațiile pot fi culese pentru parteneriate de același sex maritale (înregistrate) și/sau

nemaritale (de facto). Se sugerează ca, înainte de introducerea unui astfel de subiect sensibil în chestionarul recensământului, să se realizeze un program de testare temeinic (atât din punct de vedere cognitiv cât și din punct de vedere cantitativ).

511. Țările ar putea subdiviza categoria (3.0) în grupe de vârstă ale copiilor. De asemenea, se sugerează ca angajații, alții decât servitorii, care sunt membri ai gospodăriei (de exemplu infirmierele, muncitorii agricoli de la ferme) să fie incluși în categoria (6.4). Țările care folosesc conceptul de gospodărie-locuință poate ar putea utiliza subdiviziuni separate pentru sub-chiriași și membrii gospodăriilor sub-chiriașilor.

512. Țărilor care identifică familii în care se sare peste o generație li se recomandă să utilizeze două categorii suplimentare, și anume una pentru bunic și alta pentru nepot.

513. În cazul în care se selectează sau se desemnează o persoană de referință dintr-o gospodărie la care se raportează toate celelalte persoane din gospodăria respectivă, relația dintre aceste persoane trebuie analizată cu atenție. În trecut „capul familiei” era considerat în general persoana de referință dintr-o gospodărie, dar acest concept nu mai este considerat adecvat în multe țări din regiune. De asemenea, uneori s-a propus ca persoana desemnată persoană de referință să fie cea mai în vârstă persoană din gospodărie sau cea care contribuie în cea mai mare măsură la venitul gospodăriei. Cu toate acestea, având în vedere faptul că principalul scop al întrebării este acela de a identifica statutul unei familii și statutul persoanelor dintr-o familie, ambele abordări au puncte slabe. S-ar putea ca selectarea automată a celei mai în vârstă persoane să nu fie de dorit, deoarece în gospodăriile cu mai multe generații cea mai largă gamă de relații de rudenie explicite poate fi raportată în cazurile în care persoana de referință este selectată din rândul generației de mijloc. În mod asemănător, dacă se selectează persoana cu cel mai mare venit, aceasta poate fi o persoană care nu va căuta să obțină cea mai largă gamă de relații de rudenie. Totuși, există unele dovezi pentru a se sugera că următoarele criterii de selectare a persoanei de referință vor oferi gama cea mai fructuoasă de relații de rudenie explicite:

- a) Fie soțul, fie soția dintr-un cuplu marital care trăiește în gospodărie (de preferat din generația de mijloc într-o gospodărie cu mai multe generații);
- b) Oricare dintre partenerii unui cuplu realizat prin uniune consensuală care trăiesc într-o gospodărie în care nu este prezent nici un cuplu căsătorit;
- c) Părintele, în cazul în care unul dintre părinți locuiește împreună cu fiii sau fiicele sale, indiferent de vârstă; sau
- d) În care nu se aplică niciuna dintre condițiile de mai sus, se poate selecta oricare membru adult al gospodăriei.

514. Aceste criterii sunt prezentate în lucrarea de față pentru a se furniza un exemplu privind modul în care poate fi selectat un membru adult al gospodăriei pentru a se facilita stabilirea relațiilor dintr-o familie. Considerațiile prezentate pot fi adecvate și în cazul în care țările doresc să aplice conceptul de cap al unei gospodării.

515. Pentru a se facilita identificarea nucleelor familiilor și ale gospodăriilor, se recomandă următoarea clasificare a persoanelor care trăiesc într-o gospodărie privată, în relație cu persoana de referință a gospodăriei. Clasificarea este recomandată la nivel de o cifră și opțional la nivel de două cifre.

- (1.0) Persoana de referință
- (2.0) Soțul (soția) persoanei de referință
  - (2.1) Soț sau soție
  - (2.2) Partener de același sex, înregistrat
- (3.0) Partenerul persoanei de referință într-o uniune consensuală (partener de coabitare)
  - (3.1) Partener de coabitare de sex opus
  - (3.2) Partener de coabitare de același sex
- (4.0) Copilul persoanei de referință și/sau al soțului/soției/partenerului de coabitare
  - (4.1) Numai copilul persoanei de referință
  - (4.2) Copilul soțului/soției/partenerului de coabitare al persoanei de referință
  - (4.3) Copilul ambilor
- (5.0) Soțul/soția sau partenerul de coabitare al copilului persoanei de referință
- (6.0) Tatăl sau mama persoanei de referință, a soțului/soției sau al partenerului de coabitare al persoanei de referință
- (7.0) O altă rudă a persoanei de referință, a soțului/soției sau a partenerului de coabitare al persoanei de referință
- (8.0) Persoane care nu sunt rude ale persoanei de referință dintr-o gospodărie
  - (8.1) Copil vitreg
  - (8.2) Persoană care stă în pensiune
  - (8.3) Servitor
  - (8.4) Alții

516. Țărilor care definesc o familie în care se sare peste o generație ca nucleu familial li se recomandă să utilizeze două categorii suplimentare, și anume una pentru bunic și una pentru nepot.

517. Țările care ar dori să culeagă date privind parteneriatele de același sex ar trebui să ia în considerare distincția opțională între categoriile (3.1) “Partener de coabitare de sex opus” și (3.2) “Partener de coabitare de același sex” (a se vedea alineatul 510).

518. Distincția opțională între categoriile (4.1), (4.2) și (4.3) permite identificarea familiilor reconstituite din gospodăriile private, cu condiția ca persoana de referință să fie un părinte din familia reconstituită (a se vedea alineatul 498).

519. Țările ar putea să facă o subdivizare a categoriilor (4.1) - (4.3) pe grupe de vârstă ale copiilor. De asemenea, se sugerează ca angajații, alții decât servitorii, care sunt membri ai gospodăriei (de exemplu infirmierele, muncitorii agricoli de la ferme) să fie incluși în categoria (8.4). Țările care folosesc conceptul de gospodărie-locuință poate ar putea utiliza subdiviziuni separate pentru sub-chiriași și membrii gospodăriilor sub-chiriașilor.

Situația gospodăriei (subiect obligatoriu derivat)

520. Ar trebui derivate informații despre toate persoanele, cu privire la statutul sau poziția lor în gospodărie, precum și despre persoanele din gospodăriile private, indiferent dacă locuiesc singure, într-o gospodărie tip nucleu familial sau locuiesc împreună cu alte persoane.

521. Se recomandă următoarea clasificare a populației în funcție de statutul gospodăriei:

(1.0) Persoană dintr-o gospodărie privată

(1.1) Persoană dintr-o gospodărie tip nucleu familial

(1.1.1) Soț

(1.1.2) Soție

(1.1.3) Partener masculin într-o uniune consensuală

(1.1.4) Partener feminin într-o uniune consensuală

(1.1.5) Tată singur

(1.1.6) Mamă singură

(1.1.7) Copil în vârstă de sub 25 de ani

(1.1.8) Fiu/fiică în vârstă de 25 de ani sau mai în vârstă

(1.1.9) Alte persoane, care nu sunt membre ale familiei tip nucleu, dar locuiesc într-o gospodărie tip nucleu de familie

(1.2) Persoană din alte gospodării private

(1.2.1) Care locuiește singură

(1.2.2) Care locuiește cu rudele

(1.2.3) Care locuiește cu persoane ce nu îi sunt rude

(2.0) Persoană care nu trăiește într-o gospodărie privată

(2.1) Persoană care trăiește într-o gospodărie instituțională

(2.2) Persoană fără adăpost de nivel primar

(2.3) Altele

522. Această clasificare este recomandată la nivelul de trei cifre. În funcție de legislația națională și de necesitățile de date, țările pot include cel mai în vârstă partener dintr-un cuplu înregistrat (marital) de același sex din categoria (1.1.1) și cel mai tânăr partener din categoria (1.1.2).

523. Țărilor care identifică familii în care se sare peste o generație li se recomandă să utilizeze două categorii suplimentare la (1.1), și anume una pentru bunic și una pentru nepot.

524. Ar trebui subliniat faptul că informațiile privind statutul gospodăriei pot fi utilizate pentru a deriva ceea ce se numește în mod obișnuit starea civilă *de facto*, de exemplu cazul în care o persoană care nu este legal căsătorită trăiește împreună cu un partener într-o uniune consensuală sau cazul în care o persoană care este căsătorită oficial trăiește fără un partener.

Situația familială (subiect obligatoriu derivat)

525. Ar trebui derivate informații despre toate persoanele cu privire la situația lor familială. Situația familială este aceea de partener, părinte singur sau copil.

526. Se recomandă următoarea clasificare a populației care trăiește în familii:

(1.0) Partener

(1.1) Soț într-un cuplu căsătorit

(1.2) Soție într-un cuplu căsătorit

- (1.3) Partener masculin într-o uniune consensuală
- (1.4) Partener feminin într-o uniune consensuală
- (2.0) Părinte singur
  - (2.1) Tată singur
  - (2.2) Mamă singură
- (3.0) Copil
  - (3.1) Copil cu vârsta mai mică de 25 de ani
    - (3.1.1) Copil al ambilor parteneri
    - (3.1.2) Copil numai al partenerului masculin
    - (3.1.3) Copil numai al partenerului feminin
    - (3.1.4) Copil al unui tată singur
    - (3.1.5) Copil al unei mame singure
  - (3.2.) Fiu/fică în vârstă de 25 de ani sau peste 25 de ani
    - (3.2.1) Fiu/fică al (a) ambilor parteneri
    - (3.2.2) Fiu/fică numai al (a) partenerului masculin
    - (3.2.3) Fiu/fică numai al (a) partenerului feminin
    - (3.2.4) Fiu/fică al (a) unui tată singur

527. Această clasificare este recomandată la nivelul de două cifre. Se pot adăuga și alte detalii privind vârsta copilului cel mai tânăr, de exemplu sub 18, 18-24, 25-29 și 30 de ani sau peste această vârstă. În funcție de legislația națională și de necesitățile de date, țările pot include cel mai în vârstă partener dintr-un cuplu înregistrat (marital) de același sex din categoria (1.1) și cel mai tânăr partener din categoria (1.2).

528. Țărilor care identifică familii în care se sare peste o generație li se recomandă să utilizeze trei categorii suplimentare, și anume (3.3) nepot de bunic în vârstă de sub 25 de ani, (3.4) nepot/nepoată de bunic în vârstă de 25 sau peste 25 de ani și (4.0) bunic.

529. Clasificarea copiilor în familiile reconstituite necesită o atenție specială. Acești copii ar trebui clasificați în funcție de relația cu ambii părinți. În cazul în care copilul a fost adoptat de noul partener, el ar trebui clasificat în categoria (3.1.1) sau (3.2.1), iar familia nu ar trebui considerată familie reconstituită (în afara cazului în care nu toți copiii au fost adoptați de noul partener), a se vedea alineatul 498. Dacă nu, copilul se încadrează într-una dintre categoriile (3.1.2), (3.1.3), (3.2.2) sau (3.2.3).

Situația familiei extinse (subiect opțional derivat)

530. Se sugerează ca țările interesate în derivarea datelor referitoare la familiile extinse să clasifice persoanele din gospodăriile private în funcție de situația familiei extinse.

531. Se recomandă următoarea clasificare, pe baza relației lor cu persoana de referință din gospodăria respectivă:

- (1.0) Persoană de referință dintr-o familie extinsă
- (2.0) Soț/soție, partener înregistrat (marital) de același sex sau partener de coabitare al persoanei de referință
- (3.0) Copil al persoanei de referință

(4.0) O altă rudă a persoanei de referință

(5.0) O persoană care nu este membră a unei familii extinse

532. De asemenea, unele țări ar putea subdiviza categoria (4.0) pe tipuri de relații, pentru a respecta cerințele specifice.

Caracteristicile nucleelor familiale

Tipul de nucleu familial (subiect obligatoriu derivat)

533. Nucleul familial este definit la alineatul 493. Nucleul familial ar trebui clasificat pe tipuri.

534. Se recomandă următoarea clasificare a nucleelor familiale pe tipuri:

(1.0) Familie compusă din soț și soție, care nu este familie reconstituită

(1.1) Fără copii rezidenți

(1.2) Cu cel puțin un copil rezident sub 25 ani

(1.3) Cel mai tânăr copil de cel puțin 25 de ani

(2.0) Cuplu care coabitează, care nu este familie reconstituită

(2.1) Fără copii rezidenți

(2.2) Cu cel puțin un copil rezident sub 25 ani

(2.3) Cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani

(3.0) Tată singur

(3.1) Cu cel puțin un copil rezident sub 25 ani

(3.2) Cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani

(4.0) Mamă singură

(4.1) Cu cel puțin un copil rezident sub 25 ani

(4.2) Cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani

(5.0) Familie reconstituită

(5.1) Cu cel puțin un copil rezident sub 25 ani

(5.2) Cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani.

535. Această clasificare este recomandată la nivelul de două cifre, cu excepția categoriei (5.0) și a subcategoriilor (5.1) și (5.2) privind familiile reconstituite. Țările care nu doresc să facă distincția privind familiile reconstituite ca tip separat de nucleu de familie ar trebui să ia în considerare o versiune modificată a clasificării, în care categoriile (1.0) „Familie compusă din soț și soție” și (2.0) „Cuplu care coabitează” ar include și familiile reconstituite, iar ultima categorie ar trebui să fie (5.0) „Alte tipuri de nucleu de familie”, fără alte subdiviziuni. În funcție de legislația națională și de necesitățile de date, țările pot include cuplul înregistrat (marital) de același sex în categoria (1.0).

536. Țărilor care identifică familii în care se sare peste o generație li se recomandă să utilizeze o categorie suplimentară, și anume (6.0) Familie în care se sare peste o generație.

537. Se sugerează ca țările care doresc să subdividă clasificarea în funcție de vârsta partenerului

feminin (pentru familiile formate din cuplu) și/sau de vârsta părintelui (pentru familiile cu un singur părinte) să facă aceasta utilizând cel puțin următoarele grupe de vârstă: sub 35 de ani; între 35 și 54 de ani; 55 și peste 55 de ani. Se sugerează aceste grupe de vârstă deoarece ele sunt grupări semnificative destinate a fi utilizate în construcțiile ciclului de viață familială. Se încurajează o subdiviziune suplimentară prezentând vârsta copiilor.

Tipul de familie reconstituită (subiect opțional derivat)

538. Definiția familiei reconstituite este dată la alineatul 498. Familiile reconstituite pot sau nu să aibă unul sau mai mulți copii care sunt comuni ambilor parteneri, pe lângă cel puțin un copil care nu este comun. Ar trebui culese informații privind tipul de familie reconstituită în funcție de numărul de copii comuni și de cei care nu sunt comuni.

539. Se recomandă următoarea clasificare a familiilor reconstituite:

(1.0) Familie reconstituită, un copil care nu este comun

(1.1) Și nici un copil comun

(1.2) Și un copil comun

(1.3) Și doi sau mai mulți copii comuni

(2.0) Familie reconstituită, doi copii care nu sunt comuni

(2.1) Și nici un copil comun

(2.2) Și un copil comun

(2.3) Și doi sau mai mulți copii comuni

(3.0) Familie reconstituită, trei copii care nu sunt comuni

(3.1) Și nici un copil comun

(3.2) Și un copil comun

(3.3) Și doi sau mai mulți copii comuni

(4.0) Familie reconstituită, patru sau mai mulți copii care nu sunt comuni

(4.1) Și nici un copil comun

(4.2) Și un copil comun

(4.3) Și doi sau mai mulți copii comuni

540. Unele țări pot dori să adauge detalii suplimentare privind situația familială a cuplului (căsătorit sau care coabitează), privind vârsta copiilor și/sau dacă copiii sunt numai copiii femeii, numai copiii bărbatului sau copii dintr-o legătură anterioară atât a bărbatului cât și a femeii.

Cum pot fi identificate familiile reconstituite

541. Identificarea familiilor reconstituite necesită o deosebită atenție. În recensăminte anterioare au fost utilizate câteva abordări, prezentate mai jos.

a) Matricea relațiilor dintr-o gospodărie

O familie reconstituită poate fi identificată cu condiția ca fiecare copil din gospodărie să poată specifica relația sa cu fiecare adult, astfel încât să poată fi clasificat într-una dintre următoarele trei categorii distincte:

- (1.0) Copil atât al persoanei adulte *cât și* al soțului/partenerului acesteia;
- (2.0) Copil numai al persoanei adulte; și
- (3.0) Copil care nu este copilul persoanei adulte.

În categoria (1.0) se presupune că soțul/partenerul persoanei adulte este membru al aceleiași gospodării private.

b) Matricea parțială a relațiilor dintr-o gospodărie

Matricea relațiilor dintr-o gospodărie astfel cum este descrisă la litera (a), cuprinde relațiile dintre toți membrii gospodăriei. Pentru identificarea unei familii reconstituite este suficient să se utilizeze numai o parte din matrice, respectiv acea parte prin care tuturor copiilor li se cer informații privind relația lor cu toți adulții din gospodăria respectivă, după cum se specifică la categoriile (1.0) - (3.0) de mai sus.

c) Relația cu persoana de referință din gospodărie

În cazurile în care persoana de referință este un părinte dintr-o familie reconstituită, familia respectivă poate fi identificată atunci când relația cu persoana de referință include următoarele trei categorii:

- (1.0) Copil atât al persoanei de referință cât și al soțului/partenerului acesteia;
- (2.0) Copil numai al persoanei de referință; și
- (3.0) Copil numai al soțului/partenerului persoanei de referință.

Totuși, această metodă nu va cuprinde familiile reconstituite în acele cazuri în care persoana de referință nu este un părinte din familia reconstituită.

d) Datele de naștere

Țărilor în care se realizează un recensământ pe bază de registre li se recomandă să identifice familiile reconstituite pe baza datelor de naștere ale copiilor. Mai precis, corelarea datelor de naștere ale tuturor copiilor naturali născuți vreodată fiecărui membru adult al unei gospodării cu datele de naștere ale tuturor copiilor prezenți în gospodăria respectivă va facilita identificarea familiilor reconstituite.

542. Țărilor în care se realizează un recensământ pe bază de registre li se recomandă să utilizeze cea de-a patra modalitate de identificare a familiilor reconstituite. Celorlalte țări li se recomandă să utilizeze prima sau a doua modalitate, cu condiția ca metoda matricei relațiilor dintr-o gospodărie să fie fezabilă. Altfel, se poate utiliza cea de-a treia modalitate, cu condiția ca persoana de referință să fie aleasă cu grijă.

Tipul de familie lărgită (subiect opțional derivat)

543. Familiile lărgite sunt definite la alineatul 501. Unele țări pot dori să derive date și pe tipuri de familii lărgite.

544. Se recomandă următoarea clasificare:

- (1.0) Familii lărgite cu un cuplu
  - (1.1) Un cuplu numai cu alte rude
  - (1.2) Un cuplu cu copii și alte rude
- (2.0) Familii lărgite cu două cupluri
  - (2.1) Numai două cupluri
  - (2.2) Două cupluri cu copii dar fără nicio altă rudă
    - (2.2.1) Două cupluri, ambele cu copii
    - (2.2.2) Un cuplu cu copii, unul fără copii
  - (2.3) Două cupluri, numai cu alte rude
  - (2.4) Două cupluri cu copii și alte rude
    - (2.4.1) Ambele cupluri cu copii și alte rude
    - (2.4.2) Un cuplu cu copii, altul fără copii și alte rude
- (3.0) Toate celelalte familii lărgite

Dimensiunea nucleului familial (subiect obligatoriu derivat)

545. Nucleele familiale (astfel cum sunt definite la alineatul 493) ar trebui clasificate pe dimensiuni, în funcție de numărul total de membri rezidenți ai familiei.

546. De asemenea, nucleele familiale ar trebui clasificate în funcție de numărul total de copii rezidenți din familie.

Caracteristicile gospodăriilor private

Tipurile de gospodării private (subiect obligatoriu derivat)

547. Gospodăriile private sunt definite la alineatul 479. Ar trebui culese informații despre diferitele tipuri de gospodării private.

548. Se recomandă următoarea clasificare a gospodăriilor private, pe tipuri, la nivel de trei cifre:
- (1.0) Gospodării care nu conțin familii
    - (1.1) Gospodării formate dintr-o singură persoană
    - (1.2) Gospodării formate din mai multe persoane
  - (2.0) Gospodării care conțin o singură familie
    - (2.1) Cupluri soț-soție fără copii rezidenți
      - (2.1.1) Fără alte persoane
      - (2.1.2) Cu alte persoane
    - (2.2) Cupluri soț-soție cu cel puțin un copil rezident sub 25 de ani
      - (2.2.1) Fără alte persoane
      - (2.2.2) Cu alte persoane
    - (2.3) Cupluri soț-soție, cu cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani
      - (2.3.1) Fără alte persoane
      - (2.3.2) Cu alte persoane

- (2.4) Cupluri care coabitează, fără copii rezidenți
  - (2.4.1) Fără alte persoane
  - (2.4.2) Cu alte persoane
- (2.5) Cupluri care coabitează, cu cel puțin un copil rezident sub 25 de ani
  - (2.5.1) Fără alte persoane
  - (2.5.2) Cu alte persoane
- (2.6) Cupluri care coabitează, cu cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani
  - (2.6.1) Fără alte persoane
  - (2.6.2) Cu alte persoane
- (2.7) Tați singuri, cu cel puțin un copil rezident sub 25 de ani
  - (2.7.1) Fără alte persoane
  - (2.7.2) Cu alte persoane
- (2.8) Tați singuri, cu cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani
  - (2.8.1) Fără alte persoane
  - (2.8.2) Cu alte persoane
- (2.9) Mame singure, cu cel puțin un copil rezident sub 25 de ani
  - (2.9.1) Fără alte persoane
  - (2.9.2) Cu alte persoane
- (2.10) Mame singure cu cel mai tânăr copil rezident de cel puțin 25 de ani
  - (2.10.1) Fără alte persoane
  - (2.10.2) Cu alte persoane

(3.0) Gospodării cu două sau mai multe familii

549. În funcție de legislația națională și de cerințele de date, țările pot include cuplul înregistrat (marital) de același sex în categoriile (2.1)-(2.3).

550. Țărilor care identifică familii în care se sare peste o generație li se recomandă să utilizeze una sau mai multe categorii suplimentare din cadrul categoriei (2.0) pentru acest tip de familie.

551. Țărilor li se recomandă să clasifice gospodăriile formate dintr-o singură persoană în funcție de sex și pe grupuri de vârstă de cinci ani. Această clasificare este recomandată. O defalcare ulterioară în funcție de starea civilă este opțională.

Alte clasificări ale gospodăriilor

552. Clasificarea bazată pe familie, recomandată mai sus, implică o prelucrare a datelor costisitoare și consumatoare de timp; de aceea ea este derivată numai pentru un eșantion de gospodării din unele țări, iar aceasta limitează utilitatea sa. În recensăminte anterioare, unele țări au utilizat o clasificare suplimentară a gospodăriilor private, pe tipuri, în funcție de structura de vârstă și

sex și de dimensiunea gospodăriei, care ar putea fi derivate cu ușurință și rapid, în proporție de 100%, într-un stadiu timpuriu al prelucrării datelor recensământului și care, în consecință, ar putea fi utilizat până la nivelul celei mai mici zone. Aceste țări au constatat că aceste tipuri de clasificări se completează reciproc, iar clasificarea gospodăriilor private pe tipuri, în funcție de structura de vârstă și de dimensiunea gospodăriei a produs rezultate utile și interesante. Având în vedere toate acestea, se sugerează în mod opțional următoarea clasificare, ca o completare la clasificarea recomandată la alineatul 548 de mai sus:

- (1.0) Un adult sub vârsta legală de pensionare, fără copii
- (2.0) Un adult peste vârsta legală de pensionare, fără copii
- (3.0) Doi adulți, ambii sub vârsta legală de pensionare, fără copii
- (4.0) Doi adulți, unul sau ambii peste vârsta legală de pensionare, fără copii
- (5.0) Un adult cu unul sau mai mulți copii
  - (5.1) Adult de sex feminin cu unul sau mai mulți copii
  - (5.2) Adult de sex masculin cu unul sau mai mulți copii
- (6.0) Doi adulți cu un copil
- (7.0) Doi adulți cu doi copii
- (8.0) Doi adulți cu trei copii
- (9.0) Doi adulți cu patru sau mai mulți copii
- (10.0) Trei sau mai mulți adulți cu unul sau mai mulți copii
- (11.0) Trei sau mai mulți adulți fără copii

553. Țările în care persoanele au dreptul legal să se pensioneze pe parcursul unui anumit interval de timp (de exemplu, între 63 și 68 de ani) pot utiliza cea mai ridicată vârstă legală de pensionare (68 de ani în exemplul anterior) în categoriile (1.0) - (4.0).

Componenta pe generații a gospodăriilor private (subiect opțional derivat)

554. Pe lângă derivarea datelor privind tipul de gospodărie privată, unele țări pot să derive și informații referitoare la componenta pe generații a gospodăriilor private, în special în cazurile în care practica locuirii împreună în gospodării în care există mai multe generații este considerată suficient de răspândită sau de importantă.

Dimensiunea gospodăriei private (subiect obligatoriu derivat)

555. Gospodăriile private ar trebui clasificate pe dimensiuni în funcție de numărul total de membri rezidenți din respectiva gospodărie.

Modalitatea de ocupare a gospodăriilor (subiect obligatoriu)

556. Acest subiect se referă la acordurile prin care o gospodărie privată ocupă integral sau parțial o unitate de locuit.

557. Gospodăriile private ar trebui clasificate în funcție de modalitatea de ocupare după cum urmează:

- (1.0) Gospodării în care unul dintre membri este proprietarul unității de locuit
- (2.0) Gospodării în care unul dintre membri este chiriașul întregii unități de locuit

sau a unei părți din aceasta

(2.1) Gospodării în care unul dintre membri este chiriașul principal al întregii unități de locuit sau a unei părți din aceasta

(2.2) Gospodării în care unul dintre membri este subchiriaș al unui proprietar care locuiește în unitatea de locuit respectivă sau al unui chiriaș principal

(3.0) Gospodării care ocupă întreaga unitate de locuit sau o parte din aceasta printr-o altă modalitate de ocupare

558. Această clasificare este recomandată la nivel de o cifră și opțional la nivel de două cifre.

559. Având în vedere diversitatea acordurilor juridice la nivel internațional, țările ar trebui să descrie integral în raportul lor privind recensământul sau în metadatele relevante cuprinderea fiecărei categorii în clasificarea de mai sus. Aceste descrieri ar trebui să specifice, dacă este cazul, tratarea gospodăriilor care (a) se găsesc în unități de locuit ca membre ale diferitelor tipuri de cooperative de gospodării, (b) se găsesc în unități de locuit închiriate de la un angajator în condițiile contractului de muncă al unuia dintre membrii gospodăriei și (c) se găsesc în unități de locuit puse la dispoziție în mod gratuit de un angajator al unuia dintre membrii gospodăriei sau de o altă persoană sau un alt organism. Unele țări ar putea extinde clasificarea recomandată pentru a a face distincția între aceste sau alte grupuri de gospodării care sunt de interes în scopuri naționale. Gospodăriile care sunt în curs de a plăti o ipotecă pentru unitatea de locuit în care locuiesc sau sunt în curs de a achiziționa în timp unitatea lor de locuit pe baza unui alt acord financiar ar trebui clasificate în categoria (1.0) din clasificare.

Ocuparea de către o singură persoană sau de către mai multe persoane (subiect opțional)

560. Țările care utilizează conceptul de unitate de gospodărie pot dori să culeagă informații despre acest subiect în mod direct prin chestionarul recensământului, în timp ce altele pot prefera să derive aceste informații din subiectul opțional „ocuparea locuinței în funcție de numărul de gospodării private” (a se vedea alineatele 642 - 643).

561. Pentru țările care utilizează conceptul de unitate de gospodărie a gospodăriilor se sugerează următoarea clasificare a gospodăriilor private care se găsesc în clădiri convenționale, în funcție de numărul de ocupanți (unul sau mai mulți):

(1.0) Gospodării care se găsesc singure într-o locuință

(2.0) Gospodării care împart o locuință cu una sau mai multe alte gospodării

562. Categoria (2.0) poate fi subdivizată pentru a se face distincția între gospodăriile care împart locuința cu una, două, trei sau mai multe alte gospodării. Această categorie poate fi subdivizată, dacă este posibil, pentru a se face distincția între gospodăriile care împart în mod voluntar o locuință și cele care fac aceasta involuntar. Această clasificare nu se aplică țărilor care utilizează conceptul de locuință - gospodărie al gospodăriilor, deoarece toate ar apărea în categoria (1.0) a clasificării.

563. Există un număr din ce în ce mai mare de locuințe puse în mod specific la dispoziția persoanelor în vârstă, a celor cu handicap și a altor grupuri cu necesități speciale, care se găsesc într-o situație ce se încadrează între o gospodărie de tip instituțional și o gospodărie privată, deoarece mesele pot fi luate în comun sau de fiecare gospodărie utilizând propriile sale echipamente de bucătărie. Se sugerează că, în cazul în care cel puțin jumătate din populația care locuiește în aceste

spații de cazare posedă propriile echipamente de gătit, ea ar trebui tratată ca gospodării private și, dacă este posibil, ar trebui identificate separat în rezultatele recensământului.

Chiria (subiect opțional)

564. Chiria este suma care trebuie plătită, pentru o perioadă de timp specificată, pentru spațiul ocupat de o gospodărie și include, uneori, ratele locale și chiria terenului. Ea nu ar trebui să includă plățile pentru utilizarea mobilierului, cele pentru încălzire, electricitate, gaze și apă și pentru furnizarea de servicii speciale, cum ar fi spălatul, gătitul etc.

565. În privința încălzirii și a apei calde, practicile diferă în diferite țări. În unele țări ele sunt incluse în mod normal în chirie, în alte țări nu sunt incluse, iar în alte țări ambele practici există în paralel. Ar fi important ca țările care includ subiectul „Chiria” în recensământul lor să descrie în mod clar dacă încălzirea sau apa caldă sunt incluse în chirie sau nu. Recomandarea ar fi să se excludă din chirie cheltuielile legate de încălzire și de apa caldă. Soluția ideală ar fi să se prezinte informațiile referitoare la chirie în mod separat, fără cheltuielile legate de încălzire și de apa caldă, și să se raporteze cheltuielile de încălzire, apă caldă și electricitate în mod separat.

566. S-ar putea ca chiria nominală plătită să nu reflecte în mod corect chiria reală. De exemplu, o alocație individuală pentru locuință, stabilită pe baza verificării mijloacelor de trai și plătită direct proprietarului de către autoritățile competente în domeniul locuințelor, ar trebui inclusă în chirie; iar dacă un proprietar din sectorul public, pe baza unei verificări a mijloacelor de trai, percepe o chirie redusă, ar trebui înregistrată chiria integrală. De asemenea, s-ar putea întreba, de exemplu, dacă chiriașul este rudă cu proprietarul sau angajat al acestuia, dacă el îndeplinește vreo funcție ca parte a acestei chirii etc., pentru a se evalua chiria efectiv plătită.

567. În cazul în care acest subiect este inclus în recensământ, ar putea fi de dorit să se obțină informații despre intervalul în care se încadrează chiria plătită decât despre suma exactă plătită.

Bunuri de larg consum posedate de gospodărie (subiect opțional)

568. În scopul obținerii unor indicatori calitativi privind nivelul de viață al gospodăriilor, ar putea fi inclusă o întrebare referitoare la bunurile de larg consum aflate în posesia gospodăriei. Printre bunurile de larg consum care ar putea fi luate în considerare se numără: mașinile de spălat, frigiderele, congelatoarele, cuptoarele, televizoarele, faxurile și calculatoarele personale. Ar trebui luată în considerare mai degrabă posibilitatea gospodăriei de a avea acces la bunuri de larg consum decât de a le poseda.

Numărul de autovehicule disponibile în vederea utilizării de către membrii gospodăriei (subiect opțional)

569. Se sugerează ca acest subiect să cuprindă numărul de automobile și autoutilitare disponibile în vederea utilizării de către membrii gospodăriei, inclusiv orice automobil și autoutilitară furnizate de un angajator, dacă sunt disponibile în vederea utilizării de către gospodărie, dar excluzând autoutilitarele folosite numai pentru transportul mărfurilor.

570. Se recomandă următoarea clasificare:

(1.0) Niciun autovehicul

- (2.0) Un autovehicul
- (3.0) Două sau mai multe autovehicule

Disponibilitatea locurilor de parcare a autovehiculelor (subiect opțional)

571. Se recomandă ca acest subiect să trateze disponibilitatea locurilor de parcare a autovehiculelor în vederea utilizării de către membrii gospodăriei. Aceste facilități sunt restricționate, în sensul recensământului, la spațiul fizic destinat utilizării exclusive de către gospodărie, fie aflat în proprietatea unuia sau mai multor membri ai gospodăriei, fie reprezentând obiectul unui acord scris sau verbal între deținătorul spațiului fizic și membrul (membrii) gospodăriei

572. Se recomandă următoarea clasificare:

- (1.0) Nu există nici un loc de parcare disponibil
- (2.0) Este disponibil loc de parcare pentru un autovehicul
- (3.0) Sunt disponibile locuri de parcare pentru două sau mai multe autovehicule
- (4.0) Nu este cazul

Conectarea la rețeaua telefonică și la Internet (subiect opțional)

573. Conectarea la rețeaua telefonică și la Internet reflectă posibilitatea gospodăriei de a comunica cu restul societății folosind tehnologia.

574. Se recomandă următoarea clasificare:

- (1.0) Telefon fix (telefoane fixe) în unitatea de locuit
- (2.0) Telefon mobil celular (telefoane mobile celulare)
- (3.0) Sunt disponibile atât (1.0) cât și (2.0).
- (4.0) Nu există nici un telefon în unitatea de locuit

575. De asemenea se recomandă să se culeagă informații privind disponibilitatea unei conexiuni la Internet în unitatea de locuit.

Capitolul XII AGRICULTURA

Introducere

576. În acest capitol se prezintă două subiecte opționale privind agricultura. Aceste două alternative ar trebui luate în considerare de țările care ar dori să culeagă informații despre recensământul populației și al locuințelor, care ar facilita pregătirea cadrului gospodăriilor agricole din sectorul gospodăriilor în vederea unui viitor recensământ agricol (a se vedea de asemenea alineatul 45).

577. În cazul primului subiect, la nivelul gospodăriei, se culeg date dacă vreun membru al gospodăriei este angajat în activități de producție agricolă pe cont propriu la domiciliul său sau într-un alt loc. În cazul celui de-al doilea subiect, la nivel de persoană individuală, se culeg informații pentru a se identifica persoanele implicate în activități agricole pe parcursul unei perioade mai îndelungate, de exemplu un an.

Producția agricolă pe cont propriu (subiect opțional)

578. Unele țări pot utiliza recensământul populației pentru a identifica gospodăriile angajate în producția agricolă pe cont propriu, pentru a furniza date suplimentare destinate analizei legate de agricultură a recensământului populației și pentru a fi folosit drept cadru în vederea realizării unui recensământ agricol ulterior sau a unor alte studii. În acest caz, ar trebui culese informații pentru toate gospodăriile, întrebându-se dacă vreun membru al gospodăriei este angajat în orice formă de activități de producție agricolă pe cont propriu.

579. Dacă este posibil, informațiile ar trebui culese separat, pe tipuri de activități, în cadrul categoriilor mari „Producție vegetală” și „Producție animală”. Pentru țările în care agricultura la nivelul gospodăriilor este deosebit de importantă, în cadrul recensământului populației se pot culege informații suplimentare privind dimensiunea (suprafața) gospodăririi agricole și numărul de animale, pe tipuri.

580. În cazul în care producția legată de acvacultură este importantă la nivelul gospodăriilor, se pot culege de asemenea informații, întrebându-se dacă vreunul dintre membrii gospodăriei este angajat în orice formă de activități de producție de acvacultură pe cont propriu.

581. Activitățile de producție agricolă se referă la Grupele 011, 012 și 013 din ISIC (Clasificarea internațională standard, pe industrie, a tuturor activităților economice) (Rev. 3.1) și anume:

Grupa 011: Cultivarea plantelor; legumicultură; horticultură.

Grupa 012: Creșterea animalelor de fermă.

Grupa 013: Cultivarea plantelor combinată cu creșterea animalelor de fermă (activități mixte).

582. Activitățile de acvacultură se referă la Clasa 0502 din ISIC (Rev 3.1), și anume:

Clasa 0502: Acvacultură

583. Un lucrător pe cont propriu în producția agricolă (titular agricol) este o persoană care lucrează pe cont propriu (cu activitate independentă) sau cu unul sau mai mulți parteneri și poartă

răspunderea generală pentru gestionarea unității de producție agricolă.

Caracteristicile tuturor locurilor de muncă din agricultură pe parcursul ultimului an (subiect opțional)

584. Recensământul populației culege în mod normal date privind ocuparea forței de muncă, cu referire la activitatea principală a unei persoane pe parcursul unei scurte perioade de referință, dar, din cauza caracterului sezonier al multor activități agricole, s-ar putea ca acest recensământ să nu cuprindă toate persoanele care lucrează în agricultură. Pentru depășirea acestei probleme, ar trebui culese informații pentru toate persoanele active din punct de vedere economic despre toate locurile de muncă în care au activat pe parcursul anului ce a precedat ziua recensământului populației. Informațiile care urmează să fie culese ar trebui să se limiteze în mod normal la ocupație și la situația angajării, dar pot fi extinse pentru a se identifica ocupația principală sau cea secundară și perioada de timp lucrată.

585. Informațiile privind ocupația și situația angajării pentru toate locurile de muncă din agricultură pot fi utilizate ca o modalitate alternativă de identificare a gospodăriilor angajate în activități de producție agricolă pe cont propriu (a se vedea alineatele 578-583), pentru a fi folosită ca un cadru pentru un recensământ agricol. Ele pot să ofere și date suplimentare pentru analiza legată de agricultură a recensământului populației.

586. În cazul în care producția legată de acvacultură este importantă într-o țară, se poate include și extinde un subiect suplimentar privind ocupația și situația angajării pentru toate locurile de muncă din agricultură, realizat în timpul anului care precede ziua recensământului populației, pentru a se identifica ocupația principală sau cea secundară și perioada de timp lucrată, după necesități.

587. Un loc de muncă în agricultură este definit ca un loc de muncă din industria agricolă, astfel cum este definit de Grupele 011, 012 și 013 din ISIC (Rev 3.1); și anume:

Grupa 011: Cultivarea plantelor; legumicultură; horticultură.

Grupa 012: Creșterea animalelor de fermă.

Grupa 013: Cultivarea plantelor combinată cu creșterea animalelor de fermă (activități mixte).

588. Un loc de muncă în domeniul acvaculturii este definit ca un loc de muncă în industria acvaculturii, astfel cum este definită de Clasa 0502: „Acvacultură” din ISIC (Rev 3.1).

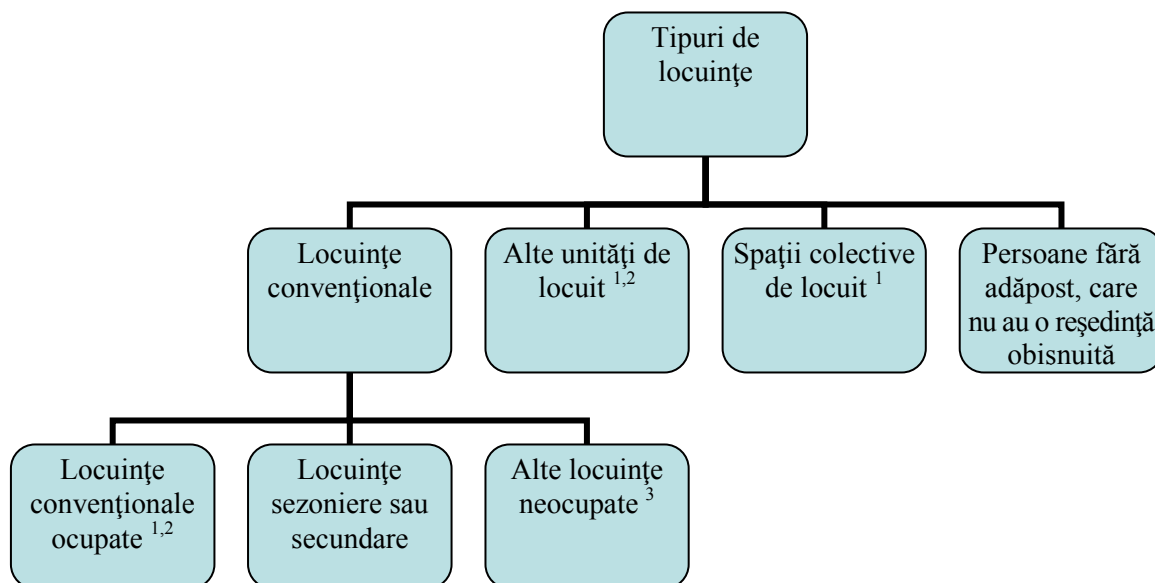
PARTEA A TREIA: SUBIECTE PRIVIND LOCUINȚELE

Capitolul XIII. SPAȚII DE LOCUIT, LOCUINȚE ȘI MODALITĂȚI DE LOCUIRE

Introducere

589. Prezentul capitol se concentrează asupra subiectelor privind locuințele și asupra relației dintre populație și spațiile de locuit. Subiectele privind locuințele pot fi definite ca fiind caracteristicile unităților și clădirilor de locuit care sunt culese cu ocazia recensământului locuințelor. Trebuie observat că unele subiecte privind locuințele (de exemplu, subiectul obligatoriu referitor la modalitatea de ocupare de la alineatele 556-559 de mai sus, precum și subiectele opționale referitoare la ocuparea de către una sau mai multe gospodării și chiria) au fost incluse printre caracteristicile gospodăriilor private, deoarece unitățile principale de înregistrare pentru aceste subiecte sunt în general gospodăriile. Pentru subiectele privind locuințele prezentate în acest capitol există două unități principale de înregistrare: locuințele convenționale și alte unități de locuit. O excepție este subiectul “modalități de locuire”, care descrie relația dintre populație și spațiile de locuit și care se referă fie la persoane, fie la gospodării. O altă excepție este subiectul “disponibilitatea locuințelor neocupate a gospodăriilor”. De asemenea, diagrama nr. 4 arată toate tipurile de locuințe pentru întreaga populație.

Figura nr. 4. *Diferite tipuri de locuințe*

¹ Locuințele convenționale ocupate, celelalte unități de locuit și spațiile colective de locuit reprezintă împreună "spații de locuit" și trebuie folosite de cel puțin o persoană ca domiciliu pentru a fi înregistrate ca făcând parte din "spațiile de locuit".

² Suma locuințelor convenționale ocupate și a celorlalte unități de locuit reprezintă "unități de locuit".

³ Această grupă poate include și locuințe ai căror rezidenți nu sunt cuprinși în recensământ (de exemplu, cetățeni străini prezenți temporar în țară).

590. Nu toate subiectele sunt relevante pentru diferitele tipuri de locuințe. Diagrama nr. 5 de mai jos arată, pentru fiecare tip de locuință, dacă respectivul subiect este obligatoriu, opțional sau nu a

fost măsurat în cadrul recensământului. Motivele pentru care un anumit subiect nu se măsoară în cadrul recensământului sunt variate. Pentru anumite tipuri de locuințe, subiectul nu este relevant. Un exemplu în acest sens este categoria persoanelor fără adăpost, căreia multe dintre subiecte nu i se aplică. În alte cazuri, subiectul este dificil de măsurat într-un recensământ pentru un anumit tip de locuință. Acest lucru este valabil mai ales pentru locuințele care sunt neocupate la momentul recensământului. În cele din urmă, subiectul poate să nu fie adecvat sau necesar pentru anumite tipuri de modalități de locuire. Un exemplu în acest sens îl constituie întrebările legate de confortul din spațiile colective de locuit.

591. Pe tot parcursul acestui capitol, subiectele sunt descrise ca obligatorii sau opționale pe baza felului în care trebuie tratate locuințele convenționale ocupate. Pentru alte tipuri de locuințe, este necesar să ne referim la diagrama următoare pentru a stabili dacă respectivul subiect trebuie să fie considerat obligatoriu, opțional sau să nu fie cules deloc.

Figura nr. 5. Tabel cu rezumatul subiectelor privind locuințele

Subiectul	Unități num. ²	Fără adăpost ¹	Tipul de locuință și modalitățile de locuire				
			Spații colective de locuit	Alte unități de locuit	Locuințe convenționale ocupate	Locuințe sezoniere și secundare	Locuințe neocupate
			(LOCUIŢE CONVENŢIONALE)				
			(UNITĂȚI DE LOCUIT)				
			(SPAȚII DE LOCUIT)				
Aranjamentele de locuit	P, G	Obligat.	Obligat.	Obligat.	Obligat.	●	●
Tipul spațiului de locuit	SL	●	Obligat.	Obligat.	Obligat.	●	●
Amplasarea spațiului de locuit	SL	●	Obligat.	Obligat.	Obligat.	0	0
Situația ocupării locuințelor convenționale	L	●	●	●	Obligat.	Obligat.	Obligat.
Existența unor locuințe secundare, sezoniere și neocupate	G, L	●	●	●	●	Opțional	Opțional
Forma de proprietate	L	●	●	■	Obligat.	0	0
Ocuparea în funcție de numărul gospodăriilor private	UL	●	●	Opțional	Opțional	●	●
Numărul de ocupanți	SL	●	Obligat.	Obligat.	Obligat.	●	●
Suprafața utilă și/sau numărul de camere	UL	●	■	Obligat.	Obligat.	0	0
Standardul de densitate		●	■	Obligat.	Obligat.	●	●
Tipul camerelor	UL	●	●	Opțional	Opțional	0	0
Sistemul de alimentare cu apă	UL	●	■	Obligat.	Obligat.	0	0
Closet	UL	●	■	Obligat.	Obligat.	0	0
Sală de baie	UL	●	■	Obligat.	Obligat.	0	0
Apă caldă	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0
Canalizare	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0
Bucătărie	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0

Instalații de gătit	UL	●	●	Opțional	Opțional	0	0
Tipul de încălzire	UL	●	■	Obligat.	Obligat.	0	0
Energia folosită pentru încălzire	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0
Furnizarea de energie electrică	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0
Gaze	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0
Aer condiționat	UL	●	■	Opțional	Opțional	0	0
Poziția locuinței în clădire	L	●	●	■	Opțional	0	0
Accesibilitatea locuinței	UL	●	●	Opțional	Opțional	0	0
Lift	L	●	■	■	Opțional	0	0
Tipul clădirii	L	●	●	■	Obligat.	0	0
Perioada construcției	L	●	■	■	Obligat.	0	0
Numărul de etaje din clădire	L	●	■	■	Opțional	0	0
Materialul din care este făcută clădirea	L	●	■	■	Opțional	0	0
Situația reparațiilor în clădire	L	●	■	■	Opțional	0	0

● Nu se măsoară sau nu se aplică recensământului.

0 Poate fi dificil de măsurat în cadrul unui recensământ. Unele țări pot culege sau au această informație disponibilă. Informațiile despre locuințele sezoniere și secundare și informațiile despre locuințele neocupate cu privire la toate caracteristicile trebuie prezentate separat.

■ Deși subiectul poate fi relativ ușor de obținut, numai unele țări ar fi interesate de această informație pentru acest tip de locuință. Dacă informația este culeasă, ea trebuie prezentată separat pe diferitele tipuri de locuințe și spații colective de locuit.

¹ Inclusiv toate persoanele care nu sunt rezidenți obișnuiți din orice categorie de spații de locuit (a se vedea alineatul 593).

² Unități de înregistrare: P=Persoane; G=Gospodării; SL=Spații de locuit; UL=Unități de locuit; L=Locuințe.

Definiții

Spații de locuit

592. Spațiile de locuit sunt acele tipuri de locuințe care sunt domiciliu pentru una sau mai multe persoane. Conceptul de spații de locuit este descris de definițiile principalelor categorii în care se împart spațiile de locuit.

593. Tipurile de spații de locuit, împreună cu principalele categorii pe care le cuprind, sunt:

- (1.0) Locuințe convenționale ocupate
- (2.0) Alte unități de locuit – baracă, cabină, colibă, rulotă, barcă de locuit, hambar, moară, peșteră sau alt adăpost de habitare umană la momentul recensământului
- (3.0) Spații colective de locuit – hotel, azil, tabără etc.

594. Prezenta definiție a spațiilor de locuit diferă de cea dată în Recomandările pentru

recensămintele populației și ale locuințelor din anul 2000 din regiunea CEE⁵⁴, unde locuințele convenționale neocupate sunt considerate ca făcând parte din spațiile de locuit.

Unități de locuit

595. O unitate de locuit este un loc separat și independent de locuit care este destinat unei singure gospodării, sau care nu este destinat locuirii, dar este folosit ca domiciliu de către o gospodărie la momentul recensământului. Această categorie cuprinde locuințe convenționale ocupate și alte unități de locuit. În interesul unei comparabilități interne, se recomandă ca informațiile să fie culese și prezentate separat pentru locuințele convenționale ocupate. Țările sunt încurajate să culegă și informații despre „alte unități de locuit”, acolo unde este posibil, dar aceste informații trebuie prezentate separat de aceleași informații culese pentru locuințe convenționale ocupate.

Locuințe convenționale

596. Locuințele convenționale sunt spații separate și independente din punct de vedere structural, care sunt destinate habitării umane într-un loc fix și care nu sunt folosite în totalitate în scopuri nerezidențiale la momentul recensământului.

597. O locuință sau o incintă este separată dacă este înconjurată de ziduri și are un acoperiș, astfel încât o persoană sau un grup de persoane să se poată izola de alte persoane pentru a dormi, a pregăti mâncarea și a mânca sau pentru a se proteja de pericolele prezentate de climă și de mediul înconjurător. Ea este independentă atunci când are acces direct din stradă sau prin intermediul unei scări, unui pasaj, unei galerii sau unui teren public sau comun. Aceasta înseamnă că ocupanții pot să intre și să plece fără a trece prin spații locuite de o altă gospodărie.

598. O locuință convențională este definită ca o cameră sau o succesiune de camere și accesoriile lor (de exemplu, vestibuluri, coridoare) dintr-o clădire permanentă sau o parte separată din punct de vedere structural a acesteia care, prin felul în care a fost construită, reconstruită sau transformată, este destinată locuirii de către o singură gospodărie pe tot parcursul anului, cum ar fi o casă sau un apartament. Nu este neapărat necesar ca aceasta să aibă o baie sau un closet disponibile pentru uzul exclusiv al ocupanților ei. În acest sens, „clădire permanentă” înseamnă o clădire care a fost construită pentru a fi stabilă din punct de vedere structural timp de cel puțin zece ani. Unele țări pot prefera să definească permanența prin prisma metodei de construcție sau prin prisma materialelor de construcție folosite. Se includ aici și camerele de locuit izolate care sunt în mod clar destinate a fi folosite ca făcând parte din locuință, de exemplu o cameră sau mai multe amplasată(e) deasupra unui garaj.

599. Locuințele convenționale pot fi clasificate în: ocupate, secundare, sezoniere și alte locuințe neocupate. O locuință convențională este definită ca locuință convențională ocupată dacă este domiciliu pentru una sau mai multe persoane. Un ocupant al unei locuințe convenționale este o persoană care își are domiciliul în acea locuință.

600. Pentru recensământ se numără toate locuințele convenționale, indiferent dacă sunt sau nu

---

⁵⁴ Recomandări pentru recensămintele populației și ale locuințelor din anul 2000 în regiunea CEE, Organizația Națiunilor Unite New York și Geneva, 1998 IBSN 92-1-1166-85-3.

ocupate (adică au cel puțin un rezident obișnuit), deși majoritatea subiectelor se aplică numai locuințelor convenționale ocupate.

601. Datorită importanței lor, locuințele convenționale sunt clasificate în continuare în funcție de ocupare și de tipul de clădire. Cu toate acestea, țările pot, de asemenea, să subîmpartă locuințele convenționale ocupate folosind infrastructura fundamentală de locuit (prezența unei bucătării, a apei curente, a unui closet, a unei băi și a instalațiilor de încălzit) pentru a stabili cât de elementară este locuința.

Alte unități de locuit

602. Unele unități de locuit nu intră pe deplin în categoria unei locuințe convenționale fie din cauză că sunt mobile, semi-permanente sau improvizate, fie pentru că nu sunt destinate habitării umane, dar ele sunt, totuși, folosite în momentul recensământului ca domiciliu pentru una sau mai multe persoane care sunt membre ale uneia sau mai multor gospodării private. Toate acestea sunt grupate sub termenul „ale unități de locuit”. Unele subiecte ale recensământului nu li se vor aplica. În Recomandările pentru recensăminte populației și ale locuințelor din anul 2000 din regiunea CEE⁵⁵, aceste unități de locuit sunt denumite „locuințe neconvenționale”.

603. Definițiile aplicabile acestor alte unități de locuit sunt redată mai jos:

- a) O unitate de locuit mobilă este orice tip de ansamblu de locuit care a fost produs pentru a fi transportat (precum un cort) sau care este o unitate în mișcare (de exemplu un vapor, un iaht, o barcă, o șalupă sau o rulotă) și care este destinată habitării umane și este ocupată la momentul recensământului, adică este domiciliul cuiva. Taberele nomazilor trebuie incluse în această categorie. Spațiile rezervate pasagerilor din mijloace de transport precum navele de pasageri, vagoane de cale ferată și aeronavele nu trebuie considerate ca fiind alte unități de locuit, iar persoanele care călătoresc în ele la momentul recensământului nu trebuie considerate ca locuind în aceste vehicule, vase sau nave.
- b) O unitate de locuit semi-permanentă este o structură independentă care are o baracă sau o cabină ce a fost construită cu materiale neprelucrate disponibile local precum scânduri, cărămizi uscate la soare, paie sau ale materiale vegetale asemănătoare pentru a fi locuită de o singură gospodărie privată și care este folosită ca domiciliu de cel puțin o persoană la momentul recensământului. Este de așteptat ca astfel de unități să reziste o perioadă scurtă de timp, deși uneori pot rezista și perioade mai lungi.
- c) Alte unități de locuit destinate habitării cuprind adăposturi sau structuri independente, provizorii, precum colibe și bordeie, care au fost construite din resturi de materiale și care sunt folosite ca domiciliu de cel puțin o persoană la momentul recensământului.
- d) Alte unități de locuit, care nu sunt destinate habitării cuprind spații din clădiri permanente sau semi-permanente precum grajduri, hambare, mori, garaje, depozite, birouri etc. care nu au fost construite, reconstruite, transformate sau amenajate pentru habitare umană, dar sunt, totuși, folosite de una sau mai multe gospodării private ca domiciliu la momentul recensământului. Această categorie include și adăposturile

---

⁵⁵ Recomandări pentru recensăminte populației și ale locuințelor din anul 2000 în regiunea CEE, Organizația Națiunilor Unite New York și Geneva, 1998 IBSN 92-1-1166-85-3.

naturale precum peșterile, care sunt folosite de una sau mai multe gospodării private ca domiciliu la momentul recensământului.

604. Spațiile care nu au fost proiectate sau construite inițial pentru habitare umană, dar au fost transformate în scopul locuirii de către o gospodărie privată și care îndeplinesc cerințele unei locuințe convenționale nu trebuie incluse în această categorie, ci trebuie clasificate ca locuințe convenționale.

Spații colective de locuit

605. Categoria „spații colective de locuit” cuprinde spații care sunt destinate locuirii de către grupuri mari de persoane sau de mai multe gospodării și care sunt folosite ca domiciliu de cel puțin o persoană la momentul recensământului. Această categorie vizează: (a) hoteluri, pensiuni și alte unități de cazare; (b) instituții; și (c) tabere. Încă o dată, categoria „spații colective de locuit” diferă de celelalte categorii prin gama de subiecte care i se aplică.

606. Definițiile aplicabile spațiilor colective de locuit sunt redată mai jos:

- a) Un hotel este ansamblu de spații separate și independente care cuprinde în întregime sau în parte o clădire permanentă sau un ansamblu de clădiri permanente, care, prin felul în care a fost construit, reconstruit sau transformat, este destinat să ofere cazare pe baza unei taxe și care este folosit ca domiciliu de cel puțin o persoană la momentul recensământului. Motelurile, hanurile, pensiunile, internatele și ale unități de cazare sunt incluse în această categorie. Dacă spațiul ocupat de o gospodărie privată și care aparține unui hotel sau unei unități asemănătoare îndeplinește cerințele unei locuințe convenționale, el trebuie clasificat ca atare. În caz contrar, trebuie clasificat ca spațiu colectiv de locuit. Unele țări pot dori să aibă în vedere o diferențiere a hotelurilor și a unităților asemănătoare ca o categorie separată a clasificării.
- b) O instituție este un ansamblu de spații separate și independente care cuprinde în întregime sau în parte o clădire permanentă sau un ansamblu de clădiri permanente, care, prin felul în care a fost construit, reconstruit sau transformat, este destinat locuirii de către un grup mare de persoane care se supun unei autorități sau unui regim comun sau sunt unite printr-un obiectiv sau interes personal comun, și care este folosit ca domiciliu de cel puțin o persoană la momentul recensământului. Astfel de spații colective de locuit au de obicei anumite instalații comune, precum cele pentru gătit și closetele, băile, camerele de primire sau dormitoare comune. Această categorie include spații precum cămine de infirmiere, cămine studentești, spitale, sanatorii și aziluri de convalescență, instituții de binefacere, mănăstiri, cazărmi militare și polițienești, închisori și școli de corecție.
- c) O tabără este un ansamblu de spații separate și independente care cuprinde în întregime sau în parte o structură semi-permanentă sau temporară sau un set de structuri semi-permanente sau temporare, care, prin felul în care a fost construit, reconstruit sau transformat, este destinat cazării temporare a unor grupuri de persoane cu activități și interese comune și care este folosit ca domiciliu de cel puțin o persoană la momentul recensământului. Astfel de spații colective de locuit au anumite instalații comune, precum cele pentru gătit și closetul, băile, camerele de primire sau dormitoare comune. Această categorie include taberele militare, taberele de

refugiați și taberele pentru cazarea muncitorilor angajați în agricultură, exploatare forestiere, minerit, construcții și alte întreprinderi.

607. Unitățile de locuit amplasate pe terenul sau într-o clădire care conține un hotel, o instituție sau o tabără trebuie identificate și înregistrate separat ca locuințe, dacă îndeplinesc cerințele unei locuințe convenționale.

Lipsa unui adăpost

608. O persoană fără adăpost poate fi definită în mare ca o persoană care, din cauza lipsei unei locuințe, nu are altă opțiune decât de a dormi:

- a) sub cerul liber sau în clădiri care nu sunt destinate habitării umane;
- b) în centre de urgență sau adăposturi de noapte;
- c) în regim de cazare de urgență în hoteluri, case de oaspeți sau pensiuni;
- d) în spitale, din cauza lipsei unui adăpost decent; sau
- e) în regim de cazare temporară oferită de prieteni sau rude din cauza lipsei unui loc permanent unde să stea.

609. În practică, este dificil de identificat și apoi de cules informații despre persoanele fără adăpost. Pentru această grupă, se poate face, probabil, o estimare pe baza diverselor surse de informații, precum capacitatea adăposturilor de urgență, și a informațiilor oferite în cererile de locuințe sociale.

610. De persoanele fără adăpost se ocupă mai temeinic recomandările pentru caracteristici ale gospodăriei și familiei din alineatele 490-492, unde sunt identificate următoarele grupe:

- (1.0) Lipsa primară a unui adăpost (sau a unui acoperiș). Această categorie cuprinde persoanele care locuiesc pe stradă, fără un adăpost care să intre în categoria spațiilor de locuit (a se vedea alineatele 592-593)
- (2.0) Lipsa secundară a unui adăpost. Această categorie poate include persoane care nu au un domiciliu, care se mișcă frecvent între diverse tipuri de cazare (inclusiv locuințe, adăposturi, instituții pentru persoane fără adăpost sau alte spații de locuit). Această categorie include persoanele care locuiesc în locuințe particulare, dar se declară „fără adresă obișnuită” pe formularul de recensământ.

611. În ceea ce privește recensămintele locuințelor și populației, ambele aceste categorii (lipsa unui acoperiș sau lipsa secundară a unui adăpost) trebuie să includă numai persoanele care nu sunt rezidenți obișnuiți ai vreunui spațiu de locuit din niciuna dintre categorii. Acest lucru înseamnă că persoanele respective nu sunt ocupanți ai unor locuințe convenționale, ai altor unități de locuit sau ai unor spații colective de locuit în așa fel încât aceste modalități de locuire să constituie domiciliul lor.

612. Este important de observat că abordarea de mai sus nu intenționează să ofere o definiție completă a ceea ce înseamnă „fără adăpost”. În acest sens, a se compara alineatele 490 și 491 de mai sus.

Subiecte privind locuințele

613. Majoritatea subiectelor din prezentul capitol se referă la caracteristicile și confortul unităților de locuit, care includ locuințele convenționale ocupate și alte unități de locuit. Câteva subiecte se referă la caracteristicile spațiilor de locuit, care includ unitățile de locuit și spațiile colective de locuit, iar un subiect se referă la modalitățile de locuire ale persoanelor și gospodăriilor.

614. Pentru unele dintre subiecte, țările pot dori să culeagă informații și despre locuințele convenționale neocupate (inclusiv locuințele sezoniere și secundare și locuințele neocupate), în plus față de locuințele convenționale ocupate (a se vedea alineatele 632-637). Poate să fie dificil să se obțină informații despre locuințele neocupate, întrucât, în multe cazuri, ele pot să nu apară pe listele de corespondență ale locuințelor convenționale sau, aceste locuințe nefiind ocupate permanent, s-ar putea să nu fie nimeni prezent la momentul recensământului. Atunci când se culeg informații despre locuințele convenționale neocupate, sunt recomandate aceleași clasificări descrise în acest capitol sau variante simplificate.

615. Informații despre unele dintre caracteristicile unităților de locuit se pot obține și pentru spațiile colective de locuit. Cu toate acestea, dată fiind natura spațiilor colective de locuit, în unele cazuri informațiile pot să nu fie culese și prezentate în același fel ca pentru unitățile de locuit. De exemplu, cu privire la instalațiile de closet sau de baie, informațiile relevante se referă la numărul de persoane care folosesc, în medie, aceeași instalație.

616. Trebuie acordată întotdeauna prioritate obținerii informațiilor despre locuințele convenționale ocupate, care trebuie prezentate separat. Atunci când se obțin informații și pentru alte tipuri de locuințe (inclusiv alte unități de locuit, locuințe sezoniere și secundare, locuințe neocupate și spații colective de locuit), ele trebuie păstrate separat de informațiile despre locuințele convenționale ocupate și trebuie prezentate separat pentru fiecare tip diferit de locuință. În acest fel ar fi posibil să se evalueze calitatea vieții aferente diferitelor tipuri de locuințe. Dacă se obțin informații despre spațiile colective de locuit, atunci când este posibil ele trebuie prezentate separat pentru diferitele categorii de spații colective de locuit.

Modalități de locuire (subiect obligatoriu)

617. Modalitatea de locuire vizează întreaga populație și este definită ca tipul de locuință în care o persoană este rezident obișnuit la momentul recensământului. Aceasta vizează toate persoanele care sunt rezidenți obișnuiți în diferite tipuri de spații de locuit sau care nu au un domiciliu și stau temporar în spații de locuit sau sunt persoane fără acoperiș care dorm sub cerul liber sau în adăposturi de urgență la momentul recensământului.

618. Conceptul de „modalitate de locuire” este introdus ca un subiect obligatoriu pentru a garanta că întreaga populație este clasificată în funcție de toate unitățile numărate în recensămintele locuințelor, inclusiv luarea în considerare a celor fără acoperiș.

619. Se recomandă următoarea clasificare în funcție de modalitatea de locuire:

- (1.0) Ocupanți (însemnând persoanele care au un domiciliu) care locuiesc într-o locuință convențională

- (2.0) Ocupanți (însemnând persoanele care au un domiciliu) care locuiesc într-o altă unitate de locuit - baracă, cabină, colibă, rulotă, barcă de locuit sau hambar, moară, peșteră sau alt adăpost folosit pentru habitare umană la momentul recensământului
- (3.0) Ocupanți (însemnând persoanele care au un domiciliu) care locuiesc într-un spațiu colectiv de locuit – hotel, instituție, tabără etc.
- (4.0) Persoane care nu sunt rezidenți obișnuiți într-un spațiu de locuit din nicio categorie, precum persoanele fără adăpost sau alte persoane care se mișcă între cazări temporare.

620. Prezenta clasificare poate fi luată în considerare la nivel de persoane și de gospodării.

621. Numărul ocupanților din primele trei categorii de mai sus este numărul persoanelor care locuiesc de obicei în modalitatea respectivă de locuire, inclusiv persoanele care pot fi absente temporar la recensământ, dar excluzând persoanele prezente temporar la recensământ, care de obicei locuiesc în altă parte (a se vedea alineatele 158-159 de mai sus pentru definiția „locului de domiciliu”). Întrucât modalitățile de locuire de la categoriile (2.0) și (3.0) pot fi de natură diferită, țările pot subîmpărți aceste categorii (a se vedea alineatele 622-625).

Tipul de spațiu de locuit (subiect obligatoriu)

622. Spațiile de locuit sunt definite la alineatul 592. Tipul de spațiu de locuit se referă la locuințele convenționale ocupate, alte unități de locuit și spații colective de locuit.

623. Se recomandă ca spațiile de locuit să fie clasificate în funcție de tipul lor după cum urmează:

- (1.0) Locuințe convenționale ocupate
- (2.0) Alte unități de locuit
  - (2.1) Unități mobile
  - (2.2) Unități semi-permanente
  - (2.3) Alte unități destinate locuirii
  - (2.4) Alte unități nedestinate locuirii
- (3.0) Spații colective de locuit
  - (3.1) Hoteluri, pensiuni și alte spații de cazare
  - (3.2) Instituții
  - (3.3) Tabere

Prezenta clasificare este recomandată la nivelul de o cifră, dar opțională la nivelul de două cifre.

624. Toate locuințele convenționale ocupate și celelalte unități de locuit trebuie să fie folosite de cel puțin o persoană ca domiciliu la momentul recensământului pentru a fi numărate ca făcând parte din spațiile de locuit.

625. Întrucât instituțiile pot fi de natură diferită, țările pot subîmpărți în continuare categoria (3.2) din clasificarea de mai sus pentru a prezenta date detaliate despre diferitele categorii de instituții. În acest context, trebuie să se ia în considerare categoriile de gospodării instituționale prezentate la alineatul 484 și instituțiilor enumerate la alineatul 606 litera b).

Amplasarea spațiului de locuit (subiect obligatoriu)

626. Deoarece spațiile de locuit, în afara unităților de locuit mobile, sunt amplasate permanent în zonele în care sunt enumerate, este posibil să fie clasificate în funcție de zone geografice detaliate, dar măsura în care se realizează acest lucru variază în conformitate cu nevoile fiecărei țări de statistici pentru localități și cele mai mici diviziuni civile relevante. Definițiile și clasificările prevăzute la alineatele 181-188 de mai sus se aplică în mod egal și acestui subiect ca subiect obligatoriu al locului de domiciliu.

Situația ocupării locuințelor convenționale (subiect obligatoriu)

627. Situația ocupării arată dacă o locuință convențională este ocupată sau nu de un rezident obișnuit la momentul recensământului. Pentru locuințele neocupate (neocupate sau secundare), se clasifică motivul pentru care nu sunt ocupate.

628. Se recomandă ca locuințele convenționale să fie clasificate pe baza prezenței unor rezidenți obișnuiți și a utilizării. Prin urmare, se recomandă următoarea clasificare:

- (1.0) Locuințe convenționale ocupate cu unul sau mai mulți rezidenți obișnuiți
- (2.0) Locuințe convenționale fără rezidenți obișnuiți la momentul recensământului
  - (2.1) Locuințe rezervate pentru uz sezonier sau secundar
  - (2.2) Locuințe neocupate
    - (2.2.1) Neocupate, de vânzare
    - (2.2.2) Neocupate, de închiriat
    - (2.2.3) Neocupate, de demolat
    - (2.2.4) Alte locuințe neocupate sau necunoscute
- (3.0) Locuințe convenționale cu rezidenți neincluși în recensământ (a se vedea alineatul 176)

629. Clasificarea este recomandată la nivelul de o cifră și două cifre, dar opțională la nivelul de trei cifre. Categoriile (2.2.1) și (2.2.2) pot fi subîmpărțite pentru a ilustra perioada de timp în care locuința a rămas neocupată – ca un indiciu al situației de pe piața locuințelor din zona în cauză.

630. Locuințele care sunt folosite în cursul săptămânii de lucru numai de către persoane care sunt rezidente în altă locuință, împreună cu familia, trebuie considerate ca făcând parte din (2.0) „locuințe convenționale fără rezidenți obișnuiți la momentul recensământului”, deoarece persoanele care folosesc locuința nu sunt rezidenți obișnuiți ai acesteia.

631. Poate fi dificil să se obțină informații despre locuințele neocupate sau folosite sezonier sau secundar. O modalitate posibilă de a obține astfel de informații poate să fie culegerea de informații de la gospodăriile care dețin sau închiriază anual locuințe folosite în scopuri secundare sau sezoniere sau ale locuințe neocupate.

Existența și caracteristicile locuințelor secundare, sezoniere și neocupate (subiect opțional)

632. Acest subiect se referă la disponibilitatea pentru gospodăria respectivă a unor locuințe secundare, sezoniere și neocupate (locuințe convenționale neocupate). El permite descrierea

anumitor trăsături ale locuințelor convenționale neocupate. Numărul și tipurile de trăsături va depinde de cerințele individuale ale țărilor.

633. Majoritatea subiectelor din prezentul capitol se referă la locuințele convenționale ocupate. Cu toate acestea, s-ar putea să existe interesul de a culege informații cel puțin despre caracteristicile principale ale tuturor locuințelor convenționale. La subiectul obligatoriu „Situația ocupării locuințelor convenționale, numărul tuturor locuințelor convenționale se obține incluzând locuințele sezoniere, secundare și neocupate. În plus față de acest număr, unele țări pot dori să culeagă și mai multe informații despre locuințele convenționale neocupate pentru a putea oferi mai multe informații decât niște numere despre toată piața locuințelor.

634. La acest subiect, țările pot culege informații despre disponibilitatea gospodăriei și despre caracteristicile locuințelor secundare, sezoniere și neocupate. Pot fi descrise diferitele trăsături ale locuințelor convenționale neocupate; de exemplu, numărul de camere și suprafața utilă, confortul (respectiv apă, closet, baie, apă caldă, rețea de canalizare, electricitate) și tipul de clădire. Se recomandă aceleași clasificări sau versiunile simplificate ale acestora, descrise la alineatele 659-719. Aceste informații trebuie păstrate separate de informațiile despre locuințele convenționale ocupate și despre alte unități de locuit.

635. Unele țări pot dori să facă legătura între informațiile despre locuințele secundare și sezoniere și caracteristicile domiciliului pentru a obține o imagine de ansamblu asupra condițiilor de locuit ale gospodăriilor. În acest context, se pot include și distanța și timpul de deplasare de la domiciliu.

636. În plus față de locuințele adecvate pentru locuit pe tot parcursul anului, țările pot dori să culeagă și informații asemănătoare despre spațiile care nu sunt destinate folosirii pe tot parcursul anului (de exemplu, cabane de munte, colibe primitive). Dacă țările culeg aceste informații, trebuie să se asigure că informațiile despre aceste spații nu sunt incluse în datele despre locuințele convenționale și astfel nu apar în stocul de locuințe.

637. Metadatele trebuie să clarifice culegerea datelor. Principala abordare trebuie să fie ca informațiile despre locuințele secundare și sezoniere să vizeze locuințele aflate la dispoziția unei gospodării pentru un an de zile. Pentru alte situații trebuie evitată numărarea dublă; ea poate apărea, de exemplu, acolo unde există proprietate comună asupra unei locuințe secundare a două sau trei gospodării.

Forma de proprietate (subiect obligatoriu)

638. Acest subiect se referă la forma de proprietate asupra locuințelor, nu asupra terenului pe care se află locuința. În cazul unei locuințe ocupate de proprietar, forma de proprietate va fi aceeași cu modalitatea de ocupare.

639. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor în funcție de forma de proprietate:

- (1.0) Locuințe ocupate de proprietar
- (2.0) Proprietate în cooperativă
- (3.0) Locuințe închiriate
  - (3.1) În proprietate privată

- (3.2) În proprietatea administrației locale sau centrale și/sau a unor organizații non-profit
- (3.3) Proprietate mixtă
- (4.0) Alte tipuri de proprietate

640. Această clasificare este recomandată pentru locuințele convenționale ocupate la nivelul de o cifră, dar opțională la nivelul de două cifre.

641. Dacă, în scopuri naționale, se disting diviziuni ale categoriei (1.0) sau (2.0), formele de proprietate incluse în fiecare dintre subdiviziuni ar trebui descrise clar în rapoartele de recensământ.

Ocuparea în funcție de numărul gospodăriilor private (subiect opțional)

642. Acest subiect măsoară ocuparea de către gospodării a unităților de locuit. El este relevant numai pentru țările care definesc unitățile de locuit din punct de vedere structural și care folosesc conceptul de unitate de gospodărire pentru gospodăria privată (a se vedea alineatul 480).

643. Se recomandă următoarea clasificare a unităților de locuit în funcție de ocuparea de către o singură gospodărie sau mai multe:

- (1.0) Unități de locuit ocupate de o singură gospodărie
- (2.0) Unități de locuit ocupate de două gospodării
- (3.0) Unități de locuit ocupate de trei sau mai multe gospodării

Numărul de ocupanți (subiect obligatoriu)

644. Numărul ocupanților unui spațiu de locuit este numărul persoanelor pentru care spațiul de locuit este domiciliul. Trebuie inclusă o clasificare a numărului total al spațiilor de locuit în funcție de tip (locuințe convenționale ocupate, alte unități de locuit și spații colective de locuit) și numărul de ocupanți (adică locuințe cu o persoană, cu două persoane etc.). Trebuie, de asemenea, numărat numărul mediu de ocupanți pe fiecare tip de spațiu de locuit.

Suprafața utilă și/sau numărul de camere din unitățile de locuit (subiect obligatoriu)

645. Definiția suprafeței utile folosită în scopul recensământului trebuie să fie, de preferat, aceeași cu cea recomandată în *Programul de statistici curente ale locuințelor și clădirilor pentru țările din regiunea UN/CEE* (Standarde și studii statistice Nr. 43). Suprafața utilă este definită în acel document ca fiind suprafața măsurată în interiorul pereților exteriori, excluzând pivnițele și podurile nelocuibile și, în clădirile cu mai multe locuințe, toate spațiile comune. În documentul menționat mai sus se mai folosește și un alt concept de suprafață utilă, care este definit ca fiind suprafața totală a încăperilor care se încadrează în conceptul de „cameră” așa cum este el definit la alineatul 648 de mai jos. Dacă se folosește acest concept, ar trebui să se menționeze clar acest lucru și să se definească pentru a evita confuzia în comparațiile internaționale. Dacă este posibil, suprafața trebuie preferată numărului de camere.

646. Împreună cu informațiile despre suprafața utilă, țările trebuie să raporteze suprafața utilă totală a unităților de locuit, precum și suprafața utilă medie pe unitate de locuit. Pentru unitățile de

locuit sunt recomandate informațiile privind suprafața utilă, astfel încât să poată fi calculat standardul de densitate care folosește acest indicator.

647. Se recomandă următoarea clasificare a unităților de locuit în funcție de suprafață:

- (1.0) Mai puțin de 30 de metri pătrați
- (2.0) Între 30 (inclusiv) și 40 (exclusiv) de metri pătrați
- (3.0) Între 40 (inclusiv) și 50 (exclusiv) de metri pătrați
- (4.0) Între 50 (inclusiv) și 60 (exclusiv) de metri pătrați
- (5.0) Între 60 (inclusiv) și 80 (exclusiv) de metri pătrați
- (6.0) Între 80 (inclusiv) și 100 (exclusiv) de metri pătrați
- (7.0) Între 100 (inclusiv) și 120 (exclusiv) de metri pătrați
- (8.0) Între 120 (inclusiv) și 150 (exclusiv) de metri pătrați
- (9.0) 150 de metri pătrați și mai mult.

648. O „cameră” este definită ca fiind un spațiu dintr-o unitate de locuit închis cu pereți care ajung până la tavan sau la acoperiș, până la o înălțime de cel puțin 2 metri de pământ, având o suprafață suficientă pentru a cuprinde un pat de adult (cel puțin 4 metri pătrați) și o înălțime de cel puțin 2 metri pe cea mai mare parte a suprafeței sale. Astfel, dormitoare normale, sufrageriile, camerele de zi, pivnițele și podurile locuibile, camerele servitorilor, bucătăriile și alte spații separate folosite sau destinate locuirii, toate se consideră camere dacă corespund definiției de mai sus. Chicinetele (bucătării cu o suprafață mai mică de 4 metri pătrați), verandele, încăperile pentru instalații (de exemplu, încăperile pentru boiler, spălătoriile) și holurile de primire nu se consideră camere; la fel și băile și closetele (chiar dacă au mai mult de 4 metri pătrați). Camerele fără ferestre, de exemplu pivnițele subterane – indiferent cât de mari – nu se numără, în general, cu excepția cazului în care sunt folosite din punct de vedere funcțional în scopuri domestice – care ar putea fi, de exemplu, holuri mari de primire cu birouri sau dormitoare interioare fără ferestre.

649. Țările trebuie să raporteze numărul total de camere și numărul mediu de camere pe unitate de locuit. Atunci când se folosește o clasificare în funcție de numărul de camere, grupul rezidual trebuie limitat cel puțin astfel încât să cuprindă mai puțin de 10% din cazuri și cel mult categoria 10 camere sau mai mult. Clasificarea în funcție de numărul de camere este recomandată pentru locuințele convenționale ocupate, astfel încât să poată fi calculat standardul de densitate, și opțional pentru alte unități de locuit.

650. Este de preferat să fie numărate separat camerele folosite numai în scopuri comerciale și profesionale și este de dorit ca acestea să fie incluse atunci când se calculează numărul de camere dintr-o unitate de locuit, dar să fie excluse atunci când se calculează, de exemplu, numărul de persoane pe cameră. Fiecare țară trebuie să indice în raportul său de recensământ și/sau în alte metadata relevante cum au fost tratate aceste camere. La extremitatea de calitate mai slabă a locuințelor, care constituie „alte unități de locuit”, este posibil să apară dificultăți la definirea camerelor și a suprafeței utile. În acest caz, țările trebuie să noteze numărul de „alte unități de locuit” pentru care nu au putut fi culese informații. Aceste unități de locuit trebuie excluse din standardele de densitate ale locuințelor. Informațiile despre suprafața utilă și numărul de camere pentru locuințele convenționale trebuie întotdeauna raportate separat.

Standardul de densitate (subiect obligatoriu derivat)

651. Suprafața utilă în metri pătrați împărțită la numărul de ocupanți dintr-o unitate de locuit este în general considerată a fi o măsură mai bună a standardului de densitate decât numărul de camere împărțit la numărul de ocupanți dintr-o unitate de locuit, pentru că dimensiunile camerelor variază. Cu toate acestea, în unele țări este posibil ca populația să nu știe, cu un oarecare grad de acuratețe, suprafața utilă. În scop comparativ, este mai bine ca țările să culeagă atât numărul de camere pe ocupant, cât și suprafața utilă în metri pătrați pe ocupant, acolo unde este posibil.

652. Indicatorii de supraaglomerare pot fi calculați folosind o tabelare încrucișată a numărului de ocupanți din unitățile de locuit (însemnând unități de locuit cu o persoană, două persoane etc.) și unitățile de locuit clasificate după numărul de camere (însemnând unități de locuit cu o cameră, unități de locuit cu două camere etc.) sau după numărul de dormitoare. În plus, suprafața utilă medie pe ocupant poate fi numărată separat pentru unități de locuit cu o persoană, unități de locuit cu două persoane și așa mai departe.

653. Se recomandă următoarea clasificare a suprafeței utile pe ocupant:

- (1.0) Mai puțin de 10 metri pătrați pe ocupant
- (2.0) Între 10 (inclusiv) și 15 (exclusiv) metri pătrați pe ocupant
- (3.0) Între 15 (inclusiv) și 20 (exclusiv) de metri pătrați pe ocupant
- (4.0) Între 20 (inclusiv) și 30 (exclusiv) de metri pătrați pe ocupant
- (5.0) Între 30 (inclusiv) și 40 (exclusiv) de metri pătrați pe ocupant
- (6.0) Între 40 (inclusiv) și 60 (exclusiv) de metri pătrați pe ocupant
- (7.0) Între 60 (inclusiv) și 80 (exclusiv) de metri pătrați pe ocupant
- (8.0) 80 de metri pătrați și mai mult pe ocupant.

654. Se recomandă următoarea clasificare pentru numărul de camere pe ocupant:

- (1.0) Mai puțin de 0,5 camere pe ocupant
- (2.0) Între 0,5 (inclusiv) și 1,0 (exclusiv) camere pe ocupant
- (3.0) Între 1,0 (inclusiv) și 1,25 (exclusiv) camere pe ocupant
- (4.0) Între 1,25 (inclusiv) și 1,5 (exclusiv) camere pe ocupant
- (5.0) Între 1,5 (inclusiv) și 2 (exclusiv) camere pe ocupant
- (6.0) Între 2 (inclusiv) și 2,5 (exclusiv) camere pe ocupant
- (7.0) Între 2,5 (inclusiv) și 3 (exclusiv) camere pe ocupant
- (8.0) 3 sau mai multe camere pe ocupant.

655. În cazul în care se culeg informații pentru alte unități de locuit sau pentru spații colective de locuit, acestea trebuie prezentate separat pentru locuințele convenționale, alte unități de locuit și spațiile colective de locuit.

Tipul camerelor (subiect opțional)

656. Unele țări pot dori să ofere informații mai specifice despre supraaglomerarea din cadrul unităților de locuit oferind informații despre numărul anumitor tipuri de camere din cadrul

unităților de locuit.

657. Unele țări consideră că numărul dormitoarelor constituie un indicator mai precis al supraaglomerării, în special acolo unde supraaglomerarea este definită în funcție de numărul de dormitoare și vârsta, sexul și relațiile dintre membrii din cadrul unei gospodării. Camerele folosite ca spațiu de zi nu trebuie incluse ca dormitor.

658. Se propune să se numere următoarele categorii de camere pentru unitățile de locuit:

- (1.0) Camere de primire și de zi
- (2.0) Dormitoare.

Sistemul de alimentare cu apă (subiect obligatoriu)

659. Toate țările trebuie să raporteze separat sistemele de alimentare cu apă pentru locuințele convenționale ocupate, dar informațiile trebuie culese și pentru toate celelalte unități de locuit.

660. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate și a altor unități de locuit în funcție de sistemul de alimentare cu apă:

- (1.0) Apă curentă în unitatea de locuit
  - (1.1) De la o rețea publică
  - (1.2) Dintr-o sursă proprie
- (2.0) Fără apă curentă în unitatea de locuit
  - (2.1) Apă curentă disponibilă în clădire, dar în afara unității de locuit
    - (2.1.1) De la o rețea publică
    - (2.1.2) Dintr-o sursă proprie
  - (2.2) Apă curentă disponibilă în afara clădirii
    - (2.2.1) De la o rețea publică
    - (2.2.2) Dintr-o sursă proprie
  - (2.3) Nu există apă curentă disponibilă.

661. Această clasificare este recomandată la nivelul de o cifră și opțională la nivelurile de două și de trei cifre.

662. O rețea comună este o rețea care este supusă inspecției și controlului de către autoritățile publice. În general aceste rețele sunt operate de un organism public, dar în unele cazuri acestea sunt operate de o cooperativă sau o întreprindere privată.

Instalațiile de closet (subiect obligatoriu)

663. Toate țările trebuie să raporteze separat instalațiile de closet pentru locuințele convenționale ocupate, dar trebuie culese informații și pentru toate celelalte unități de locuit.

664. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate și a celorlalte unități de locuit în funcție de tipul instalației de closet:

- (1.0) Closet cu apă în unitatea de locuit
- (2.0) Fără closet cu apă în unitatea de locuit
  - (2.1) Closet de alt tip în unitatea de locuit
  - (2.2) Closet cu apă disponibil în clădire, dar în afara unității de locuit
    - (2.2.1) Privat (pentru uzul exclusiv al ocupanților unității de locuit)
    - (2.2.2) Comun (folosit în comun și de ocupanții unei alte unități de locuit)
  - (2.3) Closet cu apă disponibil în afara clădirii
    - (2.3.1) Privat
    - (2.3.2) Comun
  - (2.4) Closet de alt tip în clădire, dar în afara unității de locuit
    - (2.4.1) Privat
    - (2.4.2) Comun
  - (2.5) Closet de alt tip în afara clădirii
    - (2.5.1) Privat
    - (2.5.2) Comun

665. Această clasificare este recomandată la nivelul de o cifră și opțională la nivelurile de două și trei cifre.

Instalațiile de baie (subiect obligatoriu)

666. Toate țările trebuie să raporteze separat instalațiile de baie pentru locuințele convenționale ocupate, dar trebuie raportate informații despre disponibilitatea instalațiilor de baie și în alte unități de locuit.

667. Se recomandă să se folosească următoarea clasificare a instalațiilor de baie:

- (1.0) Cadă sau duș în unitatea de locuit
- (2.0) Fără cadă sau duș în unitatea de locuit
  - (2.1) Cadă sau duș disponibile în clădire, dar în afara unității de locuit
    - (2.1.1) Private
    - (2.1.2) Comune
  - (2.2) Cadă sau duș disponibile în afara clădirii
    - (2.2.1) Private
    - (2.2.2) Comune
  - (2.3) Nu există cadă sau duș disponibile.

668. Această clasificare este recomandată la nivelul de o cifră și opțională la nivelurile de două și trei cifre. Cada sau dușul sunt cele care au legături fixe atât la alimentarea cu apă, cât și la o conductă de canalizare care duce în afara clădirii.

Apă caldă (subiect opțional)

669. Trebuie prezentate separat informațiile despre disponibilitatea apei calde pentru locuințele convenționale ocupate și, în funcție de disponibilitatea informațiilor, și pentru alte unități de locuit. Fiecare țară trebuie să definească conceptul de „apă caldă”.

670. Ar fi adecvată o clasificare asemănătoare celei prezentate pentru disponibilitatea instalațiilor de baie.

- (1.0) Robinet de apă caldă în unitatea de locuit
- (2.0) Fără robinet de apă caldă în unitatea de locuit
  - (2.1) Robinet de apă caldă disponibil în clădire, dar în afara unității de locuit
  - (2.2) Robinet de apă caldă disponibil în afara clădirii
  - (2.3) Nu există apă caldă disponibilă.

Tipul sistemului de canalizare (subiect opțional)

671. Este de preferat ca toate țările să culeagă informații despre tipul sistemului de canalizare din locuințele convenționale ocupate și să le raporteze separat. Se recomandă ca țările care folosesc clădirea ca unitate de înregistrare sau de culegere a datelor să culeagă informații despre tipul sistemului de canalizare la care este conectată clădirea în care se află unitatea de locuit și să clasifice încrucișat unitățile de locuit în funcție de tipul de instalație de closet la nivelul de o cifră și tipul sistemului de canalizare.

672. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate și a altor unități de locuit în funcție de tipul sistemului de canalizare:

- (1.0) Evacuarea apei uzate într-un sistem de conducte conectat la o instalație publică de canalizare
- (2.0) Evacuarea apei uzate într-un sistem de conducte conectat la o instalație privată de canalizare (de exemplu, o fosă septică construită pentru o singură unitate de locuit sau pentru un grup mic de locuințe)
- (3.0) Orice altă modalitate (de exemplu, evacuarea apei uzate într-un canal deschis, o groapă, o hagna, un râu, o mare etc.)
- (4.0) Nu există sistem de canalizare.

Bucătăria (subiect opțional)

673. Se propune ca, acolo unde locuințele convenționale ocupate sunt clasificate în funcție de numărul de camere, ele să fie clasificate și în funcție de disponibilitatea unei bucătării. Bucătăria este definită ca o încăpere (sau o parte dintr-o încăpere) de cel puțin 4 metri pătrați sau de 2 metri lățime care a fost proiectată și echipată pentru prepararea meselor principale și care este folosită în acest scop, indiferent dacă este folosită și pentru a mânca, a dormi sau a locui.

674. Bucătăria este numărată ca și cameră în aceste recomandări (a se vedea alineatele 648 și 675). Întrucât unele țări aplică practici diferite în această privință, este important să se poată calcula numărul de camere atât incluzând bucătăria, cât și excluzând bucătăria. Acest lucru va face posibile comparațiile internaționale.

675. Definiția bucătăriei adoptată pentru recensământ trebuie redată în detaliu în raportul de recensământ și/sau metadatele relevante și trebuie să se atragă atenția asupra oricăror deviații de la definiția generală dată mai sus. În special, țările trebuie să indice cum au clasificat locuințele în care se mesele se prepară într-o cameră care este folosită și pentru alte activități.

676. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor în funcție de disponibilitatea unei bucătării:

- (1.0) Cu bucătărie
- (2.0) Cu chichinetă (care este un spațiu separat, de mai puțin de 4 metri pătrați sau de mai puțin de 2 metri lățime în suprafață)
- (3.0) Fără bucătărie sau chichinetă
- (4.0) Instalațiile de gătit sunt prevăzute într-un alt tip de cameră.

Instalațiile de gătit (subiect opțional)

677. Subiectul „bucătărie” se referă numai la disponibilitatea unei bucătării sau a unei chichinete pentru locuința respectivă. În plus, unele țări pot dori să știe ce fel de echipamente sunt folosite pentru gătit (de exemplu, aragaz, plită, vatră etc.), ce alte feluri de echipamente sunt disponibile (de exemplu, chiuvetă etc.) și dacă la gătit se folosesc energie electrică, gaze, petrol, cărbune, lemn sau alți combustibili. Unele dintre aceste date se referă la locuințe, iar altele la gospodării.

Tipul de încălzire (subiect obligatoriu)

678. Toate țările trebuie să raporteze separat tipul de încălzire din locuințele convenționale ocupate.

679. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate și a altor unități de locuit în funcție de tipul de încălzire:

- (1.0) Încălzire centrală
  - (1.1) Încălzire centrală dintr-o instalație din clădire sau din unitatea de locuit
  - (1.2) Încălzire centrală dintr-un sistem colectiv de încălzire
- (2.0) Nu există încălzire centrală
  - (2.1) Instalații sau echipamente de încălzire disponibile în locuința convențională ocupată / altă unitate de locuit
    - (2.1.1) Aragaz
    - (2.1.2) Șemineu
    - (2.1.3) Reșou electric portabil
    - (2.1.4) Altele
  - (2.2) Nu există încălzire deloc.

Această clasificare este recomandată la nivelul de o cifră și opțională la nivelul de două cifre.

680. O unitate de locuit este considerată a avea încălzire centrală dacă încălzirea este furnizată fie dintr-un sistem colectiv de încălzire, fie dintr-o instalație construită în clădire sau în unitatea de locuit și dacă este destinată încălzirii, indiferent de sursa de energie. Unele țări pot dori să includă subcategorii suplimentare în această clasificare, astfel încât să obțină informații care să poată fi folosite pentru planificare energetică (a se vedea și subiectul opțional „tip de energie folosit pentru încălzire”).

Principalul tip de energie folosit pentru încălzire (subiect opțional)

681. În plus față de subiectul obligatoriu „tip de încălzire”, unele țări pot dori să culeagă și informații despre principalul tip de energie folosit pentru încălzire. Dacă sunt disponibile aceste informații, ele trebuie raportate separat pentru locuințele convenționale ocupate și alte unități de locuit.

682. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate și a altor unități de locuit în funcție de principalul tip de energie folosit pentru încălzire:

- (1.0) Combustibili solizi
  - (1.1) Cărbune, lignit și produse din cărbune și lignit
  - (1.2) Lemn și alte produse re folosibile pe bază de lemn
  - (1.3) Altele
- (2.0) Petrol
- (3.0) Combustibili gazoși
  - (3.1) Gaze naturale
  - (3.2) Altele (inclusiv gazul lichefiat)
- (4.0) Electricitatea
- (5.0) Alte tipuri de energie folosite
  - (5.1) Energie solară
  - (5.2) Energie eoliană
  - (5.3) Energie geotermală
  - (5.4) Altele.

683. Țările trebuie să indice în rapoartele de recensământ și/sau metadatele relevante principalul tip de energie care a fost ales în unitatea de locuit respectivă, acolo unde au fost folosite pentru încălzire în mod egal două tipuri de energie.

Energia electrică (subiect opțional)

684. Țările care culeg informații despre disponibilitatea energiei electrice trebuie să le raporteze separat pentru locuințele convenționale ocupate și pentru alte unități de locuit.

685. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate și a altor unități de locuit în funcție de disponibilitatea energiei electrice:

- (1.0) Energie electrică disponibilă în unitatea de locuit
- (2.0) Nu există energie electrică disponibilă în unitatea de locuit.

Gaze din rețeaua de distribuție (subiect opțional)

686. Gazele din rețeaua de distribuție trebuie definite ca fiind gazele naturale sau produse care se distribuie prin conducte și al căror consum este înregistrat cu contoare de gaz. Țările care culeg informații despre disponibilitatea gazelor din rețeaua de distribuție trebuie să le raporteze separat pentru locuințele convenționale ocupate și pentru alte unități de locuit.

687. Ar fi adecvată o clasificare asemănătoare celei propuse pentru disponibilitatea energiei electrice.

- (1.0) Gaze din rețeaua de distribuție în unitatea de locuit
  - (1.1) Pentru încălzit
  - (1.2) Pentru gătit
- (2.0) Nu există gaze din rețeaua de distribuție disponibile în unitatea de locuit.

Aer condiționat (subiect opțional)

688. Unele țări pot dori să înregistreze aerul condiționat ca o măsură a calității locuinței, dar folosirea și importanța acestui subiect ca măsură a locuinței poate varia de la o țară la alta. Dacă se culeg aceste informații, ele trebuie raportate separat pentru locuințele convenționale ocupate și pentru alte unități de locuit.

689. Se recomandă următoarea clasificare pentru aerul condiționat:

- (1.0) Aer condiționat disponibil în unitatea de locuit
  - (1.1) Aer condițional central de la o instalația din clădire sau din unitatea de locuit
  - (1.2) Unitate/unități de aer condiționat independente disponibilă(e) în unitatea de locuit
- (2.0) Nu există aer condiționat disponibil în unitatea de locuit.

Poziția locuinței în clădire (subiect opțional)

690. Unele țări pot dori să culeagă informații despre poziția locuințelor în clădire. Aceste informații pot fi folosite ca un indicator al accesibilității locuințelor, eventual coroborat cu subiectul opțional al accesibilității locuinței. Țările care culeg aceste informații trebuie să le raporteze separat pentru locuințele convenționale ocupate.

691. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor în funcție de poziția în clădire:

- (1.0) Locuințe pe un singur etaj
  - (1.1) Locuință la parterul clădirii sau mai jos (sub nivelul solului)
  - (1.2) Locuință la etajul 1 sau 2 al clădirii
  - (1.3) Locuință la etajul 3 sau 4 al clădirii
  - (1.4) Locuință la etajul 5 al clădirii sau mai sus
- (2.0) Locuințe pe două sau mai multe etaje
  - (2.1) Locuință la parterul clădirii sau mai jos (sub nivelul solului)
  - (2.2) Locuință la etajul 1 sau 2 al clădirii
  - (2.3) Locuință la etajul 3 sau 4 al clădirii
  - (2.4) Locuință la etajul 5 al clădirii sau mai sus.

692. Pentru locuințele pe două sau mai multe etaje, trebuie furnizate informații cu referire la etajul cel mai de jos al locuinței.

Accesibilitatea locuinței (subiect opțional)

693. Unele țări pot dori să culeagă informații despre accesibilitatea locuinței, în special cu referire la accesibilitatea pentru persoanele cu handicap. Țările care culeg aceste informații trebuie să le raporteze separat pentru locuințele convenționale ocupate și pentru alte unități de locuit.

694. Se recomandă următoarea clasificare a accesibilității la ușa de la intrarea în locuință, pe baza existenței unor rampe, trepte sau lifturi:

- (1.0) Acces fără trepte sau rampă
- (2.0) Acces pe rampă
- (3.0) Acces cu lift pentru persoane cu handicap
- (4.0) Acces folosind numai lift (deși clădirea poate să aibă și scară)
- (5.0) Acces folosind numai trepte
- (6.0) Acces folosind numai lift și trepte

Notă: aceste categorii nu se exclud reciproc.

Liftul (subiect opțional)

695. Se propune să se culeagă informații despre prezența unui lift în funcțiune în clădirile cu mai multe nivele. Țările care culeg aceste informații trebuie să le raporteze separat pentru locuințele convenționale ocupate. Aceste informații nu trebuie să se limiteze la existența unui lift, ci trebuie să se indice dacă liftul este funcțional în majoritatea timpului și dacă este supus unor verificări regulate. De asemenea, poate fi utilă culegerea de informații despre dimensiunea liftului (pentru persoanele cu handicap și transportul în caz de urgențe medicale) și dacă liftul circulă până la parter.

696. Unele țări pot dori să culeagă informații despre disponibilitatea unui lift funcțional cu referire la locuințele individuale dintr-o clădire. În acest caz, trebuie culese informații care să arate dacă liftul oprește sau nu pe același etaj cu locuința.

Caracteristici ale clădirilor care conțin locuințe

697. Clădirea este o unitate importantă, întrucât informațiile despre tipul clădirii și perioada în care a fost construită sunt necesare pentru a descrie locuințele în cadrul clădirii și pentru formularea programelor de locuințe. Subiectele incluse în această secțiune se referă la locuințele convenționale ocupate ca unități de înregistrare. Principala preocupare este de a raporta caracteristicile locuințelor convenționale ocupate și ale altor unități de locuit. Ideea nu este să se descrie caracteristicile clădirilor în sine, ci de a calcula numărul locuințelor din clădiri cu caracteristici diferite.

698. Aceste recomandări vizează clădirile care conțin locuințe convenționale ocupate. O clădire este definită în acest context ca fiind orice structură independentă care conține una sau mai multe locuințe, camere sau alte spații, care are un acoperiș și este închisă cu ziduri exterioare sau pereți de compartimentare care ajung de la temelie până la acoperiș, indiferent dacă este proiectată în scopuri rezidențiale, agricole, comerciale, industriale sau culturale sau pentru prestarea de servicii. Astfel, o

clădire poate fi o casă izolată, un bloc de apartamente, o fabrică, un depozit, un garaj, un hambar etc.

Locuințele în funcție de tipul clădirii (subiect obligatoriu)

699. Locuințele pot fi clasificate în funcție de tipul clădirii în care sunt amplasate. Țările care culeg aceste informații trebuie să le raporteze separat pentru locuințele convenționale ocupate.

700. Se recomandă următoarea clasificare.

701. Numărul locuințelor convenționale din:

(1.0) Clădiri rezidențiale

(1.1) Casă izolată (case care nu sunt lipite de alte clădiri)

(1.1.1) Casă izolată cu o locuință

(1.1.2) Casă izolată cu două locuințe (una peste alta)

(1.2) Casă semi-izolată (două locuințe lipite)

(1.3) Casă înșiruită (sau terasată) (cel puțin trei locuințe lipite sau având legătură între ele, fiecare cu acces separat spre exterior)

(1.4) Blocuri de apartamente

(1.4.1) Blocuri de apartamente cu 3 până la 9 locuințe

(1.4.2) Blocuri de apartamente cu 10 sau mai multe locuințe

(1.5) Alte clădiri rezidențiale

(2.0) Clădiri nerezidențiale.

702. Din anumite motive, poate fi util să se clasifice clădirile în funcție de numărul de locuințe pe care le conțin. Relația dintre clasificarea de la alineatul 701 și clasificarea clădirilor în funcție de numărul de locuințe pe care le conțin este următoarea:

a) Locuințe în clădiri cu o singură locuință (1.1.1)

b) Locuințe în clădiri cu două locuințe: suma dintre (1.1.2) și (1.2)

c) Locuințe în clădiri cu trei sau mai multe locuințe: suma dintre (1.3) și (1.4).

703. În cazul în care nu sunt disponibile informații despre clasificarea de la alineatul 701, împărțirea clădirilor în funcție de numărul de locuințe pe care le conțin poate fi obținută prin înregistrare directă.

Locuințele în funcție de perioada construcției (subiect obligatoriu)

704. Perioada construcției este măsurată pe baza datei la care a fost finalizată clădirea. Țările trebuie să raporteze separat informațiile pentru locuințele convenționale ocupate.

705. Se recomandă următoarea clasificare a locuințelor convenționale ocupate în funcție de perioada în care a fost finalizată construcția clădirii care le conține:

(1.0) Înainte de 1919

(2.0) 1919 – 1945

(3.0) 1946 – 1960

- (4.0) 1961 - 1970
- (5.0) 1971 - 1980
- (6.0) 1981 - 1990
- (7.0) 1991 – 2000
- (8.0) 2001 – 2005
- (9.0) 2006 sau după aceea
  - (9.1) 2006
  - (9.2) 2007
  - (9.3) 2008
  - (9.4) 2009
  - (9.5) 2010
  - (9.6) 2011.

706. Această clasificare este recomandată la nivelul de o cifră și opțională la nivelul de două cifre.

707. Trebuie să se acorde atenție culegerii acestor informații printr-o întrebare deschisă. Dacă nu se obține un răspuns exact, trebuie să se pună întrebări pentru ca gospodăria respectivă să indice anul (anii) aproximativ(i) între paranteze urmărind o clasificare, care s-ar putea aduna în clasificarea specificată mai sus.

Locuințele din clădiri care au fost supuse unei reconstrucții complete după data la care au fost construite inițial pot fi clasificate corespunzător perioadei în care clădirea a fost construită inițial sau perioadei ultimei reconstrucții în conformitate cu cerințele naționale. Fiecare țară trebuie să indice în raportul de recensământ sau în metadatele sale cum au fost clasificate astfel de locuințe.

Locuințele în funcție de numărul de etaje din clădire (subiect opțional)

708. Numărul de etaje se calculează de la parter în sus. Țările trebuie să raporteze separat numărul de etaje pentru locuințele convenționale ocupate.

709. Se propune următoarea clasificare de la parter în sus într-o locuință.

710. Numărul de locuințe amplasate în clădiri care au următorul număr de etaje:

- (1.0) 1 etaj
- (2.0) 2 etaje
- (3.0) 3 etaje
- (4.0) 4 etaje
- (5.0) 5 – 9 etaje
- (6.0) 10 – 19 etaje
- (7.0) 20 de etaje și mai mult.

Locuințele în funcție de materialele din care sunt construite părțile specifice ale clădirii (subiect opțional)

711. Se pot folosi informații despre materialele din care sunt construite părțile specifice ale clădirilor care conțin locuințe, coroborate cu datele despre alte subiecte, pentru a evalua calitatea

locuințelor. Unele țări pot dori să culeagă date despre materialele din care sunt construite zidurile exterioare, acoperișul, podelele etc., în acest scop sau în altele. Țările trebuie să raporteze separat informațiile pentru locuințele convenționale ocupate, dar se pot culege și informații pentru ale unități de locuit.

712. Se propune următoarea clasificare a locuințelor în funcție de principalul material structural din care sunt construite zidurile exterioare ale clădirii care le conține:

- (1.0) Lemn
- (2.0) Lut nears (se poate omite de către țările în care nu este important)
- (3.0) Lut ars (cărămizi, blocuri, panouri etc.), piatră, beton (beton turnat la fața locului, blocuri, panouri etc.) sau cadre de oțel
- (4.0) Unități prefabricate – în general construite în fabrică și aduse la fața locului și instalate
- (5.0) Alte materiale (a se specifica)
- (6.0) Materiale mixte (însemnând o combinație de materiale de construcție).

713. Atunci când această clasificare este combinată cu cea în funcție de perioada construcției, se obține o clasificare care oferă date despre calitatea locuințelor. Unele țări pot dori ca numai persoanele din locuințele ocupate de proprietari să răspundă la întrebările privind acest subiect, în special deoarece este posibil ca mulți chiriași și alte respondenți să nu poată răspunde cu exactitate.

Locuințele în funcție de situația reparațiilor clădirii (subiect opțional)

714. Acest subiect se referă la necesitatea reparațiilor pentru o clădire și la tipul de reparații necesar. Țările trebuie să raporteze separat informațiile pentru locuințele convenționale ocupate și pentru alte unități de locuit.

715. Clasificarea recomandată a locuințelor în funcție de situația reparațiilor clădirilor este următoarea:

- (1.0) Nu necesită reparații
- (2.0) Necesită reparații
  - (2.1) Reparații minore
  - (2.2) Reparații medii
  - (2.3) Reparații majore
- (3.0) Nu se poate repara.

716. Reparațiile minore se referă în general la întreținerea regulată a clădirii și a componentelor sale, precum ferestre sparte, încuietori stricate, curățarea desenelor de pe ziduri și așa mai departe.

717. Reparațiile medii se referă la corectarea defectelor medii precum jgheaburi lipsă de pe acoperiș (acolo unde se folosesc în mod obișnuit), suprafețe mari de tencuială căzută și scări fără balustradă.

718. Reparațiile majore sunt necesare în cazul unor defecte structurale grave ale clădirii, precum lipsa materialului de pe acoperiș (de exemplu, șindrilă, țiglă), crăpături și găuri în zidurile exterioare

și trepte lipsă.

719. „Nu se poate repara” se referă la clădiri care nu mai pot fi reparate, însemnând că au atât de multe defecte grave, încât se consideră mai potrivit să fie demolate decât să se încerce efectuarea unor reparații. Aceasta se referă de obicei la clădiri din care a mai rămas numai structura, fără ziduri exterioare complete și/sau acoperiș, ferestre, uși etc.

PARTEA A PATRA: ANEXE

Anexa I: Lista subiectelor obligatorii și opționale propuse pentru runda 2010 de recensăminte ale populației și locuințelor din țările participante la CSE

SUBIECTE OBLIGATORII

SUBIECTE OPȚIONALE

Populația de înregistrat

Domiciliu (alin. 158)

Populația totală (derivat) (alin. 171)

Caracteristici geografice

Localitate (derivat) (alin. 181)

Amplasarea locului de muncă (alin. 196)

Zonele urbane și rurale (derivat) (alin. 189)

Amplasarea școlii, a colegiului sau universității (alin. 198)

Mijlocul de transport spre serviciu (alin. 199)

Mijlocul de transport la școală, colegiu sau universitate (alin. 201)

Distanța parcursă până la serviciu și timpul necesar (alin. 202)

Distanța parcursă până la școală, colegiu sau universitate și timpul necesar (alin. 203)

Caracteristici demografice

Sex (alin. 205)

Vârsta (alin. 207)

Starea civilă legală (alin. 209)

Starea civilă de facto (alin. 216)

Numărul total de copii născuți vii (alin. 222)

Data(datele) căsătoriei(căsătoriilor) legale a(ale) femeilor care au contractat o căsătorie: (i) prima căsătorie și (ii) căsătoria actuală (alin. 224)

Data(datele) începutului uniunii(uniunilor) consensuale a(ale) femeilor care au fost vreodată implicate într-o uniune consensuală: (i) prima uniune consensuală și (ii) uniunea consensuală actuală (alin. 225)

SUBIECTE OBLIGATORII

SUBIECTE OPȚIONALE

Caracteristici economice

Statutul activității curente (alin. 237)

Ocupația (alin. 270)

Industrie (ramură a activității economice) (alin. 274)

Statutul profesional (alin. 279)

Statutul activității obișnuite (alin. 251)

Prestatori de servicii neplătite, voluntari (alin. 262)

Tipul de sector (unitate instituțională) (alin. 290)

Angajare informală (alin. 294)

Tipul locului de muncă (alin. 300)

Timp lucrat în mod obișnuit (alin. 303)

Subocupare relativ la timpul lucrat (alin. 307)

Durata șomajului (alin. 312)

Numărul de persoane care lucrează în unitatea locală a întreprinderii (alin. 314)

Principala sursă de întreținere (alin. 316)

Venit (alin. 323)

Grupuri socio-economice (derivat) (alin. 327)

Caracteristici educaționale

Cunoștințele educaționale (alin. 331)

Calificările educaționale (alin. 340)

Domeniul studiilor (alin. 342)

Urmarea cursurilor școlare (alin. 348)

Alfabetizarea (alin. 353)

Specializarea în calculatoare (alin. 358)

Migrație internă și internațională

Țara/locul nașterii (alin. 373)

Țara de domiciliu anterioară în străinătate (alin. 382)

Țara de cetățenie (alin. 375)

Durata totală de reședință în țară (alin. 383)

Dacă respondentul și-a avut vreodată reședința în străinătate și anul sosirii în țară (alin. 379)

Locul de domiciliu cu cinci ani înainte de recensământ (alin. 390)

Locul anterior de domiciliu și data sosirii la locul de reședință actual (alin. 384)

Motivul migrării (alin. 391)

Țara de naștere a părinților (alin. 392)

Dobândirea cetățeniei (alin. 395)

Persoane cu predecesori străini/nativi (derivat) (alin. 398)

SUBIECTE OBLIGATORII

SUBIECTE OPȚIONALE

Grupuri de populație relevante pentru migrația internațională (derivat) (alin. 403)

Populația din categoria refugiaților (derivat) (alin. 406)

Persoane strămutate în aceeași țară (derivat) (alin. 411)

Caracteristici etno-culturale

Etnicitatea (alin. 419)

Limba (alin. 430)

Religia (alin. 437)

Persoanele cu handicap

Situația persoanelor cu handicap (alin. 446)

Caracteristicile gospodăriilor și ale familiilor

Relațiile dintre membrii unei gospodării (alin. 505)

Situația gospodăriei (derivat) (alin. 520)

Situația familială (derivat) (alin. 525)

Tipul de nucleu familial (derivat) (alin. 533)

Dimensiunea nucleului familial (derivat) (alin. 545)

Tipurile de gospodării private (derivat) (alin. 547)

Dimensiunea gospodăriei private (derivat) (alin. 555)

Modalitatea de ocupare a gospodăriilor (alin. 556)

Parteneriate de același sex (derivat) (alin. 502)

Situația familiei extinse (derivat) (alin. 530)

Tipul de familie reconstituită (derivat) (alin. 538)

Tipul de familie extinsă (derivat) (alin. 543)

Componenta pe generații a gospodăriilor private (derivat) (alin. 554)

Ocupare de către o singură gospodărie sau de către mai multe gospodării (alin. 560)

Chiria (alin. 564)

Bunuri de larg consum posedate de gospodărie (alin. 568)

Numărul de autovehicule disponibile vederea utilizării de către membrii gospodăriei (alin. 569)

Disponibilitatea locurilor de parcare a autovehiculelor (alin. 571)

Conectarea la rețeaua telefonică și la Internet (alin. 573)

SUBIECTE OBLIGATORII

SUBIECTE OPȚIONALE

Agricultura

Producția agricolă pe cont propriu (la nivel de gospodărie) (alin. 578)

Caracteristicile tuturor locurilor de muncă din agricultură pe parcursul ultimului an (la nivel individual) (alin. 584)

Spații de locuit, locuințe și modalități de locuire⁵⁶

Modalități de locuire (alin. 617)

Tipul de spațiu de locuit (alin. 622)

Amplasarea spațiului de locuit (alin. 626)

Situația ocupării locuințelor convenționale (alin. 627)

Forma de proprietate (alin. 638)

Numărul de ocupanți (alin. 644)

Suprafața utilă și/sau numărul de camere din unitățile de locuit (alin. 645)

Standardul de densitate (derivat) (alin. 651)

Sistemul de alimentare cu apă (alin. 659)

Instalații de closet (alin. 663)

Instalații de baie (alin. 666)

Tipul de încălzire (alin. 678)

Locuințele în funcție de tipul clădirii (alin. 699)

Locuințele în funcție de perioada construcției (alin. 704)

Existența și caracteristicile locuințelor secundare, sezoniere și neocupate (alin. 632)

Ocupare în funcție de numărul gospodăriilor private (alin. 642)

Tipul camerelor (alin. 656)

Apă caldă (alin. 669)

Tipul sistemului de canalizare (alin. 671)

Bucătărie (alin. 673)

Instalații de gătit (alin. 677)

Principatul tip de energie folosit pentru încălzire (alin. 681)

Energie electrică (alin. 684)

Gaze din rețeaua de distribuție (alin. 686)

Aer condiționat (alin. 688)

Poziția locuinței în clădire (alin. 690)

Accesibilitatea locuinței (alin. 693)

Lift (alin. 695)

Locuințele în funcție de numărul de etaje din clădire (alin. 708)

Locuințele în funcție de materialele din care sunt construite părțile specifice ale clădirii (alin. 711)

Locuințele în funcție de situația reparațiilor clădirii (alin. 714)

---

⁵⁶ A se vedea alineatul 591 și figura următoare pentru a stabili dacă respectivul subiect este obligatoriu, opțional sau nerecomandat pentru diferitele tipuri de locuințe.

Anexa II: Abordări alternative ale realizării recensământului

Recensământul tradițional

Descriere

1. Recensământul tradițional este procesul total al culegerii, procesării, evaluării, difuzării și analizării datelor demografice, economice și sociale referitoare, într-un anumit moment, la toate persoanele dintr-o țară sau dintr-o parte bine delimitată a unei țări. Recensământul tradițional se realizează într-o perioadă limitată, imediat după o dată de referință dată (ziua recensământului). Datele sunt înregistrate de obicei pe chestionare de recensământ.⁵⁷ Există două metode majore de înregistrare: metoda cu recenzori și metoda prin înregistrare de către capul gospodăriei.

2. La metoda cu recenzori, informațiile pentru fiecare persoană (într-un recensământ al populației) și pentru fiecare set de spații de locuit și ocupanții aferenți (într-un recensământ al locuințelor) sunt culese și introduse în chestionar de către un funcționar desemnat să îndeplinească această operațiune într-o anumită zonă, în cursul unei perioade specificate și de obicei scurte de timp, pentru a îndeplini cerințele de universalitate și simultaneitate.

3. La metoda prin înregistrare de către capul gospodăriei, responsabilitatea majoră pentru introducerea informațiilor aparține persoanei din unitatea care este înregistrată (de obicei capul gospodăriei sau o persoană adultă de referință), deși chestionarul este de obicei distribuit, colectat și verificat de un funcționar.

4. În unele țări, distribuirea prin poștă a chestionarului, cu sau fără returnare prin poștă, este folosită împreună cu metoda capului gospodăriei. Această procedură de corespondență într-un sens și în celălalt poate fi folosită în mod exclusiv sau în combinație cu verificarea la fața locului de către un funcționar.

Condiții necesare

5. Se pot folosi atât formulare scurte, cât și lungi în contextul recensămintelor tradiționale, sau se poate face o culegere exhaustivă a tuturor datelor privind caracteristicile. Dacă se folosește prima abordare, formularul scurt conține numai întrebări destinate unei acoperiri universale, în timp ce formularul lung este folosită pentru a culege informații numai de la un eșantion de gospodării și de populație. Acest formular conține de obicei întrebări detaliate despre un anumit subiect, în plus față de acoperirea unor subiecte complexe precum fertilitatea. Ambele sunt utilizate în decursul aceleiași perioade de timp a recensământului, fără să se culeagă date de conținut în afara acestei perioade.

---

⁵⁷ Au existat încercări de utilizare a unor calculatoare de mână pentru culegerea datelor; în cadrul unui recensământ de verificare realizat în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei în octombrie 1999 și în cadrul Recensământului din 2003 din Oman, în Guvernoratul Muscat (cea mai mare regiune din Sultanat). Rezultatele au fost foarte bune și au fost eliminate unele operațiuni (precum verificarea, codificarea și introducerea datelor) care sunt necesare atunci când se folosesc chestionare pe hârtie. Cu toate acestea, folosirea acestor aparate depinde de situația financiară, de angajarea unor recenzori cu abilități de lucru pe calculator și de obținerea unor echipamente pentru transferul datelor în centrele regionale ale recensământului.

6. Această abordare a realizării recensământului este cea utilizată de majoritatea țărilor. Ea are o tradiție lungă de utilizare și este descrisă în întregime în *Principiile și recomandările pentru recensămintele populației și locuințelor* ale Organizației Națiunilor Unite.

Avantaje și dezavantaje

7. Principalele avantaje ale acestei abordări constau în faptul că oferă un instantaneu al întregii populații într-o perioadă specifică și în disponibilitatea datelor pentru zone relativ mici.

8. Recensămintele tradiționale s-au remarcat ca fiind activitatea cea mai elaborată, cea mai complexă și mai costisitoare de culegere de date pe care o desfășoară oficiile naționale de statistică. În plus față de costuri, această sarcină complexă necesită o conștientizare și o cooperare totală a publicului care urmează să participe la ea. Din cauza complexității și cheltuielilor ocazionate de aceste recensăminte, ele sunt de obicei efectuate doar o dată la cinci sau zece ani, astfel încât cele mai recente date disponibile sunt adesea depășite de mai mulți ani.

9. Fiecare dintre cele două abordări ale înregistrării (cu ajutorul recenzorilor sau prin înregistrare de către capul gospodăriei) are și dezavantajele și limitările ei. Metoda cu recenzori este singura metodă care poate fi folosită și la populațiile în mare măsură analfabete sau la alte grupe de populație care pot să nu fie dispuse să completeze singure formularele de recensământ sau pentru care acest lucru este dificil, dar necesită un număr mare de lucrători pentru înregistrarea pe teren.

10. Pe de altă parte, în țările în care cunoștințele teoretice sunt practic universale și nivelul de educație atins este relativ înalt, metoda capului gospodăriei poate conduce adesea la rezultate mai fiabile și la costuri substanțial mai mici, în special dacă se poate folosi o procedură de trimitere și returnare prin poștă. Cu toate acestea, serviciile poștale trebuie folosite pentru distribuirea formularelor de recensământ numai atunci când este disponibilă sau poate fi întocmită o listă de adrese cuprinzătoare și actualizată, convenită la nivel național.

11. Uneori poate fi de dorit să se folosească o metodă pentru înregistrarea majorității populației și o altă metodă în anumite zone sau pentru grupe speciale⁵⁸ de populație. Cu toate acestea, trebuie evitate formatele excesiv de complexe.

Implicații pentru diversele etape ale realizării recensământului

12. Decizia privind metoda de înregistrare care urmează să se folosească trebuie luată într-o etapă timpurie pe baza unei verificări temeinice a diverselor alternative din punct de vedere al costurilor, al calității datelor rezultate și al fezabilității operaționale. Chiar și acolo unde în mod tradițional s-a folosit o aceeași metodă, este bine să se reevalueze periodic avantajele relative ale acesteia prin prisma nevoilor prezentului recensământ și a tehnicilor în schimbare. Este necesară o decizie timpurie deoarece metoda de înregistrare folosită afectează bugetul, structura organizațională, planul de publicitate, programul de formare, conceperea chestionarului și, într-o

---

⁵⁸ A se vedea mai multe în Recomandări mondiale: *Principii și recomandări pentru recensămintele populației și locuințelor*, Documente statistice, Seria M, Nr. 67/Rev. 1, Organizația Națiunilor Unite, partea a II-a, Planificarea, organizarea și administrarea recensămintelor populației și locuințelor.

anumită măsură, tipul de date care pot fi culese.

13. Alegerea perioadei de înregistrare și durata acesteia au o mare importanță. Principala preocupare trebuie să fie pentru alegerea unei perioade în care este cel mai probabil ca recensământul să se realizeze cu succes și să producă cele mai utile date. Acest lucru depinde de o serie de factori. În primul rând, este necesar să se evite anotimpurile în care va fi dificil de ajuns în zonele nelocuite sau în care activitatea va fi deosebit de anevoioasă din cauza condițiilor meteorologice severe sau extreme. În al doilea rând, trebuie ales un moment în care majoritatea populației se află la locul de domiciliu; o astfel de alegere va simplifica operațiunile pe care le presupune recensământul, atât în înregistrarea de drept, cât și în cea de fapt și poate să facă mai concludente rezultatele unei înregistrări de fapt. Anotimpul celei mai intense activități agricole trebuie evitat, din cauza dificultății contactării persoanelor care lucrează până târziu în fiecare zi și care pot să rămână pe câmp chiar și peste noapte, dacă terenul este departe de casă. Perioadele marilor sărbători tradiționale, perioadele de peregrinări și de post sunt, de asemenea, nepotrivite pentru recenzi.

14. De asemenea, este foarte important ca momentul recensământului să nu se suprapună cu evenimente politice majore, precum campaniile electorale naționale sau locale, deoarece populația poate confunda cele două evenimente simultane și poate fi mai puțin receptivă la recenzorul care vine acasă. De asemenea, este foarte important ca recensământul să fie realizat atunci când în țară predomină un mediu stabil din punct de vedere politic și sigur din punct de vedere social. În perioade de instabilitate politică sau militară, este mai puțin probabil ca publicul să fie binevoitor și atunci siguranța recenzorilor nu poate fi garantată. Nivelul de siguranță trebuie să permită recenzorilor să ajungă în orice loc în condiții de siguranță.

15. După ce recensământul a fost realizat cu succes și data lui s-a dovedit a fi fost satisfăcătoare pe de-a-ntregul, următorul recensământ trebuie realizat în aceeași perioadă a anului, cu excepția cazului în care există motive serioase pentru schimbarea datei. O dată regulată a recensământului sporește gradul de comparabilitate a datelor și facilitează analiza și, de asemenea, conferă disciplină administrativă, motivând toate persoanele implicate în recensământ să facă pregătirile necesare la timp.

16. Este de dorit ca perioada de înregistrare să fie scurtă, pentru a evita numărarea dublă și omisiunile care pot apărea în ciuda datei unice de referință. Pe de altă parte, cu cât este mai scurtă perioada de înregistrare, cu atât este mai mare numărul lucrătorilor care trebuie folosiți în teren. Acest lucru mărește costul și poate reduce calitatea datelor. Felul în care trebuie reconciliate aceste criterii diferite depinde de mărimea și natura țării respective și de resursele aflate la dispoziția sa.

17. În recensămintele recente, majoritatea țărilor în curs de dezvoltare au autorizat una până la 10 zile pentru formarea recenzorilor, iar perioada de înregistrare a variat în general de la câteva zile la două sau trei săptămâni. Perioadele scurte sunt adesea posibile în țările mici, iar perioadele mai lungi pot fi necesare în țările mari cu comunicații necorespunzătoare.

Implicații pentru conținut

18. Abordarea tradițională a realizării recensământului creează mai puține limitări ale conținutului decât cele care pot fi regăsite într-o abordare pe bază de registre. Cu toate acestea, în

această abordare conținutul global trebuie să rezulte dintr-o echilibrare atentă a cerințelor statistice ale utilizatorilor și dorința de a minimiza povara asupra respondenților.

Înregistrarea tradițională cu actualizări anuale ale caracteristicilor

Descriere

19. Acest concept este o variație a conceptului de recensământ tradițional și se concentrează asupra numărării populației și culegerii numai a datelor demografice elementare din anul recensământului. O cercetare vastă a gospodăriilor culege și tablează date demografice, sociale, economice și referitoare la locuințe în fiecare an (sau în fiecare an în care nu se realizează recensăminte) pe parcursul unui deceniu, înlocuind nevoia de a folosi un formular lung de recensământ pentru culegerea acestor date detaliate de la un eșantion al populației.

20. Cercetarea alege ca eșantion un procent din adrese în fiecare an pentru a aproxima o rată de eșantionare cu formular lung pe o anumită perioadă a ciclului de recensământ de patru sau cinci ani. Pentru a mări fiabilitatea estimărilor pentru unități administrative mici se alege ca eșantion un număr mai mare de adrese. În Statele Unite, de exemplu, acolo unde a fost implementată această abordare, ratele de eșantionare anuale la diverse niveluri geografice variază între aproximativ 1,7% și aproximativ 10%. Pe parcursul unei perioade de cinci ani, ratele de eșantionare variază între aproximativ 8,5% și aproximativ 50%. Peru folosește un eșantion mediu anual de 5%, ceea ce duce la un eșantion de 20% după patru ani, cu o fiabilitate a estimărilor în cele mai mici diviziuni administrative.

21. Eșantionul se acumulează în timp pentru a produce cele mai reduse niveluri de detalii geografice asemănătoare eșantionului cu formular lung sin recensământul tradițional. Din nou, în Statele Unite, este nevoie de cinci ani de date pentru zonele cu o populație mai mică de 20.000 de locuitori. Estimările pe trei ani sunt produse pentru zonele cu o populație de cel puțin 20.000 de locuitori. Estimările pe un an sunt produse pentru zonele cu populație de cel puțin 65.000 de locuitori. În Peru, estimările trimestriale sunt produse pentru 25 de diviziuni, iar rezultatele anuale sunt produse pentru 195 de diviziuni.

22. Datele cercetării trebuie ponderate pentru a produce estimări fiabile și utilizabile. Datele cercetării sunt ponderate pentru a reflecta alcătuirea eșantionului, pentru a compensa efectele non-răspunsului și pentru a corecta sub-acoperirea sau supra-acoperirea cercetării. Această ajustare finală prin ponderare ajută la asigurarea comparabilității estimărilor caracteristicilor cu standardul, care este recensământul periodic. După aplicarea ponderărilor finale se generează statisticile, inclusiv estimările populației, proporțiile, mediile, medianele și raporturile.

Condiții necesare

23. Printre o serie de condiții necesare, această abordare necesită acordul părților interesate ale recensământului și al factorilor de decizie guvernamentali pentru introducerea unei astfel de modificări majore de concepție. Utilizatorilor produselor de date ale recensămintelor tradiționale trebuie să fie dornici să treacă de la produse decenale la un nou set de produse multianuale actualizate anual. Această abordare necesită o finanțare substanțială anuală mai degrabă decât o finanțare concentrată pe o perioadă de un an sau doi o dată la deceniu.

24. Din punct de vedere funcțional, această abordare necesită un cadru de adrese pentru selectarea eșantionului. Este esențial ca acest cadru să fie păstrat pe toată perioada deceniului. Păstrarea cadrului actualizat de la an la an, în special în zonele rurale, este esențială.

25. Desfășurarea unei înregistrări tradiționale cu actualizări anuale ale caracteristicilor necesită în permanență profesioniști de nivel înalt pe toată durata deceniului pentru a sprijini implementarea cercetării. În plus, ea necesită personal care să supravegheze un program de planificare, dezvoltare și testare timpurie și cuprinzătoare conceput pentru a urmări neîncetat eficiența în gestionarea și administrarea formularului lung ca unică componentă a recensământului.

Avantaje și dezavantaje

26. Impulsul inițial către această abordare vizează două aspecte – furnizarea unor date mai frecvente și mai relevante despre populație decât cele disponibile atunci când recensământul se realizează doar o dată la deceniu și reducerea riscurilor operaționale asociate recensământului. Un astfel de program este costisitor și dificil de instalat din punct de vedere tehnic și necesită un program multianual de planificare, dezvoltare și testare cuprinzătoare. Cu deosebire în țările ale căror cerințe legale prevăd numărări complete ale populației la anumite intervale, componenta de numărare completă din concepția recensământului este esențială.

27. În concepția recensământului tradițional, chiar și atunci când datele detaliate ale recensământului sunt comunicate de îndată ce acest lucru este posibil după anul recensământului, utilizatorii datelor sunt nevoiți să lucreze cu rezultate care sunt, în medie, vechi de șapte ani. Producerea unor date prompte pentru a veni în sprijinul luării deciziilor la toate nivelurile administrației este o motivație majoră în favoarea acestei abordări. Aceste date prompte și, prin urmare, mai relevante pot spori substanțial valoarea informațiilor care se adresează funcționarilor guvernamentali, factorilor de decizie și activităților comerciale și care în prezent se obțin dintr-un formular lung decenal.

28. Eliminarea responsabilității pentru culegerea datelor detaliate de la un eșantion din populație ce participă la recensământ va permite recensământului bazat exclusiv pe formularul scurt să se concentreze în mod mai direct pe îndeplinirea obiectivelor cele mai elementare ale recensământului.

Implicații pentru diversele etape ale realizării recensământului

29. Acest concept transferă cercetării continue responsabilitatea de a furniza estimări ale datelor detaliate demografice, socio-economice și referitoare la locuințe pe toată durata deceniului. Acest transfer elimină din recensământ responsabilitățile de culegere a datelor, de procesare a datelor și de tabelare privitoare la aceste date. Eliminând nevoia de a folosi un formular lung în cursul anului recensământului (care necesită culegerea de informații prin intermediul mult mai multor întrebări de la eșantionul de gospodării), planificatorii recensământului pot să se concentreze mai mult pe îmbunătățirea acoperirii în chiar anul recensământului. Inovația, inclusiv folosirea unor tehnologii, poate deveni posibilă atunci când sarcina recensământului se limitează la culegerea de date pe baza formularului scurt. Eliminarea nevoii ca recensământul să capteze, să proceseze și să tabelleze date detaliate va reduce munca de procesare și va permite recensământului să creeze metode de procesare specifice cerințelor formularului scurt. Tabelarea și comunicarea datelor recensământului vor fi și ele

reduse în mod drastic.

30. Multe componente ale recensământului trebuie să fie acum coordonate dincolo de recensământ (în cursul anilor din jurul recensământului) și de cercetare (pe tot parcursul deceniului). Aceasta presupune programe de sprijinire, promovare și parteneriat destinate să sporească cooperarea și conștientizarea publică. De asemenea, presupune menținerea unui director de adrese care trebuie să fie actualizate regulat, mai degrabă decât să fie stabilite pentru un efort care se face o dată la deceniu.

31. Faptul că cercetarea este continuă pe parcursul deceniului oferă ocazia de a crea o temelie solidă pentru a veni în sprijinul culegerii de date în cursul anului recensământului. Informațiile obținute chiar din cercetare (de exemplu, limba vorbită) pot fi de mare utilitate în planificarea culegerii de date din anul recensământului. Experiența realizării de recensăminte poate fi folosită pentru o alocare mai bună a resurselor în cursul recensământului.

Implicații pentru conținut

32. Ca și formularul lung de recensământ, cercetarea continuă poate furniza date pe o mare varietate de teme, incluzând: familiile, copiii și persoanele vârstnice; venitul și sărăcia; gradul de educație atins și înscrierea la școală; munca și șomajul; invaliditatea; imigrarea și limba vorbită; locuințele; și multe altele. În cea mai evidentă abordare, conținutul cercetării este definit a fi conținutul formularului lung al recensământului. Cerințele de adăugire sau de revizuire a conținutului trebuie definite clar. O cercetare care se bazează pe mai mulți ani de date ale eșantionului pentru a veni în sprijinul producerii de estimări nu poate să permită cu ușurință modificări de conținut.

Pentru mai multe informații

<http://192.91.247.58/stat/documents/2004/11/censussem/wp.1.e.pdf>

<http://www.census.gov/acs/www/>

Recensământul pe bază de registre

Descriere

33. Crearea unui sistem de recensământ pe bază de registre este de obicei un proces lung, care poate dura mulți ani sau chiar decenii. Multe țări vor alege să continue să folosească un recensământ tradițional într-un fel sau altul chiar și atunci când încep să se îndrepte spre o abordare bazată pe registre. Primele date luate din registre pot fi adrese, date demografice elementare, informații privind înregistrările civile și date privind veniturile. De obicei, aportul de date administrative crește în trepte cu fiecare recensământ. Este vital ca țările să fi introdus un număr de identificare comună înainte de a putea combina datele din surse administrative diferite.

34. Sistemul de recensământ al populației care se bazează pe registre este construit în jurul unui set de registre de bază care conțin date cuprinzătoare despre unitățile care trebuie descrise în cadrul recensământului populației și locuințelor. Aceste registre pot include datele păstrate într-un registru al populației și într-un registru al clădirilor și locuințelor, precum și date dintr-un registru comercial.

Aceste registre acoperă toate persoanele rezidente în țară, clădirile și locuințele din țară și toate societățile comerciale (inclusiv toate instituțiile din sectorul public) și sediile acestora. Toate unitățile statistice pot fi asociate prin intermediul sistemelor de identificare: persoanele pot fi asociate unităților de gospodărie-locuință și locuințelor și clădirilor în care locuiesc, iar persoanele angajate pot fi asociate angajatorilor lor. În mod asemănător, toate unitățile pot fi localizate pe hărți folosind coduri zonale locale sau coordonate ale hărților.

35. Datele aferente recensământului populației sunt produse folosind metoda de estimare a registrului, în care mai multe surse constituite de registre sunt folosite simultan pentru a defini pentru fiecare unitate statistică valoarea variabilei relevante. Regulile decizionale trebuie definite astfel încât datele pe care le produc să fie cât mai apropiate de datele culese prin intermediul chestionarelor. Sunt consultate, de asemenea, și datele din recensămintele anterioare ale populației și datele din registre din aceeași perioadă de timp atunci când se construiesc aceste reguli. Acestea includ reguli privind prioritizarea între diferite surse în cazul unor date contradictorii.

Condiții necesare

36. Legislația constituie o bază importantă pentru folosirea surselor administrative de date în scopuri statistice. Legislația națională trebuie să permită folosirea surselor administrative existente de date în scopuri statistice mai degrabă decât reculegerea datelor ori de câte ori este posibil. O astfel de legislație trebuie, de asemenea, să împuternicească oficiile de statistică să acceseze datele administrative la nivel de unitate cu identificarea datelor și să le asocieze în scopuri statistice. Mai mult decât atât, legislația corespunzătoare trebuie să ofere o definiție detaliată a protecției datelor.

37. De asemenea, este extrem de important ca publicul general să aprecieze și să înțeleagă beneficiile folosirii surselor constituite de registre în scopuri statistice și să existe o acceptare largă a publicului a folosirii acestor date administrative în scopul producerii de statistici. Discuția deschisă și dezbateră, cu explicarea motivației și a beneficiilor folosirii registrelor, trebuie să fie considerate întotdeauna un principiu cheie. De asemenea, este important ca legislația națională privind registrele să fie actualizată, iar activitățile autorităților de registru să fie deschise și transparente.

38. Un factor major care facilitează folosirea statistică a înregistrărilor de date administrative este aplicarea unor sisteme unificate de identificare pentru surse diferite. Asocierea datelor trebuie să se producă la nivel individual. În absența unor astfel de sisteme unificate, este extrem de dificil și de laborios, dacă nu imposibil, să se facă legătura între diferite registre, lucru care este absolut esențial pentru producerea de statistici pe bază de registre.

Avantaje și dezavantaje

39. Costurile reduse sunt, fără îndoială, cel mai mare avantaj al folosirii surselor administrative constituite de registre față de o abordare mai tradițională a recensământului. O dată cu introducerea unui sistem pe bază de registre, statisticile unui anumit recensământ (precum ocuparea profesională, clădirile și locuințele și condițiile de locuit) pot fi compilate anual. Un alt avantaj important al surselor administrative este acela că necesitatea procesării este limitată la acele date care s-au modificat. Este mai ieftin să se culeagă informația o singură dată și să se proceseze informația numai dacă și atunci când se modifică, cum ar fi, de exemplu, schimbarea adresei. Naționalitatea, religia și

starea civilă, studiile finalizate și diplomele se modifică destul de rar. În majoritatea locuințelor, suprafața utilă și numărul de camere nu se schimbă aproape niciodată.

40. Statisticile bazate pe registre sunt obținute din toate zonele geografice, deoarece registrele vizează acoperirea populației țintă în întregime și pentru că informații geografice detaliate pot fi obținute pentru toate unitățile geografice, municipii, sub-zone liber definite și hărți cu coordonate de diferite dimensiuni.

41. Statisticile bazate pe registre sunt în general disponibile în fiecare an. Nevoile tot mai mari de informații exercită noi presiuni pentru creșterea producției de statistici regionale, dar datele regionale dintr-un recensământ decenal al populației pot să nu fie actualizate suficient încât să satisfacă aceste nevoi. Din nou, aceasta este o calitate majoră a folosirii surselor constituite de registre, permițând producerea unor statistici mai frecvente. Apariția producției pe bază de registre a însemnat și faptul că multe statistici importante (inclusiv statisticile populației și ale tendințelor populației, statisticile familiei, statisticile industriei și ocupării profesionale, statisticile clădirilor și locuințelor și statisticile structurii educaționale) pot deveni disponibile anual.

42. Folosirea surselor administrative de date implică totuși anumite neajunsuri care trebuie luate în considerare. Un astfel de neajuns este faptul că descrierile pe bază de registre trebuie să se bazeze exclusiv pe conținuturile de informații care se pot forma pe baza registrelor disponibile. Acest lucru impune unele restricții cu privire la variabilele care sunt disponibile pentru analiză și poate, de asemenea, să submineze comparabilitatea internă și internațională.

43. În același timp, folosirea registrelor mărește dependența agenției de statistică de autoritățile de registru, precum și de orice modificări ale legislației și practicilor administrative. Prin urmare, este esențial să existe o colaborare strânsă cu autoritățile relevante, astfel încât informațiile referitoare la orice astfel de modificări să ajungă la agenție cât mai curând posibil.

Implicații pentru diversele etape ale realizării recensământului

44. Sistemele pe bază de registre pot crea probleme în ceea ce privește perioadele de referință și consecvența. Din motive de fiabilitate statistică, este important ca evenimentele de modificare să fie înregistrate cu exactitate în funcție de data lor reală. Informațiile privind data decesului și a nașterii sunt de obicei exacte pentru că sunt înregistrate pe bază de certificate eliberate de autorități și, prin urmare, în majoritatea cazurilor punctul de referință în timp este corect. Informații exacte se mai obțin de obicei și cu privire la data angajării, perioada de șomaj și pensie, în timp ce pentru perioadele de studiu datele sunt mai puțin exacte. În situația unei schimbări de adresă, persoana care se mută poate neglija complet să notifice acest lucru sau să îl notifice cu întârziere.

45. Asocierea datelor unei persoane cu privire la variabile precum locul de muncă, ocupația și venitul din surse diferite constituite de registre poate da naștere uneori unor probleme de consecvență, însemnând că nu întotdeauna este clar că informațiile despre ocupație și ramura industrială, de exemplu, descriu aceeași perioadă de angajare.

46. Este posibil să existe unele puncte în sistemul bazat pe registre unde asocierea datelor a provocat o dificultate deosebită. Este posibil ca datele cu privire la pensie, de exemplu, să nu folosească același cod comercial ca și registrele de impozitare și comerciale și, prin urmare, este

nevoie de o muncă suplimentară pentru a asocia persoanele cu societate unde sunt angajați. Ca un alt exemplu, asocierea întreprinderilor comerciale cu clădirea în care își au sediul nu este întotdeauna simplă, deoarece datele privind adresa societății pot să nu fie neapărat exacte sau pot fi diferite de informațiile din registrul clădirilor.

Implicații pentru conținut

47. Există unele date la care este posibil să trebuiască să se renunțe în cadrul sistemului bazat pe registre de recensământ al populației, pentru că informațiile relevante pur și simplu nu sunt disponibile în niciun registru; acestea pot include structura gospodăriei și relația de familie, modalitatea de transport până la locul de muncă, locurile de muncă cu jumătate de normă și locurile de muncă mobile.

48. Mai mult decât atât, fără un recensământ tradițional, nu mai există niciun instrument de culegere pentru nevoi ad-hoc. În multe țări, sistemul de recensământ al populației este un instrument important de culegere de date care este folosit pentru îndeplinirea nevoilor emergente ale populației. Această flexibilitate se pierde atunci când datele nu mai sunt culese prin intermediul chestionarelor.

Combinarea datelor din registre cu datele din cercetare

Descriere

49. Unele țări creează statistici de tip recensământ folosind registre și alte surse administrative, împreună cu informațiile provenite din cercetări pe eșantioane. Această opțiune, așa cum este ea folosită de Olanda, este deschisă pentru țările care nu au toate informațiile necesare recensământului disponibile în registre. Dacă se alege această opțiune, unele tabele de recensământ pot fi produse prin simpla numărare din informațiile din registre, în timp ce pentru alte tabele de recensământ informațiile din cercetare trebuie ponderate la totalul populației. Acesta este, totuși, numai un mod de a uni datele din registre cu datele din cercetare pentru a obține rezultate de tip recensământ. Israelul, de exemplu, folosește un registru al populației ca bază pentru o înregistrare 100% și o cercetare pe eșantion pentru a evalua exactitatea adreselor din registru și a culege date de recensământ tradițional pe bază de formular lung.

Condiții necesare

50. O țară poate alege opțiunea unui recensământ pe bază de registre cu cercetări pe eșantioane numai dacă toate informațiile de recensământ sunt disponibile în diferitele surse. Mai mult, este o condiție prealabilă ca informațiile din diferitele surse să fie asociate la nivelul înregistrării. Înainte de se începe producerea de tabele în cadrul unui recensământ pe bază de registre cu cercetări pe eșantioane, este importantă micro-integrarea diferitelor surse. În procesul de micro-integrare, datele sunt verificate și cele incorecte sunt modificate.

Avantaje și dezavantaje

51. Avantajele unui recensământ pe bază de registre cu cercetări pe eșantioane sunt faptul că este mult mai ieftin decât un recensământ cu interviewarea tuturor locuitorilor și că reprezintă o foarte mică povară în plus pentru populația unei țări. Un recensământ tradițional se poate confrunta cu

multe obiecții legate de protejarea intimității împotriva culegerii informațiilor integrale despre populația care locuiește în țara respectivă. Acest lucru agravează problema non-răspunsului. La un recensământ pe bază de registre aproape că nu există obiecții, iar problema non-răspunsului joacă un rol numai în cercetările ale căror date sunt folosite. Dacă non-răspunsul poate fi corectat printr-o cercetare, cu siguranță va fi posibil să se corecteze pentru selectivitatea acelei cercetări în recensământul în care este folosit. De asemenea, se poate întâmpla ca datele micro-integrate să furnizeze rezultate de o fiabilitate înaltă, pentru că ele se bazează pe o cantitate maximă de informații. De asemenea, acoperirea sub-populațiilor va fi fiabilă pentru că, atunci când lipsesc date într-una din surse, poate fi folosită o altă sursă. Un alt avantaj al micro-integrării este acela că poate crea mai puțină confuzie în rândul utilizatorilor de informații statistice, deoarece va exista, de exemplu, o singură cifră referitoare la fenomenul socio-economic, în loc de mai multe cifre, în funcție de sursele care au fost folosite.

52. Un dezavantaj este acela că implică mai multă muncă pentru producerea tabelor din microdate, deoarece pot apărea probleme de ponderare. Mai mult decât atât, poate să fie mai dificilă conștientizarea de către public și folosirea rezultatelor recensământului atunci când nu mai există doar un singur eveniment de recensământ asupra căruia publicul să-și concentreze atenția. Alte dezavantaje pot fi lipsa de transparență (nimeni din afara procesului nu poate să reproducă informațiile), calitatea datelor și difuzarea rezultatelor.

Implicații pentru diversele etape ale realizării recensământului

53. Ar fi de așteptat să dureze mai mult inițierea unui recensământ pe bază de registre decât un recensământ tradițional, deoarece nu este logic să se înceapă proiectul de recensământ până când nu sunt disponibile toate sursele. Cu toate acestea, o dată pornit, un recensământ pe bază de registre produce rezultate mai repede, de obicei, întrucât are avantajul că formularele de recensământ care se primesc nu necesită verificare și corectare. Totuși, trebuie să ne dăm seama că pentru unele variabile sunt disponibile numai informații de la eșantioane, ceea ce înseamnă că uneori este imposibil să se atingă nivelul de detaliu statistic și geografic necesar în anumite tabele.

Implicații pentru conținut

54. Unele variabile necesare trebuie construite din surse diferite, iar informațiile din registre pot fi mai degrabă diferite de rezultatul obținut dacă toți oamenii din țară ar fi intervievați. Acest lucru poate dăuna comparabilității rezultatelor între țări și în timp. Registrele au, pe de altă parte, avantajul că sunt disponibile informații complete. Este esențial ca oficiile de statistică să facă uz de registre, atunci când acestea sunt relevante pentru recensământ.

Combinarea abordării bazate pe registre cu numărarea completă

Descriere

55. În timp ce unele țări care folosesc abordarea tradițională încep cu listele administrative, precum adresele, esența acestui tip de abordare a recensământului trebuie să facă uz de registre ale populației mai complete, care să fie relevante pentru un recensământ (pentru a reduce costurile și a ușura povara răspunsului), dar complementate cu o operațiune statistică exhaustivă, cu un dublu scop: îmbunătățirea exactității numărării populației, pe de o parte, și obținerea variabilelor de

recensământ care nu sunt disponibile din combinarea registrelor, pe de altă parte. Țările care folosesc această abordare trebuie să fie informate în legătură cu faptul că, așa cum s-a discutat în Capitolul I (alineatul 17), dacă rezultatele din culegerea datelor sunt folosite pentru actualizarea registrelor populației, acest lucru poate încălca unul din principiile fundamentale ale statisticilor oficiale, care afirmă că „datele individuale culese de agențiile de statistică... trebuie folosite exclusiv în scopuri statistice”. Cerințele legislative în sprijinul acestei abordări sunt discutate în alineatul 58 de mai jos.

56. Există două diferențe majore față de tipul de recensământ cel mai asemănător (combinarea registrelor administrative cu cercetările pe eșantioane):

- a) Variabilele care nu sunt disponibile din registrele administrative nu sunt obținute prin cercetări pe eșantioane, ci printr-o operațiune exhaustivă din teren, ca în recensămintele clasice; și
- b) Numărarea populației pe baza registrului populației nu este imediat acceptată ca cea mai bună cu putință, ci este verificată și corectată pe baza realității prin numărarea completă. Recensământul este, astfel, o evaluare exhaustivă a acoperirii registrului populației și permite reducerea atât a sub-acoperirii (tipică pentru recensămintele clasice), cât și a supra-acoperirii (tipică pentru unele registre ale populației).

Condiții necesare

57. Principalele condiții tehnice și legale pentru ca acest tip de recensământ să fie adecvat sunt:

- a) Disponibilitatea unui registru al populației. Nu este nevoie ca registrul să fie total fiabil în scopuri demografice, dar trebuie să fie suficient de fiabil ca soluție inițială pentru câte persoane vor fi numărate și unde; și
- b) Alte registre administrative utilizabile în scopurile recensământului. Exemplele includ dosare de impozitare, dosare de asigurări sociale, registre publice ale șomajului, înregistrări ale calificărilor educaționale și așa mai departe.

58. Acest tip de recensământ are, în ceea ce privește relația sa cu registrul populației, două variante, în funcție de caz: dacă se întâmplă pur și simplu ca recensământul să fie sprijinit de registrul populației sau dacă beneficiile sunt reciproce, astfel încât registrul populației folosește operațiunea recensământului pentru a-și actualiza și îmbunătăți informațiile. În cel de-al doilea caz sunt necesare două condiții suplimentare:

- a) Legislația specifică ce reglementează registrul populației trebuie să prevadă în mod expres o astfel de utilizare a operațiunii recensământului pentru actualizarea registrului populației – păstrând în același timp confidențialitatea statistică a informațiilor strict legate de recensământ; și
- b) Trebuie aplicate măsuri tehnice pentru a se asigura faptul că informațiile din registrul populației care urmează să fie verificate și care vor fi folosite atât în scopuri administrative, cât și în scopuri statistice, sunt tratate în mod corespunzător și diferit, pe tot parcursul operațiunii, de restul informațiilor din cadrul recensământului, care pot fi folosite numai în scopuri statistice. De exemplu, în conceperea chestionarului, acest lucru poate fi realizat prin izolarea variabilelor de populație pe pagini specifice;

iar în etapa de procesare, fișierele care cuprind identificări personale nu trebuie să conțină informații statistice, și așa mai departe.

Avantaje și dezavantaje

59. Numărările populației în această abordare pot fi mai exacte decât într-un recensământ tradițional (datorită informațiilor anterioare cuprinse în registrul populației, care joacă rolul unei soluții automate și evită multe cazuri de sub-acoperire) și, de asemenea, mai exacte și decât într-un recensământ exclusiv pe bază de registre (din cauza verificării pe baza realității care completează numărările, care previne acumularea indefinită a erorilor din registrul populației).

60. Informațiile care nu sunt disponibile în combinarea registrelor sunt obținute într-un mod clasic, exhaustiv, care permite maximum de detaliu geografic și conceptual.

61. Perspectiva longitudinală pe care o permite folosirea registrelor este prezentă și în această abordare a recensământului, de exemplu prin folosirea registrului populației ca fus.

62. Dezavantajele vin din condiția de punct intermediar a acestei abordări. De exemplu, aceste recensăminte sunt mai costisitoare decât recensămintele bazate exclusiv pe registre, din cauza componentei operațiunii exhaustive de culegere. Cu toate acestea, ele trebuie să fie mai ieftine decât recensământul tradițional, deoarece cunoașterea locului în care este înregistrată fiecare persoană permite folosirea unor metode de culegere mai eficiente.

63. Povara răspunsului, atunci când alți factori sunt egali, este, de asemenea, undeva între minimul impus în recensămintele fără vreo operațiune specifică de culegere și maximum pentru recensămintele cu numărare completă și fără vreun sprijin informațional anterior.

Implicații pentru diversele etape ale realizării recensământului

64. Pre-completarea chestionarelor cu informații din registrul populației este o sarcină tehnică complexă (în special, ea necesită aparate speciale de imprimare), mai ales atunci când este asociată cu volumul mare al recensământului și cu constrângerile impuse de tehnologia disponibilă.

65. Informațiile din recensămintele anterioare și datele administrative aferente facilitează o corectare mai informată și imputarea incoerenței și a valorilor lipsă.

66. Difuzarea beneficiază și ea de pe urma informațiile recensămintelor anterioare, datorită perspectivei longitudinale pe care o permite.

Implicații pentru conținut

67. Combinarea registrelor și a operațiunii exhaustive de culegere permite maximum de flexibilitate în ceea ce privește conținutul, reducând în același timp povara răspunsului în comparație cu un recensământ clasic cu aceleași informații.

68. Comparativ cu combinarea registrelor cu cercetările pe eșantioane, principalul avantaj este detaliul geografic și conceptual complet al tuturor variabilelor, fie ele disponibile în registre sau nu.

Recensământul rotațional

Descriere

69. Un recensământ rotațional reprezintă o altă abordare alternativă a modelului tradițional de recensământ realizată prin intermediul unei cercetări continue cumulative, care acoperă întreaga țară pe parcursul unei perioade de timp, mai degrabă decât într-o anumită zi. Există doi parametri principali într-un recensământ rotațional:

- a) Lungimea perioadei de timp care este asociată frecvenței de actualizare necesare; și
- b) Rata de eșantionare, care depinde de buget și de nivelurile geografice necesare pentru difuzare (țară, regiuni, orașe, zone locale etc.).

70. De exemplu, este posibil să se construiască un cadru de eșantionare pentru a produce rezultate naționale cu o cercetare anuală, rezultate regionale prin cumularea a trei cercetări anuale și rezultate pe zone mici prin cumularea datelor pe cinci ani. O cercetare anuală poate fi efectuată pe parcursul anului respectiv sau într-o anumită lună.

Condiții necesare

71. Condițiile necesare depind de complexitatea cadrului de eșantionare. Dacă unitățile de eșantionare sunt adrese, trebuie construit în prealabil un director cu adrese. Dar dacă unitatea de eșantionare este mai mare, de exemplu un municipiu, este necesar doar să existe informații suficiente pentru răspândirea municipiilor pe ani diferiți, în funcție de care va fi reprezentativ pentru fiecare. Cu toate acestea, va fi necesar să se explice utilizatorilor datelor recensământului că vor exista consecințe și cum vor folosi ei aceste date, pentru că oamenii sunt mai obișnuiți cu date instantanee decât cu date pe o perioadă de timp.

Avantaje și dezavantaje

72. Principalul avantaj al abordării recensământului rotațional este frecvența mare a datelor de actualizare: un recensământ tradițional furnizează puncte de referință decenale și cincinale, în timp ce recensământul rotațional furnizează actualizări anuale. Un alt avantaj este reducerea poverii asupra publicului. Mai mult decât atât, el oferă posibilitatea de a îmbunătăți procesul de recensământ an după an și de a testa noile tehnologii pe măsură ce apar. Dezavantajul este că el nu mai oferă un instantaneu al întregii populații, complicând comparațiile între zone din cauza momentelor de înregistrare diferite.

Implicații pentru diversele etape ale realizării recensământului

73. Este mai bine să se înceapă un recensământ rotațional exact după un recensământ tradițional complet, pentru a profita de avantajul informațiilor recente în care să se construiască cadrul de eșantionare. Întrucât operațiunea este anuală, procesul trebuie să fie pregătit foarte atent, deoarece orice întârziere poate fi problematică pentru etapele următoare.

Implicații pentru conținut

74. Recensământul rotațional poate să includă toate subiectele obișnuite ale unui recensământ și există posibilitatea modificării întrebărilor mai regulat decât într-un ciclu decenal. Acest lucru permite recensământului să fie mai reactiv la modificările suferite de nevoile utilizatorilor, chiar dacă în timp trebuie păstrată comparabilitatea. În funcție de organizarea recensământului, poate să fie posibil să se adauge unele cercetări tematice.

Anexa III: Principiile fundamentale ale statisticilor oficiale în contextul recensămintelor populației și locuințelor

1. Recensămintele populației și locuințelor fac parte integrantă din sistemul statisticilor oficiale din fiecare țară. Prin urmare, se așteaptă de la ele să înglobeze principiile fundamentale ale statisticilor oficiale. Aceste principii au fost adoptate pentru regiunea CEE de către Comisia Economică pentru Europa în 1992⁵⁹, iar de Comisia Statistică a Organizației Națiunilor Unite la cea de-a 11-a sa sesiune specială – 15 aprilie 1994.

2. Aceste principii sunt:

- 1) Statisticile oficiale oferă un element indispensabil în sistemul informațional al unei societăți democratice, deserving administrația, economic și publicul cu date despre situația economică, demografică, socială și de mediu. În acest scop, statisticile oficiale care îndeplinesc testul de utilitate practică trebuie compilate și puse la dispoziție în mod imparțial de către agențiile oficiale de statistică pentru a onora dreptul cetățenilor la informații publice.
- 2) Pentru a păstra încrederea în statisticile oficiale, agențiile de statistică trebuie să decidă, pe baza unor criterii strict profesionale, inclusiv principiile științifice și etica profesională, cu privire la metodele și procedurile pentru culegerea, procesarea, stocarea și prezentarea datelor statistice.
- 3) Pentru a facilita interpretarea corectă a datelor, agențiile de statistică trebuie să prezinte informații în conformitate cu standardele științifice privind sursele, metodele și procedurile statisticilor.
- 4) Agențiile de statistică au dreptul să comenteze asupra interpretării eronate sau a utilizării incorecte a statisticilor.
- 5) Se pot obține date în scopuri statistice din toate tipurile de surse, fie ele cercetări statistice sau înregistrări administrative. Agențiile de statistică trebuie să aleagă sursa în funcție de calitate, promptitudine, costuri și povara asupra respondenților.
- 6) Datele individuale culese de agențiile de statistică pentru compilare statistică, indiferent dacă acestea se referă la persoane fizice sau juridice, trebuie să fie strict confidențiale și folosite exclusiv în scopuri statistice.
- 7) Legile, regulamentele și măsurile în conformitate cu care funcționează sistemele statistice trebuie făcute publice.
- 8) Coordonarea între agențiile de statistică din interiorul țărilor este esențială pentru obținerea consecvenței și eficienței în sistemul statistic.
- 9) Folosirea de către agențiile de statistică din fiecare țară a conceptelor, clasificărilor și metodelor internaționale promovează consecvența și eficiența sistemelor statistice la toate nivelurile oficiale.
- 10) Cooperarea bilaterală și multilaterală în domeniului statisticii contribuie la îmbunătățirea sistemelor de statistici oficiale în toate țările.

3. Aceste principii fundamentale au fost încorporate în două standarde operaționale de statistici

---

⁵⁹ Comisia Economică pentru Europa, Raportul celei de-a 8-a ședințe, 15 aprilie 1992.

oficiale ale Fondului Monetar Internațional (FMI), Standardul difuzării datelor speciale (SDDS)⁶⁰ și Standardul difuzării datelor generale (GDDS)⁶¹. Ambele standarde au o secțiune despre integritate, care a fost specificată în continuare în Cadrul de evaluare a calității datelor al FMI (DQAF, Cadrul generic, iulie 2003)⁶². Acest DQAF enumeră următoarele componente privind integritatea:

1. Asigurarea integrității <i>Se aderă ferm la principiul obiectivității în culegerea, procesarea și difuzarea statisticilor.</i>	1.1 Profesionalism <i>Politicile și practicile statistice se ghidează după principiile profesionale.</i> 1.2 Transparență Politicile și practicile statistice sunt transparente. 1.3 Standarde etice <i>Politicile și practicile statistice se ghidează după standardele etice.</i>	1.1.1 Statisticile sunt produse în mod imparțial. 1.1.2 Alegerea surselor și tehnicilor statistice, precum și deciziile cu privire la difuzare sunt documentate exclusiv prin criterii statistice. 1.1.3 Entitatea corespunzătoare de statistică are dreptul să comenteze asupra interpretării eronate sau a utilizării incorecte a statisticilor. 1.2.1 Termenii și condițiile în care sunt culese, procesate și difuzate statisticile sunt la dispoziția publicului. 1.2.2 Accesul administrației interne la statistici anterior identificării publice a comunicării lor. 1.2.3 Produsele agențiilor/unităților de statistică sunt identificate clar ca atare. 1.2.4 Se transmite o înștiințare prealabilă cu privire la modificările majore ale metodologiei, datelor sursă și tehnicilor statistice. 1.3.1 Există și sunt bine cunoscute personalului orientări pentru comportamentul personalului.

Sursa: Sistemul de difuzare a datelor generale al FMI (GDDS)

4. Aceste componente includ principiul imparțialității (o parte din primul principiu fundamental al ONU), al independenței profesionale (al doilea principiu al ONU), al dreptului de a comenta asupra interpretării eronate și a utilizării incorecte (al patrulea principiu), al transparenței în ceea ce privește sursele și metodele (al treilea principiu al ONU) și regulile după care funcționează producătorii de statistici (al șaselea principiu al ONU), al transparenței și imparțialității practicilor de difuzare (o parte din primul principiu al ONU) și orientări pentru personal cu privire la standardele etice. Cu toate acestea, conceptul de integritate este unul general care poate, dacă este aplicat sistemelor statistice în întregul lor și nu numai rezultatelor statistice, să acopere zece principii fundamentale și în special al șaselea principiu privind confidențialitatea.

⁶⁰ A se vedea <http://dsbb.imf.org/Applications/web/sddshome/>

⁶¹ A se vedea <http://dsbb.imf.org/Applications/web/gdds/gddshome/>

⁶² A se vedea <http://www.imf.org/external/np/sta/dsbb/2003/eng/dqaf.htm>

5. Ultima componentă a cadrului FMI ilustrează ideea că este foarte utilă consfințirea prin lege a principiilor, dar nu suficientă prin ea însăși. Aceste principii trebuie traduse pe de o parte în garanții instituționale și pe de altă parte în orientări pentru personal și procese prin care deciziile, în special în cazuri limită, se iau astfel încât să construiască un set de jurisprudență consecventă în cadrul sistemului statistic sau cel puțin în cadrul Oficiului Național de Statistică. Aceste orientări de comportament etic și profesional trebuie interpretate de către personal, prin formare și implementare, ca parte din activitatea zilnică de culegere, procesare și difuzare a datelor. Statisticienii mai vechi din oficiile naționale de statistică trebuie să ofere un model de comportament pentru toți ceilalți membri ai personalului în această privință și să contribuie la promovarea fundamentelor etice ale statisticilor oficiale împreună cu toate categoriile interesate, cu mass-media și publicul.

6. Aceste principii sunt o formulare a standardelor profesionale și etice care sunt necesare pentru a asigura credibilitatea rezultatelor pentru toți utilizatorii și pentru a asigura integritatea instituțiilor naționale care funcționează ca producători de statistici oficiale. Ele sunt menite să fie aplicabile tuturor domeniilor statisticilor oficiale, tuturor producătorilor naționali de statistici oficiale și pentru toate procesele implicate în producerea și difuzarea statisticilor oficiale. Ele trebuie să fie etaloane pentru legislația națională care definește cadrul instituțional al statisticilor oficiale și pentru comportamentul întregului personal implicat în aceste procese. Multe țări au creat o lege generală privind statisticile care îndeplinește aceste criterii.

7. Noțiunea de sistem statistic național este folosită aici ca fiind suma tuturor organismelor publice care sunt producătoare de statistici oficiale în sensul definit de legislația națională relevantă. Al optulea principiu impune ca acești producători să nu acționeze independent, ci să fie coordonați. În plus, sistemul statistic trebuie să includă orice organisme de coordonare sau consultative pentru statistici oficiale prevăzute de legislația privind statisticile sau instituite în baza acestei legislații.

8. În cazul altor organisme publice decât oficiile naționale de statistică (sau oficiile de statistică de la nivel regional sau local), care funcționează ca producători de statistici oficiale, principiile fundamentale ale statisticilor oficiale presupun ca sarcinile statistice să se supună legislației privind statisticile și să fie clar delimitate în organigramă de alte sarcini atribuite acestui departament, minister sau agenție. Prin urmare, noțiunea de producător de statistici oficiale (și de sistem statistic) nu include neapărat un întreg minister, departament sau agenție, ci numai acele subunități organizaționale care au sarcini regulate ca producători de statistici oficiale în sensul de mai sus. Toate unitățile guvernamentale altele decât producătorii definiți astfel sunt considerate utilizatori potențiali de statistici oficiale. Această clarificare este importantă deoarece noțiunea de independență profesională se referă la această graniță din punct de vedere al deciziilor care trebuie luate în cadrul sistemului statistic. De asemenea, schimbul de date supuse confidențialității statistice nu trebuie extins la alte unități guvernamentale decât producătorii de statistici conform definiției de mai sus sau decât instituțiile de cercetare.

9. Recensămintele populației și locuințelor reprezintă una dintre activitățile cele mai vizibile în mod public de statistici oficiale naționale și, prin urmare, aderarea la aceste principii are o importanță deosebită. Oficiile naționale de statistică trebuie să se asigure că recensămintele populației respectă, atât în realitate, cât și în percepția utilizatorilor și respondenților, aceste principii, astfel încât credibilitatea nu numai a recensământului, ci și a întregului Oficiu Național de Statistică și a întregului sistem statistic să nu fie compromisă. Prin urmare, se recomandă ca orice legislație specifică privind recensămintele populației în țări în care este în vigoare o lege generală

privind statisticile cu recunoașterea explicită a principiilor fundamentale să recunoască explicit aplicabilitatea acestor principii în ceea ce privește recensământul.

Confidențialitatea

10. În contextul unui recensământ al populației, cel mai important principiu pentru populație ca furnizor de informații este folosirea confidențială a informațiilor individuale. Al șaselea principiu se referă la folosirea de către autoritățile din domeniul statisticii a datelor individuale, indiferent dacă se referă la persoane fizice sau juridice⁶³, astfel încât acestea să fie strict confidențiale și folosite exclusiv în scopuri statistice. Atunci când se culeg date individuale de la respondenți prin intermediul unor cercetări sau recensăminte, producătorii de statistici trebuie să-și ia acest angajament, care în majoritatea țărilor este consacrat prin legislația națională, în mod foarte explicit pentru a-i convinge pe respondenți să participe și să furnizeze informații corecte. Termenul „scopuri statistice”⁶⁴ exclude în acest context folosirea acestor informații pentru decizii ale unei autorități guvernamentale sau din sectorul public (inclusiv instanțele) vizată ca unitate individuală. Astfel, termenul elimină eventuala percepție a respondenților că informațiile individuale pe care le furnizează de bună-credință despre ei înșiși ar putea fi folosite împotriva lor. În al doilea rând, principiul garantează că producătorii de statistici sunt văzuți ca luând în serios preocuparea respondenților în legătură cu caracterul privat al informațiilor pe care le furnizează.

11. Modalitatea cea mai clară prin care producătorii de statistici respectă acest principiu este așa-numitul principiu al „sensului unic” pentru datele individuale, care se referă la unitățile protejate. Producătorii de statistici pot primi astfel de date, dar, cu cele două eventuale excepții menționate mai jos, nu trebuie să comunice niciodată sau să facă accesibile astfel de date. Principiul sensului unic trebuie să se aplice tuturor datelor individuale, indiferent de sursă (recensământ, cercetare sau sursă administrativă). Datele din cercetare sau administrative trebuie acoperite de aceleași dispoziții privind confidențialitatea statistică în toate etapele de culegere, procesare și difuzare, din momentul în care sunt transmise unui producător de statistici.

12. Legislația privind statisticile poate să descrie două excepții de la interdicția asupra autorităților din domeniul statisticii, excepții care fac informațiile individuale protejate parțial accesibile: schimbul de informații individuale între producătorii de statistici din cadrul aceluiași sistem statistic național și acordarea accesului la fișierele de microdate cu date individuale, în anumite condiții, pentru cercetători de bună-credință. Detaliile celei de-a doua situații sunt descrise în capitolul despre metodologie. Prima excepție trebuie să se limiteze strict la scopurile statisticilor oficiale, iar a doua excepție la tabelare/analiză pe propria răspundere a cercetătorilor.⁶⁵ Din cauza

---

⁶³ Protecția unității statistice „persoană fizică” nu este eficientă dacă „gospodăria” nu este și ea protejată. Locuințele sau clădirile nu sunt protejate decât dacă există un risc indirect de dezvăluire pentru o anumită persoană.

⁶⁴ Termenul „scop statistic” nu trebuie interpretat ca permițând folosirea informațiilor individuale pentru tabele. Scopurile statistice acoperă și asocierea informațiilor individuale cu alte surse de statistici oficiale.

⁶⁵ Ambele excepții se pot limita la parteneri naționali sau se pot extinde pentru a acoperi departamentele de statistică ale organizațiilor supranaționale și internaționale în primul caz sau cercetători din străinătate sau care fac parte dintr-o rețea internațională de cercetare în al doilea caz. Legislațiile și practicile naționale diferă în această privință.

interdicției asupra folosirii nestatistice a microdatelor, folosirea primei excepții este în mod special delicată dacă producătorul de statistici care primește este o direcție a unei unități guvernamentale mai mari a cărei sarcină este folosirea datelor nestatistice. Ca un minim, legislația națională privind statisticile trebuie să fie pe deplin aplicabilă producătorului de statistici pentru a-l face pe acest producător eligibil să primească microdate confidențiale de recensământ de la Oficiul Național de Statistică.

13. Este de o importanță majoră ca oficiile naționale de statistică să fie percepute ca demne de încredere în totalitate în privința confidențialității. Din acest motiv, cererile de comunicare a datelor individuale în scopuri nestatistice trebuie refuzate întotdeauna. Dacă, pe baza legislației din alte domenii decât statisticile oficiale, un astfel de acces în scopuri nestatistice este legal (de exemplu, în cazul datelor provenite din surse administrative sau în cazul unui recensământ cu dublu scop), accesul trebuie asigurat de către autoritățile guvernamentale corespunzătoare, nu de către oficiile naționale de statistică.

14. Al șaselea principiu implică excluderea dezvăluirii nu numai prin identificare directă a unităților (prin nume, adrese sau numere de referință general valabile), ci și prin identificare indirectă (printr-o combinație de caracteristici sau ca parte dintr-un cumul mic definit îngust). De asemenea, el implică reguli stricte de siguranță pentru manipularea chestionarelor și a datelor individuale stocate. În contextul unui recensământ al populației, recomandările sunt prezentate mai în detaliu în Capitolul II.

Independența profesională

15. Este importantă delimitarea independenței profesionale pentru o autoritate în domeniul statisticii. Acest lucru este valabil în special pentru o operațiune precum un recensământ al populației, acolo unde Oficiul Național de Statistică este dependent de finanțarea de la bugetele de stat (la nivel național, regional și local, plus donatori internaționali, dacă este cazul). Prin urmare, principiul independenței „profesionale” poate fi rezumat astfel încât să se adreseze modalității statisticilor oficiale (însemnând modalitatea în care statisticile oficiale sunt produse și difuzate. Cu toate acestea, acest principiu nu se extinde și asupra obiectului (însemnând deciziile în legătură cu care dintre caracteristicile societății sunt suficient de relevante pentru a fi măsurate prin activitățile de statistici oficiale finanțate de guvern, iar frecvența acestor măsurători și categoriile majore în care sunt împărțite aceste caracteristici are un impact substanțial asupra resurselor).

16. Din punct de vedere al proceselor, independența profesională înseamnă că, în timp ce o varietate de categorii interesate, în special utilizatorii majori, vor fi consultate în legătură cu chestiunile profesionale deciziile privind aspectele referitoare la modalitate vor fi luate în întregime în cadrul sistemului de statistici oficiale, și nu de către administrație sau de vreun organism politic. „În cadrul sistemului statistic” poate însemna de către șeful Oficiului Național de Statistică, eventual cu implicarea, pentru chestiunile majore, a unui comitet consultativ precum un consiliu de statistică instituit prin legislația relevantă privind statisticile oficiale sau a unui organism compus din toți sau unii dintre producătorii din sistemul național de statistică. În cazul recensământului populației, legea privind recensămintele poate prevedea ca o comisie specială de recensământ să joace un rol în luarea unor astfel de decizii. Indiferent de forma mecanismelor de luare a deciziilor în cadrul sistemului statistic al unei țări, este esențial ca legea relevantă să consfințească foarte clar faptul că toate organismele implicate se supun principiilor fundamentale (care sunt și ele, de preferat, consfințite

printr-o lege generală privind statisticile. În ceea ce privește obiectul statisticilor oficiale așa cum este el descris mai sus (care include deciziile referitoare la resurse și priorități), care nu intră sub incidența independenței profesionale, împărțirea rolurilor este exact opusul; în timp ce majoritatea propunerilor de astfel de decizii vor fi pregătite de diverși actori din sistemul statistic într-un mod coordonat, decizia se va lua la nivel politic, fie de către un minister, fie de către guvern sau Parlament.

17. Punctul unde se trage linia între modalitate și obiect poate diferi de la țară la țară. Percepția integrității oficiilor naționale de statistică atinge un nivel atât de înalt în unele țări, încât șeful acestei organizații poate fi chiar în situația de a decide cu privire la alocarea unor resurse globale pentru statistici oficiale între domenii (numai cu bugetul total hotărât la nivel politic ca parte din procesul bugetar). Cu toate acestea, există un nucleu de chestiuni care intră sub incidența principiului independenței profesionale și care nu trebuie să facă obiectul luării de decizii de către un organism politic.

18. Aceste chestiuni includ:

- a) Conceperea instrumentelor de culegere a datelor pentru statistici oficiale cu privire la acoperirea, chestionarele și terminologia folosite în acestea, selectarea unităților de respondenți (în cazul unei acoperiri neexhaustive). Aceasta se extinde și la conceperea cercetărilor pilot și a cercetărilor post-înregistrare;
- b) Alegerea surselor administrative care urmează să fie folosite în pregătirea recensământului sau (ca în cazul recensămintelor pe bază de registre) în etapa de implementare;
- c) Urmărirea non-răspunsului în cazul culegerii datelor primare sau procesul de verificare a datelor administrative de către persoanele vizate și urmărirea respectivă a non-răspunsului în această abordare;
- d) Alegerea metodelor și strategiilor pentru editarea datelor brute (din culegerea datelor primare sau din surse administrative), pentru imputarea informațiilor lipsă sau pentru corectarea informațiilor eronate, pentru clasificarea întrebărilor deschise și pentru combinarea diverselor surse în cele mai bune moduri (fie la nivel de unitate, fie la nivel agregat);
- e) Alegerea agregatelor care urmează să fie compilate din recensământ și care urmează să fie difuzate ca rezultate ale statisticilor oficiale, inclusiv terminologia folosită pentru aceste agregate și modurile de compilare a acestora;
- f) Modurile în care sunt difuzate aceste rezultate cu respectarea deplină a principiilor fundamentale relevante, inclusiv momentul comunicării;
- g) Standardele, metodele și procesele de controlul calității pentru diverșii pași ai operațiunii, precum și decizia în cazul în care anumite agregate nu pot fi comunicate din cauza unei calități insuficiente;
- h) Modurile în care datele recensământului sunt folosite pentru îmbunătățirea altor rezultate sau activități de statistici oficiale (reper pentru seriile temporale, utilizate ca și cadru de eșantionare); și
- i) Modurile în care datele editate de nivel de unitate din recensământ sunt organizate, documentate și stocate pentru a facilita tabelarea suplimentară la cerere în conformitate cu specificațiile utilizatorilor individuali (servicii statistice) și pentru orice utilizare ulterioară în statistici oficiale (studii analitice).

19. Merită făcute două calificări generale privind independența profesională în luarea deciziei despre modalitate. De exemplu decizia finală poate rămâne în mod legitim la nivel politic fără ca acest lucru să reprezinte o contradicție cu principiile fundamentale. Prima chestiune este legată de un alt principiu fundamental: chestiunea poverii răspunsului la culegerea datelor primare (al cincilea principiu). Aceasta include obligativitatea răspunsului, problema dacă unele întrebări, în special în contextul unui recensământ, pot fi considerate o invadare prea mare a intimității și chestiunea penalităților pentru respondenții care refuză să respecte această obligativitate a răspunsului. Cea de-a doua chestiune se referă la diviziunea muncii și alocarea responsabilităților între diverșii participanți și organisme ale sistemului statistic al unei țări pentru diversele părți ale unui program statistic dintr-o țară, presupunând că toți se supun legislației privind statisticile. Pentru o operațiune de bază precum recensământul exclusiv în scopuri statistice, responsabilitatea globală este în mod obișnuit atribuită Oficiului Național de Statistică în calitate de producător major de statistici oficiale și de coordonator al sistemului statistic, chiar dacă anumite elemente pot fi atribuite altor participanți din sistemul statistic.

20. În contextul unui recensământ tradițional al populației, detaliile care vor fi consfințite prin lege și legislație secundară pe baza acestei legi au adeseori un caracter mai detaliat decât pentru alte culegeri de date primare pentru statistici oficiale precum cercetările pe eșantioane. Prin urmare, există un nume risc ca organismele politice să se implice în decizii care sunt enumerate mai sus ca fiind nucleul independenței profesionale. Aceste texte de lege nu trebuie să depășească enumerarea caracteristicilor care urmează să fie acoperite prin recensământ într-un mod general, dar formularea exactă a întrebărilor din chestionar trebuie să revină sistemului statistic. Textele de lege despre recensământ nu trebuie să conțină o listă exhaustivă de tabele ca rezultate, dar, dacă se consideră că o specificare a rezultatelor la nivel legal este inevitabilă, aceasta trebuie să se facă în termeni generali, lăsând definițiile exacte și metodele de agregare în întregime la latitudinea sistemului statistic. Cele mai importante aspecte ale specificării rezultatelor în termeni legali se referă la imparțialitate și eventual la promptitudine.

21. Pentru alegerile care trebuie făcute în cadrul independenței profesionale, participanții responsabili din sistemul statistic „trebuie să decidă strict în conformitate cu criteriile profesionale, inclusiv principiile științifice și etica profesională” (al doilea principiu), astfel încât rezultatele statisticilor oficiale să fie ca o imagine cât mai corectă a caracteristicilor unei societăți. În majoritatea cazurilor, aceste decizii nu se iau în gol; există un stoc recunoscut de standarde profesionale naționale și internaționale și de bune practici profesionale ale statisticilor oficiale pentru multe dintre deciziile enumerate mai sus; acestea pot, în majoritatea cazurilor, să fie considerate o opțiune valabilă la nivel național; nu numai pentru că facilitează comparațiile internaționale, ci mai ales pentru că oferă o soluție imparțială și sigură din punct de vedere profesional la chestiunile metodologice.

22. O problemă specifică a independenței profesionale în contextul unui recensământ poate apărea din cauza presiunii exercitate de anumite ministere și în afara grupurilor de interese pentru includerea anumitor caracteristici, în timp ce criteriile profesionale pot duce, pe baza experienței anterioare din aceeași țară sau din alte țări, la opinia că alte forme de culegere a datelor primare, cum ar fi cercetările pe eșantioane neasociate unui recensământ exhaustiv cu obligativitatea răspunsului, ar fi mai potrivite pentru a furniza rezultate mai fiabile sau într-un mod mai puțin costisitor. Se pare că pentru astfel de utilizatori includerea în recensământ este un fel de recunoaștere a importanței

comparativ cu includerea numai într-o cercetare pe eșantion a statisticilor oficiale. Acesta este un exemplu tipic de criteriu neprofesional care trebuie exclus din procesul de luare a deciziilor. Dacă, la nivel politic, se decide că astfel de caracteristici trebuie incluse în ciuda avizului metodologic al Oficiului Național de Statistică în sens contrar, difuzarea rezultatelor pentru aceste caracteristici se va supune totuși unui nivel minim de calitate atins care este definit de sistemul statistic.

Imparțialitatea

23. Imparțialitatea este un criteriu important pentru toate etapele procesului de producere și difuzare de statistici. Ea presupune, printre altele, folosirea unei terminologii faptice și stabile pentru rezultatele ce urmează a fi difuzate, folosirea unei terminologii inteligibile, neagresive în chestionare și evitarea/corectarea oricăror factori de influențare în culegerea, procesare și prezentarea rezultatelor, precum omisiunea totală a anumitor grupe de populație. Cel mai important aspect este, totuși, imparțialitatea în punerea la dispoziția tuturor utilizatorilor a rezultatelor statisticilor oficiale.

24. Imparțialitatea în difuzare are mai multe aspecte; toate rezultatele declarate rezultate oficiale trebuie să fie accesibile public, iar difuzarea acestor rezultate trebuie să fie simultană pentru toți utilizatorii, inclusiv utilizatorii guvernamentali, la datele stabilite de sistemul statistic, nu de administrație. Prin urmare, este o practică bună pentru un oficiu național de statistică să aibă un calendar anticipat de comunicare. Calendarul anticipat de comunicare se poate modifica, pe măsură ce datele de comunicare devin treptat mai exacte în timp. Rezultatele pot fi comunicate ca provizorii și finale pentru a fi prompte, dar principiul imparțialității în difuzare trebuie respectat în toate situațiile.

25. Ca și cu alte chestiuni din sfera independenței profesionale, selectarea rezultatelor și alegerea datelor de comunicare trebuie să se bazeze pe criterii profesionale. O dată verificate calitatea și consecvența, rezultatele trebuie comunicate cât mai curând posibil. Îngrijorările că anumite rezultate pot fi nedorite sau inoportune din punct de vedere al administrației sau al altor categorii interesate importante nu trebuie luate în considerare niciodată, indiferent că aceste îngrijorări sunt exprimate explicit sau doar bănuite de statisticieni. Acest lucru ar fi o încălcare a principiilor fundamentale. Difuzarea este acea parte a statisticilor oficiale în care este cel mai probabil să apară tentative de subminare a aderării stricte la integritate. Prin urmare, este foarte important ca Oficiul Național de Statistică să fi dobândit o reputație de strictețe în această privință în toate domeniile statisticilor oficiale, astfel încât să nu existe loc de abateri de la un standard stabilit în cazul particular al recensământului populației. Dacă nu există un trecut clar în această privință, recensământul populației este, prin caracterul lui public, o ocazie excelentă de a construi și promova un nou standard de integritate care să fi aplicabil în toate statisticile oficiale din cursul și de după recensământ.

26. Specificarea FMI a integrității menționează că se pot da informații în avans anumitor departamente guvernamentale în condiții de embargo, dar această practică trebuie făcută publică. Scopul acestor informații în avans este acela ca utilizatorii cheie din administrație să se poată pregăti pentru a face față întrebărilor mass-media cu privire la implicațiile strategice ale acestor rezultate. Scopul nu este să fie invitate să comenteze cu privire la felul în care Oficiul Național de Statistică difuzează rezultatele. Prin urmare, aceste informații în avans, dacă sunt folosite, trebuie să fie limitate în timp (să nu depășească o zi), deoarece cu cât este mai mare perioada de timp, cu atât este mai mare riscul încălcării embargoului sau al unor încercări de intervenție în difuzarea de către

27. Adesea neglijată, dar o parte esențială atât a independenței profesionale, cât și a imparțialității este alegerea terminologiei pentru difuzarea rezultatelor. Deciziile în legătură cu această terminologie trebuie luate în întregime în cadrul sistemului statistic (însemnând că acestea nu trebuie impuse din afară) și trebuie să demonstreze imparțialitate. Prin urmare, trebuie să existe o limită în folosirea termenilor specifici sau a limbajului de susținere a anumitor politici în comunicările formulate de statisticieni oficiali.

28. Țările pot diferi în ceea ce privește practica lor în legătură cu ce implică imparțialitatea pentru furnizarea de comentarii explicative împreună cu comunicarea noilor rezultate. Minimul este adăugarea definițiilor și a altor explicații tehnice despre acoperire și exactitatea rezultatelor, astfel încât cel puțin utilizatorii specializați să poată primi îndrumare cu privire la utilizarea corectă. În vederea difuzării către mass-media și publicul larg, acest lucru poate să nu fie suficient, în special pentru rezultatele de referință precum cele ale recensământului. Trebuie adăugate explicații care să ajute mass-media, și prin astfel publicul larg, să înțeleagă cele mai semnificative elemente ale acestor informații noi și care să transforme informațiile cantitative în limbaj cotidian care să fie înțeles ușor și pus în relație cu alte informații, nestatistice, dar fără a intra în conflict cu imparțialitatea. Ca un minim, este datoria oficiilor naționale de statistică să facă distincția, în termeni cantitativi, între acele părți din dezvoltările/diferențele care trebuie modificate în metodologie atunci când apar și cele care corespund modificărilor sau diferențelor „reale”.

29. Selectarea celor mai importante elemente dintre multele aspecte ale noilor rezultate ale recensământului pentru așa-numita „povestire”⁶⁶ nu este întotdeauna ușoară, dar diferențele marcate în timp, dincolo de regiunile geografice (atât în interiorul, cât și între țări) și între grupe de populație reprezintă cu siguranță o primă abordare promițătoare. Mesajul către mass-media și public este cu certitudine îmbogățit de comentarii care permit identificarea factorilor cauzali ai unei dezvoltări sau a diferențelor dintre grupe și zone care apar în rezultate; dar pentru a nu veni în conflict cu imparțialitatea, comentariile de această natură făcute de statisticieni oficiali trebuie să fie susținute de fapte și nu trebuie să fie niciodată prescriptive. DQAF al FMI insistă (a se vedea alineatul 3 din Anexa III) ca „produsele agențiilor/unităților statistice să fie clar identificate ca atare” sau, cu alte cuvinte, ca comentariile altor unități decât Oficiul Național de Statistică, fie că conțin comentarii prescriptive sau nu, să fie clar separate de produsele și comunicărilor Oficiului Național de Statistică. Arta adăugării de comentarii relevante la comunicările statistice se dobândește o dată cu experiența și feedback-ul din partea utilizatorilor și trebuie să se bazeze pe o politică generală a Oficiului Național de Statistică aplicabilă tuturor domeniilor. Principiul imparțialității trebuie să evite orice părtinire sau jargon părtinitor. Riscul influențării informațiilor este prezent mai ales atunci când se folosesc diagrame sau hărți, acolo unde prima impresie este predominantă pentru majoritatea utilizatorilor nespecialiști.

30. Deși aplicarea strictă a principiului difuzării simultane către toți utilizatorii este standard pentru statisticile economice, el este aplicat mai puțin strict uneori în statisticile demografice și sociale. Nu există un motiv profesional pentru care să persiste o astfel de diferență între domenii. Un argument este acela că, din cauza periodicității reduse a anumitor rezultate din statisticile demografice și sociale, aceste rezultate trebuie discutate și verificate cu asistență din partea unor

---

⁶⁶ UNECE: <http://www.unece.org/stats/documents/writing>

experți externi înainte de a fi comunicate. Cu toate acestea, managementul calității este o parte integrantă a proceselor statistice indiferent de domeniul și periodicitatea lor, iar acolo unde managementul calității include asistența unor experți externi, producătorii de statistici trebuie să se asigure că nu pot apărea scurgeri către ministere sau grupuri de interese ca produse secundare ale procesului de asigurarea calității. Acest risc este minimizat atunci când există cunoștințele necesare pentru controlul calității în cadrul oficiului de statistică sau cel puțin în cadrul sistemului statistic național.

31. O problemă socială în contextul imparțialității provine din folosirea rezultatelor agregate ale recensământului în „scopuri de alocare”. Acest lucru se referă la utilizări precum alocarea locurilor în Parlament sau în alte organisme proporțional cu populația de referință sau finanțarea administrațiilor locale de la bugetul de stat pe baza parametrilor statistici, precum populația de referință. De asemenea, se referă la programe în care finanțarea este legată de criterii de eligibilitate pentru entitățile locale sau regionale, unul dintre acestea fiind un prag de populație (sau proporție de populație). Atunci când referința este reînnoită printr-o nouă rundă de recensământ, temeri că rezultatul va fi nefavorabil unuia sau altuia dintre organisme sau că va fi inechitabil pot fi semnalate Oficiului Național de Statistică pentru a-i influența alegerea metodelor. Dar acest lucru poate introduce părtiniri și abateri de la bunele practici și standarde profesionale și, astfel, principiul imparțialității statisticilor oficiale ar fi încălcat, deoarece alegerea metodelor nu trebuie influențată de astfel de criterii (și nici de criterii referitoare la felul cum va fi influențat ratingul țării într-un tabel internațional).

32. Un răspuns la aceste îngrijorări care este pe deplin compatibil cu criteriile de integritate este clarificarea responsabilităților statisticienilor oficiali și ale celor responsabili cu procesele de alocare, ținând seama de principiile fundamentale. Este decizia acestora din urmă, și nu a statisticienilor oficiali, să folosească parametrii statistici (și la anumite ponderări subiective pentru agregarea acestora) ca și cheie pentru deciziile lor referitoare la alocare sau eligibilitate. Cu toate acestea, alegerea lor nu este constrânsă de rezultatele statisticilor oficiale publicate de Oficiul Național de Statistică; alte opțiuni pot fi un subset al rezultatelor globale oficiale (însemnând că se exclus anumite componente) sau „adăugarea” unor elemente măsurate separat (cu condiția disponibilității unor statistici fiabile pentru aceste elemente). Oficiul Național de Statistică ar fi, cu siguranță, în măsură să compileze orice cheie conform specificațiilor utilizatorului. Totuși, acest lucru nu trebuie să înlocuiască rezultatul de referință comunicat oficial așa cum este definit de statisticieni, ci să fie mai degrabă un produs suplimentar cu statut propriu. Distincția dintre cele două este aceea că Oficiul Național de Statistică poartă întreaga responsabilitate pentru rezultatele oficiale, în timp ce pentru conceptul specificat de utilizator, Oficiul Național de Statistică este responsabil doar pentru exactitatea informațiilor. Responsabilitatea pentru concept și terminologie aparține utilizatorului din afara sistemului statistic.

Garanții instituționale ale Oficiului Național de Statistică derivate din independența profesională și imparțialitate

33. Confidențialitatea, independența profesională și imparțialitatea sunt ingredientele cheie pentru integritatea Oficiului Național de Statistică și a întregului sistem statistic din punctul de vedere al utilizatorilor și respondenților. Nu este suficient că aceste principii sunt prevăzute în legi. Ele trebuie asociate cu garanțiile instituționale și organizaționale ale Oficiului Național de Statistică și ale șefului acestuia. Pentru construirea și păstrarea încrederii în ochii mass-media, ai publicului și

ai respondenților în egală măsură, sunt esențiale atât existența (și respectarea) acestor garanții, cât și implementarea clară de către Oficiul Național de Statistică a tuturor principiilor fundamentale în practica zilnică.

34. În primul rând și cel mai important, Oficiul Național de Statistică trebuie să fie liber de sarcini nestatistice care pot crea conflicte de interese cu îndatorirea sa de bază de a produce statistici obiective referitoare la fenomenele relevante din societate sau cu obligația sa de a folosi datele individuale exclusiv în scopuri statistice. Orice astfel de sarcini ar împiedica Oficiul Național de Statistică să fie perceput ca imparțial și l-ar supune riscului de a fi considerat un instrument de susținere a politicilor guvernamentale.

35. În al doilea rând, este esențial să nu existe un proces de autorizare oficială sau neoficială care să implice organismele guvernamentale din afara sistemului statistic pentru comunicarea rezultatelor, indiferent de domeniul statisticilor oficiale, incluzând recensământul. Oficiile naționale de statistică au dreptul să comunice direct cu mass-media pentru a-și îndeplini funcția de difuzare, fără a avea obligația canalizării mesajelor prin intermediul organismelor guvernamentale.

36. În al treilea rând, ca un corolar al independenței profesionale, șeful Oficiului Național de Statistică poartă responsabilitatea deplină pentru calitatea profesională a rezultatelor, pentru integritatea întregului lanț de procese care au condus la aceste rezultate și pentru aplicarea strictă a regulilor de confidențialitate pentru datele individuale. Procesul de selectare și de numire a șefului Oficiului Național de Statistică și a altor membri din conducerea acestuia, precum și mijloacele legale și de altă natură de protejare a șefului împotriva oricăror intervenții din partea administrației și a oricăror presiuni din partea grupurilor de interese în chestiuni care intră în sfera independenței profesionale sau afectează imparțialitatea sau confidențialitatea, sunt esențiale pentru integritatea și percepția de integritate a statisticilor oficiale.

37. În contextul recensământului, o chestiune organizatorică specială cu implicații asupra integrității poate apărea prin implicarea în procesul de culegere a datelor din recensămintele tradiționale a unor organisme guvernamentale care nu sunt considerate ca făcând parte din sistemul statistic, în special organisme de la nivel local și regional. Astfel de organisme pot avea alte responsabilități decât statisticile oficiale, care au potențialul de a crea conflicte de interese. Prin urmare, este important ca, în plus față de stipularea în lege a faptului că sunt supuse pe deplin principiilor fundamentale, în special privind confidențialitatea, pentru toate activitățile din contextul recensământului să fie instituite și aplicate metode de verificare a conformității, ca făcând parte din procesele de control al calității. Având în vedere criteriile de eligibilitate (sau non-eligibilitate), administrațiile locale pot încerca, de asemenea, să influențeze rezultatele globale pentru zona lor pentru a crește (sau reduce) șansele de a intra într-o anumită schemă de guvern (de exemplu, introducând administrația bilingvă dacă minoritatea lingvistică atinge un anumit procent din totalul populației). În asemenea cazuri este posibil să trebuiască instituite în mod obligatoriu măsuri organizatorice speciale care să asigure verificări și evaluări la nivel local prin legislația privind recensămintele, în plus față de măsurile de controlul calității ale Oficiului Național de Statistică.

38. În cazul în care anumite părți din activitățile de statistici oficiale sunt transferate unor operatori privați (ceea ce poate fi o soluție eficientă din punct de vedere al costurilor pentru o operațiune mare și nefrecventă precum recensământul), contractele respective trebuie să specifice obligațiile contractorilor ca și cum aceeași activitate ar fi desfășurată în cadrul Oficiului Național de

Statistică. Orice date procesate de acești contractori trebuie folosite de un contractor privat numai în condițiile contractului, excluzând orice alte scopuri, statistice sau de altă natură. Legea privind recensămintele trebuie să prevadă că dispozițiile referitoare la penalități sunt aplicabile și personalului acestor contractori care lucrează pentru recensământ în cazul unor încălcări, de exemplu ale dispozițiilor referitoare la confidențialitate. Este în interesul contractorilor privați să respecte aceste condiții contractuale, întrucât nerespectarea lor ar periclita orice contract viitor cu Oficiul Național de Statistică.

39. O formă de delegare a unor părți din activitatea de recensământ către organizații publice sau private nu diminuează în niciun fel responsabilitatea Oficiului Național de Statistică pentru integritatea întregului proces, de la început până la sfârșit, și pentru rezultatele oficiale.

Transparența

40. Principiul transparenței (al treilea principiu fundamental) este un corespondent necesar al independenței profesionale. El garantează că statisticienii oficiali sunt pe deplin răspunzători față de comunitatea de utilizatori, respondenți și contribuabili pentru deciziile pe care le iau sub umbrela independenței profesionale. Toate metodele folosite în procesul de producere și difuzare trebuie să fie transparente, astfel încât utilizatorii nemulțumiți să poată pune în discuție alegerile făcute și să întrebe care au fost motivele. DQAF al FMI impune ca pentru modificări majore ale metodologiilor să se transmită o înștiințare prealabilă, înainte ca rezultatele să fie difuzate. Orice difuzare de rezultate trebuie să fie însoțită de informații detaliate privind sursele și metodele, care să fie accesibile oricui. Dacă rezultatele nu ating nivelurile predefinite de calitate, ele trebuie să fie marcate în mod corespunzător sau să nu fie comunicate deloc, cu explicarea publică a motivelor și punerea la dispoziție a materialului explicativ al deciziei pentru o analiză deschisă. Orice evaluare a calității operațiunilor de recensământ sau a unor părți din acestea trebuie să fie accesibilă public.

41. Dacă principiul transparenței pare să impună o povară asupra oficiilor naționale de statistică, este necesar să se prevină și să se contracareze orice acuzație de comportament „cutie neagră” nejustificat, care este deseori primul pas în acuzarea statisticienilor de cedare în fața intervențiilor sau presiunilor menite să modeleze rezultatele într-o anumită direcție. Transparența este necesară în statisticile oficiale de astăzi deoarece, chiar și în cazul operațiunilor exhaustive precum recensămintele, rezultatele nu mai sunt compilate exclusiv ca și numărări de frecvență, sume sau medii, ci ca o secvență complexă și iterativă de algoritmi incluzând componente de „estimare” pe baza editării, imputării, extrapolării și combinării diferitelor surse. Transparența este, de asemenea, o condiție prealabilă a aplicării celui de-al patrulea principiu, care dă dreptul producătorilor de statistici să facă comentarii asupra interpretării eronate sau a utilizării incorecte a statisticilor de către un terț (inclusiv utilizatorii guvernamentali ai statisticilor). Deciziile cu privire la folosirea acestui drept intră în sfera independenței profesionale și aparțin statisticienilor, fără a fi nevoie de aprobare din afara sistemului statistic.

42. Un alt element al transparenței este al șaptelea principiu, conform căruia „legile, regulamentele și măsurile” în baza cărora funcționează sistemul statistic trebuie făcute publice”. Recensămintele au un spectru deosebit de voluminos de regulamente, instrucțiuni și manuale, dat fiind numărul mare de personal folosit pentru majoritatea tipurilor de recensământ, în special cele tradiționale. Aceste materiale trebuie să fie la dispoziția oricui fie la cerere, fie să fie accesibile la modul general pe Internet.

Relația cu respondenții

43. Conform celui de-al cincilea principiu, povara asupra respondenților este un criteriu obligatoriu pentru toate deciziile privind opțiunea între culegerea de date primare și secundare și conceperea culegerii de date primare. Felul în care se aplică acest principiu în realitate este, împreună cu angajamentul de confidențialitate, esența aspectului integrității pentru relația dintre Oficiul Național de Statistică și respondenți. Acest lucru este relevant mai ales pentru o culegere de date primare în forma unui recensământ tradițional, în care toate persoanele dintr-o țară sunt supuse obligativității răspunsului.

44. Elementele de integritate în relația cu respondenții sunt:

- a) O selecție de întrebări strict pe baza relevanței și inadecvarea demonstrată a formelor mai puțin împovărătoare de culegere de date, precum cercetările pe eșantioane;
- b) Un efort amplu de testare a chestionarelor în diverse medii locale prin cercetări pilot și de formulare a concluziilor necesare prin renunțarea la elementele problematice din recensământ și îndrumarea utilizatorilor către alte forme de culegere a datelor;
- c) O campanie publicitară bine concepută, care să înceapă cu mult înaintea datei recensământului;
- d) Difuzarea unor informații clare către fiecare gospodărie, cel mai târziu atunci când sunt culese datele, în legătură cu scopurile recensământului, baza legală, folosirea datelor și autoritățile publice care au acces la datele individuale, măsurile de asigurare a confidențialității, obligativitatea pentru respondenți și eventualele consecințe ale neconformării, combinate cu informații despre locul și modul în care se pot obține informații suplimentare despre recensământ;
- e) Un mod de a contacta gospodăriile și persoanele la momentul culegerii datelor care să fie proporțional, neagresiv și să țină seama de sensibilitățile grupelor speciale de populație. Acest lucru presupune ca lucrătorii din teren să fie bine instruiți și formați și să fie astfel selectați, încât să nu sporească rezistența opusă de respondenți; și
- f) O politică în trepte, atent concepută, de reamintire/re-contactare și o politică formulată clar atunci când se face uz de dispozițiile privind penalitățile pentru neconformare și pentru inițierea procedurii de încălcare.

Anexa IV: Cadrul de asigurarea calității și implementarea lui

1. Prezenta anexă conturează un cadru de gestionare a asigurării calității, inclusiv comentarii despre fiecare dimensiune a calității. Apoi urmează discutarea tehnicilor și a aplicării pentru o serie de activități specifice în realizarea recensământului.

Cadrul de gestionare

2. Calitatea trebuie gestionată într-un mod integrat în contextul mai larg al realizării întregului program al recensământului. Gestionarea recensământului va necesita aport și sprijin din toate domeniile funcționale și în acest context se vor face compensările necesare pentru a asigura un echilibru corespunzător între calitate și preocupările legate de costuri, de povara asupra respondenților și de alți factori. Este nevoie de lucrători pricepuți în relația cu oamenii, care să poată vorbi cu cunoștințe de specialitate și cu autoritate, fiind în același timp sensibili la nevoia de a aprecia presiunile concurente privind dimensiunile calității și ale altor factori și de a ajunge la un consens. Pentru fiecare aspect al activității de recensământ, persoanele responsabile trebuie să fie dotate cu cunoștințele adecvate. Fiecare dintre aceste persoane va crea și va implementa strategii care să abordeze mult aspecte ale calității. Făcând astfel, ele trebuie să fie sensibile nu numai la preocupările proprii privind calitatea, ci și la interacțiunea cu preocupărilor altora privind calitatea. Sunt esențiale strategiile de facilitare a schimbului de informații necesare și reflectarea în comun asupra chestiunilor încrucișate privind calitatea.

3. Preocupările privind calitatea trebuie să primească atenția cuvenită în cursul conceperii, aplicării și evaluării. Experții pe domenii își vor aduce cunoștințe despre conținut, nevoile clienților, relevanță și coerență. Metodologii statistici își aduc cunoștințele specializate despre metodele statistice și compensările în calitate, în special cu privire la exactitate, promptitudine și costuri. Experții operaționali vin cu experiența lor în metodele operaționale și preocupările pentru caracterul practic, eficiență, lucrătorii din teren, respondenți și asigurarea și controlul calității operaționale. Experții în sistem aduc cunoștințe despre standardele tehnologice și instrumentele care vor ajuta la facilitarea atingerii nivelului de calitate, în special în dimensiunile de promptitudine și exactitate. În colaborare cu experții pe domenii, experții în difuzare vor pune accentul pe accesibilitate și interpretabilitate.

Gestionarea relevanței

4. Programele și rezultatele unui oficiu național de statistică trebuie să reflecte cele mai importante nevoi de informații ale țării. Prin urmare, relevanța pentru recensământ trebuie să fie gestionată în acest context mai larg. Acest lucru se realizează prin procese de evaluare a relevanței conținutului recensământului anterior și de identificare a golurilor de informațiilor noi și emergente care ar fi oportun să fie umplute prin intermediul recensământului. Procesele majore de realizare a acestui lucru pot fi descrise astfel: mecanisme de feedback ale clienților și categoriilor interesate; verificarea programelor și analiza datelor. Informațiile din aceste procese pot fi apoi folosite pentru a asigura relevanța conținutului și rezultatelor recensământului.

5. Mecanismele importante de feedback pot include consultări cu departamentele și agențiile guvernamentale cheie, avizele unor comitete consultative profesionale în domeniile majore; feedback-ul utilizatorilor și cercetări de piață; consultări ad-hoc cu grupurile interesate; și legătura cu

oficiile statistice din alte țări.

6. Deși scopul primar al analizei datelor este de a face să avanseze înțelegerea fenomenelor, ea oferă și un feedback privind adecvarea și completitudinea datelor folosite în analiză. Prin identificarea întrebărilor la care datele recensământului nu pot răspunde, ea evidențiază golurile și punctele slabe. Acest lucru trebuie luat în considerare în contextul potențialului analitic al altor date deținute de oficiul statistic.

Gestionarea exactității

7. Gestionarea exactității necesită atenție în cursul celor trei etape cheie ale procesului de recensământ: concepere, implementare și evaluare.

8. Parametrii și deciziile privind concepția vor avea un impact asupra exactității. Exactitatea realizată, precum și gradul de promptitudine și de coerență vor depinde de metodele explicite instituite și de procesele de asigurarea calității încorporate pentru a identifica și controla potențialele erori în diversele etape ale recensământului. O serie de aspecte cheie ale concepției trebuie luate în discuție la fiecare recensământ pentru a asigura acordarea atenției cuvenite preocupărilor legate de exactitate:

- a) Considerarea explicită a compensărilor globale între exactitate, cost, promptitudine și povara asupra respondenților în cursul etapei de concepție;
- b) O justificare adecvată pentru fiecare întrebare pusă și o pre-testare adecvată a întrebărilor și chestionarelor în fiecare modalitate de culegere, asigurând în același timp un set de întrebări suficient pentru a îndeplini cerințele;
- c) Evaluarea acoperii populației țintă. Ea se referă la adecvarea infrastructurii geografice pe care se va baza culegerea și difuzarea. De asemenea, acest lucru are legătură cu adecvarea listei de adrese care urmează să fie folosite în zonele în care are loc transmiterea prin poștă a chestionarelor de recensământ;
- d) Considerarea corespunzătoare a opțiunilor de eșantionare și de estimare. De exemplu, eșantionarea ar putea fi folosită în etapa de culegere prin folosirea unor chestionare în format scurt sau lung pentru a reduce povara asupra respondenților și costurile de culegere. Sau eșantionarea ar putea fi introdusă după culegere, prin procesarea numai a unui eșantion de înregistrări, cel puțin pentru un subset de caracteristici, pentru a produce rezultate mai prompte sau pentru a ține sub control costurile de procesare. În ambele cazuri, trebuie să se facă o analiză atentă a dimensiunii și structurii eșantionului și a ponderării și altor proceduri de estimare necesare;
- e) Instituirea unor măsuri adecvate pentru facilitarea și încurajarea unui răspuns exact, pentru urmărirea non-răspunsului și abordarea datelor lipsă;
- f) Considerarea corespunzătoare a nevoii de control al calității și de alte procese de asigurarea calității pentru toate etapele de culegere și procesare; și
- g) Verificarea corespunzătoare a consecvenței interne și externe a datelor.

9. Deși managerii programelor individuale au o flexibilitate considerabilă în implementarea practicilor și metodelor specifice, acest lucru trebuie să se facă într-un mod integrat în cadrul gestionării globale a calității datelor recensământului.

10. O concepție bună va conține întotdeauna o protecție împotriva erorilor de implementare, de exemplu prin selectarea adecvată și formarea personalului, structuri de supraveghere adecvate, proceduri și sisteme redactate și testate atent și proceduri de asigurarea calității și de controlul calității. În toate procesele trebuie încorporate mecanisme de monitorizare a implementării, ca parte a concepției. Sunt necesare informații pentru a monitoriza și corecta problemele care apar în cursul implementării. Acest lucru necesită un sistem de informații prompte care să furnizeze managerilor informațiile de care au nevoie pentru a ajusta și a corecta problemele în timpul desfășurării activității. De asemenea, este nevoie de informații pentru a aprecia dacă desfășurarea concepției a fost cea planificată, pentru identificarea zonelor cu probleme și a lecțiilor învățate din operațiuni, astfel încât să se vină în sprijinul conceperii recensămintelor viitoare. Câteva exemple de activități care ar putea fi desfășurate pentru a gestiona și monitoriza exactitatea în cursul implementării și al operațiunilor sunt următoarele:

- a) Raportări și analize regulate ale ratelor de răspuns și ale ratelor de finalizare în cursul culegerii;
- b) Monitorizarea ratelor de urmărire a non-răspunsului;
- c) Monitorizarea feedback-ului intervievatorului;
- d) Monitorizarea verificărilor și controlului acoperirii;
- e) Monitorizarea ratelor de eșec al editării și a progresului acțiunilor de corectare;
- f) Monitorizarea rezultatelor procedurilor de controlul calității în cursul culegerii și procesării;
- g) Monitorizarea cheltuielilor în funcție de progresele înregistrate; și
- h) Crearea, implementarea și monitorizarea planurilor pentru situații neprevăzute.

11. Acolo unde este cazul activitățile prevăzute la alineatul 10 trebuie să fie la niveluri geografice diferite sau agregări utile pentru fiecare nivel de gestionare, inclusiv cele adecvate pentru supravegherea și corectare acțiunilor grupurilor de persoane implicate.

12. Evaluarea exactității trebuie să fie luată în discuție în etapa de concepție, deoarece măsurarea exactității necesită adesea informații care urmează să fie înregistrate după începerea culegerii și procesării datelor recensământului.

13. Exactitatea este multidimensională. Indicatorii pot viza multe aspecte ale culegerii, procesării și estimării din cadrul unui recensământ. Zonele primare ale evaluării includ următoarele:

- a) Evaluarea erorii de acoperire, atât sub-acoperirea, cât și supra-acoperirea. În majoritatea țărilor, acest lucru se realizează printr-o cercetare a acoperirii post-recensământ și prin metode de estimare duală a sistemului. Comparațiile cu estimările oficiale ale populației și în mod tipic proiecțiile din recensământul anterior sunt adesea folosite ca instrument de evaluare;
- b) Ratele de non-răspuns și de imputare;
- c) Ratele de eroare de captare a datelor, ratele de eroare de codificare;
- d) Măsurări ale erorii de eșantionare, acolo unde este cazul; și
- e) Orice alte probleme grave de exactitate sau consecvență privind rezultatele. Acest lucru este strâns legat de coerență și permite posibilitatea ca problemele întâlnite cu privire la un anumit aspect al recensământului să dea naștere unei nevoi de precauție în utilizarea rezultatelor.

Gestionarea termenelor fixe

14. Promptitudinea planificată este o decizie de concepție, bazată adesea pe compensări cu exactitatea și relevanța. Informații mai prompte pot fi mai relevante, dar mai puțin exacte. Astfel, deși promptitudinea este importantă, ea nu este un obiectiv necondiționat. Mulți dintre factorii descriși la exactitate se aplică și aici în egală măsură. Promptitudinea este, de asemenea, afectată de necesitățile fundamentale de timp pentru culegerea și procesarea datelor recensământului cu un grad adecvat de calitate pe celelalte dimensiuni.

15. Comunicările majore de informații trebuie să aibă date de comunicare anunțate cu mult timp înainte. Acest lucru ajută utilizatorii să facă planificări și oferă o disciplină internă pentru respectarea acestor date importante.

16. Pentru serviciile personalizate de recuperare a informațiilor, măsura promptitudinii corespunzătoare este perioada scursă între primirea unei solicitări clare și transmiterea produsului informațional la client. Pentru astfel de servicii trebuie instituite standarde de servicii.

Gestionarea accesibilității

17. Informațiile recensământului trebuie să fie ușor accesibile utilizatorilor. Informațiile statistice despre care utilizatorii nu știu, pe care nu le pot localiza sau pe care nu și le pot permite nu au nicio valoare pentru ei. În majoritatea oficiilor statistice, politicile de difuzare la nivel de corporații și sistemele de transmisie vor determina majoritatea aspectelor accesibilității.

18. La stabilirea definiției și conceperii produsului informațional, managerii trebuie să ia în considerare cu atenție cererile clienților. Cercetările de piață și legătura cu clienții vor ajuta la stabilirea acestora.

19. În lumea de astăzi, Internetul are potențialul de a juca un rol de vehicul primar de difuzare. El trebuie să includă nu numai datele comunicate, ci și informații despre date (metadate) precum afirmații despre calitatea datelor și descrieri ale conceptelor și metodelor folosite. Trebuie să se facă legăturile corespunzătoare și să se folosească vehiculele de difuzare către corporații ale oficiului statistic.

20. În cele din urmă, trebuie monitorizat feedback-ul clienților față de conținutul produselor informaționale și de modalitatea de difuzare în vederea realizării unor îmbunătățiri viitoare.

21. Nevoile de informații ale comunității de analiști prezintă unele cerințe speciale. Analiștii au nevoie adesea de înregistrări de microdate pentru facilitarea analizelor. Acest lucru înseamnă confruntarea cu unele provocări deosebite în vederea respectării în continuare a confidențialității datelor recensământului. Pentru a răspunde la aceste nevoi se pot folosi o serie de mijloace. Utilizarea publică a fișierelor de microdate, de obicei un eșantion de înregistrări ale recensământului, care au fost pre-filtrate pentru a proteja confidențialitatea, pot fi valoroase pentru analiști. Serviciile de recuperare în care analize specifice, concepute de analiști externi, pot fi realizate de personalul oficiului statistic, pot răspunde nevoilor unora dintre analiști.

Gestionarea interpretabilității

22. Gestionarea interpretabilității se ocupă în primul rând de furnizarea de metadate. Informațiile necesare utilizatorilor pentru înțelegerea informațiilor recensământului se împart în trei mari categorii: concepte și clasificări care susțin datele; metodele folosite pentru culegerea și procesarea datelor; și evaluări ale calității datelor. Primele dintre acestea se referă și la coerență.

23. Un alt ajutor pentru utilizatori este interpretarea informațiilor recensământului din momentul comunicării. Comentariul cu privire la mesajele primare pe care le conțin noile informații poate ajuta utilizatorii în înțelegerea inițială a informațiilor.

Gestionarea coerenței

24. Coerența este multidimensională. Obiectivele pentru coerența datelor recensământului includ: coerența datelor recensământului ca atare; coerența cu datele și informațiile din recensăminte anterioare; coerența cu alte informații statistice disponibile din partea oficiului statistic asupra acelorași fenomene sau asupra unor fenomene asociate; coerența cu informațiile din recensăminte din alte țări.

25. Primul element este crearea și utilizarea unor cadre, concepte, variabile, clasificări și denumiri standard pentru toate domeniile care sunt măsurate. Acest lucru vizează asigurarea unei măsurători standard între programe și, în ceea ce privește standardele internaționale, între țări.

26. În al doilea rând, recensământul trebuie să garanteze că procesul de măsurare nu introduce inconsecvență între datele sale și cele din alte surse. Managerii altor programe statistice sunt, desigur, responsabili în egală măsură pentru acest aspect al coerenței.

27. În al treilea rând, validarea, evaluarea și analiza datelor recensământului care se concentrează asupra comparării și integrării informațiilor din recensământ și alte surse vor clarifica nivelul de calitate atins în coerență. Datele recensământului trebuie analizate pentru domenii și agregări și mari, și mici, care sunt considerate importante. O astfel de analiză trebuie să ia în considerare totalurile, distribuțiile, relațiile dintre variabile sau seturi de variabile, relațiile dintre domenii, rate de creștere etc., după caz. Trebuie făcute comparații cu date din recensăminte anterioare și cu datele comparabile din cercetări. Analiza trebuie să se facă pe baza unei referiri la tabelările planificate.

Tehnici de controlul calității

28. În mod clar, regimul de asigurare a calității recensământului cuprinde o mare varietate de mecanisme și procese care acționează la diverse niveluri pe tot parcursul programului de recensământ. O tehnică importantă aplicabilă în multe operațiuni ale recensământului este controlul calității statistice. Acesta se adresează în primul rând exactității, deși, în funcție de operațiune, se poate adresa și altor elemente de calitate. Ceea ce urmează este o schițare a elementelor de bază ale controlului calității. Pentru o explicație completă a acestor metode, cititorul trebuie să consulte un text sau o referință standard precum Duncan (1986), Hald (1981) sau Schilling (1982)⁶⁷.

---

⁶⁷ Duncan, A.J., 1986. *Controlul calității și statisticile industriale*. A cincea ediție. R.D. Irwin Inc., Illinois. Hald, A., 1981. *Teoria statistică a inspectării eșantionării cu attribute*. Academic Press,

29. Succesul oricărui control al calității și al oricărui program de ameliorare depinde de: stabilirea standardelor sau cerințelor de calitate; determinarea tehnicilor adecvate de verificare; măsurarea calității; și furnizarea unui feedback prompt în urma rezultatelor programului, astfel încât să se poată lua măsuri eficiente de corectare.

30. Verificarea pe eșantion, verificarea completă (sau 100%) sau controalele prin sondaj sunt tehnicile obișnuite de controlul calității adoptate în recensământ.

31. Verificarea poate fi dependentă sau independentă. În verificarea dependentă, un verficator evaluează activitatea unui lucrător din cadrul recensământului prin analiza muncii lui. Cu toate acestea, verficatorul poate fi influențat de rezultatele obținute în operațiunea inițială. În verificarea independentă, o sarcină este verificată independent de un verficator fără referire la activitatea inițială. Se compară rezultatele inițiale cu cele ale verficatorului; dacă rezultatele corespund, atunci activitatea este considerată corectă; dacă nu, atunci un al treilea verficator, adesea un expert, rezolvă dezacordul.

32. Verificarea completă asigură în mod teoretic un control complet al activității dintr-o operațiune. Cu toate acestea, verificarea tuturor elementelor poate fi de durată și foarte costisitoare. În multe operațiuni, verificarea completă este folosită numai la inițierea operațiunii. După ce se arată că nivelul calității respectă standardul cerut, pot fi implementate proceduri de verificare pe eșantion. De obicei, această tranziție este gestionată de la angajat la angajat.

33. Verificarea pe eșantion reduce costul și poate duce la rezultate aproape la fel de fiabile ca și verificarea 100%. Verificarea este realizată adesea de un personal mai experimentat și mai calificat. Pentru a fi eficient, eșantionul trebuie să fie selectat în mod științific, folosind eșantionarea pe bază de probabilitate. El va fi gândit pe baza ratelor de eroare așteptate sau observate ale lucrătorilor, a calității de ieșire ce trebuie atinsă, a costului operațiunii în cauză și a costului de funcționare a planului de control al calității. El va fi ajustabil pentru a se adapta atunci când se modifică și calitatea activității. De exemplu, atunci când calitatea de ieșire se îmbunătățește, poate fi potrivită o rată mai mică de eșantionare a controlului calității. Două tipuri de proceduri de eșantionare se folosesc în mod obișnuit: eșantionarea de acceptare și eșantionarea continuă.

34. Eșantionarea de acceptare este o tehnică de controlul calității care stabilește structura eșantionului și regulile de decizie pentru a determina care loturi sunt acceptabile și care sunt inacceptabile și se folosește de obicei la activități precum editarea manuală, codificare și captarea datelor de intrare cele mai importante, unde activitatea este grupată pe loturi și serii. Fiecare lot este acceptat sau respins pe baza verificării unui eșantion ales din lot pe bază de metode de probabilitate. Planul de eșantionare este conceput în așa fel încât să ofere o rată de eroare de ieșire sub o anumită valoare, numită limita medie a calității de ieșire.

35. Atunci când activitatea este continuă și nu este posibilă gruparea rezultatelor în loturi pentru verificare, se poate folosi un plan de eșantionare continuă sau o abordare de control al procesului. Această metodă este aplicabilă proceselor care sunt destul de previzibile în ceea ce privește

---

New York. Schilling, de exemplu 1982. *Acceptarea eșantionării în controlul calității*. Marcel Dekker, New York.

rezultatele și care produc în permanență rezultate care respectă standardul de calitate – procesul este „sub control”. Controlul procesului statistic este o metodologie care garantează că astfel de procese rămân sub control și care oferă un feedback pentru a se lua măsuri de corectare atunci când nu sunt sub control. Operațiunile recensământului cărora li se poate aplica acest lucru includ: imprimarea formularelor; captarea automată a datelor prin intermediul recunoașterii inteligente a caracterelor (ICR) sau al recunoașterii optice a mărcii (OMR); și scanarea formularelor pentru ICR/OMR.

Implementarea unui program de asigurarea și îmbunătățirea calității

36. Programul de asigurarea calității trebuie să fie implementat într-un mod integrat pe tot parcursul conceperii, creării și execuției pașilor din procesul recensământului. Ca exemple, această secțiune oferă comentarii specifice asupra abordărilor privind asigurarea calității aplicabile pentru o serie din acești pași.

37. Conceperea chestionarului/chestionarelor de recensământ ține seama de cerințele statistice ale utilizatorilor de date, de cerințele administrative ale recensământului, de cerințele de procesare a datelor, precum și de caracteristicile populației. Întrucât recensămintele implică adesea metode multiple de culegere, trebuie efectuată testarea pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a chestionarelor pentru toate metodele aplicabile. Chestionarul trebuie să cuprindă elemente care vizează asigurarea unei acoperiri exacte a populației (de exemplu, cine să fie inclus, cine să nu fie inclus, unde să se numere). Testarea calitativă este necesară pentru a verifica aceste elemente și trebuie să acopere o varietate adecvată de situații întâlnite de populație. Din punct de vedere al conținutului, abordările asigurării calității pentru un recensământ sunt asemănătoare cu cele pentru o cercetare pe bază de eșantion. Testele calitative și interviurile cognitive trebuie planificate astfel încât să garanteze că întrebările sunt clare și înțelese corespunzător nu numai de populație în general, ci și de grupele speciale de populație cărora li se adresează anumite întrebări sau pentru care există anumite îngrijorări (de exemplu, persoanele în vârstă, persoanele care locuiesc singure, dificultățile de limbaj).

38. O dată cu apariția noilor tehnologii, introducerea chestionarelor pe bază de Internet poate oferi noi opțiuni care nu sunt disponibile pentru corespondentele lor imprimate. Aceste opțiuni pot asigura o calitate mai bună în ceea ce privește răspunsul la întrebări și acoperirea. Aceste verificări servesc ca oportunități de a detecta inconsecvențele și de a le prezenta respondenților pentru corectare și confirmare. Conceperea și prezentarea respondentului a unui chestionar pe bază de Internet va fi diferită de versiunea pe hârtie. Acest lucru înseamnă că trebuie să se acorde o atenție specială minimizării oricăror efecte potențiale de modalitate rezultate din diferențele dintre versiunea pe hârtie și cea electronică a chestionarului. Prin urmare, acest lucru trebuie să constituie un subiect important care să fie luat în discuție în programul de testare a chestionarului.

39. O provocare deosebită în conceperea chestionarului o prezintă conceperea lui astfel încât să fie accesibil respondentului și în același timp să îndeplinească cerințele pentru pașii ulteriori de procesare, în special pentru operațiunile de captare a datelor și de codificare. Programul de testare trebuie să se asigure și de faptul că aceste trăsături sunt testate temeinic anterior finalizării chestionarului.

40. Toți acești factori trebuie testați pe scară mică (testare calitativă) și apoi pe scară mare, cu un număr semnificativ de respondenți. Un test pe scară mare poate detecta o varietate de potențiale

probleme, ceea ce testarea calitativă nu poate. De asemenea, aceste teste fac posibilă compararea diferitelor posibilități de concepere și format prin intermediul unor concepții de eșantionare împărțite. Testul pe scară mare facilitează și evaluarea măsurii în care chestionarul se încadrează în alte operațiuni ale recensământului (de exemplu culegerea, introducerea datelor, codificarea).

41. Acoperirea este un element esențial al exactității. Ea are o influență directă asupra calității numărărilor populației și un impact indirect asupra calității tuturor celorlalte date produse de recensământ. Astfel, preocupările privind acoperirea trebuie luate în considerare la conceperea și implementarea majorității activităților recensământului și a programelor acestora de asigurarea calității. Granițele zonei de înregistrare trebuie să fie bine definite și proiectate pe hărți pentru a garanta că nicio zonă nu se omite și nu se include de două ori. Instrucțiunile și formarea referitoare la acoperirea locuințelor pentru personalul angajat în listarea și înregistrarea locuințelor trebuie să fie clare, explicite și ușor de înțeles. Populația țintă trebuie să fie bine definită, iar instrucțiunile și întrebările aferente, atât pentru interviuatori, cât și pentru respondenți, trebuie să fie create cu atenție și testate temeinic. Claritatea și simplitatea instrucțiunilor privind locul de reședință la înregistrare sunt vitale pentru a ajuta oamenii să numere exact o singură dată și la locul corect. Acest lucru este important în special la minimizarea supra-acoperirii. Chestionarele trebuie să includă îndrumări sau întrebări ajutătoare pentru situațiile în care este neclar dacă anumite persoane trebuie incluse sau nu. Trebuie create proceduri speciale pentru grupele de populație dificil de înregistrat (de exemplu, în zonele ultraperiferice, colectivități sau sedii de grup, persoane cu dificultăți de înțelegere sau de limbaj). Trebuie create proceduri de procesare în vederea minimizării riscului de anulare greșită, de pierdere sau de creare artificială de gospodării. O campanie publicitară bine gândită poate juca un rol important în promovarea conștientizării și receptivității cu privire la recensământ, ajutând astfel la minimizarea erorii de acoperire.

42. Toate aceste măsuri, împreună cu o formare, verificări de supraveghere și abordări ale asigurării calității corespunzătoare în cursul operațiunilor vor ajuta la minimizarea erorii de acoperire. Cu toate acestea, o oarecare eroare de acoperire este inevitabilă. De aceea este important să se măsoare, să se analizeze și să se raporteze eroarea de măsurare. Acest lucru se realizează cel mai bine prin intermediul unei cercetări independente post-recensământ a înregistrării pe un eșantion de zone ale recensământului sau printr-o metodologie de Verificare Inversă a Înregistrărilor. Rezultatele studiilor de acoperire oferă o evaluare importantă a recensământului actual și pot oferi și o îndrumare valoroasă pentru recensământul următor. Rezultatele, coroborate chiar cu numărările din cadrul recensământului, sunt o contribuție importantă la programele de estimare a populației. Informații poate furniza și analiza rezultatelor recensământului comparativ cu proiecțiile demografice ale populației din recensământul anterior.

43. Un al doilea subiect încrucișat, care poate avea un impact major asupra calității, este cel al creării sistemelor. În special, dimensiunile aferente ale calității sunt exactitatea, promptitudinea și accesibilitatea. Un recensământ modern folosește numeroase sisteme automatizate pe bază de calculator pentru a opera, a gestiona și a controla totul, de la plata salariilor și până la captarea, editarea și imputarea, codificarea, difuzarea datelor și altele. Această influență omniprezentă face să fie foarte importantă o abordare integrată a proiectării arhitecturii globale, precum și a concepției individuale și a implementării sistemelor.

44. Trebuie implementată o metodologie standard pentru crearea sistemelor, care trebuie să cuprindă următorii pași: proiectarea arhitecturii globale a sistemului; conceperea și analiza

sistemelor individuale; programarea sau construirea sistemelor; testarea funcțională a componentelor și apoi a sistemelor; testarea interfețelor între sisteme; testarea volumului și testarea acceptării utilizatorului; predarea și implementarea sistemului; și evaluarea. Acest lucru trebuie să se facă în cadrul unei abordări a gestionării configurației referitoare la: gestionarea schimbării; permiterea reutilizării standardelor și a celor mai bune practici; asigurarea păstrării clarității și valabilității tuturor cerințelor; comunicarea tuturor acestor elemente către proiectanți și utilizatori cu promptitudine și exactitate; și asigurarea conformității rezultatelor cu cerințele.

45. Specificațiile trebuie să fie bine redactate și analizate cu atenție pentru a produce cerințe funcționale. Este necesară o abordare standardizată a managementului schimbării. Asigurarea interoperabilității diferitelor sisteme care trebuie să comunice între ele este deosebit de importantă. În fiecare etapă trebuie evaluată performanța (promptitudinea), iar rezultatele trebuie verificate pentru a se conforma cerințelor. Multe dintre sistemele create pentru un recensământ vor fi folosite de numeroși lucrători de introducere de chei, codificare, editare și de alți funcționari. În consecință, este foarte important ca interfețele utilizatorului să fie atent concepute și testate temeinic. Mai general, o strategie de testare standardizată bine creată trebuie aplicată pe tot parcursul, într-un mod integrat.

46. De asemenea, există o serie de procese ale recensământului care implică operațiuni masive, fie manuale, fie automatizate. Exemple de asemenea operațiuni sunt: operațiuni de listare a locuințelor, întocmirea hărților, imprimarea materialelor pentru recensământ, proceduri de înregistrare, captare, editare și codificare a datelor (atât manuale, cât și automatizate). Procedurile de controlul calității sunt deosebit de relevante și de importante pentru fiecare dintre acestea.

47. Operațiunile de listare a locuințelor sunt desfășurate în mod obișnuit de recenzori anterior sau în același timp cu lăsarea chestionarelor la locuințe. Este deosebit de important în această etapă să se minimizeze atât sub-acoperirea, cât și supra-acoperirea locuințelor. În acest scop, procedurile recenzorilor trebuie să includă verificări ale calității pentru a asigura calitatea activității lor. De asemenea, supraveghetorii trebuie să aibă planificate verificări prin sondaj atunci când începe activitatea de listare și proceduri de controlul calității planificate a fi aplicate atunci când activitatea este finalizată.

48. Atunci când chestionarele sunt transmise prin poștă, acest lucru se face de obicei pe baza unei liste de adrese extrase dintr-un registru de adrese. Chiar și ținerea registrului de adrese va presupune mai mulți pași de controlul calității. Cu toate acestea, înainte de a fi utilizată, lista de adrese trebuie validată pentru a confirma faptul că fiecare locuință este inclusă cu adresa corectă și cu informațiile de geo-codificare și că nu sunt incluse non-locuințe. Trebuie să se prevadă și situația locuințelor aflate în construcție care pot să fie finalizate înainte de recensământ. Această validare este o operațiune vastă în domeniu și este supusă erorilor. Întrucât această activitate trebuie împărțită angajaților individuali în loturi, vor fi adecvate procedurile de controlul calității pe baza eșantionării de acceptare. Din nou, verificările prin sondaj și comunicarea strânsă cu supraveghetorii vor fi măsuri importante de asigurarea calității.

49. Înregistrarea, fie că este realizată prin interviu, fie prin ridicarea chestionarelor completate de la locuințele de pe listă, este asemănătoare. De obicei un recenzor este responsabil pentru toată activitatea dintr-o zonă de înregistrare și va trebui să efectueze o serie de verificări ale calității asupra propriei activități. În continuare, procedurile de eșantionare de acceptare,

implementate de supraveghetori, vor asigura calitatea diverselor aspecte ale activității recenzorilor.

50. Procesarea datelor este unul dintre pașii esențiali prin care datele brute ale recensământului sunt convertite într-un fișier principal complet, editat și codificat, utilizabil pentru tabelări. În unele dintre aceste procese, datele sunt transformate (de exemplu, la captarea, codificarea datelor), pe când în altele datele sunt corectate (de exemplu, la editare și imputare). În oricare dintre aceste operațiuni pot apărea erori noi și toate cele trei tipuri de tehnici de controlul calității pot fi utile.

51. Un prim pas în care pot apărea erori este captarea datelor. În captarea convențională a datelor pe bază de introducere a cheii, în care funcționarii citesc chestionare și introduc datele, verificări de interval și anumite verificări de consecvență pot fi încorporate în software-ul de introducere a datelor, astfel încât, atunci când este identificată o potențială eroare, funcționarului să i se ceară să reintroducă datele în câmpul respectiv. Introducerea datelor trebuie să fie verificată independent. În această etapă se poate adopta verificarea dependentă sau independentă în proporție de 100% sau eșantionarea de acceptare. Feedback-ul în legătură cu ratele de eroare și informațiile aferente trebuie să fie disponibil în funcție de operator, de lot și de câmp.

52. Și în operațiunile de captare a datelor care presupun scanarea chestionarelor și captarea datelor prin ICR/OCR vor fi necesare proceduri de controlul calității. În primul rând, funcționarea echipamentelor de scanare va încorpora proceduri de controlul calității pentru a asigura funcționarea în continuare a echipamentelor a parametri corespunzători; acest lucru poate lua forma controlului proceselor. Astfel de operațiuni vor necesita, în mod obișnuit, și un pas de introducere a cheii – cu pașii de controlul calității prezentați mai sus – pentru captarea datelor din chestionarele care nu au putut fi scanate sau în care imaginea a fost inutilizabilă de către software-ul ICR/OCR.

53. Editarea și codificarea manuală, inclusiv metodele asistate de calculator, trebuie să fie verificate temeinic de către alt personal. Această verificare poate fi dependentă sau independentă. În funcție de resursele disponibile, verificarea se poate face pe un eșantion sau în proporție de 100% sau poate încorpora ambele abordări într-o metodologie flexibilă. Din nou, se aplică o serie de tehnici, iar informațiile rezultate trebuie să fie disponibile în funcție de operator, de lot și de câmp pentru a facilita cel mai bine acțiunea de corectare și analiza ulterioară.

54. Editările realizate de calculator joacă un rol important în detectarea și corectarea erorilor. Verificările detaliate ale consecvenței și alte verificări se pot efectua în consultare cu experții pe domenii. În anumite împrejurări, erorile pot necesita să fie urmărite la respondenți pentru a fi corectate. Erorile mai comune pot fi corectate manual prin referire la chestionarele originale (sau la imaginile chestionarelor) sau automat. Trebuie să se exercite un control atent asupra calității datelor de intrare. Statisticile în loturi care dau nume și procente de editări în funcție de câmp ar da o idee despre tipul de erori la care sunt predispuse documentele. Orice zone cu probleme deosebite trebuie investigate temeinic.

Anexa V: Metode de evaluare a recensământului

1. Alegerea metodelor de evaluare care urmează să fie folosite depinde de obiectivele evaluării. Atât eroarea brută, cât și cea netă trebuie avute în vedere la crearea planului global de evaluare. Eroarea brută de acoperire dintr-un recensământ este definită ca fiind totalul tuturor persoanelor omise, duplicate sau înregistrate greșit. Eroarea netă de acoperire ține seama de subestimările datorate omisiunilor și de supraestimările datorate duplicărilor și includerilor greșite. Atunci când omisiunile depășesc suma duplicărilor și a includerilor greșite, se spune că există o sub-numărare; în caz contrar rezultă o supra-numărare netă. În mod asemănător, în conceperea evaluării trebuie luate în considerare atât erorile brute, cât și erorile nete de conținut.

2. Sunt disponibile o serie de metode pentru a estima eroarea de acoperire și de conținut a recensămintelor. Acestea includ:

- a) Tehnici de controlul calității precum verificările interne ale consecvenței;
- b) Comparări ale rezultatelor cu alte surse de date, inclusiv recensămintele anterioare, cercetări actuale privind gospodăriile și/sau înregistrări administrative;
- c) Verificarea înregistrărilor, în care înregistrările individuale ale recensământului sunt comparate cu surse alternative, iar datele specifice sunt verificate în ceea ce privește exactitatea;
- d) Unele evaluări analizează, interpretează și sintetizează eficiența componentelor recensământului și impactul lor asupra calității datelor sau a acoperirii recensământului;
- e) Cercetările post-înregistrare sunt folosite pentru a estima eroarea de acoperire a recensământului;
- f) Cercetările post-recensământ menite să măsoare eroarea de conținut sunt cunoscute de obicei ca cercetări prin re-intervievare;
- g) Metodele etnografice și sociale oferă o modalitate de a studia efectele mobilității asupra acoperirii recensământului sau de a măsura acoperirea recensământului a sub-populațiilor specifice.

3. Se mai folosesc și alte metode de evaluare. Acestea includ:

- a) Cercetări pentru a determina satisfacția clienților față de instrumentele de culegere a datelor sau de asistența referitoare la chestionar; și
- b) Interviuuri în focus grupuri pentru a afla cum sau de ce respondenții se comportă într-un anumit fel.

Conceperea unui program de evaluare

4. Următoarele recomandări de bază se pot aplica oricărui program de evaluare:

- a) Începeți planificarea programului de evaluare devreme în cadrul ciclului recensământului. O planificare și o concepere timpurie a unui program de evaluare permite o considerare corespunzătoare și o adaptare a evaluării și a nevoilor de experimentare în cursul concepării recensământului;
- b) Decideți domeniul larg de aplicare și accentul asupra elementele pe care să se

concentreze programele de cercetare înainte de a crea propuneri de cercetare. Definiți orientări sau criterii generale de selecție, selectați temele cercetării și identificați întrebările generale ale cercetării înainte de a concepe evaluări și experimente. Identificați zone care să răspundă nevoilor utilizatorilor externi de date și ale planificatorilor interni ai recensământului și stabiliți prioritățile evaluării în mod corespunzător;

- c) Creați planuri de studiu pentru fiecare evaluare și experiment. Aceste planuri la nivel de proiect devin documentația desemnată de bază pentru îndeplinirea obiectivelor de cercetare ale programului;
- d) Creați un Plan standardizat de Control al Modificărilor, care să descrie un protocol pentru a iniția un proces de modificare. Recomandările de modificare (inclusiv motivele ei și implicațiile esențiale) sunt transmise unui Consiliu de Control al Modificărilor. Consiliul de Control al Modificărilor evaluează implicațiile modificării și o aprobă sau o dezaprobă;
- e) Creați un calendar jalonat pentru planificarea, conceperea și implementarea programului de cercetare. Includeți în calendarul jalonat datele pentru apariția rezultatelor aprecierilor operaționale, evaluărilor și experimentelor. Modificările aduse acestui calendar trebuie să treacă și ele prin procesul de Control al Modificărilor;
- f) Anticipați întârzierile sau nevoia de a anula unele evaluări planificate. În timpul unui recensământ, personalul poate deveni supra-împovărat fie de prea multă muncă de evaluare, fie de o combinație de prea multă muncă de evaluare și de producție. Uzura managerilor de proiect este efectiv inevitabilă și poate fi și un motiv de întârziere sau de anulare a evaluărilor;
- g) Explorați moduri de a încorpora evaluări în timp real în cursul recensământului; și
- h) Creați un Plan de Gestionare a Riscului, care să identifice evenimentele cu potențial de risc și probabilitatea de apariție a acestora, să furnizeze măsuri de impact potențial, să ofere strategii pentru abordarea riscurilor atunci când apar și să identifice zona/zonile responsabilă(e) pentru tratarea fiecărui eveniment de risc. Planul de Gestionare a Riscului trebuie să fie un document „viu”, în care riscurile să poată fi modificate după cum este necesar.

5. Recensămintele pe bază de registre trebuie să fie și ele evaluate. Există o serie de metode de evaluare care ar putea fi folosite.

6. O abordare ar putea fi să se compare datele dintr-un recensământ tradițional din trecut cu datele din registre din aceeași perioadă. Dacă țările au folosit numere I-D în recensământ, atunci comparațiile pot fi efectuate la nivel individual, permițând astfel estimarea sub- și supra-acoperirii. Bazele de date longitudinale ar permite reportarea estimărilor.

7. Cercetările privind forța de muncă oferă o altă sursă de verificare a valabilității recensămintelor bazate pe registre. Din nou, verificările se pot face la nivel individual acolo unde au fost folosite numere I-D. O problemă este aceea că poate să nu fie întotdeauna posibil să se determine fără ambiguitate care sursă de date este cea corectă.

Anexa VI: Domeniul și concepția programului de consultare

1. Consultarea asupra unui spectru de domenii este un pas inevitabil în pregătirea pentru recensământ și trebuie să fie inițiată devreme în cadrul ciclului de planificare. Consultările trebuie să vizeze (acolo unde este necesar):

- a) Metodologia de înregistrare;
- b) Temele și întrebările recensământului;
- c) Definițiile;
- d) Clasificările;
- e) Eșantionarea;
- f) Tabelările planificate;
- g) Granițele geografice;
- h) Procesarea;
- i) Editarea și imputarea;
- j) Confidențialitatea și controlul dezvăluirii informațiilor;
- k) Acoperirea și calitatea datelor; și
- l) Difuzarea și condițiile de utilizare a datelor.

2. Astfel de consultări vor asista autoritățile responsabile cu recensământul la planificarea unui recensământ care să fie cât mai receptiv la nevoile utilizatorilor și care să servească și la încurajarea unei înțelegeri mai largi și mai informate, precum și a sprijinirii planurilor și activităților recensământului. Scopul suprem va fi o participare mai mare la înregistrarea din cadrul recensământului.

3. Comunitățile de utilizatori care urmează să fie înglobate de un astfel de program de consultare trebuie să includă (fie în mod individual, fie în mod colectiv):

- a) Departamentele guvernamentale centrale și ministerele;
- b) Autoritățile administrative locale;
- c) Furnizorii de servicii de sănătate;
- d) Serviciile publice și de utilități, precum furnizorii de energie, autoritățile de gestionare a apei, brigăzile de pompieri, poliția etc.;
- e) Mediul academic;
- f) Cercetători de piață și alte organisme profesionale și/sau din sectorul privat; și
- g) Alte organizații sau persoane care reprezintă viața economică, socială, educațională și culturală a țării.

4. Consultarea se poate desfășura printr-o varietate de mijloace și mass-media. Ea poate, de exemplu, să se realizeze prin întruniri formale și regulate ale grupurilor consultative sau ale grupurilor de lucru care să cuprindă reprezentanți invitați ai comunităților de utilizatori și ai autorităților responsabile cu recensământul sau, mai direct, prin intermediul unor documente și chestionare publice de consultare. Accesibilitatea tot mai mare și folosirea site-urilor de Internet ale autorităților responsabile cu recensământul permit desfășurarea unei astfel de consultări directe în rândul unui public larg, care include organizații individuale, precum și cetățeni. În plus, autoritățile responsabile cu recensământul pot dori să considere întrunirile publice ad-hoc sau întrunirile bilaterale ca un mijloc de a discuta fie chestiuni speciale ale recensământului, fie planuri și

dezvoltări mai generale.

5. Adesea este mai util să se desfășoare consultarea separat cu diferite tipuri de utilizatori cu interese și perspective comune, precum administratori, planificatori, factori de decizie, controlori financiari, demografi sau cercetători de piață etc. mai degrabă decât să se adopte o strategie de desfășurare a unor întruniri simultane pentru toți utilizatorii de date. Astfel de întruniri combinate se dovedesc adesea frustrante, deoarece există diferențe substanțiale între utilizatori în ceea ce privește condițiile tehnice și cunoștințele specifice, precum și nivelul interesului manifestat față de detaliile conținutului și funcționării recensământului.

6. Un domeniu deosebit de important pentru consultarea cu utilizatorii va fi stabilirea cerințelor pentru datele statistice pe fiecare temă a recensământului. Deși este probabil că va exista un set de teme centrale prin care institutele naționale de statistică vor dori să culeagă informații pentru a-și îndeplini obligațiile interne, multe întrebări vor fi incluse pentru a răspunde cerințelor pur naționale și locale. Prin urmare, pentru a justifica includerea unor teme anume ale recensământului, consultarea cu comunitatea de utilizatori trebuie să urmărească identificarea cazurilor comerciale pentru un spectru de teme care urmează să fie puse în discuție. Criteriile pentru acceptarea acestor teme trebuie să fie:

- a) Să existe o nevoie clar demonstrată;
- b) Cerințele utilizatorilor să nu poată fi îndeplinite în mod adecvat cu informații din alte surse;
- c) Trebuie să se arate, prin teste, că întrebările relevante nu au niciun efect contrar semnificativ asupra recensământului ca întreg, în special asupra nivelului de răspuns al publicului; și
- d) Să poată fi concepute întrebări practicabile pentru culegerea datelor, care să fie suficient de exacte încât să îndeplinească cerințele utilizatorilor.

7. Pentru a finaliza activitatea pregătitoare a recensământului și pentru a efectua înregistrarea, Biroul de Recensământ va trebui să-și mărească substanțial numărul personalului și să implice cooperarea cu numeroase organisme guvernamentale și neguvernamentale care să ajute furnizând personal, echipamente, provizii, facilități de cazare, transport sau comunicații pentru a ajuta la activitatea recensământului. Ca urmare, va trebui format un număr mare de personal temporar și va trebui mobilizată în mod eficient contribuția unui grup divers de organizații naționale și locale.

8. Datorită importanței deosebite a rolului pe care-l pot juca autoritățile administrative locale în planificarea și asistența oferită pentru realizarea recensământului, oficiile naționale de statistică pot dori să stabilească relații de lucru cu astfel de organisme prin mecanisme separate de legătură. Domeniile în care astfel de parteneriate pot fi avantajoase atât pentru Biroul de Recensământ, cât și pentru autoritățile locale:

- a) Stabilirea listelor de adrese reciproc convenite pentru înregistrare (deoarece autoritățile locale pot avea adesea acces la liste alternative de adrese față de cele disponibile în general realizatorilor recensământului, în special dacă nu există un registru național standard de adrese constituit);
- b) Autoritățile locale care-și numesc funcționari proprii de contact care să joace rolul de element central pentru a asigura înțelegerea nevoilor și condițiilor locale de către

- autoritatea responsabilă cu recensământul și stabilirea unei bune comunicări cu personalul local de teren al recensământului;
- c) Informarea asupra caracteristicilor populațiilor locale, în special locurile cu grupuri greu de numărat (precum persoanele în vârstă sau infirme), pentru a stabili cele mai eficiente mijloace de efectuare a înregistrării la nivel local; și
  - d) Asistență prin recrutarea de personal de teren, publicitate și serviabilitate.

Anexa VII: Implementarea unei campanii publicitare și de informare

1. Acceptarea și cooperarea publicului este esențială pentru a asigura succesul recensământului. O campanie la scară mare și de informare este recomandată pentru a informa populația cu privire la recensământ și pentru a explica scopul acestuia. Implementarea programului de publicitate se realizează cel mai bine de către experții în relații publice, publicitate și sociologie. Aceste cunoștințe specifice nu se găsesc de obicei în cadrul Oficiului Național de Statistică și poate fi adecvat transferul acestei activități, în întregime sau în parte. Programul de publicitate poate să includă:

- a) O campanie de relații publice;
- b) O campanie de reclame;
- c) Monitorizarea opiniei publice; și
- d) Monitorizarea mass-media.

2. După un recensământ este necesară o a doua campanie de informare pentru a informa publicul cu privire la rezultatele recensământului, pentru a demonstra cum sunt folosite datele culese și pentru a mulțumi publicului larg pentru participarea la recensământ. De asemenea, se pot da asigurări că intimitatea și confidențialitatea vor fi respectate în continuare. Acest lucru va avea efectul întăririi imaginii serviciului statistic național.

Definirea problemelor și a publicului țintă

3. Campania de dinaintea recensământului este partea principală a programului și va avea cea mai puternică influență asupra succesului recensămintelor populației și locuințelor și asupra calității datelor produse.

4. Un pas important este identificarea problemelor specifice ale culegerii din cursul recensământului și publicul țintă pentru publicitate.

5. Problemele puse de recensămintele populației și locuințelor trebuie definite pe baza situației existente din țară, luând în considerare structura demografică, economică, etnică, lingvistică și religioasă a populației. Este necesar să se identifice îngrijorările cetățenilor pentru a defini publicul țintă, precum și să se selecteze metodele adecvate de implementare pentru a ajunge la aceste grupuri în mod eficient, pentru a le informa cu privire la recensământ și pentru a încuraja o atitudine mai pozitivă față de recensământ.

6. Unele probleme de bază care sunt comune tuturor țărilor:

- a) Persoanele care refuză să participe la recensământ;
- b) Persoanele care furnizează informații care nu sunt demne de încredere despre ele însele; și
- c) Persoanele care sunt greu de localizat, în special tinerii mai mobili.

7. Problemele specifice pot include următoarele:

- a) Prezența în țară a unor teritorii cu condițiile politice și sociale instabile, unde relațiile dintre cetățeni și autoritățile statului pot fi schimbătoare;

- b) Prezența unor grupe de populație refractare, ostilitatea acestora față de participarea la activități publice; și
- c) Dorința unei părți a cetățenilor de a exprima un protest față de stat sub forma refuzului de a lua parte la recensământ.

8. Îngrijorările frecvente ale cetățenilor includ următoarele:

- a) Că recensământul este folosit în scopuri fiscale;
- b) Că recensământul este folosit pentru crearea unei baze de date guvernamentale;
- c) Că recensământul va fi folosit pentru oprirea grupurilor naționale și religioase minoritare;
- d) Că recensământul va fi folosit pentru descoperirea migranților ilegali;
- e) Că recensământul va fi folosit pentru descoperirea și ținerea sub control a „elementelor antisociale”, persoane care se află în afara societății propriu-zise;
- f) Că unii infractori se vor da drept lucrători pentru recensământ în scopul obținerii accesului la bunuri sau informații.

9. Publicul țintă poate fi atât larg, cât și specific. Câteva exemple:

10. Grupuri socio-demografice:

- a) Populația în funcție de grupe de vârstă (copii de vârstă școlară sau adolescenți, tineri sub 30 de ani, persoane de vârstă mijlocie, persoane în vârstă);
- b) Grupuri sociale în funcție de tipul ocupării (școlari, studenți, populație ocupată sau neocupată);
- c) Grupuri profesionale (muncitori, oameni de afaceri, femei casnice); și
- d) Locuitori din megalopolisuri, orașe mari, medii și mijlocii, sate, persoane care locuiesc în zone ultraperiferice.

11. Persoane îngrijorate:

- a) Persoanele cu venituri mari;
- b) Migranții ilegali;
- c) Persoanele cu reședință fixă sau legală;
- d) Persoanele care lucrează departe de reședință și de familie sau cărora li se pare dificil să participe la procedura de recensământ din cauza perioadelor îndelungate în care se află la serviciu; și
- e) Locuitorii zonelor în care există tensiuni naționale sau religioase sau conflicte.

Principalele mesaje

12. Există o mare varietate de potențiale probleme care pot afecta o campanie publicitară a recensământului, iar identificarea lor este o parte importantă a campaniei de dinaintea recensământului, de exemplu:

- a) Intimitatea și confidențialitatea informațiilor date;
- b) Dacă informațiile furnizate au fost folosite cu adevărat în scopuri utile;

- c) Costul recensământului;
- d) Potențiala utilizare a informațiilor din recensământ în scopuri nestatistice;
- e) Cerința ca numele și adresa să fie incluse pe formularul de recensământ; și
- f) Îngrijorări privind potențiala intervenție guvernamentală în chestiuni private.

13. Există mai multe mesaje principale pe care agențiile de recensământ vor trebui să le comunice publicului pentru a maximiza rezultatele recensământului, de exemplu:

- a) Intimitatea și confidențialitatea vor fi protejate (există penalități pentru recenzori și alți lucrători care utilizează informațiile în mod necorespunzător, informațiile nu vor fi folosite în scopuri administrative, persoanele nu vor fi identificate în nicio informare publicată)
- b) Recensământul servește binelui public ca sursă importantă de informații pentru planificarea viitorului;
- c) Completarea formularului este o datorie pentru cetățean și va aduce beneficii țării și comunității din care face parte persoana respectivă;
- d) Cooperarea este obligatorie.

14. Este necesar să se aibă grijă să se găsească echilibrul corect între aceste mesaje diferite. De exemplu, o evidențiere exagerată a naturii obligatorii a recensământului poate întări percepția negativă că recensământul este ceva ce statul impune populației mai degrabă decât o activitate pentru binele comun.

15. Multe țări au creat cu succes o siglă și un slogan al recensământului. Un slogan simplu, dar eficient și o siglă distinctă pot fi folosite în întreaga campanie publicitară națională și locală și în toate tipurile de mass-media: broșuri, postere și suveniruri. Sloganul și sigla trebuie să fie memorabile și percepute pozitiv. O siglă și/sau un slogan care sunt bine recunoscute încă din etapele inițiale ale campaniei publicitare pot îmbunătăți „recunoașterea mărcii” în avantajul recensământului. Prin urmare, un respondent poate să se simtă mai liniștit că recenzorul face parte din procesul oficial al recensământului.

Exemple de slogan:

Regatul Unit în 2001 – „Numără-mă la Recensământul 2001”

Federația Rusă în 2002 – „Înscrie-te în istoria Rusiei”

Activitățile campaniei publicitare

16. Campania de relații publice poate consta în interacțiuni cu: mass-media naționale și regionale; institute regionale de statistică; organisme municipale, publicul larg și alte organizații. Următoarele activități pot face parte din campania publicitară:

Organizare și publicitate pentru conferințele de presă, mesele rotunde, informările (inclusiv conferințe de presă prin Internet), conferințele științifice. De asemenea, acestea pot face parte din transmisii de știri de la televiziune și radio.	Participanții pot fi șefi ai serviciilor naționale de statistică și ai organismelor lor teritoriale; membri ai Guvernului și Parlamentului; parlamentari și înalți funcționari regionali; lideri publici și politici importanți și influenți, oameni de știință – demografi, economiști,

	politicieni, lideri ai grupurilor religioase și ai comunităților naționale, persoane de renume.
Informare cu privire la recensământ de către funcționari de nivel înalt.	Distribuirea de documente oficiale în sprijinul recensământului de către funcționari guvernamentali naționali și regionali de nivel înalt sau de către poziția personală a liderilor de opinie publică.
Relații mediatice.	Discuții cu jurnaliștii pe tema conținutului și relevanței recensământului; crearea unor sondaje jurnalistice; organizarea de vizite ale jurnaliștilor pentru observarea pregătirilor pentru recensământ; pregătirea de informații pentru comunicatele de presă cu privire la pregătirile pentru recensământ.
Organizare și publicitate pentru proiectele speciale destinate unui public țintă separat.	Concerte, concursuri, expoziții cu scopul atragerii tineretului și minorităților naționale; măsuri creative precum teste; programe tematice la radio și la televiziune și materiale privind recensământul destinate copiilor, prin care să fie atrași adulții
Transmitere de mesaje liderilor de opinie publică.	Transmiterea directă a unor scrisori către liderii de opinie publică, făcând apel să se sprijine participarea la recensământ.
Informare și publicitate directă.	Folosirea de fluturași, broșuri, postere și suveniruri produse ca formă tradiționale de atragere a atenției publicului asupra chestiunii respective.

17. Campania de reclame asigură cea mai mare acoperire posibilă a publicului prin folosirea televiziunii și radioului de la nivel central și regional și prin imprimarea de reclame exterioare pe panouri instalate în orașe și pe autostrăzi.

18. Campania de reclame trebuie să se bazeze pe concepte creative create special prin utilizarea specializată de testări de către experți, inclusiv focus grupuri, ținând seama de nevoile și de îngrijorările diverselor grupuri țintă și de trăsăturile regionale. Recensământul nu este un produs sau serviciu „convențional”, de aceea poate să fie nevoie să fie luate în discuție forme inovatoare de publicitate, în special pentru a viza anumite grupuri „problemă” ale populației.

19. Campania de reclame de la radio și televiziune se poate realiza în mai multe etape:

- a) Prima etapă a campaniei de reclame trebuie să aibă un caracter motivant informativ;
- b) A doua etapă poate viza explicarea importanței participării la recensământ; și
- c) A treia etapă trebuie să reitereze și mai puternic chiar importanța participării la recensământ, abordând posibilele chestiuni îngrijorătoare, precum confidențialitatea culegerii informațiilor.

20. Introducerea canalelor centrale și regionale de televiziune și radio în diferite etape depinde de

strategia de reclame creată. Nu este esențial să se filmeze cu actori profesioniști în clipurile publicitare. Poate să fie mai convingătoare folosirea unor neprofesioniști în clipurile publicitare.

21. Limbile folosite pentru reclame și alte tipuri de publicitate trebuie să reflecte varietatea limbilor vorbite în țară sau în regiunile specifice. Acest lucru va ajuta la asigurarea ajungerii informațiilor necesare la grupurile minoritare ale populației.

22. În ultima etapă, chiar înainte de recensământ, este posibilă introducerea publicității directe – panouri de reclame exterioare, postere, distribuirea de fluturași și suveniruri.

23. *Monitorizarea opiniei publice* se poate realiza prin cercetări sociale, cu o intensitate din ce în ce mai mare. Aceste cercetări pot oferi informații despre:

- a) Monitorizarea dinamicii atitudinii opiniei publice față de recensământ;
- b) Testarea reclamelor produse; și
- c) Sprijinirea campaniei publicitare aflate în curs cu materiale pentru conferințele de presă, comunicate de presă și campanii de publicitate directă ca răspuns la atitudinile emergente ale publicului.

24. *Monitorizarea mass-media* vizează o analiză a publicațiilor mass-media privind chestiunile recensământului. Ea constă în acumularea continuă de informații, detectarea și prevenirea apariției unor comentarii negative publicate despre recensământ și pregătirea unor reacții adecvate la rapoartele și informațiile negative.

În cursul culegerii datelor

25. În cursul recensământului, activitățile campaniei publicitare și de informare desfășurate în cursul etapei de pre-culegere trebuie puse în aplicare după caz. Acest lucru include următoarele metode:

- a) Campanie de reclame (etapa a treia) din televiziunea, radioul și ziarele centrale și regionale și din panourile de reclamă exterioară și postere;
- b) Organizarea de conferințe de presă, mese rotunde, informări cu participarea persoanelor influente și a lucrătorilor recensământului; și
- c) Reclame în mass-media cu privire la procedura de funcționare a recensământului cu politicieni, inclusiv politicieni național și locali, lideri ai comunității locale, lideri religioși. Acest lucru ar trebui să informeze, de asemenea, publicul despre cum să participe la recensământ: de exemplu, ce trebuie făcut dacă nu se primește formularul de recensământ, de unde se obțin informații suplimentare.

Campania post-recensământ

26. Metodele de bază ale realizării unui program post-recensământ cu privire la sprijinul informațional oferit de rezultatele recensământului populației și locuințelor pot fi aceleași cu cele ale campaniei de pregătire:

Măsuri de relații publice	Organizarea de conferințe de presă, informări, mese rotunde; publicări în mass-media; organizarea de programe tematice la televiziune și radio; disponibilitatea informațiilor pe un site de Internet creat special, organizarea unor concursuri creative speciale.
Publicitate directă.	Distribuirea unor broșuri cu rezultatele de bază ale recensământului; afișarea rezumatului rezultatelor pe standuri amplasate pe străzile centrale ale orașelor; organizarea de clipuri audio și video; difuzarea mijloacelor de propagandă directă a rezumatului rezultatelor – pe calendare, semne de carte, suveniruri.
Monitorizarea opiniei publice.	Implementarea interviuării populației cu privire la sursele de culegere a informațiilor despre recensământul anterior și încrederea în rezultate.

Resursele financiare

27. Costul campaniei publicitare și de informare trebuie să fie inclus în bugetul recensământului populației și locuințelor.

28. Sunt posibile și resurse în natură în cadrul unor programe de sponsorizări – firme mari, întreprinderi, bănci, companii de asigurări etc. Acestea pot ajuta, de exemplu, la implementarea măsurilor motivante, confecționând producția de suveniruri cu sigla recensământului, a măsurilor de promovare directă (postere, fluturași, broșuri), a clipurilor video și audio etc. Totuși, este necesară precauție pentru ca aceste sponsorizări să nu facă publicul să perceapă că operațiunea recensământului este desfășurată în scopuri comerciale sau că firmele care sponsorizează primesc acces privilegiat la datele recensământului (sau chiar la informațiile individuale ale respondenților).

Anexa VIII: Principalele concepte, termeni și definiții ale Clasificării internaționale a funcționării, invalidității și sănătății (ICF)

1. Principalele concepte, termeni și definiții ale ICF sunt:

Funcțiile corpului	sunt funcțiile fiziologice ale sistemelor organismului (inclusiv funcțiile psihologice).
Structurile corpului	sunt părțile anatomice ale organismului precum organele, membrele și componentele acestora.
Dereglările	sunt probleme în funcționarea organismului sau a structurii precum o deviere semnificativă sau o pierdere.
Activitatea	este executarea unei sarcini sau a unei acțiuni de către o persoană.
Limitările de activitate	sunt dificultățile pe care poate să le aibă o persoană în executarea activităților.
Participarea	este implicarea într-o situație de viață.
Restricțiile de participare	sunt probleme pe care o persoană le poate întâlni în implicarea în situațiile de viață.
Funcționare	este termenul generic pentru funcționarea, structura, activitatea și participarea organismului.
Invaliditate	este termenul generic pentru dereglarea, limitarea de activitate și restricțiile de participare.
Factorii de mediu	crează mediul fizic, social și atitudinal în care trăiesc și duc viața oamenii.
Factorii personali	reprezintă mediul particular al vieții unei persoane și cuprind trăsături ale persoanei care nu fac parte dintr-o situație de sănătate sau din stările de sănătate, precum sexul, rasa, vârsta, forma fizică, obiceiurile caracteristice stilului de viață, stilurile de abordare a problemelor, mediul social, educația, profesia etc. ICF nu include o clasificare a factorilor personali.
Factorii contextuali	reprezintă mediul complet al vieții unei persoane, incluzând două componente, și anume factorii de mediu și factorii personali, care pot avea un impact asupra persoanei cu o situație de sănătate și asupra sănătății acelei persoane și a stărilor de sănătate aferente.

Clasificare cu un nivel

2. Pentru a înțelege mai bine conținutul ICF, menționăm categorii de prin nivel sau categoriile-mamă ale clasificării (titlurile de capitole) fiecăreia dintre clasificările incluse în ICF.

Funcțiile corpului:

- (1.0) Funcții mentale
- (2.0) Funcții senzoriale și durere
- (3.0) Voce și funcții ale vorbirii
- (4.0) Funcțiile sistemelor: cardiovascular, hematologic, imunologic și respirator

- (5.0) Funcțiile sistemelor: digestiv, metabolic și endocrin
- (6.0) Funcțiile genitale și reproductive
- (7.0) Neuro-musculo-scheletal și structurile aferente mișcării
- (8.0) Funcțiile pielii și structurilor aferente.

Structurile corpului:

- (1.0) Structurile sistemului nervos
- (2.0) Structurile legate de ochi și urechi
- (3.0) Structurile implicate în voce și vorbire
- (4.0) Structurile sistemelor: cardiovascular, imunologic și respirator
- (5.0) Structurile legate de sistemele: digestiv, metabolic și endocrin
- (6.0) Structurile legate de sistemele: genital și reproductiv
- (7.0) Structurile legate de mișcare
- (8.0) Pielea și structurile aferente.

Activitatea și participarea⁶⁸:

- (1.0) Învățare și aplicarea cunoștințelor
- (2.0) Sarcini și cereri generale
- (3.0) Comunicare
- (4.0) Mobilitate
- (5.0) Auto-îngrijire
- (6.0) Viața domestică
- (7.0) Interacțiuni și relații interpersonale
- (8.0) Domenii majore ale vieții (precum educație, muncă și ocupare, viața economică)
- (9.0) Comunitate, viața socială și civică.

Factorii de mediu:

- (1.0) Produse și tehnologie
- (2.0) Mediul natural și modificări ale mediului realizate de om
- (3.0) Sprijin și relații
- (4.0) Atitudini
- (5.0) Servicii, sisteme și politici.

3. Factorii personali sunt menționați ca factori importanți, dar nu sunt clasificați în ICF. Pentru situația sănătății (tulburare, boală, vătămări și cauze congenitale de invaliditate) se face trimitere la ICD-10⁶⁹ și la ICECI⁷⁰.

---

⁶⁸ În momentul în care procesul de revizuire a ICIDH (Clasificarea internațională a dereglărilor, invalidităților și handicapurilor) se afla într-o etapă finală părea posibil să se facă distincția între activitate și participare la nivel de definiții. Cu toate acestea, nu a fost posibil să se ajungă la un acord cu privire la clasificările aferente. Din acest motiv există o singură clasificare pentru activitate și participare (domenii) cu patru sugestii despre folosirea ca activitate sau ca participare.

⁶⁹ Clasificarea statistică internațională a bolilor și problemelor de sănătate aferente, A zecea revizuire, Vol. 1-3, Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 1992-1994.

4. Pentru a specifica funcționarea și invaliditatea în situația unei persoane, sunt disponibile calificative pentru a indica măsura și nivelul de funcționare/invaliditate și factorii de mediu ca facilitatori sau bariere. Avantajul ICF este spectrul larg oferit de la punctul de vedere al funcționării/structurii corpului (dereglare) și până la cel al participării, inclusiv influența factorilor de mediu. Se recomandă folosirea acestui spectru larg cât mai des posibil.

---

⁷⁰ Clasificarea internațională a cauzelor externe de vătămări, Organizația Mondială a Sănătății de la Geneva, 2004.